

RP 134/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstdatasystemet och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en lag om inkomstdatasystemet stiftas. Det föreslås dessutom att de ändringar som den nya lagen förutsätter företas i lagen om Skatteförvaltningen, lagen om beskattningsförfarande, lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

I lagen om inkomstdatasystemet föreslås bestämmelser om ett riksomfattande informationssystem avsett för arbetsgivare och andra prestationsbetalare och för uppgiftsanvändare samt bestämmelser om skyldigheten att använda inkomstdatasystemet för att lämna inkomstuppgifter som omfattas av den lagstadgade anmälningsskyldigheten och andra uppgifter som har samband med dem.

Inkomstdatasystemet består av inkomstregistret, som innehåller uppgifter som ska lämnas med stöd av den lagstadgade anmälningsskyldigheten och rätten till information, och ett register med identifierings- och kontaktuppgifter vars syfte är att säkerställa uppgifternas riktighet. Uppgifterna i inkomstregistret är sekretessbelagda.

Med hjälp av inkomstdatasystemet tas uppgifter från arbetsgivare och andra i lagen avsedda aktörer emot och lagras samt förmedlas uppgifter till de myndigheter och andra aktörer som har rätt till dem för att prestationsbetalarnas lagstadgade anmälningsskyldighet ska uppfyllas och för att rätten till information ska tillgodoses.

Registeransvarig för inkomstdatasystemet är Inkomstregisterenheten som inrättas vid Skatteförvaltningen. Prestationsbetalarna ansvarar för att de uppgifter de lämnar till inkomstregistret är riktiga och för att rätta uppgifterna utan obefogat dröjsmål utan att vara registeransvariga.

Uppgifterna i inkomstregistret indelas i sådana uppgifter som arbetsgivare och andra prestationsbetalare alltid är skyldiga att lämna och i sådana uppgifter som det är frivilligt att lämna via inkomstregistret. De uppgifter som omfattas av den obligatoriska anmälningsskyldigheten motsvarar de uppgifter som prestationsbetalare för närvarande är skyldiga att lämna Skatteförvaltningen, pensionsanstalter, försäkringsbolag som beviljar försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom samt arbetslöshetsförsäkringsfonden årligen i form av uppgifter i så kallade årsanmälningar. Anmälan till inkomstregistret ersätter de nuvarande årsanmälningarna och andra uppgiftsskyldigheter när det gäller uppgifter som omfattas av inkomstregistret.

Uppgifter som det är frivilligt att anmäla till inkomstregistret är sådana kompletterande uppgifter som gäller arbetsavtals-, anställnings- och uppdragsförhållanden som prestationsbetalarna med stöd av någon annan lag är skyldig att lämna uppgiftsanvändarna och som behövs för att uppgiftsanvändarna ska kunna sköta de uppdrag som nämns i den föreslagna lagen.

Syftet med reformen är att inkomstuppgifter ska samlas in och förmedlas i realtid. Uppgifterna ska i regel lämnas inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

RP 134/2017 rd

Lagen om inkomstdatasystemet och lagen om ändring av lagen om Skatteförvaltningen avses träda i kraft den 1 januari 2018 och de övriga lagarna den 1 januari 2019. Lagen om inkomstdatasystemet tillämpas på uppgifter om prestationer som betalats den 1 januari 2019 eller därefter. Från ingången av 2019 ska Skatteförvaltningen, pensionsanstalterna, Pensionsskyddscentralen, Folkpensionsanstalten samt arbetslöshetsförsäkringsfonden använda uppgifterna i inkomstregistret. Andra aktörer börjar använda uppgifterna i inkomstregistret vid ingången av 2020.

RP 134/2017 rd

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	6
1 INLEDNING.....	6
1.1 Bakgrund till reformen.....	6
1.2 Huvuddragen i reformen	7
2 NULÄGE	9
2.1 Lagstiftning och praxis.....	9
2.1.1 Allmänt.....	9
2.1.2 Lönebetalning och inlämning av anknytande uträkningar	9
2.1.3. Allmänt om myndigheters och andra aktörers sätt att få information	10
2.1.4 Skatteförvaltningen	12
2.1.5 Arbetspensionssektorn	15
2.1.6. Finlands Bank.....	20
2.1.7 Arbetslöshetsförsäkringsfonden	20
2.1.8 Försäkring mot olycksfall i arbetet.....	22
2.1.9 Trafikförsäkring och patientförsäkring.....	25
2.1.10 Statskontoret.....	26
2.1.11 Folkpensionsanstalten	26
2.1.12 Kommuner och samkommuner	28
2.1.13. Arbetslöshetskassorna	29
2.1.14. Utbildningsfonden.....	29
2.1.15 Arbetarskyddsmyndigheterna.....	30
2.1.16 Statistikcentralen	31
2.1.17. Verkställigheten av lönesubvention, startpeng och lönegaranti	31
2.1.18 Utsökningsmyndigheten.....	32
2.2 Påföljder för försummelse av arbetsgivarens anmälningsskyldigheter.....	32
2.2.1 Uppgifter som ska anmälas till Skatteförvaltningen	32
2.2.2 Uppgifter som ska lämnas till pensionsanstalterna	35
2.2.3 Uppgifter som ska lämnas till arbetslöshetsförsäkringsfonden	36
2.2.4 Uppgifter i anslutning till försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar	36
2.2.5 Andra uppgifter som arbetsgivaren lämnar	36
2.3 Bedömning av nuläget	36
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	37
3.1 Målsättning	37
3.2 Alternativ	38
3.3 De viktigaste förslagen.....	44
3.3.1 Inkomstdatasystemet	44
3.3.2 Registeransvarig	45
3.3.3 Uppgiftsanvändare	46
3.3.4 Inkomstregistrets datainnehåll.....	47
3.3.5 Lämnande av uppgifter till inkomstdatasystemet.....	50
3.3.6 Utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet	50
3.3.7 Samarbetsgrupp.....	51

RP 134/2017 rd

3.3.8	Administrativa påföljder.....	51
3.3.9	Ändringar i beskattningens anmälningsförfaranden till följd av reformen	55
3.3.10	Stegvist ikraftträdande.....	56
4	PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	56
4.1	Konsekvenser för inkomsttagarna.....	56
4.1.1	Ekonomiska konsekvenser	56
4.1.2	Övriga konsekvenser	57
4.2	Konsekvenser för arbetsgivarna.....	57
4.2.1	Allmänt.....	57
4.2.2	Företag som anlitar räkenskapsbyråer för att sköta arbetsgivarskyldigheterna	60
4.2.3	Företag som själva sköter löneadministrationen	60
4.2.4	Utnyttjande av betalningstjänst- och deklarations servicen för småarbetsgivare	61
4.2.5	Utländska arbetsgivare	62
4.3	Konsekvenser för myndigheternas och andra uppgiftsanvändares verksamhet.....	63
4.3.1	Ekonomiska konsekvenser	63
4.3.2	Övriga konsekvenser	64
4.4	Konsekvenserna för hushåll som lämnar uppgifter.....	65
4.5	Konsekvenser för den offentliga ekonomin	67
4.6	Konsekvenser för samhällsekonomin	68
4.6.1	Allmänt.....	68
4.6.2	Konsekvenser för efterfrågan på arbetskraft	68
4.6.3	Konsekvenser för utbudet av arbete	69
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	70
5.1	Beredningsskeden och beredningsmaterial	70
5.2	Remissyttranden och hur de har beaktats.....	70
6	SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	72
	DETAJMOTIVERING.....	73
1	LAGFÖRSLAG	73
1.1	Lagen om inkomstdatasystemet	73
1.1.1	1 kap. Allmänna bestämmelser	73
1.1.2	2 kap. Registeransvarig och inkomstregistrets ändamål.....	77
1.1.3	3 kap. Uppgifter som införs i inkomstdatasystemet	79
1.1.4	4 kap. Lämnande av uppgifter till Inkomstregisterenheten	93
1.1.5	5 kap. Utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet	98
1.1.6	6 kap. Särskilda bestämmelser	128
1.2	Lagen om Skatteförvaltningen	136
1.3	Lagen om beskattningsförfarande.....	136
1.4	Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ....	137
1.5	Lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.....	139
2	IKRAFTTRÄDANDE	139
3	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	140
3.1	Skydd för privatlivet	140
3.2	Offentlighetsprincipen	147
3.3	Rättsskydd.....	149
3.4	Bemyndiganden att meddela föreskrifter.....	150
	LAGFÖRSLAG.....	151
	1. Lag om inkomstdatasystemet	151
	2. Lag om ändring av 4 § i lagen om Skatteförvaltningen	164

RP 134/2017 rd

3. Lag om ändring av lagen om beskattningsförfarande	165
4. Lag om ändring av lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ	167
5. Lag om ändring av 9 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.....	170
BILAGOR	171
PARALLELLTEXTER	171
2. Lag om ändring av 4 § i lagen om Skatteförvaltningen	171
3. Lag om ändring av lagen om beskattningsförfarande	172
4. Lag om ändring av lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.....	174
5. Lag om ändring av 9 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.....	177

ALLMÄN MOTIVERING

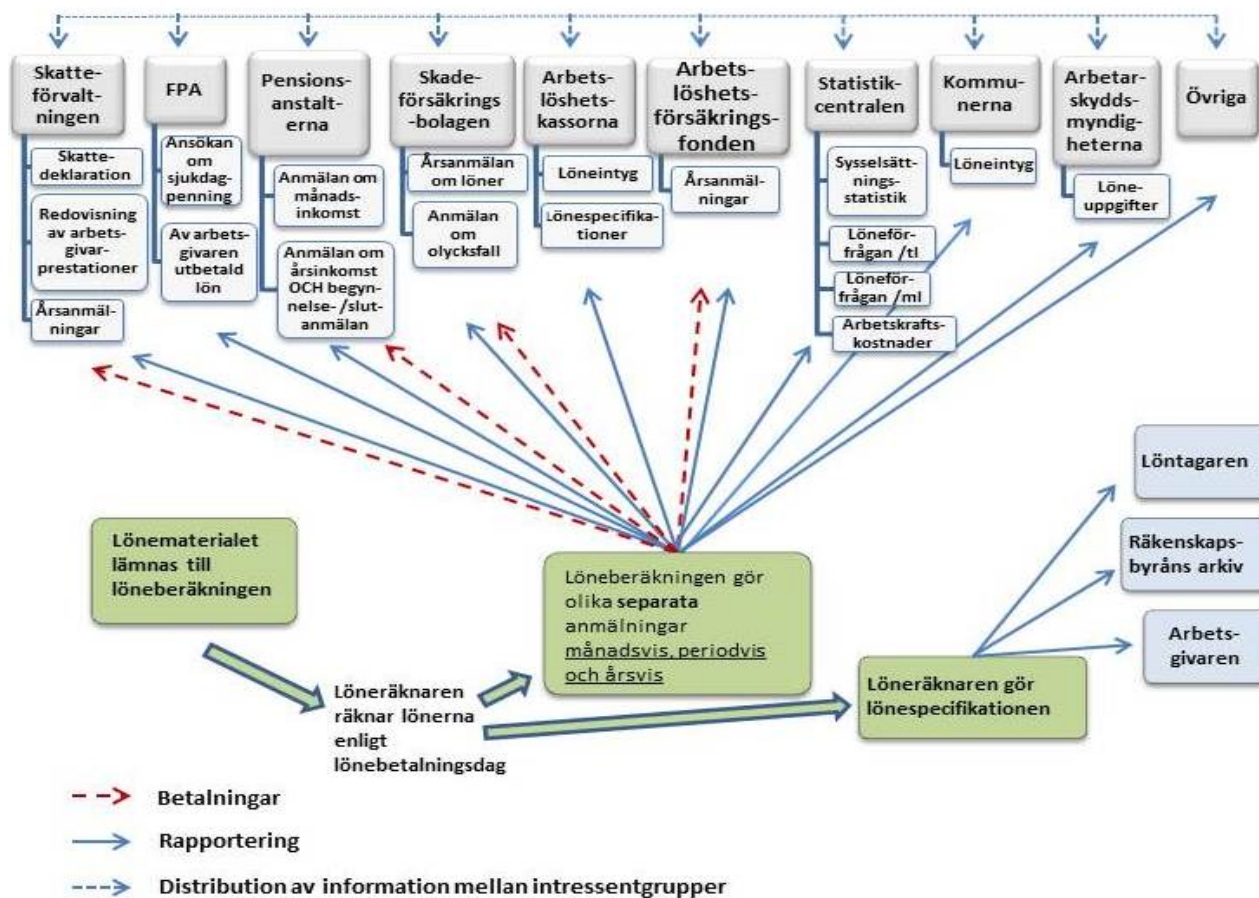
1 Inledning

1.1 Bakgrund till reformen

Inrättandet av det föreslagna inkomstdatasystemet hänför sig till ett större projekt för utveckling av den nationella helhetsinfrastrukturen, som bereddes i arbetsgruppen IKT2015. Arbetsgruppens slutrapport ”21 polkua kitkattomaan Suomeen, työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja Innovaatio 4/2013” (”21 vägar till ett friktionsfritt Finland, arbets- och näringsministeriets publikationer Innovation 4/2013”) publicerades i mars 2013. Inkomstregistret var ett av arbetsgruppens mest centrala och brådskande förslag för att bygga upp den infrastruktur som företagens realtidsekonomi kräver. Målet har varit att övergå till lönebetalningsspecifik lönerapportering i realtid och på personnivå och att inrätta ett centraliserat inkomstregister som baserar sig på dataflöden i realtid.

Ett centralt mål för reformen är att minska arbetsgivarnas administrativa börda genom att förenkla anmälningsförfarandena och anmälningsskyldigheterna när det gäller uppgifter om arbetsavtals- och andra anställningsförhållanden. De nuvarande uppgifts- och rapporteringsskyldigheterna är arbetsdryga och förfarandena är föråldrade, ofta baserade på pappersblanketter. Företagen måste lämna lönebetalningsuppgifter till flera olika aktörer, med olika datainnehåll och tekniska format och enligt olika tidtabeller.

Följande schema beskriver de nuvarande data- och penningflödena från arbetsgivarna till olika aktörer liksom informationsförmedlingen mellan uppgiftsanvändarna.

1.2 Huvuddragen i reformen

I och med reformen sker en övergång till ett system där arbetsgivarna lämnar uppgifter centraliserat en gång och med en anmälan till inkomstregistret, därifrån uppgifterna förmedlas till alla uppgiftsanvändare enligt deras behov. Från ingången av 2020 ska inkomstregistret också innehålla uppgifter om pensioner och andra förmånsinkomster som inverkar på betalningen av lagstadgade förmåner. Det har inte varit möjligt att ta in behövliga bestämmelser om pensionsinkomster och andra förmånsinkomster i denna proposition, eftersom den närmare specificeringen av datainnehållet fortfarande pågår. Behövliga lagförslag kommer att ingå i en separat proposition som överlämnas i början av 2018.

I den föreslagna lagen föreskrivs inte om datainnehållet i arbetsgivares och andra prestationsbetalares anmälningskyldighet, utan det bestäms med stöd av annan lagstiftning, liksom i nuläget.

Inkomstregistret erbjuder myndigheter och andra aktörer som behöver inkomstuppgifter i sin verksamhet en aktuell helhetsbild av inkomsttagarnas förvärvsinkomster som omfattas av inkomstregistret. Uppgifter om löner och andra prestationer som alla arbetsgivare och andra be-

talare betalat förmedlas på en gång och enligt inkomsttagare till uppgiftsanvändarna i enlighet med deras rätt till information.

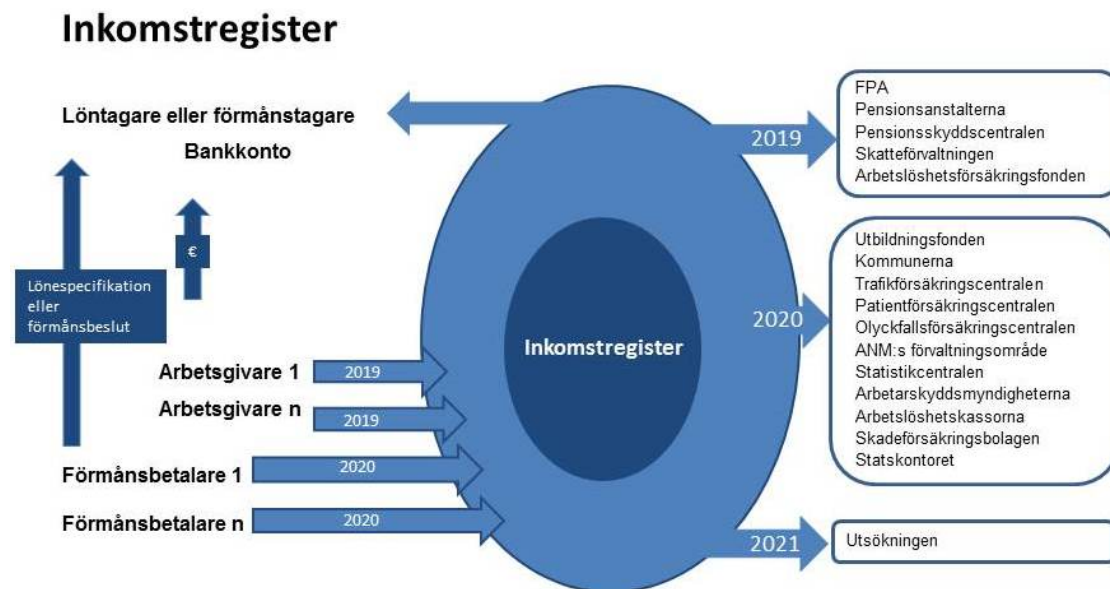
Reformen förenhetligar anmälningspraxis och undanröjer överlappande funktioner när uppgifterna lämnas och tas emot samt när det kontrolleras att deras innehåll är korrekt.

Inkomstregistret får ett mycket omfattande datainnehåll. Enbart antalet inkomstslag som arbetsgivarna ska anmäla till inkomstregistret från och med 2019 uppgår till cirka 100 medan antalet inkomstavdrag är cirka 20. De andra uppgifter som ska föras in utifrån arbetsgivarnas anmälan, såsom grundläggande uppgifter om prestationsbetalare och inkomsttagare samt uppgifter om anställningsförhållandet, försäkringar och arbetsavtalsförhållandet längd, uppgår till nästan 200. Många av de uppgifter som ska föras in kan dessutom få flera olika värden, det finns till exempel flera tusentals yrkesbeteckningar, cirka 20 frånvarorsaker, 16 typer av försäkringsinformation samt 10 identitetstyper för inkomsttagare och betalare. En del av uppgifterna är det frivilligt att anmäla till inkomstregistret.

Inkomstregistret kommer att omfatta cirka 2,8 miljoner löntagare. Datainnehållet utvidgas och antalet registrerade inkomsttagare ökar från och med 2020, då förmånsinkomster börjar omfattas av inkomstregistret. Då blir det sammanlagda antalet registrerade mottagare av löneinkomst eller skattepliktig pensions- eller förmånsinkomst cirka 4,6 miljoner. Här ingår inte de personer som får enbart skattefri förmånsinkomst, såsom barnbidrag.

Enligt Skatteförvaltningens uppskattning kommer antalet enskilda lönebetalningstransaktioner som förs in i inkomstregistret att uppgå till cirka 75 miljoner per år medan antalet transaktioner som gäller förmånsinkomster uppgår till cirka 70 miljoner.

Schemat nedan beskriver dataflödena från betalarna till olika aktörer i inkomstregistermiljön.

Inkomsttagarnas möjligheter att kontrollera att de rapporteringsskyldigheter som gäller deras uppgifter sköts i rätt tid och med rätt innehåll förbättras väsentligt. Inkomsttagarna kan när som helst kontrollera sina egna inkomstuppgifter som finns lagrade i inkomstregistret via in-

komstdatasystemets elektroniska användargränssnitt, liksom vilka uppgifter som förs in i inkomstregistret och till vilka aktörer uppgifterna förmedlas. För närvarande finns det inga sådana lättanvända möjligheter och inkomsttagarna får kännedom om brister och fel i inkomstuppgifterna först över ett år efter försummelserna eller bristerna i anmälan.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 Allmänt

Arbetsgivare och andra aktörer som betalar lön, pension, förmånsinkomst eller andra prestationer ska anmäla de betalda prestationerna till flera olika myndigheter eller andra aktörer. Bestämmelser om prestationsbetalares anmälnings- och uppgiftsskyldighet finns i många speciallagar. För handläggning av olika ansökningar ska arbetstagare och andra inkomsttagare dessutom lämna löneintyg eller andra intyg i anslutning till utfört arbete till olika myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag. Också till denna del föreskrivs det i många speciallagar om uppgiftsskyldighet. Innehållet i de uppgifter som ska lämnas till olika myndigheter varierar liksom när och hur de ska lämnas.

Nedan beskrivs de anmälningskyldigheter som för närvarande åligger arbetsgivare och andra prestationsbetalare, uppgiftsanvändarna och bestämmelserna om deras rätt till information samt ändamålen med uppgifterna i den omfattning som behövs för att ge en tillräcklig bild av de anmälningsförfaranden som genom reformen ersätts med anmälan via inkomstdatasystemet. För uppgiftsanvändarnas del begränsas granskningen till de användare till vilka uppgifter ur inkomstregistret ska förmedlas i enlighet med lagförslaget.

Utänför granskningen ställs således till exempel de nya landskapen och polisen, som inte i detta sammanhang föreslås få rätt till uppgifter ur inkomstregistret på grund av nuläget beträffande revideringen av annan lagstiftning som gäller dessa aktörer. Inte heller granskas de olika aktörer till vilka inkomsttagarna kan lämna sina inkomstuppgifter för olika ändamål, till exempel för bedömning av kreditvärdigheten eller för betalning av en försäkringsförmån eller försäkringsersättning. Det finns inget som hindrar att inkomsttagarna i dessa eller andra situationer skriver ut sina inkomstuppgifter från inkomstregistret och använder dem för önskat ändamål. Senare blir det aktuellt att bedöma i vilken utsträckning nya uppgiftsanvändare kan beviljas rätt att själva granska inkomsttagarnas uppgifter direkt i inkomstregistret till exempel med fullmakt av inkomsttagaren. Huruvida en sådan utvidgning är godtagbar bör bedömas utifrån bland annat ändamålet med inkomstregistret.

2.1.2 Lönebetalning och inlämning av anknytande uträkningar

Enligt 2 kap. 16 § i arbetsavtalslagen (55/2001) ska lönen betalas in på det bankkonto som arbetstagaren har uppgett. Lönen ska stå till arbetstagarens förfogande på förfallodagen. Lönen får betalas kontant endast av tvingande skäl. När lönen betalas ska arbetsgivaren ge arbetstagaren en uträkning av vilken beloppet av lönen och de grunder enligt vilka den bestäms ska framgå. Enligt lagens 2 kap. 13 § ska lönen betalas den sista dagen av lönebetalningsperioden, om inte något annat avtalas. Om grunden för tidlön är en kortare tid än en vecka, ska lönen betalas minst två gånger per månad och i andra fall en gång per månad. I arbete med prestationslön får lönebetalningsperioden vara högst två veckor, om inte prestationslönen betalas i samband med en månatlig lön. Om arbetet med prestationslön varar längre än en lönebetalningsperiod, ska för varje lönebetalningsperiod betalas en sådan del av lönen som bestäms enligt den tid som använts till arbetet. Om en del av lönen betalas i form av vinstandel

RP 134/2017 rd

eller provision eller enligt någon annan liknande grund, får betalningsperioden för denna del vara längre än vad som anges ovan, dock högst 12 månader.

I arbetstidslagen (605/1996) och semesterlagen (162/2005) ingår olika uppgiftsskyldigheter, med vilkas hjälp strävan är att säkerställa att arbetstidsskyddet tillgodoses. När ett system med genomsnittsarbetstid tillämpas ska arbetsgivaren efter att ha hört arbetstagarna göra upp ett utjämningschema för arbetstiden. Olika ersättningar som ska betalas till arbetstagaren bestäms utifrån arbetstidslagen och det tillämpliga kollektivavtalet. Utarbetande av arbetsskiftsförteckningen, förande och förvaring av arbetstids- och semesterbokföringen samt lämnande av löne- och semesterlönespecifikationen är centrala skyldigheter som bidrar till arbetsgivarnas administrativa börda när arbetstagarnas arbetstidsskydd tillgodoses.

Enligt 6 kap. 28 § i semesterlagen ska arbetsgivaren i samband med betalningen av semesterlön eller semesterersättning ge arbetstagaren en specifikation, av vilken semesterlönen eller semesterersättningens belopp och beräkningsgrunder framgår. Om arbetsgivaren i samband med varje lönebetalning ger arbetstagaren ett löneintyg eller en lönespecifikation, där även semesterlönen och semesterersättningens belopp och beräkningsgrunder framgår, är det inte nödvändigt att ge en särskild semesterlönespecifikation. För att arbetsgivaren ska kunna kontrollera att semesterlönen eller semesterersättningen är korrekt, ska av semesterlönespecifikationen framgå inte bara semesterlönen eller semesterersättningens belopp utan också beräkningsgrunderna.

Finlands standardiseringsnämnd har fastställt en lönespecifikationsstandard, enligt vilken i specifikationen ska antecknas arbetstagarens namn, yrke och födelsedatum, arbetsgivarens namn och den kommun där verksamhetsstället finns samt dessutom följande uppgifter:

- den ackumulerade utbetalda förskottsinnehållningspliktiga lönen för det föregående kalenderåret, det innevarande kalenderåret och den senaste lönebetalningsperioden
- lönebetalningsperioden
- uppgifter om semesterförmåner såsom semesterpenningar och semesterersättningar
- den verkställda förskottsinnehållningen för den senaste lönebetalningsperioden
- andra avdrag som ska göras från arbetstagarens bruttolön, såsom arbetstagarens pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie
- tillägg för skift- och säsongarbete under den senaste lönebetalningsperioden
- datum för anställningens början och eventuella slut.

Det är frivilligt att följa standarden, men innehållet i lönespecifikationerna har i praktiken utformats enligt den.

2.1.3. Allmänt om myndigheters och andra aktörers sätt att få information

Lämnande av de uppgifter som vissa uppgiftsanvändare, såsom Skatteförvaltningen, behöver, samt av en del uppgifter som vissa andra uppgiftsanvändare behöver för att sköta sina uppdrag baserar sig på arbetsgivarnas lagstadgade periodskattedeclarationer, såsom årsanmälningar. Dessutom fås en del av de uppgifter som uppgiftsanvändarna behöver med stöd av dessas lagstadgade rätt till information av arbetsgivare, andra myndigheter, förmåns- och försäkringsanstalter och andra aktörer. Exempelvis inkomstuppgifter fås med stöd av särskilda be-

RP 134/2017 rd

stämmelser om rätt till information av Skatteförvaltningen. Uppgifter som gäller beviljade förmåner utlämnas dessutom direkt mellan förmåns- och pensionsanstalter med stöd av bestämmelser om rätt att få och lämna ut uppgifter i speciallagar.

När någon ansöker om en förmån eller ersättning är huvudregeln att uppgifterna fås ur förmånsansökan, dvs. av den inkomsttagare själv som ansökt om förmånen. I de flesta förmåns- lagar föreskrivs det så om rätt till information att den aktör som beviljar förmånen trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har rätt att av en arbetsgivare eller någon annan som betalar ersättning på grund av arbete, en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring och av myndigheter och andra aktörer på vilka lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, nedan offentlighetslagen) tillämpas, få de uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett anhängigt ärende eller som annars är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i lagen.

Dessutom innehåller de flesta förmåns- lagar mer detaljerade bestämmelser om utlämnande och inlämnande av uppgifter mellan olika myndigheter och förmåns- anstalter. Det är vanligt att det föreskrivs särskilt och mer detaljerat om rätt att få eller utlämna uppgifter eller om skyldighet att lämna uppgifter till andra myndigheter eller förmåns- eller försäkrings- anstalter. Med stöd av dessa specificerade bestämmelser får uppgifts- användarna vanligtvis uppgifter från till exempel pensions- och försäkrings- anstalter, arbetskrafts- myndigheter samt social- och hälso- myndigheter.

Vissa uppgifts- användare har rätt att uppgifter i form av massinformation. Sådana bestämmelser finns bland annat i 85 § i folkpensions- lagen, där det föreskrivs om Folkpensions- anstaltens rätt att för skötseln av de förmåner som den ålagts att verkställa utan hinder av sekretess- bestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållandet av uppgifter av Skatteförvaltningen få nödvändiga uppgifter med tillhörande identifieringsuppgifter i fråga om fysiska personer i lagen särskilt specificerade uppgifter om inkomster, avdrag, avgifter och egendom. Rätten till information gäller uppgifter om alla fysiska personer, även sådana som inte har lämnat in någon förmåns- ansökan. Likaså har till exempel Pensions- skyddscentralen enligt lag rätt att för fullgörande av sin tillsynsskyldighet av skattemyndigheterna i form av massinformation få namn, företags- och organisationsnummer eller arbetsgivares personbeteckningar, kontaktuppgifter och årsanmälningar eller motsvarande uppgifter samt bransch beträffande de arbetsgivare som betalat lön eller annat vederlag till arbetstagare, samt även uppgifter om vederlag för arbete och därtill anslutna arbetsgivarprestationer som arbetsgivarna har betalat. Pensions- skyddscentralen har enligt lagen rätt att få dessa uppgifter även om Pensions- skyddscentralen inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de arbetsgivare som i form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt.

När Folkpensions- anstalten behandlar en förmån enligt en viss förmåns- lag har den i enskilda fall rätt att använda uppgifter som den har fått för fullgörande av andra uppdrag som ålagts den, om det är uppenbart att uppgifterna påverkar förmånen enligt den lagen, om uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och om Folkpensions- anstalten också annars skulle ha rätt att få uppgifterna separat.

En enskild uppgifts- användares, såsom Folkpensions- anstaltens eller ett försäkrings- bolags, rätt till information kan basera sig på flera olika lagar samt på flera uppdrag som det föreskrivs om i samma eller olika lagar. Olika uppdrag som det föreskrivs om i olika lagar eller i samma lag kan förutsätta att uppgifter som förs in i inkomstregistret behandlas i olika omfattning i enskilda fall, beroende på arten av det ärende som behandlas och lagstiftningen om det. När en förmån enligt en viss lag beviljas kan dessutom behovet av uppgifter om en enskild förmånst- agare variera enligt om uppgifts- behovet för att avgöra ärendet är av grundläggande natur

eller om beviljandet av förmånen är förenat med särdrag som medför behov av tilläggsutredningar i enskilda fall.

2.1.4 Skatteförvaltningen

Enligt 2 § i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) har Skatteförvaltningen till uppgift att bland annat verkställa beskattningen, utöva skattekontroll och uppbära, driva in och redovisa skatter och avgifter. Dessutom ska Skatteförvaltningen enligt 18 kap. 34 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) redovisa de försäkrades sjukförsäkringspremier till Folkpensionsanstalten. Enligt 2 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016) tillämpas i fråga om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och lagen om skatteuppbörd.

Centrala bestämmelser om Skatteförvaltningens rätt att få uppgifter för verkställande av beskattningen finns i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995), så att Skatteförvaltningen får merparten av de uppgifter som behövs för personbeskattningen med stöd av 3 kap. 15–17 § om utomståendes allmänna uppgiftsskyldighet. Det är fråga om uppgifter som fås från andra än de skattskyldiga själva, såsom prestationsbetalare. Den skattskyldiges egen anmälingsskyldighet har kunnat minskas i den takt som de uppgifter som behövs för att verkställa beskattningen har kunnat fås från andra än den skattskyldige själv på ett tillförlitligt sätt.

Om det mer detaljerade datainnehållet i utomståendes uppgiftsskyldighet bestäms med stöd av bemyndiganden i lagen i Skatteförvaltningens beslut om en allmän skyldighet att lämna uppgifter (1095/2016). Den uppgiftsskyldige ska lämna uppgifterna specificerade på det sätt som anges i beslutet. De uppgifter som avses i 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande ska enligt lagens 22 § 4 mom. lämnas till Skatteförvaltningen trots sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter. De uppgifter som omfattas av uppgiftsskyldigheten beskrivs beträffande de uppgifter som förs in i inkomstregistret i detaljmotiveringen till 6 § och 13 § 1 mom. 1 punkten i lagförslaget.

De uppgifter som omfattas av utomståendes uppgiftsskyldighet lämnas i huvudsak med årsanmälningar året efter skatteåret, och utifrån de uppgifterna skickar Skatteförvaltningen den skattskyldige en förhandsifylld skattedeklaration som denne ska komplettera och kontrollera. I regel ska årsanmälningar för det föregående skatteåret ges in inom januari. Uppskov för årsanmälan kan sökas. Anmälan ska i allmänhet göras i elektronisk form. I vissa situationer får årsanmälan ges in på en pappersblankett. En del blanketter finns bara i pappersform.

Skatteförvaltningen har dessutom rätt att få uppgifter med stöd av bland annat 18 § om myndigheters allmänna skyldighet att lämna uppgifter i lagen om beskattningsförfarande samt rätt att på begäran få uppgifter av utomstående och myndigheter med stöd av lagens 19 och 20 §. Denna rätt till information beskrivs inte här, eftersom Skatteförvaltningens behov och rätt att få uppgifter ur inkomstregistret gäller endast uppgifter som baserar sig på utomståendes allmänna uppgiftsskyldighet.

Bestämmelser om behandling av beskattningsuppgifter finns bland annat i 10 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (1346/1999). Enligt bestämmelsen får Skatteförvaltningen också för att utföra andra uppgifter som avses i 2 § i lagen om Skatteförvaltningen använda och behandla beskattningsuppgifter som den tagit emot eller satt upp för ett visst beskattningsärende.

Bestämmelser om offentlighet för beskattningsuppgifter samt användning och utlämnande av uppgifter finns i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter. Beskattningshandlingar och beskattningsuppgifter är i regel sekretessbelagda. I 3 kap. föreskrivs

om utlämnande av sekretessbelagda beskattningsuppgifter till enskilda aktörer och myndigheter.

Utlämnandet av sekretessbelagda beskattningsuppgifter till myndigheter och andra aktörer baserar sig i huvudsak på speciallagstiftning om den aktör som behöver uppgifter. Dessa bestämmelser om rätt till information för olika uppgiftsanvändares del beskrivs i motiveringen till 13 § i lagförslaget.

Eftersom merparten av de uppgifter som enligt lagförslaget ska föras in i inkomstregistret, och som prestationsbetalare alltid ska anmäla till inkomstregistret, samlas in genom anmälningar till Skatteförvaltningen, beskrivs i det följande mer detaljerat arbetsgivares och andra betalares nuvarande anmälningsskyldigheter och anmälningsförfaranden.

Arbetsgivares och andra betalares anmälningskyldigheter som gäller inkomstuppgifter och arbetstagare

Arbetsgivare och andra prestationsbetalare ska före utgången av januari året efter betalningsåret lämna in en årsanmälan (blankett 7801) om betalda löner, ersättningar för arbete, naturaförmåner, kostnadsersättningar och andra prestationer. Hushåll ska lämna in en årsanmälan om betalda löner bara när det belopp som betalats till en och samma mottagare är minst 200 euro under kalenderåret. Antalet anmälare är omkring 250 000 årligen, och uppgifterna omfattar ca 4,4 miljoner rader. Av årsanmälningarna görs 96 procent i elektronisk form. Anmälan kan göras också på en pappersblankett som skrivs ut. Arbetsgivare ska anmäla uppgifterna elektroniskt, om årsanmälan gäller fem eller fler arbetstagare. Skyldigheten att anmäla uppgifterna i elektronisk form gäller inte fysiska personer och dödsbon.

Uppgifter som prestationer som betalats till begränsat skattskyldiga lämnas med en separat årsanmälan (blankett 7809). Uppgifterna används i huvudsak för internationellt informationsutbyte som gäller inkomster som löntagare med en annan hemstat har fått i Finland. Tidsfristen och sättet för anmälan är samma som vid inhemska konstellationer. Antalet anmälare är ca 6 100 per år. De anmälda lönerna och ersättningarna för arbete omfattar cirka 47 700 rader. Ungefär 80 procent av anmälningarna lämnas in på elektronisk väg.

Skatteförvaltningen får årsanmälningsuppgifter även om pensioner och förmåner. Uppgifter om pensioner och förmåner som betalats till allmänt skattskyldiga lämnas med årsanmälan (blankett 7803). Pensionsuppgifter fås av pensionsanstalterna. De största utbetalarna av förmånsinkomster är Folkpensionsanstalten och pensionsanstalterna, andra som betalar ut förmånsinkomster är kommuner samt aktörer som betalar ut arbetslöshets- olycksfalls- och sjukdagpenningar, till exempel arbetslöshetskassorna. Omkring 340 aktörer lämnar in årsanmälningar om pensioner och förmåner. De anmälda uppgifterna omfattar cirka 4,6 miljoner rader årligen.

Arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten ska lämna in årsanmälan om arbetslösa ersättningsdagar. Informationen gäller antalet ersättningsdagar under ett skatteår för vilka en skattskyldig har mottagit ersättning i enlighet med de lagar som avses i 93 § 4 mom. i inkomstkattelagen.

I den skattedeklaration som det föreskrivs om i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) lämnas uppgifter om till exempel arbetsgivarprestationer. Uppgifterna lämnas antingen kalenderårsvis eller kvartalsvis för alla arbetstagare utan åtskillnad. Uppgifterna om arbetsgivarprestationer ska lämnas senast den 12 dagen i månaden efter lönebetalningsmånaden. Deklarationen inlämnas av cirka 240 000 arbetsgivare, av vilka cirka 130 000 är regelbundna arbetsgivare och 110 000 tillfälliga. De anmälda lönerna,

RP 134/2017 rd

förmånerna och pensionerna omfattar cirka 4 miljoner rader per år. Ersättningar för arbete anmäls av cirka 2 500 aktörer och de anmälda uppgifterna omfattar cirka 8 300 rader. 93 procent av deklARATIONERNA lämnas in på elektronisk väg.

Särskilda uppgifter som gäller arbete utomlands

I 39 § i förordningen om förskottsuppbörd (1124/1996) föreskrivs om särskilda uppgifter om arbete utomlands. Med stöd av artikel 20 i avtalet mellan de nordiska länderna om handräckning i skatteärenden (37/1991), som har satts i kraft genom lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet mellan de nordiska länderna om handräckning i skatteärenden (771/1991), har det ingåtts ett särskilt avtal om uppbörd och överföring av skatt (97/1997). Detta så kallade TREKK-avtal reglerar informationsutbytet och överföringen av skatter mellan de nordiska länderna. De uppgifter som nämns i förordningen om förskottsuppbörd lämnas på blanketterna NT1 och NT2.

Vid arbete i de nordiska länderna, då förskottsinnehållningen verkställs i Finland, ska arbetsgivaren lämna in blankett NT1 om en arbetstagare som arbetar i ett annat nordiskt land. Skatteförvaltningen lämnar blanketten till skattemyndigheten i arbetsstaten och ger arbetsgivaren ett intyg över att blanketten lämnats in. Genom förfarandet visas arbetsstaten att skatt på lönen betalas till Finland, och arbetsstaten kräver således inte att skatt ska betalas i förskott.

Arbetsgivaren ska lämna in blankett NT1 innan arbetet utomlands börjar. När det gäller de nordiska länderna ska information om att förskottsinnehållning inte verkställs lämnas på blankett NT2, när förskottsinnehållning inte verkställs i Finland på grund av skatteavtalet. Dessutom, om arbetsgivaren bedömer att den så kallade sexmånadersregeln som avses i 77 § i inkomstskattelagen (1535/1992) är tillämplig på en arbetstagare som arbetar utomlands och egentlig förskottsinnehållning av den orsaken inte verkställs i Finland, ska arbetsgivaren lämna in blankett NT2 till Skatteförvaltningen oberoende av i vilket land arbetet utförs. NT2-anmälan ska göras inom en månad efter det att innehållningen första gången inte verkställs. Blanketterna NT1 och NT2 lämnas in i form av pappersblanketter.

Utöver de nämnda blanketterna samt årsanmälan ska arbetsgivaren dessutom lämna närmare uppgifter om utlandsarbetsinkomst enligt 77 § i inkomstskattelagen som betalats till en allmänt skattskyldig (Skatteförvaltningens beslut om en allmän skyldighet att lämna uppgifter (1095/2016)). För närvarande lämnas uppgifterna till Skatteförvaltningen på pappersblankett 5053 ”Arbetsgivaens anmälan om utlandslön” senast före utgången av januari året efter skatteåret. På blanketten uppges bland arbetsstaten och arbetsorten samt arbetsperioden. På blanketten anmäls dessutom arbetstagarens vistelse i Finland och i arbetsstaterna samt den specificerade avtalade lönen för utlandsarbetet samt uppgift om huruvida lönen belastar resultatet av arbetsgivarens fasta driftställe i arbetsstaten.

Utländska arbetsgivare

Utländska företag bedriver företagsverksamhet i Finland antingen genom att grunda ett dotterbolag i Finland enligt finska lagar eller genom att själva vara verksamma i Finland. Om ett företag verkar i Finland utan att grunda något dotterbolag, är dess beskattningsmässiga skyldigheter i första beroende av om det uppkommer ett sådant fast driftsställe som avses i 13 a § i inkomstskattelagen och definieras i skatteavtal, varvid Finland har rätt att beskatta det resultat som räknas höra till driftsstället. Ett utländskt företag som får ett fast driftsställe i Finland har dessutom samma arbetsgivarskyldigheter jämte anmälningskyldigheter som ett finskt företag som verkar i Finland.

RP 134/2017 rd

Om ett utländskt företags arbetstagare arbetar i Finland i andra fall, kan företaget beröras av anmälningsskyldigheter som hänför sig till beskattningen i Finland, om företaget hyr ut arbetskraft till Finland, till ett uppdragsgivarföretag som är verksamt här eller om företagets arbetstagare vistas över sex månader i Finland.

En utländsk arbetsgivare som hyr ut en arbetstagare som kommer från utlandet till en uppdragsgivare i Finland, ska med stöd av 15 a § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande och 41 § i Skatteförvaltningens beslut om en allmän skyldighet att lämna uppgifter lämna in en anmälan om arbetstagare som arbetar i Finland, där man också uppskattar hur länge arbetstagen kommer att vistas i Finland. Anmälan ska lämnas om varje arbetstagare före utgången av månaden efter den då arbetet inleddes. Denna anmälan lämnas i fråga om alla utländska hyrda arbetstagare som arbetar i Finland oberoende av hur länge de arbetar här. Anmälan görs på en pappersblankett (blankett 6147a). På blanketten lämnas också information om uppdragsgivaren i Finland och för vilken den hyrda arbetstagen arbetar. Uppdragsgivaren i Finland ska i sin tur lämna in en anmälan till Skatteförvaltningen om det utländska företaget av vilket uppdragsgivaren har hyrt utländsk arbetskraft för det arbete som utförs i Finland (17 § 7 mom. i lagen om beskattningsförfarande). Anmälan ska göras särskilt för varje utländskt företag. Uppgifterna ska lämnas före utgången av kalendermånaden efter det att arbetet inleddes på blanketten "Uppdragsgivares anmälan för beskattningen" (6146a). Med hjälp av uppgifterna i dessa två blanketter är strävan att få heltäckande uppgifter så att man kan säkerställa att forskottsskatter fastställs på en utländsk hyrd arbetstagens lön.

En utländsk arbetsgivare ska med stöd av 15 a § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarande lämna in årsanmälan om löner som betalats till begränsat skattskyldiga hyrda arbetstagare. Prestationer som betalats till begränsat skattskyldiga meddelas på blanketten för årsanmälan (7809).

En utländsk arbetsgivare ska dessutom med stöd av 15 a § 2 mom. 2 punkten i lagen om beskattningsförfarande lämna in årsanmälan om utbetalda löner, om arbetstagen vistas i Finland över sex månader. Denna skyldighet att lämna in årsanmälan berör alla utländska företag oberoende av bransch, dvs. även andra än utländska företag som hyr ut arbetskraft. Då görs årsanmälan på blanketten för årsanmälan om allmänt skattskyldiga (7801).

2.1.5 Arbetspensionssektorn

Innehållet i det lagstadgade arbetspensionsskyddet baserar sig på de pensionslagar som gäller olika branscher. Bestämmelser om pensionsskyddet för arbetstagare inom den privata sektorn finns i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) och i lagen om sjömanspensioner (1290/2006). I pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) finns bestämmelser om pensionsskyddet för personer som är anställda hos Kevas medlemssamfund, staten, evangelisk-lutherska kyrkan och Folkpensionsanstalten. Företagare försäkras enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lantbruksföretagare enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006). Finlands Bank, Ålands landskapsregering och ortodoxa kyrkan har dessutom egna pensionssystem.

De olika arbetspensionslagarna avviker från varandra i huvudsak vad gäller bestämmelserna om finansiering och försäkring. Bestämmelserna om arbetspensionsförmåner är nästan identiska inom den privata och den offentliga sektorn.

Inom arbetspensionssystemet är det obligatoriskt och lagstadgat med försäkring. Detta gäller nästan allt förvärsarbete. Arbetsgivaren ska ordna pensionsskydd för en anställd som fyllt 17 år under den månad som följer efter löneutbetalningen i ett arbetspensionsförsäkringsbolag, en pensionskassa eller en pensionsstiftelse, om arbetsgivaren till arbetstagen har betalat minst

RP 134/2017 rd

58,19 euro i månaden i arbetsinkomst (2017 års index). Arbetsgivaren som ordnar försäkring enligt pensionslagen för den offentliga sektorn och lagen om sjömanspensioner ska försäkra arbetsinkomsten utan nedre gräns.

Inom arbetspensionssystemet intjänas pension och bestäms arbetspensionsförsäkringsavgifterna utifrån arbetsinkomsterna.

Verkställigheten av arbetspensionslagarna för den privata sektorn sköts av flera olika privaträttsliga pensionsanstalter. Verkställigheten av arbetspensionsskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare sköts av arbetspensionsförsäkringsbolag som avses i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997), pensionskassor som avses i lagen om försäkringskassor (1164/1992) och som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring samt av B-pensionsstiftelser och AB-pensionsstiftelsers B-avdelningar som avses i lagen om pensionsstiftelser (1774/1995). Arbetsgivaren väljer i vilken pensionsanstalt arbetstagarnas pensionsskydd ordnas.

Företagare kan ordna sitt pensionsskydd i ett arbetspensionsförsäkringsbolag eller i en pensionskassa.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter arbetspensionsskyddet för jordbrukare, skogsägare, fiskare och renskötare samt deras familjemedlemmar. Också stipendiater som bedriver vetenskaplig forskning eller konstnärlig verksamhet försäkras i Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

Lagen om sjömanspensioner omfattar i huvudsak arbetstagare ombord på finska handelsfartyg i utlandstrafik och isbrytare.

Verkställigheten av pensionsskyddet för arbetstagare inom den offentliga sektorn sköts av Keva, som är en offentligrättsliga pensionsanstalt.

Arbetspensionssystemets förmåner är ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetslivspension, sjukpension, deltidspension, rehabiliteringsförmåner och familjepension. Trots att verkställigheten är decentraliserad kan pension sökas med en pensionsansökan. I allmänhet betalas hela arbetspensionsskyddet från endast en pensionsanstalt, trots att pensionstagarens pensionsskydd har ordnats i flera olika pensionsanstalter för den privata och den offentliga sektorn under arbetskarriären. Denna princip kallas principen om sista pensionsanstalt. Principen om sista pensionsanstalt omfattar pensionssystemet för den privata sektorn, det kommunala pensionssystemet, det statliga pensionssystemet, evangelisk-lutherska kyrkans pensionssystem samt FPAs personalpensioner.

Arbetspension intjänas på grund av arbetstagares inkomster och företagares fastställda arbetsinkomst. Pension intjänas för alla arbetsinkomster för vilka arbetspensionsförsäkringsavgifter tas ut. Arbetsinkomst som ligger till grund för arbetstagares pension är lön, resultatpremie eller något annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete. I 70 § i lagen om pension för arbetstagare, 85 § i pensionslagen för den offentliga sektorn och i 78 § i lagen om sjömanspensioner finns närmare bestämmelser om hur arbetsinkomsten fastställs. Pension intjänas förutom för de försäkrades arbetsinkomster dessutom för vissa förmåner som erhållits under perioder utan lön. Sådana förmåner under tid utan lön är moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, inkomstrelaterad arbetslöshetsdagpenning, alterneringsersättning, rehabiliteringspenning, sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning och specialvårdspenning, olycksfalls-, trafikförsäkrings- och militärförsäkringsersättning samt vuxenutbildningsstöd. Dessutom intjänas en förmån som motsvarar pension för den tid man vårdar barn som inte fyllt 3 år och den tid man studerar inom en examensinriktad utbildning.

RP 134/2017 rd

Företagare intjänar pension på grund av den totala arbetsinkomsten, och till grund för den ligger den arbetsinkomst som fastställts för företagaren.

När arbetsgivaren försäkrar en arbetsgivare som skickas utomlands i Finland som en så kallad utsänd arbetstagare eller på grund av en frivillig försäkring, fastställs den arbetsinkomst som ligger till grund för arbetstagarens pension i regel utifrån försäkringslönen. Som försäkringslön betraktas den lön som skulle betalas för motsvarande arbete i Finland. Om det inte finns något motsvarande arbete i Finland, betraktas som arbetsinkomst den lön som annars kan anses motsvara nämnda arbete.

Arbetstagare och arbetsgivare betalar gemensamt en arbetspensionsförsäkringsavgift, som beräknas i procent av arbetstagarens lön. Arbetsgivarna redovisar arbetspensionsförsäkringsavgifterna för sina arbetstagares räkning till den pensionsanstalt där pensionskyddet är ordnat.

Pensionsanstalterna använder inkomstuppgifter och andra uppgifter om anställningsförhållanden för att verkställa det lagstadgade arbetspensionskyddet, som bland annat består i att bevilja och betala arbetspensioner, fastställa arbetspensionsförsäkringsavgiften och övervaka försäkringen.

Pensionsskyddscentralen

Pensionsskyddscentralen är ett samarbetsorgan för verkställighet och utveckling av det arbetspensionskydd som avses i de arbetspensionslagar som avses i 1 § i lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006). I egenskap av samarbetsorgan är dess uppgift med stöd av lagens 2 § 1 mom. bland annat att främja och samordna verkställigheten och utvecklingen av arbetspensionskyddet, främja samarbetet mellan pensionsanstalterna och sköta uppgifter som hänför sig till pensionsanstalternas samverkan samt för att säkerställa en enhetlig tillämpningspraxis ge pensionsanstalterna rekommendationer om tillämpningen av arbetspensionslagarna.

Bestämmelser om Pensionsskyddscentralens uppgifter i anslutning till verkställigheten av arbetspensionslagarna och internationella avtal, såsom övervakning av försäkringsskyldigheten och rätta att avgöra den tillämpliga pensionslagen i enskilda fall, den behöriga pensionsanstalten och en pensionsansökan finns i 2 § 2 mom. i lagen om Pensionsskyddscentralen.

Internationella situationer – arbete som utförs i Finland

Arbetsgivare är i princip skyldiga att ordna pensionsskydd enligt arbetspensionslagarna för sina arbetstagare för arbete som utförts i Finland oberoende av arbetstagarens nationalitet och arbetsgivarens hemort. En försäkringsskyldigs arbetsgivares anmälningsskyldighet är densamma oberoende av arbetsgivarens hemort.

En finländsk arbetsgivare är inte skyldig att försäkra en arbetstagare som arbetar i Finland, om något annat lands lagstiftning med stöd av EU:s förordningar om social trygghet tillämpas på arbetstagaren och arbetstagaren har A1-intyg eller något annat lands lagstiftning tillämpas på arbetstagaren med stöd av en överenskommelse om social trygghet som är bindande för Finland och arbetstagaren har ett intyg över den tillämpliga lagstiftningen.

En utländsk arbetsgivare är inte skyldig att försäkra en arbetstagare som arbetar i Finland, om

- något annat lands lagstiftning med stöd av EU:s förordningar om social trygghet tillämpas på arbetstagaren och arbetstagaren har A1-intyg

RP 134/2017 rd

- något annat lands lagstiftning tillämpas på arbetstagaren med stöd av en överenskommelse om social trygghet som är bindande för Finland och arbetstagaren har ett intyg över den tillämpliga lagstiftningen

- det är fråga om en arbetstagare som sänts till Finland för högst 2 år från ett land med vilket Finland inte har någon överenskommelse

- arbetstagaren kommer från ett land med vilket Finland inte har någon överenskommelse för att arbeta i Finland i högst 2 år inom ramen för en företagsintern förflyttning och arbetsgivaren har ordnat pensionskydd för arbetstagaren någon annanstans eller

- en utländsk arbetsgivare som sänder en arbetstagare från ett land med vilket Finland inte har någon överenskommelse till Finland har befriats från försäkringsskyldighet i Finland.

Internationella situationer – arbete som utförs utomlands

En arbetstagare som arbetar utomlands ska arbetspensionsförsäkras i Finland, om arbetstagaren arbetar i en stat som hör till Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, Schweiz eller i en stat med vilken Finland har en överenskommelse om social trygghet och Pensionsskyddscentralen har gett arbetstagaren ett A1-intyg eller ett motsvarande intyg som bevis på att den finska lagstiftningen om social trygghet är tillämpliga eller arbetstagaren arbetar i någon annan än en ovannämnd stat som en arbetstagare som sänts ut av en finländsk arbetsgivare.

När arbete som utförs utomlands ska arbetspensionsförsäkras i Finland, har både finländska och utländska arbetsgivare samma arbetsgivarskyldigheter och anmälningskyldighet.

När en arbetsgivare försäkrar en arbetstagare som sänts utomlands i Finland som så kallad ut-sänd arbetstagare eller på grund av en frivillig försäkring, fastställs arbetstagarens pensionsgrundande arbetsinkomst i regel utifrån försäkringslönen.

Intjäningssystemet

Inom arbetspensionssystemet används ett intjäningssystem där intjäningsuppgifterna för dem som omfattas av arbetspensionsskyddet. Uppgifterna i intjäningssystemet ägs och förvaltas av pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen. De intjäningsuppgifter som lagras i intjäningssystemet spelar en central roll i arbetspensionssystemet när arbetsgivarens pensionsförsäkringsavgifter fastställs och pensionerna beräknas.

Rätt till information

Pensionsanstalternas och Pensionsskyddscentralens rätt att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer beskrivs i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 2—6 punkten i lagförslaget.

I det följande beskrivs på allmän nivå olika anmälningskyldigheter enligt arbetspensionslagstiftningen som berör privata arbetsgivare.

Anmälningsförfaranden för privata arbetsgivare

Arbetsgivarna delas i enlighet med lagen om pension för arbetstagare in i avtalsarbetsgivare och tillfälliga arbetsgivare. En pensionsanstalt ska fastställa en pensionsförsäkring i enlighet med arbetsgivarens ansökan, om de lagstadgade förutsättningarna för försäkring uppfylls.

RP 134/2017 rd

En arbetsgivare som har ingått försäkringsavtal ska inom den tidsfrist som anges i försäkringsavtalet anmäla till pensionsanstalten sina identifieringsuppgifter samt namnen, personbeteckningarna och löneuppgifterna enligt pensionsarrangemangets nummer för sina anställda i anställningsförhållande. Motsvarande anmälningsskyldighet gäller också arbetsgivare som har ordnat sina anställdas pensionskydd i en pensionskassa eller pensionsstiftelse. Arbetsgivaren kommer i samband med försäkringsansökan överens med pensionsanstalten om avsikten är att anmäla de i arbetspensionslagarna avsedda löneuppgifterna för arbetstagarna till pensionsanstalten årligen eller månatligen.

Arbetsgivare som anmäler löneuppgifterna årligen ska med årsanmälan före utgången av januari därpå följande år anmäla årsinkomsten för de anställningsförhållanden som fortsätter vid utgången av kalenderåret. Årsanmälan kan göras på elektronisk väg i pensionsanstaltens e-tjänst på en elektronisk blankett eller genom att årsanmälan skickas direkt från lönesystemet i form en filöverföring, via betalningstjänst- och deklarationsservicen för småarbetstagare eller privata tjänsteproducenters tjänster. Årsanmälningar skickas också till exempel via optiska blanketter, per telefon, via e-post och på pappersblanketter eller genom andra lagringsmedier.

Löneuppgifterna för en anställning som upphört och de övriga uppgifter som behövs för skötseln av försäkringen ska arbetsgivaren anmäla till pensionsanstalten utan dröjsmål eller inom en utsatt tid som arbetsgivaren och pensionsanstalten har kommit överens om särskilt. Uppgifterna för varje kalenderkvartal ska dock anmälas senast under därpå följande kalendermånad. Ofta anmäler arbetsgivarna uppgifterna för anställningar som upphört i årsanmälan. De uppgifter som behövs för pension ska anmälas utan dröjsmål. De uppgifter om arbetstagaren och arbetstagarens lön som behövs för att avsluta försäkringen ska anmälas inom två månader från försäkringens upphörande.

En arbetsgivare som sköter sin anmälningsskyldighet månatligen ska senast den 20 dagen i månaden efter lönebetalningsmånaden till pensionsanstalten anmäla identifieringsuppgifter samt namnen, personbeteckningarna och de pensionsberättigande inkomsterna för sina anställda. Månadsanmälningstrafiken sköts i huvudsak på elektronisk väg.

Tillfälliga arbetsgivare som avses i lagen om pension för arbetstagare kan ordna arbetstagarnas pensionskydd i ett arbetspensionsförsäkringsbolag utan att göra försäkringsansökan. De föreskrivna uppgifterna ska anmälas senast den 20 dagen i månaden efter lönebetalningsmånaden.

Enligt lagen om sjömanspensioner ska arbetsgivaren månatligen göra en månadsanmälan till Sjömanspensionskassan separat för varje arbetstagare, av vilken framgår arbetstagarens namn och personbeteckning, arbetstagarens arbetsinkomst under kalendermånaden, de lönedagar som ska beaktas vid beräkningen av SjöPL-tjänstgöringstiden och arbetstagarens yrkeskod. Månadsanmälningarna ska göras till Sjömanspensionskassa i elektronisk form senast den 10 dagen i den andra kalendermånaden efter arbetsmånaden.

Offentliga arbetsgivares anmälningförfaranden

Arbetsgivaren underrättar Keva en gång i kvartalet om inledda och avslutade pensionsberättigande anställningar. Anmälan innehåller uppgifter om arbetsgivaren och arbetstagaren samt uppgifter om när anställningen har börjat eller avslutats och andra identifieringsuppgifter som anknyter till anställningen.

Arbetsgivaren lämnar Keva en gång per år, före utgången av januari året efter betalningen, uppgifter om de pensionsberättigande inkomster som har betalats för respektive år. Årsin-

komstanmälan innehåller uppgifter om betalaren och betalningsmottagaren samt andra identifieringsuppgifter som hänför sig till prestationen.

Anställnings- och årsinkomstuppgifterna anmäls i regel elektroniskt via Tyvi-tjänsten och direkt linjeöverföring. Det är också möjligt att göra anmälningar och korrigera felaktiga anmälningar via e-tjänster. I undantagsfall kan anmälningar göras också på en blankett. Sådana uppgifter om avslutade anställningsförhållanden och det innevarande årets inkomster som behövs för pensionen ska arbetsgivaren på begäran lämna utan dröjsmål.

2.1.6. Finlands Bank

I lagen om Finlands Bank föreskrivs om Finlands Banks uppgifter för att bland annat upprätthålla prisstabilitet och stödja uppnåendet av också andra ekonomisk-politiska mål samt genomföra den monetära politiken.

Enligt lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998) bekostas pensionen till Finlands Banks anställda av Finlands Banks medel. Rätten till pension bestäms i tillämpliga delar enligt samma grunder som inom det statliga pensionsskyddet. Närmare föreskrifter om utbetalningen av pensioner och familjepensioner samt om pensionsskyddet meddelas i pensionsstadgan och familjepensionsstadgan som fastställts av bankfullmäktige.

Finlands Bank använder inkomstuppgifter för att ordna pensionsskyddet för sina anställda. Bestämmelser om Finlands Banks rätt att få uppgifter för att genomföra pensionsskyddet ingår i lagen om Finlands Banks tjänstemän på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 7 punkten.

2.1.7 Arbetslöshetsförsäkringsfonden

Arbetslöshetsförsäkringsfonden är en självständig inrättning som administreras av arbetsmarknadsparterna och står under Finansinspektionens tillsyn. Dess verksamhet baserar sig på lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Arbetslöshetsförsäkringsfondens huvudsakliga uppgift är att finansiera arbetslöshetsförmåner. Den fastställer och tar ut arbetslöshetsförsäkringspremierna uppfylls. Den tar också ut arbetsgivarens självriskpremier inom utkomstskyddet för arbetslösa och beviljar utbildningsersättning för att ersätta kostnader som ordnandet av utbildning orsakar för de arbetsgivare som inte har rätt till utbildningsavdrag.

Enligt huvudregeln är arbetsgivare och arbetstagare skyldiga att betala arbetslöshetsförsäkringspremie för arbete som den som är 17—64 år utfört i Finland. Betalningsskyldigheten gäller också sådana delägare i företag som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). Med premierna finansieras arbetslöshetsdagpenningar och alterneteringsersättningar samt vissa andra stöd och kostnader som avses i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Som lön som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien anses lön, resultatpremie eller något annat vederlag som erhållits i ett anställnings- eller tjänsteförhållande och som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete. Arbetsgivaren ska anmäla lönerna till arbetslöshetsförsäkringsfonden, om den lön som arbetsgivaren betalat under ett kalenderår sammanlagt överstiger 1 200 euro.

Inkomstuppgifterna används för fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremier.

Enligt 21 b § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ska arbetsgivaren till arbetslöshetsförsäkringsfonden före utgången av januari kalenderåret efter försäkringsåret anmäla de löner som arbetsgivaren betalat under försäkringsåret. Anmälan behöver inte göras, om arbetsgivaren inte har betalat några löner under försäkringsåret och inget förskott har fastställts. Anmälan ska emellertid alltid göras när Arbetslöshetsförsäkringsfonden kräver detta. Arbetslöshetsförsäkringsfonden har rätt att fastställa förskott på arbetslöshetsförsäkringspremier utan att höra arbetsgivaren så att förskottet baserar sig på de lönesummor som ligger till grund för arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremier under innevarande och tidigare år, de löneuppgifter som erhållits med stöd av 22 och 22 a § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, den allmänna löneutvecklingen och de uppgifter som arbetsgivaren lämnat. Arbetslöshetsförsäkringsfonden kan dessutom fastställa arbetsgivares och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie genom uppskattning, om arbetsgivaren inte har anmält lönesumman i enlighet med 21 b § eller om den lönesumma som arbetsgivaren anmält är för liten utifrån de uppgifter som arbetslöshetsförsäkringsfonden fått på basis av 22 eller 22 a § och andra uppgifter som den förfogar över och som gäller arbetsgivarens lönebetalning och övriga verksamhet.

Vid sidan av förskotts förfarandet fastställer arbetslöshetsförsäkringsfonden den slutliga arbetslöshetsförsäkringspremier kalenderårsvis före utgången av oktober månad året efter försäkringsåret. Om den arbetslöshetsförsäkringspremie som fastställs för ett försäkringsår är större än det uttagna förskottet, tar arbetslöshetsförsäkringsfonden ut skillnaden mellan arbetslöshetsförsäkringspremier och det uttagna förskottet hos arbetsgivaren. Om arbetslöshetsförsäkringspremier är mindre än det uttagna förskottet, betalar arbetslöshetsförsäkringsfonden skillnaden mellan arbetslöshetsförsäkringspremier och det uttagna förskottet till arbetsgivaren.

Bestämmelser om rätt för arbetslöshetsförsäkringsfonden att få uppgifter för fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremier av arbetsgivaren, myndigheter och vissa andra aktörer ingår i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 8 punkten.

Internationella situationer – Arbete som utförs i Finland

Arbetsgivare är i princip skyldiga att för sina arbetstagare ordna utkomstskydd för arbetslösa för arbete som utförts i Finland oberoende av arbetstagarens nationalitet och arbetsgivarens hemort. Anmälningsskyldigheten för en försäkringsskyldig arbetsgivare är densamma oberoende av arbetsgivarens hemort. För allt arbete som utförts i Finland betalas i regel arbetslöshetsförsäkringspremier till Finland.

På den som arbetar i två eller flera stater som tillhör Europeiska ekonomiska samarbetsområdet tillämpas lagstiftningen antingen i arbetstagarens bosättningsland eller på arbetsgivarens hemort. Arbetstagaren omfattas således av endast ett lands sociala trygghet. Arbetstagare från dessa länder eller Schweiz som sänts till Finland på en arbetskommendering försäkras i allmänhet i det land därifrån de sänts ut. En arbetstagare som sänts ut på en tillfällig arbetskommendering inom Europeiska unionen kan omfattas av det utsändande landets sociala trygghet i 24 månader. Då krävs att den utsända arbetstagaren har ett A1-intyg. En utsänd arbetstagare kan fortsätta att omfattas av det utsändande landets sociala trygghet längre tid än två år, om arbetet i en annan medlemsstat pågår högst fem år. Om bilaterala överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland innehåller bestämmelser om arbetslöshetsförsäkring, avgörs betalningsskyldigheten enligt dessa bestämmelser.

Om en utländsk arbetsgivare är skyldig att för sina arbetstagare ordna utkomstskydd för arbetslösa i Finland, är arbetsgivaren skyldig att anmäla arbetstagarens löneinkomster till arbetslöshetsförsäkringsfonden oberoende av arbetstagarens vistelsetid.

2.1.8 Försäkring mot olycksfall i arbetet

Försäkring enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

En arbetsgivare är skyldiga teckna försäkring för sina arbetstagare mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar i enlighet med lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015). De uppgifter som hör till verkställigheten av lagen sköts av sådana försäkringsbolag som avses i lagen och som enligt den har rätt att bedriva i lagen avsedd försäkringsverksamhet, Statskontoret och Olycksfallsförsäkringscentralen. Vid verkställigheten av lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar sköter försäkringsanstalterna bland annat försäkrings-, ersättnings- och tillsynsuppgifter.

När försäkring tecknas är försäkringstagaren skyldig att till försäkringsbolaget lämna bland annat de uppgifter som behövs för att bestämma försäkringspremien. Eftersom vart och ett försäkringsbolag har sina egna grunder för bestämmande av premier ska de uppgifter som försäkringsbolaget definierat anmälas till det. Lagens 159 § innehåller en icke uttömmande förteckning över uppgifter som ska lämnas; till dem hör bland annat kvantitet och kvalitet på arbete som arbetsgivaren låter utföra. Arbetets kvantitet uttrycks i vanliga fall genom lönesumman, som består av de arbetsinkomster som arbetsgivaren betalar för arbete som arbetsgivaren låtit utföra. Kvaliteten på arbetet uttrycks åter genom arbetstagarens yrkesklass, som följer Statistikcentralens yrkesklassificering.

Staten berörs inte av någon försäkringsskyldighet, utan ersättning för olycksfall eller yrkessjukdom som orsakats i anställning hos staten betalas av statliga medel i enlighet med lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Som förmåner enligt lagen betalas bland annat ersättningar för inkomstbortfall, som är dagpenning, olycksfallspension och rehabiliteringspenning. Vid bestämmande av den arbetsinkomst som utgör grund för en ersättning för inkomstbortfall ska enligt 81 § lön, resultatpremie eller något annat vederlag som har betalats eller avtalats att betalas som ersättning för arbete beaktas. Paragrafen innehåller dessutom detaljerade bestämmelser om vederlag som räknas till arbetsinkomsten.

De arbetsinkomster som räknas till lönesumman, som ligger till grund för försäkringspremien, bestäms i enlighet med den nämnda 81 §.

Enligt den nämnda lagen ska försäkringstagaren lämna de uppgifter som inverkar på försäkringspremien i samband med ansökan om försäkring eller senast 14 dagar efter det att försäkringen har börjat gälla. När försäkringen är i kraft tills vidare, är försäkringstagaren skyldig att lämna försäkringsbolaget ovannämnda uppgifter som bolaget begärt med årsanmälan före utgången av januari för bestämmande av den slutliga försäkringspremien.

Vart och ett försäkringsbolag specificerar datainnehållet i årsanmälan och det sätt på vilket uppgifterna lämnas. Uppgifter kan lämnas till exempel på en pappersblankett eller i en e-tjänst. Dessutom innehåller lagen en bestämmelse som förpliktar försäkringstagaren att utan dröjsmål anmäla väsentliga förändringar som under kalenderåret sker i uppgifterna till försäkringsbolaget, dock senast inom 30 dagar efter förändringen. Uppgifter ska sålunda också anmälas när försäkringen avslutas.

I lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om tillsynsuppgifter för såväl försäkringsbolagen som Olycksfallsförsäkringscentralen. Försäkringsbolagen övervakar att de arbetsgivare som tecknat försäkring hos dem fullgör sina lagstadgade anmälnings- och

RP 134/2017 rd

andra skyldigheter i anslutning till försäkring. Olycksfallsförsäkringscentralen övervakar åter att arbetsgivaren fullgör sin lagstadgade försäkringsskyldighet.

Inkomstuppgifter används bland annat för att fastställa försäkringspremier och avgöra ersättningsärenden samt vid övervakning.

Bestämmelser om rätt för försäkringsanstalter och Olycksfallsförsäkringscentralen att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer för att avgöra försäkrings- och ersättningsärenden och för att fullgöra tillsynsskyldigheten finns i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar på det sätt beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 9 och 15 punkten.

Lantbruksföretagare och stipendiater

På lantbruksföretagare och stipendiater tillämpas lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015). Lagen verkställs av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, vars uppgifter sköts av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Bestämmelser om Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter finns i 114 § i lagen om pension för lantbruksföretagare. Förutom att Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt sköter verkställigheten av lagen om pension för lantbrukstagar sköter den uppgifter i anslutning till verkställigheten av lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar samt verkställer den systemen med avträdelsetöd för lantbruksföretagare, som berörs av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) och lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare (1293/1994). För lantbruksföretagare och stipendiater för vilka fastställs en obligatorisk arbetspensionsförsäkring, fastställs samtidigt också en olycksfallsförsäkring.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på ansökan av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt kalkyleringsgrunderna för försäkringspremierna för lantbruksföretagares och stipendiaters försäkring för arbetstiden.

Som förmåner betalas bland annat ersättningar för inkomstbortfall i form av dagpenning, olycksfallspension och rehabiliteringspenning, vilkas belopp baserar sig på den i lagen fastställda årsarbetsinkomsten. Som en lantbruksföretagares och en stipendiats årsarbetsinkomst betraktas hans eller hennes årliga arbetsinkomst, fastställd enligt lagen om pension för lantbruksföretagare. Om lantbruksföretagaren eller stipendiaten vid tidpunkten för skadefallet också hade ett anställningsförhållande, beaktas i årsinkomsten också hans eller hennes inkomster av det i enlighet med bestämmelserna i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Bestämmelser om rätt för lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt att få uppgifter för avgörandet av försäkrings- och ersättningsärenden av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer föreskrivs i 26 kap. på det sätt som närmare beskrivs i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 11 punkten.

Idrottsutövare

Bestämmelser om olycksfallsförsäkringsskydd för idrottsutövare finns i lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare (276/2009). En idrottsförening eller en annan organisation som bedriver idrottsverksamhet ska ordna skydd för olycksfall och ålderdom för idrottsutövaren, om parterna har avtalat om att idrottsutövaren för idrottande som huvudsakligen bedrivs i Finland ska få minst 9 600 euro i skattepliktig lön per spelsäsong eller annars under en tidsperiod på ett år.

I lagen föreskrivs inget om grunderna för fastställande av premien. Försäkringpremien ska stå i rimlig proportion till kostnaderna för försäkringen med beaktande av olycksfallsrisken.

På grund av olycksfall betalas bland annat olycksfallspension och familjepension. Olycksfallspensionens belopp per år är 85 procent av idrottsutövarens årsarbetsinkomst, och som den betraktas den lön för året eller spelsäsongen då olycksfallet inträffade som överenskommit i det avtal som gällde vid tidpunkten för olycksfallet. I årsarbetsinkomsten räknas också in den lön som idrottsutövaren fått under samma år eller spelsäsong utifrån ett avtal som gällde före det nämnda avtalet.

På olycksfallsförsäkring och försäkringspremier tillämpas till vissa delar bestämmelserna i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Försäkringstagaren är skyldig att i enlighet med 159 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar till försäkringsbolaget lämna uppgifter som behövs för att fastställa försäkringspremien. Likaså tillämpas den nämnda lagens bestämmelser om anmälningsskyldighet när försäkring tecknas. På verkställigheten av förmåner tillämpas med smärre undantag bestämmelserna i avdelning IV i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Dessutom tillämpas det som i avdelning X i den lagen föreskrivs om bland annat utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter.

Ålderdomstryggheten enligt lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare innefattar ålderspension som betalas räknat från den dag då idrottsutövaren uppnår den nedre åldersgräns för ålderspension som anges för hans eller hennes åldersklass. Ålderdomstryggheten ordnas genom en försäkring som kan beviljas av ett försäkringsbolag som har rätt att i Finland bevilja försäkring av livsförsäkringsklass 1 enligt 13 § i lagen om försäkringsklasser (526/2008). Idrottsutövares ålderspension är en premiebaserad försäkring, dvs. pensionsbeloppet baserar sig på de medel som influtit av försäkringspremier och intäkter minskade med skötselkostnaderna. När det gäller idrottsutövares ålderdomstrygghet föreskrivs i lagen endast om pensionsålder och försäkringspremiens belopp. I lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare föreskrivs inte om rätt för det livsförsäkringsbolag som beviljat försäkringen att få uppgifter. Inte heller arbetspensionslagarnas bestämmelser tillämpas på försäkringen eller pensionsskyddet.

Vissa specialgrupper

Bestämmelser om skyldighet att ordna försäkringsskydd genom en försäkring enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ingår dessutom i lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämfällbara med arbete (460/2015), familjevårdslagen (263/2015), lagen om stöd för närståendevård (937/2005), lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter (894/1946), socialvårdslagen (710/1982), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (289/2001) samt kommunallagen (410/2015) i fråga om förtroendevalda på hel- och deltid.

Internationella situationer – arbete som utförs i Finland

Arbetsgivare är i princip skyldiga att försäkra sina arbetstagare mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar för arbete som utförts i Finland oberoende av arbetstagarens nationalitet och arbetsgivarens hemort. Försäkringsskyldiga arbetsgivares anmälningsskyldighet är densamma oberoende av arbetsgivarens hemort. För allt arbete som utförts i Finland betalas försäkringspremier i regel till Finland.

Ett undantag utgör i synnerhet så kallade utsända arbetstagare (från ett EU- eller EES-land, Schweiz eller ett land med vilket Finland har en överenskommelse om social trygghet). Ut-

sända arbetstagare har intyg A1 (eller E101) från sitt utreseland, som visar att arbetstagarens försäkringsskydd är ordnat i utreselandet och han eller hon behöver inte försäkras i Finland.

Om en utländsk arbetsgivare är skyldig att försäkra sin arbetstagare i Finland, är arbetsgivaren skyldig att anmäla arbetstagarens arbetsinkomster till försäkringsanstalter som avses i lagen oberoende av arbetstagarens vistelsetid.

2.1.9 Trafikförsäkring och patientförsäkring

Enligt trafikförsäkringslagen (460/2016) är ett fordonets ägare och innehavare skyldiga att försäkra motorfordonet mot person- och saksador som orsakas av dess användning i trafik i ett i lagen avsett försäkringsbolag, då fordonets stadigvarande hemort är i Finland.

Enligt patientskadlagen (585/1986) ska utövare av hälso- eller sjukvårdsverksamhet ha en patientförsäkring enligt lagen mot personskada som orsakats en patient i samband med hälso- och sjukvård i Finland. Samtliga försäkringsbolag som bedriver patientförsäkringsrörelse i Finland ska vara medlemmar i Patientförsäkringscentralen, som svarar för ersättningsverksamheten enligt patientskadlagen.

Ersättning från patientförsäkringen och trafikförsäkringen betalas den skadelidande på flera olika grunder. Ersättning för personsador, såsom på grund av inkomstbortfall, fastställs i regel med stöd av skadeståndslagen. Ersättningen för inkomstbortfall bestäms med utgångspunkt i en uppskattning av den förvärvsinkomst som den skadelidande skulle ha fått utan skadefallet. Härifrån avdras den förvärvsinkomst som den skadelidande trots skadefallet har fått eller skulle ha kunnat få eller bedöms få i framtiden med beaktande av sin arbetsförmåga, utbildning, tidigare verksamhet, möjligheter att omskola sig, ålder, boendeförhållanden och andra med dem jämförbara omständigheter.

Fortlöpande ersättning för inkomstbortfall betalas, om den skadelidande är varaktigt förhindrad att förtjäna inkomster genom arbete. Från trafik- och patientförsäkringen betalas också ersättning för förlust av underhåll (familjepension) till personer som har varit berättigade till underhåll av en person som har omkommit vid en skada. Ersättningarna samordnas med övriga lagstadgade system. Trafikförsäkringen är ett primärt ersättningssystem i förhållande till den allmänna socialförsäkringen, såsom sjukförsäkringen och arbetspensionsskyddet. Patientförsäkringen är sekundär i förhållande till andra socialförsäkringsförmåner och socialförsäkringsersättningar, med undantag för arbetspension.

Bolag som beviljar trafikförsäkring och Patientförsäkringscentralen använder inkomstuppgifter för att bestämma ersättningsgrunden och ersättningskyldighetens omfattning.

För betalningen av försäkringsersättningar behövs uppgifter om bland annat löner och förmåner av lönenatur som arbetsgivarna betalat ut, förvärvs- och kapitalinkomster av företagsverksamhet, skattepliktiga förmåner som betalats och betalas från lagstadgade försäkringar, ersättningar för inkomstbortfall som betalas på grund av ansvarsförsäkring, Pensionsskyddscentralens registerutdrag och arbetsgivarens löneanmälan om inkomstbortfallet under den period av arbetsförmåga för vilken ersättning betalas.

För ersättningsverksamheten behövs både historikuppgifter från 3—5 år innan skadan inträffade och aktuella uppgifter om inkomster och förmåner för den period av arbetsförmåga för vilken ersättning betalas. För samordningen behövs uppgifter om alla lagstadgade ersättningar och förmåner.

RP 134/2017 rd

I trafikförsäkringslagen och patientskadlagen finns bestämmelser om rätt för trafikförsäkringsbolag och Patientskadecentralen att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 12 och 14 punkten.

2.1.10 Statskontoret

Enligt lagen om statskontoret (305/1991) har Statskontoret i uppgift att bland annat handlägga statens skadestandsärenden. Bestämmelser om de ersättningsärenden som hör till Statskontorets uppgifter finns i flera olika lagar. Bestämmelser om ersättningsärenden för vilkas avgörande inkomstuppgifter ska utlämnas ur inkomstregistret finns i trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016), lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) samt brottsskadlagen (1204/2005).

Statskontoret ansvarar enligt trafikförsäkringslagen för en trafikskada om finska staten är fordonets ägare eller innehavare när skadan inträffar och ingen trafikförsäkring har tecknats för fordonet, eller om finska staten har åtagit sig att ersätta skador som orsakas av fordon som ägs av någon annan stat.

Med stöd av lagen om olycksfall i arbetet betalas ersättning för olycksfall eller yrkessjukdom som orsakats i anställning hos staten av Statskontoret.

Statskontoret sköter i egenskap av behörig försäkringsanstalt ersättningssystemet för olycksfall och sjukdomar i militärtjänst. Lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom gäller värnpliktiga och civiltjänstgörare som fullgör sin försvarsskyldighet, reservister som deltar i reservövningar samt vissa andra personer som anges i lagen. Lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag gäller åter personer som deltar i militär krishantering, civil krishantering och Europeiska unionens gränsmyndighets verksamhet. Med stöd av lagarna betalas bland annat dagpenning, olycksfallspension och familjepension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Statskontoret beviljar och betalar också ersättning för skador som avses i brottsskadlagen. Enligt lagen ersätts en skada som har tillfogats en fysisk person eller ett dödsbo genom brott med statsmedel i enlighet med vad som bestäms i den nämnda lagen. Den som har tillfogats en personskada eller närstående till denne kan betalas ersättning för bland annat inkomstförlust. Likaså ersätts arbetsgivaren för lön eller för den motsvarande ersättning som arbetsgivaren för tiden av arbetsoförmåga har betalat till den som har tillfogats en personskada.

Handläggningen av ersättningsärenden enligt de nämnda lagarna förutsätter tillgång till inkomstuppgifter, när den sökande kan betalas ersättning på grund av inkomstförlust eller när inkomsterna annars inverkar på beviljandet av ersättning.

Bestämmelser om rätt för Statskontoret att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer beskrivs i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 16 punkten.

2.1.11 Folkpensionsanstalten

Bestämmelser om Folkpensionsanstalten finns i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001) och om dess uppgifter som gäller social trygghet i olika förmånslagar. Sådana är bland annat

RP 134/2017 rd

- folkpensionslagen (568/2007)
- lagen om garantipension (703/2010)
- sjukförsäkringslagen
- lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenning (566/2005)
- lagen om studiestöd (65/1994)
- lagen om utkomststöd för arbetslösa
- lagen om alterneringsledighet (1305/2002)
- lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014)
- lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007)
- lagen om handikappförmåner (570/2007)
- militärunderstödslagen (781/1993)
- lagen om underhållsstöd (580/2008)
- lagen om utkomststöd (1412/1997)
- lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996)
- lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993)
- lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård (1201/2013)
- lagen om främjande av sjukpensionärers återgång i arbete (738/2009)
- lagen om pensionsstöd (1531/2016)

Folkpensionsanstalten kan enligt avtal också ha hand om annan verkställighet som hänför sig till social trygghet samt tillhandahålla andra tjänster. Folkpensionsanstalten ska dessutom informera om förmånerna och om sin service, bedriva forskning som tjänar utvecklandet av förmånssystemen och den egna verksamheten, utarbeta statistik, beräkningar och prognoser, samt ge förslag till utvecklande av lagstiftningen angående sitt verksamhetsområde.

Folkpensionsanstalten använder inkomstuppgifter för att verkställa bland annat efterlevandes fortsättningspensions kompletteringsbelopp, garantipension, sjukpension, bostadsbidrag för pensionstagare, vårdtillägget inom stöd för hemvård och privat vård, sjukdagpenning, rehabiliteringspenning, föräldradagpenning, specialvårdspenning, partiell sjukdagpenning, allmänt bostadsbidrag, arbetslöshetsförmåner, dvs. grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd, alterneringsersättning, integrationsstöd, det grundläggande utkomststödet grunddel, militärunderstöd, pensionsstöd och studiestöd. Dessutom behövs inkomstuppgifter inom kundservicen för förmånsindrivning, indrivning av borgensansvars- och underhållsbidragsskulder samt när man träffar försäkringsavgöranden enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet.

RP 134/2017 rd

Bestämmelser om rätt för Folkpensionsanstalten att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer ingår i folkpensionslagen och olika förmånslagar på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 17 punkten.

2.1.12 Kommuner och samkommuner

Kommunernas uppgiftsfält är mycket omfattande och inom deras olika verksamheter behandlas kommuninvånarnas inkomstuppgifter för många ändamål. Av kommunernas uppgifter beskrivs nedan fastställandet av de klientavgifter för vilka inkomstuppgifter ska utlämnas till kommunerna ur inkomstregistret. Exempelvis vid beviljandet av kompletterande utkomststöd, som ankommer på kommunerna, använder kommunerna uppgifter från Folkpensionsanstalten, som beviljat det grundläggande utkomststödet, i stället för uppgifter i inkomstregistret.

För kommunala social- och hälsovårdstjänster kan enligt 1 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) en avgift uppbäras hos den som använder servicen. Avgiften får uppbäras enligt användarens betalningsförmåga. Bestämmelser om klientavgifternas storlek finns i förordningen om klientavgifter inom social- och hälsovården (912/1992). I 4 och 5 § i lagen föreskrivs att vissa social- och hälsovårdstjänster är avgiftsfria.

När storleken på en avgift som ska fastställas enligt betalningsförmågan bestäms ska enligt 10 § 2 mom. i lagen inkomsterna hos de personer som använt servicen beaktas så som närmare bestäms i lagen eller med stöd av den. I lagen bestäms särskilt om bland annat de inkomster som ligger till grund för långvarig anstaltsvård och dessutom finns det bestämmelser om bland annat avgifter inom barnskyddet och specialpoliklinikavgifter. I förordningen föreskrivs om bland annat de inkomster som ska beaktas vid service i hemmet. Som månadsinkomster beaktas då klientens samt en med honom i gemensamt hushåll i äktenskap eller i äktenskapsliknande förhållanden levande persons skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster samt skattefria inkomster. Om de månatliga inkomsterna varierar, beaktas som månadsinkomst den genomsnittliga månadsinkomsten under det föregående året. Som skattepliktiga inkomster kan alternativt beaktas de skattepliktiga motsvarande inkomster som har fastställts vid den senast verkställda beskattningen, höjda med de procenttal som Skatteförvaltningen årligen fastställer i sina beslut om beräkningsgrunderna för förskottsavgifternas börden.

I lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken (1503/2016) föreskrivs särskilt om klientavgifter för småbarnspedagogik som ordnas i daghem och inom familjedagvård. Månadsavgiften får uppgå till högst det enligt avgiftsprocenten angivna beloppet av de månadsinkomster som överskrider den lägsta inkomstgränsen. Denna avgiftsprocent bestäms enligt familjens storlek. Barnets och vårdnadshavarens inkomster beaktas enligt samma grunder som förskrivs i ovan nämnda förordning i fråga om service i hemmet.

Inkomstuppgifter behövs också när man bedömer om en avgift enligt de nämnda lagarna ska efterskänkas eller sänkas eftersom avgiften äventyrar förutsättningarna för familjens försörjning eller fullgörandet av en persons lagstadgade underhållsskyldighet.

I lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården finns bestämmelser om rätt för kommuner och samkommuner att få de uppgifter som behövs för att fastställa klientavgifter av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer, om kommunen inte har fått tillräckliga och tillförlitliga uppgifter för fastställande av avgiften av klienten eller dennes lagliga företrädare.

I lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken föreskrivs om rätt för de myndigheter som sköter uppgifter inom småbarnspedagogiken att få uppgifter som i väsentlig grad påverkar storleken på avgiften och som är nödvändiga för att bestämma avgiften av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer.

Rätten till information beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 18 och 19 punkten.

2.1.13. Arbetslöshetskassorna

Arbetslöshetskassorna är i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) avsedda sammanslutningar som är verksamma på grundval av ömsesidig ansvarighet och vilkas medlemmar antingen är löntagare eller företagare. En arbetslöshetskassa har till syfte att för sina medlemmar anordna förtjänstskydd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt härtill anslutna ersättningar för uppehälle.

Grunderna för bestämmande av arbetslöshetskassans medlemsavgifter anges i dess stadgar. Medlemsavgifterna fastställs av Finansinspektionen på framställning av kassan. Medlemsavgiften i löntagarkassor bestäms antingen som en procentandel av lönen för huvudsyssla, varvid arbetsgivarna i allmänhet innehåller medlemsavgiften på löneinkomsten i samband med förskottsinnehållningen, eller som ett belopp i euro.

Förmåner som arbetslöshetskassorna betalar till sina medlemmar är inkomstrelaterad dagpenning för arbetslöshet och rörlighetsunderstöd för mottagande av arbete med lång arbetsresa med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt kostnadsersättning med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) för att ersätta kostnaderna för arbetskraftsutbildning som avses i den nämnda lagen och deltagande i visa andra tjänster som föreskrivs i lagen.

Förutom arbetslöshetsförmåner beviljar arbetslöshetskassorna altemneringsersättning som betalas för altemneringsledighet enligt lagen om altemneringsledighet.

Inkomstrelaterad dagpenning och altemneringsersättning är inkomstrelaterade. I regel beräknas den lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning utifrån personens stabiliserade lön för den tid innan arbetslösheten började under vilken han eller hon har uppfyllt löntagares arbetsvillkor. Som den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen beaktas lön och annat vederlag som ska betraktas som förvärvsinkomst och som har betalats som ersättning för arbete. Det fulla beloppet av altemneringsersättning är enligt huvudregeln 70 procent av arbetslöshetsdagpenningen.

Den sökande ska lämna arbetslöshetskassan de uppgifter som behövs för att bevilja och betala förmånen. Bestämmelser om rätt för arbetslöshetskassan att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer bland annat för att avgöra ett ärende som behandlas ingår i lagen om utkomstskydd för arbetslösa på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 20 punkten.

2.1.14. Utbildningsfonden

Utbildningsfonden en fond som förvaltas av arbetsmarknadsparterna och vars syfte är att främja de färdigheter som krävs i arbete genom att bevilja stöd för yrkesinriktad utbildning och utveckling. Som förmåner beviljar Utbildningsfonden vuxenutbildningsstöd enligt lagen om vuxenutbildningsstöd samt yrkesexamensstipendier enligt lagen om Utbildningsfonden (1306/2002). Fonden ska dessutom informera om förmåner, ge råd samt lägga fram förslag till utvecklande av lagstiftningen om fondens verksamhetsområde.

Av de förmåner som Utbildningsfonden beviljar är vuxenutbildningsstödet inkomstrelaterat. Utbildningsfonden använder inkomstuppgifter i samband med behandlingen av ansökningar om vuxenutbildningsstöd för att bestämma den lön som ligger till grund för förtjänstdelen i

vuxenutbildningsstödet, beräkna personens tid i arbete samt bestämma de biinkomster som inverkar på stödet. När fonden beviljar vuxenutbildningsstöd behöver den också uppgifter om personens anställningsförhållande, studieledighet som beviljats honom eller henne samt eventuella andra sociala förmåner. Dessutom används inkomstuppegifter i ärenden som gäller till exempel avbrytande av utbetalningen och återkrav av överbetalda belopp.

Utbildningsfonden får i regel de uppgifter som behövs för att behandla vuxenutbildningsstöd-ärenden av stödtagaren. Dessutom finns bestämmelser om rätt för Utbildningsfonden att få uppgifter som behövs för att bevilja och betala samt i övrigt verkställa vuxenutbildningsstöd av arbetsgivare, myndigheter och vissa andra aktörer i lagen om vuxenutbildningsstöd på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 21 punkten.

2.1.15 Arbetarskyddsmyndigheterna

Arbetarskyddsförvaltningen ska bland annat övervaka att bestämmelserna om arbetarskydd iaktas och sköta övriga uppgifter som föreskrivs i lagen om arbetarskyddsförvaltningen (16/1993). Regionförvaltningsverken är arbetarskyddsmyndigheter.

Förutom tillsynsuppgifter i anslutning till arbetssäkerheten och arbetarskyddet i övrigt har arbetarskyddsmyndigheten också ålagts vissa uppdrag i anslutning till kampen mot den grå ekonomin. Uppdrag där arbetarskyddsmyndigheterna behöver inkomstuppegifter är i synnerhet tillsyn enligt lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), den så kallade beställaransvarslagen, tillsyn över minimivillkoren i anställningsförhållandet samt tillsyn över användningen av utländsk arbetskraft.

Vid tillsyn enligt beställaransvarslagen riktas arbetarskyddsmyndighetens tillsyn mot beställaren. Arbetarskyddsmyndigheten övervakar att beställaren har begärt de utredningar som anges i beställaransvarslagen av sin avtalspartner innan avtal ingås. Arbetarskyddsmyndigheten övervakar också att beställaren inte har ingått avtal med ett företag, vars ansvariga person har meddelats näringsförbud. På motsvarande sätt övervakas att beställaren inte har ingått avtal med ett företag i en situation där beställaren måste ha känt till att företaget inte haft för avsikt att fullgöra sina lagstadgade betalningsskyldigheter såsom avtalspart och arbetsgivare.

Tillsynen över minimivillkoren i anställningsförhållandet riktas mot arbetsgivaren. Då övervakar man att arbetsgivaren iakttar arbetslagstiftningen i sin verksamhet, till exempel arbetsavtalslagen, arbetstidslagen och semesterlagen samt det allmänt bindande kollektivavtalet för branschen. Syftet med tillsynen är att trygga minimivån på arbetstagarnas anställningsvillkor, ett jämlikt bemötande och anställningsskyddet.

Vid tillsynen över utländsk arbetskraft avses med en utländsk arbetstagare en person som inte är finsk medborgare. Arbetarskyddsmyndighetens tillsyn riktas mot arbetsgivaren, som kan vara etablerad i Finland eller utomlands. Arbetarskyddsmyndigheten övervakar att den utländska arbetstagaren har rätt att arbeta i Finland. Ett syfte med tillsynen är också att trygga minimivån på arbetstagarnas anställningsvillkor. Tillsynen kan innefatta även andra omständigheter, såsom tillsyn över arbetsmiljön på arbetsplatsen.

Bestämmelser om rätt för arbetarskyddsmyndigheten att få de uppgifter som de behöver för att utföra sina tillsynsuppgifter av arbetsgivare, myndigheter och andra aktörer finns i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskydssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 22 punkten.

2.1.16 Statistikcentralen

Statistikcentralen är en av de statistikmyndigheter som avses i statistiklagen (280/2004). Enligt lagen om statistikcentralen (48/1992) har den till uppgift att utarbeta statistik och göra utredningar som gäller samhällsförhållandena samt att sörja för det allmänna utvecklandet av statens statistikväsen i samarbete med övriga statliga myndigheter.

Statistikcentralen producerar avsevärda mängder statistikuppgifter samt statistiska undersökningar och utredningar på olika samhällsområden. Inkomstuppgifter används bland annat i statistik över löner och arbetskraftskostnader, sysselsättning samt inkomst- och förmögenhetsuppgifter.

Bestämmelser om rätt för Statistikcentralen att få de personuppgifter som är nödvändiga för statistikframställningen av arbetsgivare samt vissa myndigheter och andra aktörer finns i statistiklagen på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 23 punkten.

2.1.17. Verkställigheten av lönesubvention, startpeng och lönegaranti

Arbets- och näringsbyråerna beviljar med stöd av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice bland annat lönesubvention för att främja sysselsättningen av arbetslösa arbetssökande och startpeng för att trygga försörjningen för enskilda kunder som blir företagare.

Lönesubvention beviljas arbetsgivare för lönekostnader i enlighet med 7 kap. i den nämnda lagen. Lönesubventionens belopp utgör en procentuell andel av de lönekostnader som den som anställs med subventionen föranleder för arbetsgivaren. Lönesubventionen kan tillsammans med andra stöd som beviljats för lönekostnader och utbildningsersättning som betalas på grundval av läroavtal vara högst lika stor som arbetsgivarens i lagen angivna lönekostnader för den som anställts med subventionen.

Startpeng beviljas i enlighet med 8 kap. i den nämnda lagen enskilda kunder som inleder företagsverksamhet. En förutsättning för att stödet ska beviljas är att personen inte för samma tid får lön eller ersättning för arbete som har samband med hans eller hennes företagsverksamhet.

Stöden betalas ut av närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter (UF-centret). En arbetsgivare som ansöker om lönesubvention anmäler de faktiska lönekostnaderna till UF-centret i ansökan om utbetalning av lönesubvention. De som erhåller startpeng anmäler till UF-centret i ansökan om utbetalning av startpeng huruvida de har fått lön eller förmån som utgör hinder för utbetalning av startpeng.

Arbetsgivare som ansöker om lönesubvention och enskilda kunder som ansöker om startpeng är med stöd av statsunderstödslagen (688/2001) skyldiga att lämna de inkomstuppgifter och andra uppgifter som behövs för att bevilja och betala ut stöd. Arbets- och näringsbyråerna och UF-centret har dessutom rätt att få bland annat uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av stöden av vissa myndigheter.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna sköter utbetalningen av lönegaranti enligt lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000). Syftet med lönegarantin är att i händelse av arbetsgivarens insolvens trygga betalningen av arbetstagarnas fordringar som grundar sig på arbetsförhållandet. Betalning enligt lönegarantin erläggs för fordringar vilkas grund och belopp har kunnat utredas. När lönegarantimyndigheten verkställer lönegarantin utnyttjar den bland annat historiska lönebetalningsuppgifter. Bestämmelser om rätt för lönegarantimyndigheten att få uppgifter av arbetsgivaren och vissa myndigheter finns i lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän.

Bestämmelser om rätt för arbets- och näringsbyråerna, UF-centret samt närings-, trafik- och miljöcentralerna att få de uppgifter som behövs för att verkställa ovannämnda stöd och lönegaranti av arbetsgivare, vissa myndigheter och andra aktörer finns i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjöman på det sätt som beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 24 punkten.

2.1.18 Utsökningsmyndigheten

Utsökningsmyndigheten har till uppgift att verkställa försummade betalningsförpliktelser och andra förpliktelser samt säkringsåtgärder. Om en gäldenär inte betalar en skuld frivilligt, kan gäldenärens inkomst eller egendom utmätas för betalning av skulden.

År 2016 fattades 441 218 beslut om utmätning av lön och 101 945 beslut om utmätning av pension, dvs. sammanlagt 543 163 utmättningsbeslut. Utmätningarna av löne- och pensionsinkomster utgjorde 60 procent av alla utmätningar som företogs 2016 inom utsökningsväsendet. År 2016 berördes sammanlagt cirka 485 000 olika fysiska personer av utsökning, och beträffade största delen av dem var man tvungen att reda ut inkomstuppgifterna i början av indrivningen.

Inkomstuppgifter fås till utsökningens informationssystem med hjälp av teknisk anslutning från Pensionsskyddscentralen i realtid och från Skatteförvaltningen dagligen. Med ett halvt års mellanrum fås av Arbetskraftsmyndigheten uppgifter om arbetslöshet och av Folkpensionsanstalten uppgifter om pensioner och stöd som den betalat ut. Dessutom får utmätningssmannen information om gäldenärens inkomster genom bankkontoförfrågningar och av gäldenären själv. En del bankkontouppgifter fås med hjälp av teknisk anslutning till utsökningens informationssystem, men en del måste man beställa och ta emot manuellt.

Utsökningsmyndigheterna lämnar i regel inte gäldenärens inkomstuppgifter vidare. Den som ansöker om utsökning har rätt att få information om den utsökningsutredning som gjorts för gäldenären och i vilken antecknas uppgifter om gäldenärens inkomster och inkomstbetalare. Vid utmätning av periodisk inkomst skickas betalaren ett betalningsförbud. Om gäldenären får inkomster från flera betalare, uppges inkomsterna från andra betalare i betalningsförbudet, eftersom de ska beaktas när det belopp som ska mätas ut beräknas.

Utsökningsmannen har tämligen omfattande i 3 kap. i utsökningsbalken (705/2007) angiven rätt till information för att reda ut inkomst- och egendomsuppgifter för verkställigheten av ett utsökningsärende. Rätten till information beskrivs i detaljmotiveringen till 13 § 1 mom. 25 punkten i lagförslaget.

2.2 Påföljder för försummelse av arbetsgivarens anmälningsskyldigheter

2.2.1 Uppgifter som ska anmälas till Skatteförvaltningen

Påföljder för försummelse av utomståendes uppgiftsskyldighet

I 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande föreskrivs om allmän och särskild uppgiftsskyldighet för utomstående om och påföljderna för försummelse av den. För försummelse av uppgiftsskyldigheten kan Skatteförvaltningen ålägga en försummelseavgift som anges i 22 a §. Försummelseavgiftens storlek är beroende av hur allvarlig försummelsen är. Den lägsta försummelseavgiften är 100 euro. En försummelseavgift på högst 2 000 euro kan åläggas när det har funnits en mindre bristfällighet i fullgörandet av uppgiftsskyldigheten eller en uppgift eller en handling lämnats in för sent eller på annat sätt än vad som bestämts av Skatteförvaltningen. Om en deklaration, en annan uppgift eller en handling innehåller väsentliga brister eller fel el-

ler om den har lämnats in först efter uppmaning, är maximibeloppet 5 000 euro. Om det är fråga om uppsåt eller grov vårdslöshet eller ingen deklaration alls har lämnats in, är maximibeloppet 15 000 euro. Åläggande av försummelseavgift förutsätter alltid att den uppgiftsskyldige hörs.

Försummelseavgift bestäms särskilt för varje årsanmälan som saknas eller som lämnats in för sent. När avgiftsbeloppet prövas beaktas bland annat mängden uppgifter som behövs, antalet försummelser och mottagarspecifikationer som saknas, antalet uppmaningar som skickats samt tidpunkten för inlämnande av årsanmälan. Avgiften är högre om uppgifterna i årsanmälan inte hinner med i de förhandsifyllda skattedeklarationerna till de skattskyldiga eller om ingen anmälan alls har lämnats in. Försummelseavgiften höjs, om försummelsen upprepas.

Försummelseavgiften kan jämkas eller så behöver den av grundad anledning inte åläggas, till exempel om försummelsen är ringa med beaktande av omständigheterna. Fysiska personer och dödsbon åläggs inte att betala försummelseavgift, om det inte är fråga om försummelse av uppgiftsskyldighet i anslutning till näringsverksamhet eller jord- och skogsbruk.

I lagen om beskattningsförfarande föreskrivs det dessutom om straffrättslig påföljd för försummelser. Enligt 87 § 1 mom. ska den som försummar uppgiftsskyldigheten för försummelse av skyldigheten att lämna uppgifter om beskattningen dömas till böter. Till följd av förbudet mot dubbel straffbarhet (principen *ne bis in idem*) i artikel 4 i det 7 tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (86/1998), nedan Europakonventionen, har man i beskattningspraxis ansett att det inte varit möjligt att ålägga samma fysiska person både försummelseavgift och straffrättslig påföljd. I praktiken har utomstående inte ålagts straffrättsliga påföljder för försummad uppgiftsskyldighet.

Påföljder för försummelse av skyldigheten att anmäla skatter som betalas på eget initiativ

På försummelser av anmälningsskyldighet som gäller förskottsinnehållning, uppburen källskatt samt arbetsgivares sjukförsäkringsavgift tillämpas bestämmelserna om förseningsavgift i 35 och 36 § samt bestämmelserna om skatteförhöjning i 37 och 38 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Förseningsavgift påförs i regel när skattedeklarationen har lämnats in på eget initiativ, men efter den föreskrivna tiden. Skatteförhöjning påförs om de anmälda uppgifterna är bristfälliga eller felaktiga eller överhuvudtaget inte lämnas in eller om förskottsinnehållning inte har verkställts eller källskatt inte har tagits ut inom förskrivna tid.

Förseningsavgiften består av en avgift som bestäms för varje dag och av en avgift som bestäms på grundval av skattebeloppet. Förseningsavgiften är tre euro för varje dag under 45 dagar efter den sista inlämningsdagen. Dagsavgiften beräknas endast på grundval av försening med den första skattedeklarationen för skatteperioden. Om deklarationen lämnas in senare än 45 dagar efter den sista inlämningsdagen, ökas förseningsavgiftens belopp med två procent av den skatt som deklarerats för sent. Förseningsavgift som påförs på grundval av skattebeloppet är högst 15 000 euro per skatteperiod och skatteslag och dagsavgiften högst 135 euro.

Förseningsavgift som bestäms på grundval av skattebeloppet rättas om det skattebelopp som ska betalas blir mindre till följd av en rättelsedeklaration, fastställandet av skatt, rättelse av ett beslut, ändringssökande eller någon annan motsvarande orsak. Förseningsavgift som påförs på grund av tidens gång rättas däremot inte.

Innan förseningsavgiften påförs hörs den skattskyldige endast om det är nödvändigt av särskilda skäl, till exempel om det är oklart när deklarationen har inkommit. Förseningsavgift be-

höver inte påföras om skattedeklarationen lämnats för sent på grund av en störning i det allmänna datanätet eller i Skatteförvaltningens e-tjänster. Förseningsavgift påföras inte heller om den skattskyldige av särskilda skäl påförs skatteförhöjning på grund av förseningen.

Den skattskyldige påförs skatteförhöjning enligt 37 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, om en skattedeklaration eller en annan anmälan eller en annan föreskriven uppgift eller utredning är bristfällig eller felaktig eller överhuvudtaget inte har lämnats in. Skatteförhöjning påförs också om förskottsinnehållning inte har verkställts eller källskatt inte har tagits ut inom förskrivna tid. Skatteförhöjning kan påföras trots att prestationsbetalaren inte åläggs att betala förskottsinnehållning eller källskatt för begränsat skattskyldig eller källskatt på ränteinkomst.

En skattskyldig kan undantagsvis påföras skatteförhöjning i stället för förseningsavgift, om den skattskyldige lämnar skattedeklaration eller rättar skattebeloppet uppenbarligen i syfte att bli befriad från förseningsavgift eller skatteförhöjning. När man överväger att påföra skatteförhöjning beaktas i synnerhet den skattskyldiges utredning om sitt förfarande. Med befriande från förseningsavgift avses situationer där den skattskyldige upprepade gånger lämnar en bristfällig skattedeklaration före utsatt tid och rättar uppgifter i deklarationen för att utan grund få mera tid på sig att lämna skattedeklarationen. Skatteförhöjning kan också påföras i stället för förseningsavgift, om förseningsavgift inte kan betraktas som en tillräcklig påföljd. Det är fråga om försök att bli befriad från skatteförhöjning till exempel när den skattskyldige lämnar bristfälliga skattedeklarationer efter det att den skattskyldige har meddelats att en skattegranskning inledd.

Skatteförhöjning behöver inte påföras om försummelsen är ringa eller om det finns en giltig orsak till försummelsen, till exempel sjukdom. Försummelsens ringhet bedöms i euro.

Enligt 38 § beräknas skatteförhöjning som en procentuell andel av den skatt som påförts till den skattskyldiges nackdel. Den procentuella andelen är beroende av försummelsens eller felets karaktär. Prestationsbetalaren åläggs inte att betala förskottsinnehållning eller källskatt i samtliga situationer, även om denne har försummat att verkställa förskottsinnehållning eller källskatten. Då beräknas skatteförhöjningen på beloppet av den icke verkställda förskottsinnehållningen eller den källskatt som inte tagits ut. Då skatteförhöjning påförs i stället för förseningsavgift, beräknas skatteförhöjningen på grundval av den skatt som uppgetts i den försenade skattedeklarationen.

Skatteförhöjningen är i regel 10 procent av skattebeloppet, dock minst 15 procent och högst 50 procent, om försummelsen är återkommande eller den skattskyldiges agerande tyder på uppenbar likgiltighet för de förpliktelser som gäller beskattningen. Om skatten har fastställts enligt uppskattning, är skatteförhöjningen 25 procent av det uppskattade skattebeloppet. Om det är fråga om ett ärende som lämnar rum för tolkning eller är oklart, är skatteförhöjningen tre procent. Om ingen skatt påförs den skattskyldige är skatteförhöjningen högst 200 euro.

Bestämmelser om straffrättsliga påföljder av försummelse av anmälningskyldighet som gäller beskattningen finns i 29 kap. i strafflagen. Den som genom att försumma anmälningskyldigheten på det sätt som föreskrivs i kapitlets 1 § får till stånd eller försöker få till stånd att ingen eller alltför låg skatt bestäms eller att skatt återbetalas utan grund, ska för skattebedrägeri dömas till böter eller fängelse i högst två år. Fängelsestraffet för grovt skattebedrägeri är enligt 2 § minst fyra månader och högst fyra år. Om skattebedrägeriet bedömt som en helhet är ringa, ska gärningsmannen enligt 3 § för lindrigt skattebedrägeri dömas till böter. I ärenden som gäller skattebedrägeri och lindrigt skattebedrägeri behöver anmälan och förundersökning inte göras, åtal inte utföras och straff inte bestämmas, om skatteförhöjning prövas vara tillräcklig påföljd.

Möjligheten att påföra skatteförhöjning och väcka skattebedrägeriåtal på grund av försummelse av samma anmälningsskyldighet begränsas av principen *ne bis in idem*. Principen kan vara av betydelse vid behandlingen av påföljder för försummad anmälningsskyldighet hos fysiska personer, inhemska dödsbon och sådana sammanslutningar för vars skatt en fysisk person eller ett inhemskt dödsbo ansvarar. Skatteförhöjning som påförts aktiebolag och andra sammanslutningar hindrar däremot inte att en straffrättslig påföljd döms ut på grundval av samma försummelse för en person som är ansvarig för aktiebolagets verksamhet.

För att genomföra principen *ne bis in idem* har det utfärdats en lag om skatteförhöjning och tullhöjning som påförs genom ett särskilt beslut (781/2013). Enligt 29 kap. 11 § 2 mom. i strafflagen kan i ärenden som gäller skattebedrägeri åtal inte väckas och dom inte meddelas, om samma person redan har påförts en skatteförhöjning i samma ärende, utom om bevis om nya eller nyuppdagade väsentliga fakta har framkommit efter det att skatteförhöjningen påfördes och den tidigare påförda skatteförhöjningen i samma ärende har avlyfts i enlighet med lagen om skatteförhöjning och tullhöjning som påförs genom ett särskilt beslut. Skatteförhöjning som avses i den sistnämnda lagen behöver i det inledande skedet inte påföras för att saken i första hand ska kunna behandlas som ett brottmål. Skatteförhöjning kan senare påföras genom ett särskilt beslut, om polisanmälan inte görs på grund av försummelse av anmälningsskyldigheten, förundersökningsmyndigheten avslutar förundersökningen eller inte gör förundersökning eller åklagaren fattar beslut om åtalseftergift eller återkallar åtalet.

2.2.2 Uppgifter som ska lämnas till pensionsanstalterna

Bestämmelser om de administrativa påföljdsavgifter som påförs försäkringsskyldiga för försummelse finns i lagen om pension för arbetstagare, lagen om sjömanspensioner och pensionslagen för den offentliga sektorn.

Enligt 163 § 1 mom. 2 och 3 punkten i lagen om pension för arbetstagare kan pensionsanstalten på basis av uppskattning påföra en arbetsgivare en högst till det dubbla beloppet förhöjd skälig arbetspensionsförsäkringsavgift, om arbetsgivaren försummar att lämna uppgifter om arbetsgivare och arbetstagare inom angiven tid.

Enligt 151 § 1 mom. 1 punkten i lagen om sjömanspensioner kan pensionskassan enligt uppskattning påföra en arbetsgivare, eller den som gett pensionskassan en förbindelse om betalning av pensionsförsäkringsavgiften, en högst till det dubbla beloppet förhöjd skälig pensionsförsäkringsavgift, om arbetsgivaren eller den som gett nämnda förbindelse försummar att göra de anmälningar som gäller ordnandet och skötseln av pensionsskydd inom föreskriven tid.

När förhöjda pensionsförsäkringsavgifter enligt 163 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare och 151 § 2 mom. i lagen om sjömanspensioner fastställs tas enligt bägge lagarna hänsyn till hur länge försummelsen pågått, om försummelsen varit upprepad och andra med dem jämförliga omständigheter med anknytning till bedömningen av försummelsens klandervärdhet.

I 153 § 1 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn sägs att om en offentlig arbetsgivare underlåter att meddela Keva de i bestämmelsen avsedda uppgifterna eller meddelar dem senare än vad som förutsätts, kan det bestämmas att betalningsandelen enligt 19 § i lagen om Keva, 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd, 2 § i lagen om finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans pensionsskydd och 1 § i lagen om Folkpensionsanstalten ska betalas förhöjd till ett skäligt belopp, dock till högst det dubbla beloppet.

Bestämmelser om straffrättsliga påföljder för försummelse av anmälningsskyldigheten i anslutning till arbetspensionsförsäkring finns i 29 kap. 4 a och 4 b § i strafflagen. För arbetspensionsförsämringsbedrägeri kan en person dömas till böter eller fängelse i högst två år, om

denne genom de gärningar som anges i lagen får till stånd eller försöker få till stånd att ingen eller alltför låg arbetspensionsförsäkringsavgift bestäms eller att en sådan avgift återbetalas utan grund. När rekvisitet för grov gärningsform uppfylls är straffet fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

2.2.3 Uppgifter som ska lämnas till arbetslöshetsförsäkringsfonden

Det föreskrivs inte om någon administrativ påföljd för försummelse av skyldigheten att anmäla uppgifter till arbetslöshetsförsäkringsfonden. På lagstridig underlåtenhet att betala arbetslöshetsförsäkringspremie och försök därtill tillämpas strafflagens bestämmelser om skattebedrägeri.

2.2.4 Uppgifter i anslutning till försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar

Det finns inga bestämmelser om administrativa påföljder för försummelse av skyldigheten att anmäla uppgifter om försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar.

Det föreskrivs dock om straffrättslig påföljd för försummelse av anmälningsskyldigheten. Enligt strafflagen ska en arbetsgivare eller en företrädare för denne för olycksfallsförsäkringspremiebedrägeri dömas till böter eller fängelse i högst ett år då denne får till stånd eller försöker få till stånd att ingen olycksfallsförsäkringspremie bestäms genom att försumma försäkrings- eller anmälningsskyldigheten enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller genom att lämna felaktiga uppgifter som påverkar försäkringspremien eller genom att vägra lämna uppgifter.

På grund av försummad försäkringsskyldighet kan en försummelseavgift och en avgift som motsvarar försäkringspremien bestämmas, men dessa påföljder gäller inte försummelse av anmälningsskyldigheten.

2.2.5 Andra uppgifter som arbetsgivaren lämnar

Det finns inga bestämmelser om administrativa påföljder för försummelse av skyldigheten av lämna uppgifter till andra aktörer som det föreskrivs att arbetstagaren ska lämna uppgifter, såsom arbetslöshetskassan, Utbildningsfonden, försäkringsbolaget och Försäkringscentralen samt kommunen, när den behandlar ett förmånsärende, eller Folkpensionsanstalten. På försummelse av dessa uppgifter kan tillämpas bestämmelserna om bedrägeri i 36 kap. i strafflagen.

2.3 Bedömning av nuläget

De många olika uppgifts- och rapporteringsskyldigheter som för närvarande åligger arbetsgivaren är betungande för företagens löneadministration och dem som tillhandahåller ekonomiförvaltningstjänster, förfarandena är föråldrade samt tidsmässigt starkt koncentrerade till årets början, vilket har medfört att arbetet hopats då. Företagen är tvungna att lämna löneuppgifter och andra uppgifter i anslutning till anställningsförhållanden till flera olika aktörer, med olika datainnehåll, i olika tekniska format och enligt varierande tidtabeller. Man är tvungen att lämna olika aktörer samma eller nästan samma uppgifter flera gånger. I många situationer med anknytning till förmånshandläggning och bestämmande av kommunala inkomstrelaterade klientavgifter måste uppgifterna fortfarande lämnas på papper och enligt tidtabeller som arbetsgivaren inte kan förutse.

Nuläget är i flera avseenden otillfredsställande för myndigheter och andra uppgiftsanvändare. Exempelvis uppgifter som behövs för att bestämma förmåner eller klientavgifter måste begä-

ras uppgift för uppgift av inkomsttagarna och arbetsgivarna. Erhållandet av nödvändiga uppgifter baserar sig ofta på uppgifter som erhålls av en annan myndighet eller av flera olika aktörer, och effektiviteten hos myndigheternas inbördes informationsutbyte är inte optimal. De uppgifter som erhålls på detta sätt är dessutom ofta, exempelvis när en myndighet använder uppgifter som fått av Skatteförvaltningen och som gäller den verkställda inkomstbeskattningen, gamla med tanke på det aktuella ändamålet, vilket medför utredningsbehov i efterhand. Med tanke på kampen mot den kvicka grå ekonomin är det ett problem att tillräckligt aktuella uppgifter inte finns att tillgå.

De möjligheter som den moderna datatekniken erbjuder arbetsgivare och andra prestationsbetalare, tillhandahållare av ekonomiförvaltningstjänster samt myndigheter och andra aktörer som får uppgifter, kan utnyttjas tämligen bristfälligt i dagens regleringsmiljö. De möjligheter som digitaliseringen erbjuder att uppnå kostnadsbesparingar och förbättra arbetets produktivitet i företag och hos myndigheter utnyttjas inte.

I takt med samhällsutvecklingen har bland annat skatte- och sociallagstiftningen blivit mer komplicerad och den uppgiftsmängd som myndigheterna behöver har svällt ut och blivit svår att hantera. Att inte kunna utnyttja de möjligheter som digitaliseringen erbjuder är ett växande missförhållande såväl för företag och myndigheter som samhällsekonomiskt.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

En central målsättning för propositionen är att lätta upp arbetsgivarföretags administrativa börda genom att förenkla anmälningsförfarandena i anslutning till löneuppgifter, så att prestationsbetalarna kan fullgöra sin anmälnings- och uppgiftsskyldighet till olika myndigheter och andra aktörer som har rätt att få uppgifter på en gång genom att använda en centraliserad elektronisk informationsförmedlingstjänst. Sådana uppgifter som lämnats en gång ska inte behövas lämnas på nytt.

En målsättning är att utnyttja de möjligheter som digitaliseringen erbjuder när uppgifter förmedlas från prestationsbetalarna till de myndigheter och andra aktörer som använder dem i enlighet med deras rätt till information och att effektivisera myndigheternas informationsutbyte. Målet är att åstadkomma produktivitetsnytta inom den offentliga ekonomin i enlighet med linjerna i programmet för statsminister Juha Sipiläs regering. Ett av regeringsprogrammets spetsprojekt är digitalisering av offentliga tjänster. Programmets mål är att genom förnyelse av verksamhetssätten göra de offentliga tjänsterna användarorienterade och i första hand digitala, för att förbättra produktiviteten. Regeringsprogrammets mål är bland annat att förvaltningens interna processer digitaliseras, och att den offentliga förvaltningen förbinder sig att endast en gång be om samma information av medborgarna och företagen. Ett mål är också att stärka medborgarnas rätt att övervaka och besluta om användningen av information som gäller dem själva, samtidigt som en smidig överföring av information mellan myndigheterna säkerställs.

Ett syfte är att erbjuda myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag tillgång i realtid till heltäckande löne- och förmånsinkomstuppgifter som gäller löntagarna samt till andra uppgifter om anställningsförhållandena i ett centraliserat datalager, varmed strävan, förutom annan effektivisering av verksamheten, är att bland annat påskynda beslutsfattandet, främja korrekta myndighetsbeslut samt minska behovet av återkrav av förmåner, begäranden om uppgifter av arbetsgivarna samt myndigheternas informationsutbyte med traditionella metoder.

Ett syfte med tillgången till uppgifter i realtid är också att förbättra förutsättningarna att bekämpa den grå ekonomin. Ett inkomstregister har lyfts fram som ett av de 20 projekt som

listas i åtgärdsprogrammet för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet 2016 – 2020 (Inrikesministeriet 7.6.2016, SM1613845). I programmet har tagits med de viktigaste och allra effektivaste åtgärderna med tanke på målen för den nationella strategin för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet. I åtgärdsprogrammet betonas vikten av ett inkomstregister i realtid.

I anslutning till regeringsprogrammets digitaliseringsmål är ett syfte med propositionen att stärka medborgarnas rätt att övervaka användningen av uppgifter som gäller dem själva genom att inkomsttagarna ges möjlighet att granska de uppgifter som lagras om dem i det föreslagna inkomstregistret i realtid via ett elektroniskt användargränssnitt och att ta reda på vilka uppgifter som förmedlas till vilka aktörer ur systemet. På detta sätt främjas också skyddet för personuppgifter och de registrerades rättigheter.

Genom reformen eftersträvas på längre sikt ekonomiska besparingar och förbättrad produktivitet för företag, myndigheter, andra uppgiftsanvändare och samhällsekonomin.

3.2 Alternativ

De mål som satts för reformen begränsar i hög grad de till buds stående alternativen för att genomföra den. Utgångspunkten är att arbetsgivarnas många anmälningsskyldigheter ersätts med ett centraliserat anmälningsförfarande, varigenom arbetsgivarna på en gång kan fullgöra sin skyldighet att lämna uppgifter till flera olika myndigheter eller aktörer som sköter offentliga uppdrag, vilkas rätt till information varierar avsevärt. För att genomföra detta är det nödvändigt att inrätta en kontaktpunkt, ett inkomstregister, där de uppgifter som arbetsgivarna lämnas tas emot och ur vilket dessa uppgifter kan fördelas vidare till myndigheter och andra aktörer i enlighet med deras lagenliga rätt till information. Ingen av de nuvarande myndigheterna har de behörigheter som krävs för att klara av detta uppdrag, så det är nödvändigt att skapa de nödvändiga behörigheterna genom lagstiftning.

Det är möjligt att nå de viktigaste målen för reformen genom att inrätta ett inkomstregister enligt förslaget samt förvara de uppgifter som prestationsbetalarna lämnat i registret den föreslagna tiden. Detta beror på att olika uppgiftsanvändare har mycket olika tidsmässiga behov av uppgifterna i inkomstregistret. En del av uppgiftsanvändarna behöver så realtida uppgifter som möjligt och en del först vid en senare, delvis slumpmässig tidpunkt, till exempel när inkomsttagaren ansöker om någon inkomstrelaterad förmån eller när han eller hon påförs en inkomstrelaterad klientavgift. Uppgiftsanvändarna behöver också uppgifter från olika långa tidsperioder. Det är inte möjligt att förmedla uppgifter till alla uppgiftsanvändare genast vid betalningstidpunkten utan att till dem samtidigt förmedla en betydande mängd information som de aldrig kommer att behöva. Å andra sidan, om de uppgifter som prestationsbetalarna varje gång lämnat inte finns lagrade i inkomstregistret, måste de efterfrågas på nytt hos prestationsbetalarna varje gång som någon uppgiftsanvändare behöver dem, och då lyckas man inte alls uppnå målet att uppgifter ska behöva lämnas bara en gång. Lösningar av ”postkontorstyp”, som baserar sig på enbart informationsförmedling, skulle således leda till att de viktigaste målen inte nås samt att problemen med de nuvarande mångfaldiga anmälningarna kvarstår för prestationsbetalarna.

Det kan dock inte anses ändamålsenligt att inrätta en helt ny myndighet för inkomstregistret. Eftersom Skatteförvaltningen i egenskap av riksomfattande registeransvarig, som i stor utsträckning samlar in inkomstuppgifter, lämpar sig som teknisk förvaltare av inkomstregister-systemet, har beredningen från första början utgått ifrån att den enhet som ansvarar för inkomstregistret, Inkomstregisterenheten, ska inrättas i samband med Skatteförvaltningen.

Den överlägset viktigaste frågan, där man har övervägt olika alternativ, har varit hur registeransvarigheten för inkomstregistret ska lösas. Denna lösning ligger till grund för hur den registeransvariges skyldigheter och ansvar i anslutning till det personregister som inkomstregistret bildar samt ansvaret för att de registrerades rättsskydd tillgodoses fördelas mellan olika parter. Denna bedömning påverkas också av att bägge de ovannämnda skyldigheterna innehåll har utvidgats genom dataskyddsförordningen. Dessutom finns det betydande skillnader mellan de olika alternativen beträffande hur de påverkar arbetsgivarnas administrativa börda.

Till de olika alternativen hänför sig också otaliga funktionella, rättsliga och övriga detaljer som måste ordnas. Den viktigaste av dessa är det datainnehåll som ska lagras i inkomstregistret i fråga om de uppgifter som det i enlighet med vad som beskrivs nedan är frivilligt för prestationsbetalarna att lämna. Utifrån de utredningar som gjorts inom projektet för inrättande av inkomstregistret är det uppenbart att det inte finns bara ett optimalt lösningsalternativ när det gäller dessa uppgifter. Orsaken är att uppgifts användarnas behov av dessa uppgifter i många avseenden avviker från varandra, och uppgifterna fås som sådana direkt ur arbetsgivarnas lönebetalningssystem endast i begränsad utsträckning. När det gäller inkomstregistrets datainnehåll går det inte att välja en lösning som väsentligt ökar arbetsgivarnas administrativa börda till följd av uppgiftsanmälningar jämfört med nuläget. När det gäller datainnehållet, liksom flera andra detaljer, har strävan varit att hitta en lämplig, fungerande och för olika parter skäligen balans mellan olika rättsliga, ekonomiska och praktiska synpunkter.

I det följande begränsas bedömningen till olika alternativa lösningar på den viktiga frågan om registeransvarighet. Alternativen kan bedömas ur flera olika synvinklar. Här begränsas granskningen till alternativens betydelse ur de två viktigaste synvinklarna, som är tillgodosende av rättsskyddet och arbetsgivarnas administrativa börda.

En tredje viktig synvinkel är om man med systemet kan uppnå de mål som satts för uppgifts användarnas tillgång till information i reformen. I detta avseende bedöms det inte finnas någon nämnvärd skillnad mellan de alternativa sätt att lösa registeransvarigheten som behandlas här.

Andra ekonomiska aspekter än de som hänför sig till arbetsgivarnas administrativa börda ha förbigåtts, eftersom det uppenbarligen inte finns några betydande skillnaderna mellan de tre grundläggande lösningar som beskrivs vad gäller till exempel informationssystemkostnaderna eller de årliga driftskostnaderna. Denna bedömning baserar sig på åsikten att de funktionella mål som satts för inkomstregistret i vilket fall som helst kunde måste uppnås, och de kan uppnås med alla olika lösningsalternativ.

Valt lösningsalternativ: Skatteförvaltningens Inkomstregisterenhet är registeransvarig

Enligt förslaget ska Skatteförvaltningens Inkomstregisterenhet vara registeransvarig för inkomstdatasystemet. Inkomstregisterenheten ansvarar för de uppdrag och förpliktelser som ålagts den registeransvarige, med undantag för att prestationsbetalarna är ansvariga för att de uppgifter de lämnat är riktiga. Inkomstregisterenheten är en del av Skatteförvaltningen och ansvarar för att inkomstdatasystemet och inkomstregistret fungerar och för dataskyddet tillsammans med Skatteförvaltningen.

Prestationsbetalarna är åter ansvariga för att de uppgifter den lämnat för lagring är riktiga och för att rätta dem. Detta är nödvändigt för de är de enda som har möjlighet att se till att kravet på felfria uppgifter, som hör till dataskyddsreglernas viktigaste principer och är centralt för att tillförsäkra krävan om registrerades rätt som gäller uppgifternas riktighet.

Det valda lösningalternativet motsvarar i stor utsträckning den lösning som omfattats i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010). Enligt lagens 7 § 1 mom. upprätthålls informationssystemet av rättsregistercentralen. Justitieministeriet svarar åter enligt 2 mom. för utvecklingen av informationssystemet och för organiseringen av användarservicen. De myndigheter som fört in uppgifter i informationssystemet är åter enligt 3 mom. skyldiga att se till att de uppgifter som registrerats motsvarar deras avgöranden och egna registeranteckningar. I enlighet med 5 kap. 19 § behandlar och avgör en justitieförvaltningsmyndighet en registrerads begäran om korrigeringsuppgifter endast om denna myndighet registrerat uppgifterna. Justitieförvaltningsmyndigheterna enligt lagen är enligt 5 § skyldiga att ansluta sig till justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och att via systemet förmedla meddelanden och information till andra myndigheter enligt vad som föreskrivs i den aktuella lagen eller andra lagar och enligt vad som föreskrivs med stöd av dem. De myndigheter som för in uppgifter i systemet är ändå inte registeransvariga.

På en motsvarande lösning baserar sig också definitionen av registeransvarig för receptcentret enligt lagen om elektroniska recept (61/2007). Receptcentret är en databas som består av bland annat elektroniska recept som insänts av läkemedelsförskrivarna. De recept som finns lagrade i receptcentret kan expedieras till patienten vid den tidpunkt som patienten önskar och på det apotek som han eller hon har valt. Registeransvarig för receptcentret är enligt 18 § 1 mom. Folkpensionsanstalten. Läkemedelsförskrivaren svarar åter enligt 18 § 2 mom. för att uppgifterna i ett recept som lagras i receptcentret är korrekta och det apotek som expedierat ett läkemedel svarar för att de expedieringsuppgifter som lagras i receptcentret är korrekta, utan att vara registeransvariga.

Inkomstdatasystemets uppdrag vore, liksom i personregistren enligt ovannämnda exempel, att förvara uppgifter som förmedlas vidare som sådana. Inkomstregisterenheten har inga förutsättningar och ingen rätt att bedöma den materiella korrektheten hos uppgifter som lämnats för lagring. På grund av tekniska fel som upptäckts i uppgifterna kan Inkomstregisterenheten ändå begära prestationsbetalaren att kontrollera om en uppgifter som lämnats för lagring i inkomstregistret är korrekt.

Att bedöma uppgifternas materiella korrekthet ankommer på de myndigheter som använder uppgifterna och andra aktörer som har rätt att få tillgång till uppgifter i inkomstdatasystemet för sina egna uppdrag.

I samtliga fall ansvarar prestationsbetalaren ensam för att de lämnade uppgifterna är felfria och är skyldig att rätta en felaktig eller bristfällig uppgift. Prestationsbetalarnas skyldighet att rätta de uppgifter som de lämnat baserar sig inte enbart på nationell lagstiftning, utan också på dataskyddsförordningen. Arbetsgivare och andra prestationsbetalare är i egenskap av registeransvariga för löne- och personaladministrationens register för egen del skyldiga att uppfylla dataskyddsförordningens förpliktelser, såsom att utan dröjsmål rätta fel i registeruppgifter med stöd av artikel 5.1 d och att underrätta varje mottagare till vilken personuppgifterna har lämnats ut om rättelser med stöd av artikel 19. Rättelseskyldighet föreligger enligt artikel 19 inte om det visar sig omöjligt eller skulle medföra en oproportionell ansträngning. Någon sådan grund till att inte göra anmälan kan inte anses föreligga i fråga om de uppgifter som ska lämnas till inkomstregistret, eftersom prestationsbetalarna till skillnad från nuläget kan fullgöra denna skyldighet genom att lämna en rättelseanmälan till Inkomstregisterenheten. Vid försummelser blir i vilket fall som helt nationella bestämmelser tillämpliga, jämte påföljder för försummelserna.

Inkomstregisterenhetens funktionella kärnuppgift är att i egenskap av den som förvaltar informationssystemet via en centraliserad kanal ta emot de uppgifter som prestationsbetalarnas lämnar för att fullgöra sina lagstadgade anmälnings- och uppgiftsskyldigheter och förmedla

dem vidare till uppgiftsanvändarna för de i 13 § nämnda ändamålen i enlighet med deras lagstadgade rätt till information. Inkomstregisterenheten kan på grundval av denna förmedlingsuppgift inte betraktas som enbart ett i artikel 4.8 i dataskyddsförordningen definierat ”personuppgiftsbiträde”, eftersom dess uppdrag är förenat med verksamhet som den inte kan anses utöva för prestationsbetalarnas ”räkning” på det sätt som avses i definitionen. Inkomstregisterenheten nämligen inte enbart förmedlar de uppgifter som prestationsbetalarna lämnat ur inkomstregistret till de aktörer som prestationsbetalarna för närvarande är skyldiga att lämna motsvarande uppgifter, utan Inkomstregisterenheten betjänar uppgiftsanvändarna även genom att till dem utlämna sådana uppgifter i inkomstregistret som de inte har rätt att få direkt av prestationsbetalarna, utan som de för närvarande får av andra myndigheter.

Inkomstregisterenheten ansvarar alltså även för sådana horisontella dataflöden som för närvarande sker mellan olika myndigheter och andra uppgiftsanvändare, och denna verksamhet är förknippad med bland annat tolkning av bestämmelserna om inbördes rätt till information mellan myndigheter och andra uppgiftsanvändare. Inkomstregisterenhetens lagstadgade uppdrag är alltså mer omfattande än för de personuppgiftsbiträden som avses i artikel 4.8 i dataskyddsförordningen.

Den föreslagna regleringen om ansvarsfördelningen mellan Inkomstregisterenheten och prestationsbetalarna tryggar så effektivt som möjligt att ansvaret åläggs den aktör som också har faktiska förutsättningar att se till att dataskyddsreglerna iakttas. En tydlig lagbaserad ansvarsfördelning och motsvarande rättsliga och faktiska verksamhetsbetingelser tryggar samtidigt de registrerades rättigheter på bästa möjliga sätt.

Med avseende på arbetsgivarnas administrativa börda är den valda modellen är också den allra lättaste av dem som granskats.

Arbetsgivarna ensam som registeransvariga

I samband med beredningen har ett sådant alternativ granskats där prestationsbetalaren skulle ha varit i personuppgiftslagen avsedd registeransvarig och Skatteförvaltningen skulle ha förvaltat inkomstdatasystemet. Alternativet skulle ha påmint om servicesystemet enligt lagen om ett system för betalningstjänst- och deklarationsservice för småarbetsgivare (658/2004).

Med hjälp av servicesystemet enligt den nämnda lagen kan arbetsgivare med ett ringa antal anställda sköta sina lagstadgade arbetsgivarskyldigheter. Enligt 3 § 1 mom. kan varje serviceanvändare föra ett register i servicesystemet och svarar enligt 3 mom. i egenskap av registeransvarig för att det register som denne för med hjälp av systemet är lagenligt. Skatteförvaltningen ska enligt momentet se till att de personuppgifter som behandlas med hjälp av systemet är behövliga på det sätt som avses i bestämmelserna om skydd för personuppgifter. Skatteförvaltningen administrerar servicesystemet och är i detta uppdrag skyldig att se till att de lagrade uppgifterna är informations säkra.

Någon modell som baserar sig på det nämnda alternativet har inte utvecklats särskilt långt i samband med beredningen.

Trots att de skyldigheter som följer av dataskyddsförordningen även i denna modell skulle bli tillämpliga på den registeransvarige, dvs. arbetsgivaren eller en annan prestationsbetalare, och de registrerade således skulle åtnjuta de rättigheter som förordningen tillgodoser, är det klart att Inkomstregisterenheten som myndighet har bättre förutsättningar att garantera att de registrerades rättigheter faktiskt tillgodoses och att dataskyddsreglerna iakttas inom inkomstdatasystemet än enskilda arbetsgivare, särskilt när det är fråga om små arbetsgivarföretag. Med detta alternativ skulle antalet registeransvariga för inkomstregistret ha stigit till cirka 270 000,

vari ingår de arbetsgivare i Skatteförvaltningens register som regelbundet betalar lön eller som är tillfälliga arbetsgivare inom den offentliga och den privata sektorn samt hushåll som är arbetsgivare.

Den modell som föreslagits i propositionen ger de registrerade bättre rättigheter än detta alternativ bland annat därför att i artikel 30 i förordningen bestäms om ett undantag från den personuppgiftsansvariges skyldighet enligt artikeln att föra ett register över behandling enligt punkterna 1 och 2. Enligt artikel 30.5 ska de skyldigheter som anges i punkterna 1 och 2 inte gälla för ett företag eller en organisation som sysselsätter färre än 250 personer såvida inte den behandling som utförs sannolikt kommer att medföra en risk för registrerades rättigheter och friheter eller behandlingen inte är tillfällig. Syftet med undantaget är enligt skäl 13 i förordningen att ta hänsyn till mikroföretagens samt de små och medelstora företagens särskilda situation.

I den föreslagna modellen blir nämnda undantag inte tillämpliga, vilket främjar de registrerades rättsskydd i inkomstregistret. Dessutom undgår arbetsgivarna de utmanande tolkningssituationer i anslutning till inkomstregistret som de skulle ställas inför vid bedömning av när undantag från nämnda skyldigheter vid arbetsgivarens behandling av uppgifter ”sannolikt kommer att medföra en risk för registrerades rättigheter och friheter” eller när behandlingen av uppgifter är ”tillfällig”.

Av företagen inom den privata sektorn har 99,8 procent färre än 250 anställda. Dessa företags andel av de anställda inom den privata sektorn är 66 procent.

Flera av förordningens bestämmelser är dessutom flexibla och svåra att tolka för företagen, och om den flexibilitet som de möjliggör utnyttjas försämras de registrerades rättsskydd. Ett exempel på en sådan bestämmelse är den för de registrerades rättigheter centrala artikel 5.1 d, enligt vilken vid behandling av personuppgifter måste alla rimliga åtgärder vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål.

Mångtydig är likaså till exempel artikel 14.5 b, enligt vilken punkterna 1—4, där det bestäms om skyldighet för den registeransvarige att lämna den registrerade den information som anges i de nämnda punkterna, inte ska tillämpas ifall och i den mån tillhandahållandet av sådan information skulle medföra en opropotionell ansträngning.

Bestämmelser liknande de nämnda, som innehåller verklig flexibilitet i fråga om de förpliktelser som förordningen medför, kan inte heller problemfritt samordnas med den grundläggande principen att arbetsgivarna i vilket fall som helst i enlighet med de nationella lagarna är skyldiga att lämna de föreskrivna uppgifterna till myndigheter och sådana som sköter offentliga uppdrag, och härvid är de också skyldiga att rätta felaktiga uppgifter som de lämnat. Att den nationella lagstiftningen inte känner motsvarande flexibilitet orsakar en spänning, som accentueras om den anmälningsskyldige samtidigt är registeransvarig.

Arbetsgivarna har lättare att föreställa sig en konstellation där dataskyddsförordningens förpliktelser blir tillämpliga på deras lönebokförings- och personaladministrationsregister och andra förpliktelser på deras anmälningsskyldighet utifrån nationella regler, än en konstellation där arbetsgivarna i egenskap av registeransvariga för inkomstregistret berörs av två olika regelverk, som delvis förefaller motstridiga.

För den valda lösningen talar direkt även skäl 13 i förordningen, där medlemsstaterna och deras tillsynsmyndigheter uppmanas att vid tillämpningen av förordningen ta hänsyn till mikroföretagens samt de små och medelstora företagens särskilda situation.

Det ska också påpekas att inkomstregistret kommer att innehålla även uppgifter om löner som enskilda betalat. Enskilda står dock utanför dataskyddsförordningens tillämpningsområde. Enligt artikel 2.2 c ska förordningen inte tillämpas på behandling av personuppgifter som en fysisk person utför som ett led i verksamhet av rent privat natur eller som har samband med hans eller hennes hushåll. I den aktuella modellen tryggar förordningen således inte till någon del de registrerades rättigheter då arbetsgivaren är en enskild.

I samband med beredningen har arbetsgivarnas intresseorganisationer betonat behovet av att i mån av möjlighet minimera en ökning av arbetsgivarnas ansvar när reformen verkställs.

Den föreslagna lösningen påverkar naturligtvis inte till någon del arbetsgivarnas skyldigheter som följer av förordningen när de är registeransvariga för den egna löne- och personaladministrationens personregister.

Ett alternativ baserat på delad registerföring

I den tredje modellen som granskades under beredningen var utgångspunkten att Inkomstregisterenheten skulle vara huvudansvarig registeransvarig och arbetsgivaren skulle ha ställning som registeransvarig, men deras skyldigheter i anslutning till registerföringen skulle vara delade så att arbetsgivaren skulle ansvara enbart för att de uppgifter som denne lämnat för lagring är felfria.

Bestämmelser om gemensamt personuppgiftsansvariga finns i artikel 26.1 i dataskyddsförordningen, enligt vilken gemensamt personuppgiftsansvariga ska under öppna former fastställa sitt respektive ansvar enligt förordningen, särskilt vad gäller utövandet av den registrerades rättigheter och den information som ska tillhandahållas de registrerade, genom ett inbördes arrangemang, såvida inte de personuppgiftsansvarigas respektive skyldigheter fastställs genom unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt som de personuppgiftsansvariga omfattas av.

En modell med delad registerföring har valts till exempel för utlänningsregistret. Enligt 3 § 1 mom. i lagen om utlänningsregistret (1270/1997) är Migrationsverket huvudansvarig registeransvarig för utlänningsregistrets delregister. Enligt 3 mom. administreras utlänningsregistret också av polisen, gränsbevakningsväsendet, Tullen och övriga myndigheter som nämns i bestämmelsen. Enligt 4 § ansvarar registeransvariga som för in uppgifter i utlänningsregistret vid skötseln av sina egna åligganden för att de uppgifter som de själva har fört in i registret är korrekta samt för att registreringen och användningen har en laga grund.

Problemen med alternativet är delvis desamma som har behandlats i det föregående alternativet, där arbetsgivarna ensamma är registeransvariga. Ett ytterligare problem är att det inte är helt klart att vore en nationell reglering, där arbetsgivarnas ansvar begränsas till att endast de uppgifter som de lämnat är felfria och till att rätta fel i dem, förenlig med förordningens krav, eller skulle lösningen ändå leda till att arbetsgivarna i egenskap av registeransvariga tillsammans med Inkomstregisterenheten är solidariskt ansvariga för den registeransvariges skyldigheter gentemot de registrerade.

I artikel 26.3 om gemensamt personuppgiftsansvariga i dataskyddsförordningen bestäms nämligen att oavsett formerna för det arrangemang som avses i punkt 1 får den registrerade utöva sina rättigheter enligt förordningen med avseende på och emot var och en av de personuppgiftsansvariga. Punkt 3 kan tillsammans med punkt 1 läsas så att gemensamt personuppgiftsansvarigas solidariska ansvar enligt punkt 3 gäller endast ”arrangemang” som avses i punkt 1, men inte situationer där de registeransvarigas ansvarsområden bestäms i den nationella lagstiftningen. Tolkningen är dock förenad med osäkerhet och saken kan avgöras på ett bindande

sätt först i EU-domstolen, så tolkningsosäkerheten och sålunda ovissheten beträffande arbetsgivarnas skyldigheter kunde fortgå länge.

3.3 De viktigaste förslagen

3.3.1 Inkomstdatasystemet

I propositionen föreslås det att en lag om inkomstdatasystemet stiftas. Kärnan i inkomstdatasystemet ska bestå av ett inkomstregister som innehåller inkomstuppgifter som lämnats av arbetsgivare och andra prestationsbetalare, nedan *prestationsbetalare*, och andra uppgifter som har samband med anställningsförhållanden, ur vilket uppgifter förmedlas till de användare som har rätt att få uppgifter, nedan *uppgiftsanvändare*. Inkomstdatasystemet ska dessutom innefatta ett register med identifierings- och kontaktuppgifter vars syfte är att säkerställa riktigheten hos uppgifterna. Dessutom ska inkomstdatasystemet innehållas behörighetsuppgifter och andra motsvarande uppgifter som är nödvändig för att behandla uppgifterna i inkomstregistret på lagstadgat sätt, samt administrativa uppgifter som har samband med användningen av inkomstdatasystemet och tillsynen över det.

Införandet av inkomstdatasystemet reviderar de anmälnings- och uppgiftsskyldigheter som berör arbetsgivare och andra prestationsbetalare och som baserar sig på flertalet speciallagar så att det oliktidiga och ofta överlappande lämnandet av uppgifter på divergerande sätt och i divergerande form till flera myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag ersätts med ett enhetligt anmälningsförfarande där uppgifter lämnas på en gång. Prestationsbetalare lämnar uppgifter enligt på förhand fastställda standarder på en gång till inkomstregistret. Uppgifterna lämnas till inkomstregistret i realtid, dvs. enligt huvudregeln inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen.

Inkomstregisterenheten förmedlar uppgifter i inkomstregistret till de uppgiftsanvändare som har rätt att få dem, i enlighet med respektive användares lagstadgade rätt till information. Reformen utvidgar inte datainnehållet i prestationsbetalarnas anmälningskyldighet. Uppgiftsanvändarnas rätt till information bestäms åter även i fortsättningen enligt samma speciallagar som de uppgiftsanvändande myndigheternas och andra aktörers rätt till information för närvarande baserar sig på. Utifrån datainnehållet enligt de anmälnings- och uppgiftsskyldigheter som dessa speciallagar anger bestäms samtidigt även de uppgifter som det är obligatoriskt att anmäla till inkomstregistret.

De uppgifter som ska föras in i inkomstregistret definieras utifrån samtliga uppgiftsanvändares uppgiftsbehov, varvid begäranden om uppgifter som riktas mot betalaren eller inkomsttagaren i efterhand försvinner när det gäller sådana uppgifter som finns i inkomstregistret. Till vissa uppgiftsanvändare, som har mycket omfattande rätt till information, kan nästan alla uppgifter i inkomstregistret förmedlas. Till andra uppgiftsanvändare utlämnas åter en jämförelsevis begränsad mängd uppgifter, i enlighet med deras lagstadgade rätt till information. En uppgiftsanvändare ska ha rätt att ur inkomstregistret få de uppgifter, som denne har rätt att få av arbetsgivaren eller en annan prestationsbetalare, liksom de uppgifter i inkomstregistret som uppgiftsanvändare har rätt att få av en annan myndighet eller uppgiftsanvändare.

Uppgifterna i inkomstregister ska vara sekretessbelagda.

Uppgifterna i inkomstregistret ska förvaras i 10 år i registret. Detta motsvarar den tid under vilken uppgiftsanvändarna kan behöva de uppgifter som prestationsbetalarna lämnat till inkomstregistret. En del av uppgiftsanvändarna behöver inte uppgifter retroaktivt från så lång tid. Vid socialförsäkringens förmånsbehandling kan man emellertid behöva uppgifter om förmånssökandens inkomster under högst 10 år före det att förmånen beviljas. Sådana behov har

till exempel Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, försäkringsbolag som beviljar försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar samt Utbildningsfonden. För att prestationsbetalarna ska kunna fullgöra sina viktiga anmälnings- och uppgiftsskyldigheter genom att anmäla uppgifterna på en gång till inkomstregistret, är det motiverat att de inkomstuppgifter som en gång anmälts till inkomstregistret finns tillgängliga i inkomstregistret så länge som någon uppgiftsanvändare kan behöva dem i sin normala avgörandeverksamhet. När förvaringstiden fastställs bör man också lägga märke till att inom socialförsäkringen förmedlas uppgifter i inkomstregistret till merparten av uppgiftsanvändarna först i det skedet när behovet av uppgifter har konkretiserats till exempel på grund av inkomsttagarens förmåsansökan. Då blir uppgiftsanvändarna även för närvarande tvungna att begära en utredning om inkomsttagarens inkomster av antingen prestationsbetalaren eller inkomsttagaren själv retroaktivt för en tid på högst 10 år.

På grund av vad som anförts ovan kan uppgiftsanvändarnas behov av uppgifter ur inkomstregistret och å andra sidan arbetsgivarnas krav på att uppgifterna ska lämnas endast en gång tillgodoses på ändamålsenligt sätt, så att Inkomstregisterenheten enligt förslaget förvarar de anmälda uppgifterna i 10 år. Detta motsvarar också den tid under vilken arbetsgivare är skyldiga att förvara löne- och annan bokföring. Eftersom förvaringstiden för uppgifter i inkomstregistret stämmer överens med bokföringens förvaringstid, förmår arbetsgivarna och andra prestationsbetalare fullgöra sin skyldighet att svara för att uppgifterna är korrekta och rätta dem inom ramen för uppgifternas förvaringstid i inkomstregistret.

I samband med beredningen utreddes också möjligheten att i ett separat register i inkomstdata-systemet lagra sådana uppgifter som avviker från inkomstregistrets uppgifter, och som uppgiftsanvändarna har använt som grund för ett överklagbart beslut eller en åtgärd som gäller verkställighet av försäkring. Ur detta register skulle till andra uppgiftsanvändare ha förmedlats sådana uppgifter i enlighet med deras lagstadgade rätt till information som är nödvändiga för att utreda och avgöra ärenden som hör till uppgiftsanvändarens lagstadgade uppdrag. I detta skede gick det dock inte att hitta en rättsligt problemfri och fungerande modell som inte skulle ha medfört orimligt mycket arbete. Saken kommer att bedömas på nytt senare, när man har fått tillräcklig praktisk erfarenhet av hur inkomstregistret fungerar.

Uppgifterna ska lämnas till inkomstregistret och uppgifterna i inkomstregistret ska kunna ses huvudsakligen med hjälp av inkomstdatasystemets e-tjänst. Användning av e-tjänsten kommer att förutsätta identifiering, som ska ske i tjänsten Suomi.fi. Avsikten är att helheten senare ska kompletteras med tjänsten Fullmakter, i vilken personer som inte använder eller inte kan använda sig av e-tjänsten kan ge någon annan fullmakt att sköta deras ärenden. Om det finns särskilda skäl ska det ändå vara möjligt att lämna uppgifterna till Inkomstregisterenheten på en pappersblankett, och det ska gå att av Inkomstregisterenheten beställa ett pappersutdrag över sina egna inkomstuppgifter.

3.3.2 Registeransvarig

Registeransvarig för inkomstdata-systemet ska i enlighet med förslaget i avsnitt 3.2. vara Skatteförvaltningens Inkomstregisterenhet, som blir en enhet vid Skatteförvaltningen. Bestämmelser om de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret föreslås ingå i 6—9 §. Inkomstregisterenheten fastställer genom sitt beslut närmare de enskilda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med stöd av den föreslagna lagen. Inkomstregisterenheten beslutar också om de uppgifter som ska utlämnas till uppgiftsanvändarna samt svarar för förmedlingen av uppgifter ur inkomstregistret till uppgiftsanvändarna i enlighet med 13 §, och härtill hänför sig också tolkning av bestämmelserna om användarnas rätt till information. Inkomstregisterenheten ska i samarbete med uppgiftsanvändarna säkerställa att en uppgiftsanvändare har lagstadgad rätt att få införda uppgifter för de ändamål som nämns i 13 §, och att uppgiftsanvändarna via in-

komstregistret får tillgång till sådana uppgifter enligt sin rätt till information beträffande vilka uppgiftsanvändarna har avstått från anmälningsförfarandena i samband med inrättandet av inkomstregistret.

Det är nödvändigt att Inkomstregisterenheten har beslutanderätt angående de nämnda omständigheterna, så att Inkomstregisterenheten i egenskap av registeransvarig kan bära sitt ansvar för de införda uppgifternas nödvändighet och uppgiftsutlämningslagen. Trots denna beslutanderätt ska Inkomstregisterenheten i enlighet med målen för systemet se till att uppgiftsanvändarna via inkomstregistret får de uppgifter ur inkomstregistret som de behöver för de ändamål som nämns i lagen i enlighet med sin rätt till information. I fråga om de uppgifter som avses i 7 § måste datainnehållets omfattning å andra sidan också bedömas med avseende på arbetsgivarnas administrativa börda i enlighet med vad som anförts i avsnitt 3.3.4.

Inkomstregisterenheten förvaltar informationssystemet och ansvarar för att inkomstdatasystemet fungerar och för informations säkerheten tillsammans med Skatteförvaltningen. Prestationsbetalarna åter ansvarar för att de uppgifter de lämnar till inkomstregistret är riktiga och ansvarar för att rätta uppgifterna utan att själva vara registeransvariga för inkomstregistret. Om ett fel undantagsvis beror på inkomstdatasystemets funktion, ansvarar Inkomstregisterenheten för att felet rättas.

Inkomstregisterenheten är organisatoriskt en del av Skatteförvaltningen, men funktionellt och rättsligt på så sätt separat att den för sitt uppdrag som gäller informationsförmedling och informationstjänst har lagstadgade särskilda behörigheter liksom det ansvar som följer av dem. Inkomstregisterenheten är inte en skattemyndighet. Inkomstregisterenhetens självständiga ställning framhävs av att finansministeriet ställer upp resultatmål för Inkomstregisterenheten samt tilldelar den anslag och resurser.

Beträffande den operativa verksamheten avviker inte Inkomstregisterenhetens förhållande till Skatteförvaltningen som skattemyndighet från Inkomstregisterenhetens förhållande till andra uppgiftsanvändare, utan Skatteförvaltningen är en av de aktörer till vilka Inkomstregisterenheten förmedlar uppgifter i enlighet med Skatteförvaltningens rätt till information.

3.3.3 Uppgiftsanvändare

Ett viktigt syfte med propositionen är att lätta upp prestationsbetalarnas administrativa börda genom att ersätta de många anmälnings- och uppgiftsskyldigheter som baserar sig på speciallagar med ett centraliserat anmälningsförfarande. I enlighet med detta har uppgiftsanvändarna angetts i lagförslaget utifrån att arbetsgivaren eller annan prestationsbetalare är skyldig att anmäla inkomstuppgifter eller andra uppgifter med anknytning till lönebetalning eller en annan prestation till uppgiftsanvändarna antingen på grundval av regelbunden anmälningskyldighet eller på begäran.

Utgångspunkten är att propositionen inte ska ge uppgiftsanvändarna ny rätt till information.

Även ett kontrollerat införande av systemet talar för att gruppen av uppgiftsanvändare bör begränsas. Andra myndigheter ska emellertid inom ramen för sin nuvarande rätt till information ha rätt att av uppgiftsanvändarna få uppgifter som dessa har fått ur inkomstregistret. Sålunda ska till exempel polisen och Tullen ha rätt att av uppgiftsanvändarna få uppgifter som förmedlats ur inkomstregistret i enlighet med de gällande bestämmelserna. Polisen har dessutom med stöd av 4 kap. 2 § 1 mom. i polislagen (872/2011) rätt att på begäran få information som behövs för att utföra uppdrag som ankommer på polisen ur inkomstregistret.

De aktörer till vilka uppgifter får utlämnas ur inkomstregistret framgår av 13 § i lagförslaget.

En utvidgning av kretsen av uppgiftsanvändare kommer att bedömas särskilt i ett senare skede, med hänsyn till andra myndigheters rätt till information än sådana som definierats som uppgiftsanvändare i lagutkastet, behovet av att få aktuella uppgifter och just ur inkomstdatasystemet, liksom de administrativa kostnaderna för behörighet och den nytta som olika aktörer kan uppnå.

3.3.4 Inkomstregistrets datainnehåll

Allmänt

Inkomstregistrets datainnehåll specificeras utifrån de bestämmelser om anmälningsskyldighet och rätt till information som ingår i speciallagar som gäller uppgiftsanvändarna. Innan uppgifterna samlas in och börjar utlämnas ska Inkomstregisterenheten i samarbete med varje uppgiftsanvändare försäkra sig om att uppgiftsanvändaren har lagstadgad rätt att få uppgiften i fråga av prestationsbetalaren eller en annan uppgiftsanvändare. I den föreslagna lagen föreskrivs om de uppgifter som prestationsbetalaren är skyldig att lämna till inkomstregistret för att fullgöra sin anmälningsskyldighet enligt andra lagar, samt om de kompletterande uppgifter som kan föras in i inkomstregistret vid sidan av de obligatoriska uppgifterna. Dessutom föreskrivs om de identifierings- och kontaktuppgifter för inkomsttagare och prestationsbetalare som ska föras in i inkomstregistret. Inkomstregisterenheten fastställer genom sitt beslut närmare vilka enskilda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med stöd av 6—9 §, deras precisionsnivå och i vilken form de ska lagras.

Synpunkter som är viktiga för arbetsgivarna och uppgiftsanvändarna och som hänför sig till specifikationen av inkomstregistrets datainnehåll är prestationsbetalarens administrativa börda och uppgiftsanvändarens informationsbehov. En målsättning är att lätta upp arbetsgivarnas administrativa börda, vilket talar för ett snävt datainnehåll. Å andra sidan har man varit tvungen att beakta uppgiftsanvändarnas behov att få de uppgifter som krävs för skötseln av deras lagstadgade uppdrag och som gäller inkomsttagarnas inkomster samt omständigheter som gäller influtna inkomster och arbete.

I inkomsttagarnas intresse ligger å ena sidan att så heltäckande uppgifter om dem som möjligt, till exempel när förmånsbeslut fattas, fås direkt ur inkomstregistret, vilket minskar byråkratin. Det tillåtna datainnehållet i inkomstregistret begränsas å andra sidan av de dataskyddsregler som tryggar inkomsttagarnas rättigheter, och som förutsätter att inga med tanke på ändamålet onödiga uppgifter behandlas i inkomstdatasystemet.

Uppgiftsanvändarnas informationsbehov varierar bland annat därför att inkomstbegreppen ofta avviker från varandra i den lagstiftning som de tillämpar. En del uppgiftsanvändare bedömer till exempel inkomsten i enlighet med betalningstidpunkten och andra i enlighet med intjäningstidpunkten medan någon uppgiftsanvändare tillämpar ett vidare inkomstbegrepp än andra.

Det finns likaså skillnader i prestationsbetalarnas beredskap att ta emot uppgifter. En del prestationsbetalare sköter själva sina myndighetsförpliktelser i anslutning till prestationsbetalningen medan en del anlitar experthjälp, såsom en räkenskapsbyrå. Det finns också betydande skillnader i mängden uppgifter som prestationsbetalarna ska lämna.

Inkomstregistret ska med vissa undantag täcka alla sådana inkomstuppgifter som baserar sig på anställningsförhållanden och som omfattas av prestationsbetalarnas nuvarande anmälningsskyldigheter jämte kompletterande uppgifter, samt från ingången av 2020 sådana uppgifter om förmånsinkomster som uppgiftsanvändarna behöver för de ändamål som nämns i 13 §. Undantag utgörs av till exempel vissa uppgifter som hänför sig till grunderna för bevil-

RP 134/2017 rd

jande av förmånsinkomster samt till tiderna i arbete, eftersom de behövs mera sällan och av endast vissa sällsynta uppgiftsanvändare.

I den första fasen omfattar inkomstdatasystemet inte till exempel dividend- och ränteinkomster eller sådana inkomster beträffande vilka det inte finns någon från inkomsttagaren separat prestationsbetalare som skulle kunna åläggas anmälningsskyldighet. Det handlar om bland annat företagarinkomster samt vissa kapitalinkomster som hyresinkomster.

De uppgifter som ska föras in kan delas i två grupper med avseende på hur regelbundet uppgifterna används i fråga om respektive registrerad inkomsttagare.

Uppgifter som ska lämnas regelbundet

En del av de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret används regelbundet i fråga om varje inkomsttagare för någon uppgiftsanvändares i 13 § nämnda ändamål. Sådana är till exempel de inkomstuppgifter som samlas in för Skatteförvaltningens uppdrag. Arbetsgivare och andra prestationsbetalare är på motsvarande sätt skyldiga att lämna dessa uppgifter utan särskild begäran.

Anmälningsskyldighetens innehåll baserar sig på behöriga speciallagar, och den föreslagna lagen ändrar inte de uppgifter som omfattas av anmälningsskyldighet enligt dem. Detaljerad information om de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret framgår av den förteckning enligt lagförslaget som Inkomstregisterenheten ska tillhandahålla via det allmänna datanätet.

Inkomstregistrets datainnehåll har vad beträffar de nu aktuella uppgifterna som ska anmälas regelbundet specificerats i enlighet med bestämmelserna om prestationsbetalarnas obligatoriska anmälningsskyldighet så att utifrån dem kan åtminstone Skatteförvaltningen, pensionsanstalterna, arbetslöshetsförsäkringsfonden samt försäkringsbolag som beviljar försäkringar mot olycksfall och mot yrkessjukdomar avstå från de nuvarande årsanmälningarna i anslutning till löner och sociala förmåner.

Arbetsgivaren ska åtminstone anmäla prestationsbetalarens och inkomsttagarens företags- och organisationsnummer eller personbeteckning, lönebetalningsmånad, lönebetalningsdag, det sammanlagda lönebeloppet i euro, förskotts innehållningsbeloppet, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift, arbetstagarens arbetslöshetsförsäkringspremie, yrkeskategori, antalet frånvarodagar som eventuellt ingår i löneperioden, uppgift om arbetspensionsförsäkring samt pensionsarrangemangets nummer, eller om de saknas uppgift om att det är fråga om en tillfällig arbetsgivare enligt 147 § i lagen om pension för arbetstagare.

Uppgifter som kompletterar inkomstuppgifterna

Förutom de uppgifter som ska lämnas regelbundet till inkomstregistret förs även vissa uppgifter som kompletterar inkomstuppgifterna in i inkomstregistret, om arbetsgivaren lämnar dem för lagring i inkomstregistret. De kompletterande uppgifterna preciserar de uppgifter som lämnas regelbundet och som inte annars vore tillräckliga för till exempel verkställigheten av lagstadgade förmåner. Sådana uppgifter är till exempel information om frånvarodagar under en viss lönebetalningsperiod samt om de närmare intjäningstidpunkterna för vissa löneposter bland annat vid resultatlön.

Det är fråga om tilläggsuppgifter, varav merparten finns tillgängliga i företagens löneadministrativa informationssystem och som kompletterar eller preciserar de uppgifter som omfattas av den obligatoriska anmälningsskyldigheten. De kompletterande uppgifterna utlämnas till de

RP 134/2017 rd

uppgiftsanvändare som behöver dem i enlighet med deras rätt till information samtidigt med andra inkomstuppgifter som gäller inkomsttagaren.

För närvarande är arbetsgivare och andra prestationsbetalare inte på ett heltäckande sätt skyldiga att lämna myndigheter och andra som har rätt till information kompletterande uppgifter på eget initiativ, utan uppgifter lämnas vanligtvis på begäran. Exempelvis när olika förmåner beviljas erhålls uppgifter vanligtvis så att den som ansöker om förmånen ska förete en utredning om sin rätt till förmånen och som en del av denna utredning nödvändiga inkomst- och andra uppgifter som erhållits av arbetsgivaren.

Alla kompletterande uppgifter som ska föras in är i sig nödvändiga för någon uppgiftsanvändare som har rätt till information för något ändamål som nämns i 13 §. Alla uppgifter i inkomstregistret används dock inte regelbundet, utan endast i fråga om de inkomsttagare som berörs av ett sådant ärende eller någon annan åtgärd där informationen i fråga behövs. Exempelvis uppgifter som inverkar på lagstadgade förmåner eller klientavgifter används endast i fråga om de inkomsttagare som ansöker om förmåner eller som påförs klientuppgifter. Dessa uppgifter förmedlas inte till uppgiftsanvändarna ur inkomstregistret innan ett behov av att använda dem har uppstått. Behov av att använda en uppgift uppstår således i princip först efter att uppgifterna har förts in i inkomstregistret. Ett undantag utgör Folkpensionsanstalten i enlighet med 13 § 1 mom. 17 punkten i lagförslaget.

Många kompletterande uppgifter är sådana att de inte behövs i fråga om de flesta registrerade under uppgifternas hela förvaringstid. Trots detta är det nödvändigt att föra in dessa uppgifter i inkomstregistret med tanke på både målen för inkomstdatasystemet och ändamålet med inkomstregistret. Endast på så sätt kan man uppnå det som är en viktig målsättning för införandet av inkomstdatasystemet, nämligen att arbetsgivarna kan fullgöra sin anmälningsskyldighet beträffande uppgifter som omfattas av inkomstregistret på en gång. Det är fråga om arbetsgivarnas uppgifter, som när de förvaras i inkomstregistret för kommande behov betjänar deras viktiga intressen och således är nödvändiga för syftet med behandlingen av uppgifter.

Det ska vara frivilligt för arbetsgivarna att lämna kompletterande uppgifter till inkomstregistret, eftersom enligt de utredningar som gjorts i samband med beredningen skulle obligatorisk anmälningsskyldighet ha medfört en så pass stor extra administrativ börda för en del av de minsta arbetsgivarna att obligatorisk anmälan inte ansågs motiverad. Enligt uppskattning skulle ändå 70 - 80 procent av arbetsgivarna ha beredskap att lämna uppgifterna i fråga direkt ur sina lönebetalningssystem. Man kan anta att uppgifterna också kommer att lämnas i merparten av fallen. Avsikten är att de kompletterande uppgifterna ska ersätta merparten av de cirka 1,2 miljoner löneintyg som nu produceras varje år. Saken är således också av stor praktisk betydelse för arbetsgivarna.

Strävan med den frivilliga anmälan av kompletterande uppgifter har varit att hitta balans å ena sidan mellan de divergerande intressena hos arbetsgivare i olika ställning, å andra sidan mellan informationsbehoven hos myndigheter och andra aktörer som använder uppgifterna och inkomsttagarens administrativa börda. Arbetsgivare som har förutsättningar och vilja att lämna alla kompletterande uppgifter kan göra så, och samtidigt säkerställa att samma uppgifter inte kommer att begäras separat. Andra arbetsgivare blir tvungna att på nuvarande sätt lämna uppgifterna på begäran.

På det hela taget kan lagringen av uppgifter som kompletterar inkomstuppgifterna i inkomstregistret avsevärt minska den administrativa börda som det nuvarande förfarandet medför för arbetsgivare, inkomsttagare och uppgiftsanvändare, då erhållandet av uppgifter av arbetsgivaren måste skötas separat via inkomsttagaren. Inkomsttagaren kan dessutom med hjälp av ett

användargränssnitt med stöd av 15 § kontrollera om uppgifter om erhållandet av en förmån som gäller honom eller henne har förts in i inkomstregistret.

3.3.5 Lämnande av uppgifter till inkomstdatasystemet

De uppgifter som förs in i inkomstregistret ska i regel lämnas elektroniskt. Eftersom arbetsgivare inte i alla situationer har möjlighet till elektronisk kommunikation, ska anmälan av särskilda skäl också kunna lämnas på en pappersblankett. Elektronisk kommunikation ska dock vara huvudregel och alltid kunna användas.

Tidsfristen för lämnande av uppgifter är i regel kopplad till betalningsdagen för prestationen, varmed avses den dag då inkomsttagaren har tillgång till prestationen. Vid betalningstidpunkten ska prestationsbetalaren i princip känna till de uppgifter som ska lämnas till inkomstregistret. Exempelvis ska arbetstagaren enligt arbetsavtalslagen i samband med lönebetalningen ges en uträkning, av vilken beloppet av lönen och de grunder enligt vilka den bestäms ska framgå. Likaså ska arbetsgivaren senast i samband med betalningen av en prestation reda ut de myndighetsförpliktelser som hänför sig till lönebetalningen, såsom verkställande av förskottsintehållning och eventuell försäkringsskyldighet.

I tidsfristen för anmälan har beaktats såväl prestationsbetalarens möjlighet att lämna in anmälan som strävan efter ett inkomstregister i realtid och uppgiftsanvändarnas tidsmässiga behov av information. Behovet av uppgifter som finns i inkomstregistret är mest brådskande i samband med handläggningen av utkomststödsärenden.

För att trygga tillräckligt realtida uppgifter ska uppgifterna enligt förslaget i regel lämnas inom fem dagar från betalningsdagen för prestationen. I vissa situationer, till exempel när prestationsbetalaren är en fysisk person som inte finns i arbetsgivarregistret, ska uppgifterna lämnas månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsdagen och i vissa fall senast den femte dagen i januari året efter betalningsåret för prestationen. Skatteförvaltningen får dessutom genom föreskrifter förlänga tidsfristerna för vissa uppgifter, som det med tanke på verkställandet av beskattningen samt skattekontrollen inte är nödvändigt att lämna inom de nämnda tidsfristerna.

3.3.6 Utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet

I enlighet med den hänvisningsteknik som iakttagits i lagförslaget som gäller inkomstdatasystemet baserar sig uppgiftsanvändarnas rätt att få uppgifter för att utföra sina uppdrag på bestämmelser i speciallagar om respektive uppgiftsanvändares uppdrag och ändamålen med uppgifterna.

Datainnehållet i de uppgifter som utlämnas varierar beroende på användare och process enligt vilka uppgifter respektive uppgiftsanvändare har rätt att få för skötseln av sina uppdrag. Utlämnandet av uppgifter till användarna sker automatiskt med iakttagande av behandlingsregler som finns inprogrammerade i inkomstdatasystemet och som gäller varje uppgift som förs in i inkomstdatasystemet och i enlighet med respektive uppgiftsanvändares lagstadgade rätt till information för de olika ändamål som nämns i 13 §.

Enligt lagförslaget har en uppgiftsanvändare rätt att ur inkomstregistret få inte bara de uppgifter som denne har rätt att få direkt av prestationsbetalaren, enligt vad som föreskrivs om uppgiftsanvändarens rätt till information i någon annan lag, utan också uppgifter som uppgiftsanvändaren har rätt att få av en annan myndighet eller någon annan uppgiftsanvändare. Rätten att få sådana uppgifter ur inkomstregistret som uppgiftsanvändaren har rätt att få av en annan uppgiftsanvändare utvidgar inte uppgiftsanvändarens rätt till information vad beträffar datain-

nehållet, men innebär en ändring i det avseendet att uppgiftsanvändaren får alla inkomstuppgifter som omfattas av inkomstdatasystemet direkt ur inkomstregistret utan att behöva vända sig till någon annan behörig uppgiftsanvändare. Ändringen är viktig för att de möjligheter som det realtida inkomstdatasystemet erbjuder ska kunna utnyttjas på mest effektiva sätt för att effektivisera uppgiftsanvändarnas inbördes tillgång till information, som är en viktig målsättning för reformen.

Inkomstregisterenheten kommer att genomföra tiotusentals uppgiftsutlämningar som gäller enskilda inkomsttagare till olika uppgiftsanvändare under ett dygn. Av denna orsak sker uppgiftsutlämningen i elektronisk form med hjälp av automatik och maskinell uppgiftsöverföring. Inkomstregisterenheten kan till en uppgiftsanvändare utlämna alla uppgifter som finns om en enskild inkomsttagare i inkomstregistret och som uppgiftsanvändaren har rätt att få för respektive ändamål som nämns i 13 §.

I inkomstregistrets datainnehåll har det specificerats åtkomstprofiler för olika ändamål, där de uppgifter som utlämnas är specificerade enligt vilka uppgifter i inkomstregistret som behövs för att sköta uppdraget i fråga. Uppgifter utlämnas till uppgiftsanvändarna utifrån deras uppgiftsbeställningar som hänför sig till olika åtkomstprofiler. Åtkomstprofiler specificeras i nödvändig utsträckning för varje uppgiftsanvändare och dennes ändamål enligt speciallagar. Arbetet med att specificera åtkomstprofilerna görs inom projektet för inrättande av inkomstregistret, som Skatteförvaltningen ansvarar för, redan innan Inkomstregisterenheten inrättas. Alla specificerade åtkomstprofiler förs in i inkomstdatasystemet, som utifrån dem förmedlar de uppgifter som motsvarar ändamålet till uppgiftsanvändaren enligt respektive uppgiftsbeställning. På detta sätt kan Inkomstregisterenheten i praktiken se till att till uppgiftsanvändarna utlämnas de uppgifter ur inkomstdatasystemet som uppgiftsanvändaren med stöd av de bestämmelser om rätt till information som gäller denne i respektive situation har rätt att få ur inkomstregistret. Uppgifter som behövs regelbundet för att avgöra något ärende eller sköta ett lagstadgat uppdrag kan utlämnas till uppgiftsanvändaren via ett tekniskt gränssnitt, och sådana uppgifter som behövs endast i speciellsituationer ska uppgiftsanvändaren dessutom kunna se via e-tjänstens användargränssnitt.

Lagförslaget inverkar inte på uppgiftsanvändarens rätt att utlämna uppgifter vidare med stöd av någon annan lag.

3.3.7 Samarbetsgrupp

Vid Inkomstregisterenheten ska det finnas en arbetsgrupp till stöd för dess verksamhet. Samarbetsgruppens syfte är att säkra alla uppgiftsanvändare samt prestationsbetalare och inkomsttagare möjlighet att delta i intressentsamarbete som stödjer Inkomstregisterenhetens verksamhet. I bestämmelserna om arbetsgruppen föreskrivs det om dess uppgifter och sammansättning.

3.3.8 Administrativa påföljder

Det föreslås att de uppgifter som lämnas till inkomstregistret ska ersätta flera anmälningar om lönebetalningen. Uppgifterna ska lämnas till inkomstregistret tidigare än de nuvarande separata anmälningarna, varför bestämmelserna om påföljdsavgifter för försummelser som hänför sig till de nuvarande anmälningsskyldigheterna inte som sådana kan tillämpas på försummelser av skyldigheten att lämna inkomstregisteruppgifter. I samband med att anmälningsförfarandet för löne- och förmånsuppgifter förenklas är det ändamålsenligt att revidera och förenkla även regleringen av påföljdsavgifter som bestäms på grund av försummelser.

För närvarande påför pensionsanstalterna och Skatteförvaltningen påföljdsavgifter för försummelser av anmälningsskyldigheter som gäller löneuppgifter, och de påför separata påföljdsavgifter för försummelse av betalarens anmälningsskyldighet respektive uppgiftsskyldighet. Systemet med påföljdsavgifter ändras så att på grund av försenad anmälan påförs det en förseningsavgift som det föreskrivs om i inkomstregisterlagen.

Förseningsavgiften ersätter bestämmelserna om försummelse av anmälningsskyldigheten inom arbetspensionssektorn, den förseningsavgift för arbetsgivarprestationer som det föreskrivs om i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och den försummelseavgift som det föreskrivs om i lagen om beskattningsförfarande, till den del som förseningsavgift påförs på grundval av att uppgifter som ska lämnas till inkomstregistret lämnas för sent. Nödvändiga ändringar som gäller påföljder i anslutning till beskattningen ingår i det tredje och det fjärde lagförslaget i denna proposition.

Förseningsavgift påförs endast på grundval av uppgifter som den anmälningsskyldige lämnar för sent till inkomstregistret. När inga uppgifter alls lämnas till inkomstregistret eller uppgifterna är bristfälliga och prestationsbetalaren inte på eget initiativ rättar en försummelse innan skatterna och avgifterna fastställs, påförs ingen förseningsavgift. I en sådan situation tillämpas de nuvarande påföljderna för försummelser av uppgifts- och anmälningsskyldighet som gäller beskattningen i enlighet med lagen om beskattningsförfarande och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Det överlämnas en separat proposition om ändring av påföljderna enligt arbetspensionslagarna så att man avstår från att påföra en försummelseförhöjning på grund av försummelse att lämna uppgifter, eftersom den skulle överlappa påföljderna enligt skattelagstiftningen. Behovet av att behålla regleringen om försummelseförhöjning som bestäms på grund av försummelse av försäkringsskyldigheten utreds separat.

Den föreslagna förseningsavgiften, skatteförhöjningen enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter på eget initiativ samt försummelseavgiften för utomstående anmälare enligt lagen om beskattningsförfarande utgör en helhet, som främjar inkomstregisteranmälan i rätt tid och med rätt innehåll på ett sätt som gynnar alla uppgiftsanvändare.

Förseningsavgift

Regleringen om förseningsavgift motsvarar i huvudsak regleringen om förseningsavgift enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter på eget initiativ.

Tidsfristen för anmälningsskyldigheten är enligt 12 § i lagförslaget i regel fem dagar från betalningsdagen. Förseningsavgiften ska dock inte kopplas till samma tidsfrist, utan förseningsavgift påförs om uppgifterna om prestationer som betalats under kalendermånaden lämnas senare än vad de med stöd av 12 § senast ska lämnas i fråga om transaktionerna den sista dagen i den aktuella månaden. Exempelvis på grundval av försenad anmälan av löneuppgifter ska en förseningsavgift påföras, om uppgifter om de löner som betalats under kalendermånaden inte lämnas senast den åttonde dagen i följande månad. Beräkningen av förseningsavgiften kopplas således oberoende av anmälningssättet till den tidsfrist då anmälan senast borde ha lämnats in på pappersblankett.

En förseningsavgift som påförs enligt transaktion på grund av försummelse av tidsfristerna enligt 12 § skulle kräva en betydande tilläggsatsning på att utveckla inkomstdatasystemet och kunde framför allt i den fas då systemet införs leda till att påföljderna skärps avsevärt ur arbetsgivarföretagens synvinkel. Avsikten är att påföljdssystemets funktionsduglighet följs och

vid behov utvärderas på nytt senare bland annat med tanke på målet som gäller ett inkomstdatasystem i realtid.

Förseningsavgiften för den första anmälan som gäller uppgifter som ska lämnas för kalendermånaden påförs i regel på grundval av förseningstiden. För den första anmälan som lämnas för sent påförs en förseningsavgift som under 45 dagar är tre euro för varje förseningsdag, dvs. högst 135 euro. Om anmälan lämnas mer än 45 dagar för sent, är förseningsavgiften 135 euro ökad med en procent av beloppet av den för sent anmälda skattepliktiga prestationen eller av de för sent anmälda pensionsgrundande arbetsinkomster som är större än den skattepliktiga prestationen. Det är nödvändigt att beakta det belopp som anmälts för sent för att undvika långvariga ogrundade försummelser.

Om uppgifter som lämnats inom utsatt tid ändras inom 45 dagar från tidsfristen, påförs ingen förseningsavgift på grundval av ändringsanmälan. Om ändringsanmälan lämnas in senare än 45 dagar efter tidsfristen, är förseningsavgiften en procent av beloppet av den för sent anmälda skattepliktiga prestationen eller av de för sent anmälda pensionsgrundande arbetsinkomster som är större än den skattepliktiga prestationen. Ingen förseningsavgift påförs emellertid om det nämnda beloppet inte ändras så att det blir större på grund av ändringsanmälan.

Förseningsavgift som påförs på grundval av ett för sent anmält belopp är högst 15 000 euro.

I nivån på förseningsavgiften beaktas på samma sätt som i fråga om förseningsavgiften för skatter att den anmälningsskyldige utöver påföljden för försummelse av uppgiftsanmälan ofta måste betala förseningsränta, eftersom skatt eller avgift som ska betalas utifrån en för sent anmäld prestation ofta betalas för sent.

Prestationsbetalaren ska höras innan förseningsavgift påförs endast om det är nödvändigt av särskilda skäl. Regleringen avviker från den allmänna regleringen om förvaltningsärenden, enligt vilken en part i regel ska höras innan ett förvaltningsbeslut fattas. Eftersom påförandet av förseningsavgift baserar sig på prestationsbetalarens anmälan, grunden för påförandet av avgiften inte är förenad med prövning i det enskilda fallet, beräkningssättet är schematiskt och avgiften påförs i en automatiserad process som ett massförfarande, finns det i regel inget behov av hörande för att trygga prestationsbetalarens rättigheter. Prestationsbetalaren ska höras till exempel när det råder oklarhet om tidpunkten då anmälan inkommit. Om förseningen beror på en av betalaren oberoende orsak eller någon annan särskilt orsak, behöver den påförda förseningsavgiften inte tas ut med stöd av lagen om skatteuppbörd, vilket tryggar prestationsbetalarens rättigheter i en situation där han eller hon inte har kunnat fullgöra sin anmälningsskyldighet inom utsatt tid. Regleringen om hörande motsvarar den nuvarande regleringen om förseningsavgift i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Förseningsavgift behöver inte påföras, om anmälan lämnas in för sent på grund av en allmän störning i det allmänna datanätet eller i inkomstdatasystemets e-tjänst. Om Skatteförvaltningen känner till störningen innan förseningsavgiften ska påföras, ska Skatteförvaltningen inte påföra någon förseningsavgift, eftersom prestationsbetalarna inte har haft förutsättningar att fullgöra anmälningsskyldigheten inom utsatt tid. Om Skatteförvaltningen inte har känt till störningen innan förseningsavgiften påfördes, behöver en förseningsavgift som påförts på grund av en försummelse som berott på störningen inte tas ut, eftersom försummelsen har skett av en orsak som inte berott på prestationsbetalaren.

Skatteförvaltningen är den behöriga myndighet som påför förseningsavgift. I samband med beredningen av propositionen har man också diskuterat ett alternativ där Inkomstregisterheten skulle påföra förseningsavgift. Ett stort problem med detta alternativ är att det inte an-

sågs möjligt att överföra den behörighet som behövs för att övervaka anmälningsskyldigheten från uppgiftsanvändarna till Inkomstregisterenheten. Det har inte ansetts möjligt att Inkomstregisterenheten skulle bedöma till exempel lörens skattepliktighet eller lörens karaktär med avseende på arbetspensionslagarnas lönebegrepp. Det är inte möjligt att förena sådan granskningskyldighet med Inkomstregisterenhetens egentliga uppdrag, som är att förmedla uppgifter som lämnats till den till uppgiftsanvändarna. Alternativet skulle också ha orsakat betydande merkostnader samtidigt som tillsynen skulle ha försämrats jämfört med nuläget.

Skatteförvaltningen påför förseningsavgift utifrån uppgifter som fås ur inkomstregistret. Ur inkomstregistret förmedlas till Skatteförvaltningen uppgifter om skattepliktiga inkomster som införts i det samt för påförandet av förseningsavgift nödvändig information om beloppet av pensionsgrundande arbetsinkomst.

Förseningsavgiften riktar sig mot de obligatoriska uppgifter som ska lämnas till inkomstregistret, och alltså mot uppgifter som ska förmedlas till alla uppgiftsanvändare, och den främjar således anmälan i rätt tid och med rätt innehåll på ett sätt som gynnar alla uppgiftsanvändare.

På beslut och ändringssökande som gäller förseningsavgift tillämpas lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Till exempel bestämmelserna om omprövningsförfarande och delgivning av beslut blir tillämpliga. När tidsfristerna för påförande av förseningsavgift och ändringssökande beräknas betraktas som skatteperiod för inkomstregisteruppgifter en kalendermånad.

På uppbörd och indrivning av förseningsavgift tillämpas lagen om skatteuppbörd. Förseningsavgiften uppstår och indrivs i det gemensamma uppborðsförfarandet tillsammans med andra skatter som Skatteförvaltningen uppstår. Förseningsavgiften är en sådan skatt som avses i 2 § i lagen om skatteuppbörd och direkt utsökbar på samma sätt som andra motsvarande påföljdsavgifter som hänför sig till beskattningen med stöd av lagen och förordningen om verkställighet av skatter och avgifter. Besvärmyndigheten ska dock förbjuda eller avbryta utsökning av en förseningsavgift som berörs av ändringssökande med stöd av 12 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter, om inte besvaren eller rättelseyrkandet är uppenbart obefogade.

Principen ne bis in idem

När påföljdsavgifter för försummelser av anmälningsskyldigheter som ska fullgöras via inkomstregistret påförs ska man beakta förbudet i artikel 4 i tilläggsprotokoll nr 7 till Europarådets konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 86/1998) mot att bli lagförd och straffad två gånger för samma sak, dvs. principen ne bis in idem.

Inkomstregistrets förseningsavgift påförs utifrån prestationsbetalarens anmälan i ett massförfarande med hjälp av automatik, och efter att den påförts kan det ofta hända att man får bevis på nya omständigheter eller omständigheter som nyss framkommit, som gör att skatteförhöjning eller åtal på grund av försummelse som gäller samma anmälan inte i praktiken leder till brott mot principen ne bis in idem.

När skatteförhöjning påförs och polisanmälan för skattebedrägeri övervägs ska Skatteförvaltningen tillämpa det förfarande som anges i lagen om skatteförhöjning och tullhöjning som påförs genom ett särskilt beslut och som uppfyller kraven enligt principen ne bis in idem, liksom för närvarande.

Rekvisiten för de särskilda straffrättsliga påföljder som föreskrivits för försummelser av de särskilda anmälningsskyldigheter som ska fullgöras via inkomstregistret, såsom skattebedrä-

geri, arbetspensionsförsäkringsbedrägeri och olycksfallsförsäkringsbedrägeri, och fakta som är av betydelse för uppfyllandet av rekvisiten är divergerande på väsentliga punkter, varför de olika straffrättsliga påföljder som föreskrivits för försummelse av dessa anmälningsskyldigheter inte är påföljder som påförs i samma ärende med avseende på principen *ne bis in idem*.

3.3.9 Ändringar i beskattningens anmälningförfaranden till följd av reformen

Anmälningförfarandet i anslutning till utomståendes allmänna uppgiftsskyldighet

I lagen om beskattningsförfarande och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreslås ändringar som förutsätts av lagen om inkomstdatasystemet så att en uppgiftsskyldig inte är skyldig att lämna in årsanmälan eller någon annan anmälan till Skatteförvaltningen i fråga om de uppgifter som omfattas av utomståendes allmänna uppgiftsskyldighet, och som den uppgiftsskyldige ska lämna via inkomstregistret. Skatteförvaltningen får uppgifterna ur inkomstregistret. På lämmandet av uppgifter tillämpas lagen om inkomstdatasystemet. Bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter som omfattas av utomståendes allmänna uppgiftsskyldighet till Skatteförvaltningen finns fortfarande i lagen om beskattningsförfarande och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Anmälningförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

Det föreslås att lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ ändras så att prestationsbetalaren inte är skyldig att lämna in skattedeklaration med sådana uppgifter om skatter som betalas på eget initiativ som prestationsbetalaren ska lämna via inkomstregistret. Av de uppgifter som förts in i inkomstregistret sammanställer Skatteförvaltningen uppgifter om förskottsnehållningar, källskatter och arbetsgivares sjukförsäkringsavgifter för skatten under skatteperioden för prestationsbetalarens räkning. Uppgifter om arbetsgivarprestationer sammanställs enligt skatteperiod, varvid skyldigheten att betala skatt för skatteperioden kvarstår oförändrad.

Prestationsbetalaren ska fortfarande kunna tillämpa en förlängd skatteperiod enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ på de villkor som anges i lagen. Trots att förlängd skatteperiod tillämpas ska uppgifter om skatten för skatteperioden lämnas till inkomstregistret inom den tid som anges i lagen om inkomstdatasystemet. Skatteförvaltningen sammanställer uppgifter om skatten för skatteperioden för den förlängda skatteperioden. Tillämpningen av förlängd skatteperiod betyder för prestationsbetalaren i praktiken att kvartalsförfarandet tillämpas på betalningen av skatt. För att trygga skattekontrollen föreskrivs om rätt för Skatteförvaltningen att bestämma att skatteperioden för en skattskyldig är kalendermånaden, om prestationsbetalaren försummar sina skyldigheter enligt lagen om inkomstdatasystemet.

På rättelse av fel i uppgifter i inkomstregistret tillämpas lagen om inkomstdatasystemet. Skatteförvaltningen rättar en uppgift om skatten för skatteperioden i enlighet med den rättade uppgiften i inkomstregistret, och prestationsbetalaren är inte skyldig att lämna in en rättelsedeklaration till Skatteförvaltningen. Skatteförvaltningen sammanställer rättade uppgifter om skatten för skatteperioden bara om uppgifterna har rättats i inkomstregistret inom den tidsfrist på tre år som anges i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. På uppgifter som lämnats via inkomstregistret tillämpas inte heller de förenklade förfarandena för rättelse av fel i skattedeklarationen.

3.3.10 Stegvis ikraftträdande

Inrättandet av inkomstregistret innebär avsevärda förändringar för prestationsbetalarna i fråga om tidsfristerna och förfarandena för lämnande av uppgifter. Även de informationssystem som producerar uppgifter måste uppdateras på det sätt som dessa ändringar förutsätter. På motsvarande sätt måste uppgifts användarna ändra sina egna funktioner i anslutning till lämnande och mottagande av uppgifter så att uppgifter överförs från inkomstregistret till deras egna informationssystem tillförlitligt och felfritt. I inkomstdatasystemet måste det dessutom implementeras en mängd funktioner för att ta emot, föra in och lämna ut uppgifter. Det krävs på förhand noggrant planerade tidtabeller för att testa och införa dessa funktioner på ett kontrollerat sätt.

Med utgångspunkt i det som anförts ovan har man inom projektet för inrättande av inkomstregistret i samarbete med företrädare för de uppgifts användare och prestationsbetalare som är involverade i projektet konstaterats att det är motiverat att införa inkomstdatasystemet stegvis. Dessutom har det konstaterats att förutsättningar föreligger för att införa den första fasen av inkomstregistret från ingången av 2019 och för den andra fasen från ingången av 2020.

I den första fasen införs i inkomstregistret från ingången av 2019 uppgifter som prestationsbetalare lämnat om löneinkomster och andra i 6 § 2 och 3 mom. avsedda prestationer. I denna fas kommer också endast en begränsad grupp uppgifts användare att utnyttja uppgifterna, dvs. Folkpensionsanstalten, Skatteförvaltningen, pensionsanstalter, Pensionsskyddscentralen och arbetslöshetsförsäkringsfonden.

I den andra fasen från 2020 utvidgas gruppen av uppgifts användare som utnyttjar inkomstregistret och får den omfattning som anges i 13 §, dock med det undantaget att till utsökningsmyndigheten, som togs med som uppgifts användare först i slutskedet av beredningen, börjar uppgifter förmedlas från och med den 1 januari 2021.

I den andra fasen från ingången av 2020 börjar också uppgifter om pensioner och andra förmånsinkomster föras in i inkomstregistret. De lagförslag som detta förutsätter överlämnas genom en separat proposition i början av 2018.

Inom projektet har man också utrett möjligheterna att påskynda tidtabellen för införandet av inkomstregistret jämfört med vad som anges ovan. Enligt utredningen är det dock uppenbart att ett snabbare införande än vad som nämns ovan inte är praktiskt möjligt. Det är inte möjligt att bygga upp inkomstdatasystemet eller att företa de ändringar som krävs i olika intressentgrupperns egna informationssystem snabbare än enligt den nu planerade tidtabellen.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för inkomsttagarna

4.1.1 Ekonomiska konsekvenser

Reformen har inga direkta ekonomiska konsekvenser för inkomsttagarna.

Indirekta ekonomiska konsekvenser orsakas framför allt av att inkomstregistret är i realtid och av att uppgifts användarnas behov av att få uppgifter av inkomsttagarna själva minskar, vilket också medför kostnadsbesparingar. Inkomsttagarna behöver i princip inte lämna inkomstdatasystemets uppgifts användare separata löne- eller andra motsvarande intyg, då inkomstuppgifterna finns tillgängliga i inkomstregistret.

Det kan antas att inkomsttagarna med hjälp av de uppgifter som hushållen lämnar till inkomstregistret undgår att lämna intyg till någon uppgiftsanvändare i flera tiotusentals fall varje år jämfört med nuläget.

Vid beskattningen erbjuder inkomstuppgifter i realtid förutsättningar att förbättra förskottsinnehållningens motsvarighet samt minska antalet skattekorrsändringar. En större andel av skatterna än nu inflyter i rätt tid under skatteåret, varvid skatteåterbäringarna och kvarskatterna minskar.

Inkomstdatasystemet gör det också möjligt att påskynda handläggningen av förmånsansökningar.

4.1.2 Övriga konsekvenser

Inkomstregistret ger inkomsttagare möjlighet att följa sina egna aktuella och detaljerade inkomstuppgifter samt säkerställa att arbetsgivaren har skött sina anmälningsskyldigheter på behörigt sätt. För närvarande har en inkomsttagare endast mycket primitiva möjligheter att själv följa att arbetsgivaren fullgjort sin anmälningsskyldighet, i allmänhet först i den förhandsifyllda skattedeclaration som kommer på våren följande år, där inkomstuppgifterna dessutom utgör en icke-specificerad summa. Inkomsttagaren kan också kontrollera sina pensionsgrundande arbetsinkomster och anställningsförhållanden i arbetspensionsutdraget.

Reformen bidrar också till en bättre kvalitet på de uppgifter utifrån vilka olika användare fattar beslut och vidtar åtgärder som berör medborgarna, vilket minskar behovet av att i efterhand kommunicera med de användare som fattat beslut utifrån uppgifterna. Likaså minskar behovet av att rätta fel och söka ändring.

Lättillgängliga uppgifter i inkomstregistret via e-tjänsten främjar samtidigt förutsättningarna att trygga bland annat felfria personuppgifter. Skyddet för personuppgifter främjas likaså av att det i enlighet med 16 § i lagförslaget är enkelt för inkomsttagarna att utreda vilka uppgifter respektive uppgiftsanvändare har rätt att få ur inkomstregistret. Detta erbjuder förutsättningar att kommunicera direkt med den uppgiftsanvändare till vilka uppgifter har förmedlats, om prestationsbetalaren inte till följd av en rättelsebegäran från inkomsttagare rättar en uppgift i inkomstregistret som inkomsttagaren anser att är felaktig.

Möjligheterna att kommunicera elektroniskt är begränsade för personer som på grund av ålder eller funktionsnedsättning eller av andra orsaker inte har tillräckliga kunskaper eller redskap för elektronisk kommunikation. Inkomsttagarna ska emellertid även ha möjlighet att kontrollera sina uppgifter i inkomstregistret på ett utdrag i pappersformat som de beställer av Inkomstregisterheten. Man kan dock anta att inkomsttagarna kommer att använda e-tjänsten för att kontrollera sina egna inkomstuppgifter åtminstone i samma utsträckning som nätbankstjänster nu för tiden används för uträttande av bankärenden. Enligt Finanssiala ry är andelen bankkunder som huvudsakligen betalar sina räkningar i nätbanken 90 procent.

4.2 Konsekvenser för arbetsgivarna

4.2.1 Allmänt

För arbetsgivarna gör inkomstregistret det möjligt att sköta informationsskyldigheterna i anslutning till lönebetalningar på en gång. I nuläget måste uppgifterna lämnas separat till varje uppgiftsbehövande i enlighet med olika datainnehåll, tekniska format och tidtabeller.

Å andra sidan blir anmälningsförfarandet transaktionsspecifikt, vilket tidigarelägger anmälan i fråga om de uppgifter som för närvarande lämnas med årsanmälan. När det gäller anmälningsrytmen inverkar reformen däremot inte nämnvärt på de uppgifter som för närvarande lämnas månatligen med skattedeklaration för skatter som betalas på eget initiativ och inte på de anmälningar som lämnas månatligen för arbetspensionsförsäkring och annan socialförsäkring.

En viktig konsekvens av reformen är att möjligheten att frivilligt lämna kompletterande uppgifter till inkomstregistret minskar arbetsgivarnas behov av att lämna uppgifter i efterhand med löneintyg eller på annat sätt. Samtidigt medför detta emellertid behov för företagen att specificera sina personalutgifter mer exakt än tidigare.

Det finns inga heltäckande forskningsrön tillgängliga om de kostnader eller den administrativa börda som de arbetsgivarskyldigheter som reformen inverkar på medför för arbetsgivarna. Detta försvårar förutsättningarna att uppskatta reformens konsekvenser för företagen i euro. Det är emellertid klart att konsekvenserna för företagen varierar beroende på bland annat företagets storlek samt nivån på löne- och personaladministrationens informationssystem och processer.

Den administrativa bördan är den andel av de administrativa kostnaderna som uppkommer av åtgärder som företagen vidtar endast för att lagstiftningen förpliktar dem till det, och inte på eget initiativ till följd av den egna affärsverksamhetens behov. Exempelvis har företagens administrativa kostnader för att följa sjukfrånvaron uppskattats till nästan 40 miljoner euro, men motsvarande administrativa börda till 0 euro. Uppgifter om sjukfrånvaro är i sig nödvändiga för att sköta uppgifts- och anmälningskyldigheten till myndigheter och andra uppgiftsanvändare, men eftersom uppgifterna också är nödvändiga för företagets egen affärsverksamhet har kostnaderna inte räknats som en del av företagets administrativa börda. På motsvarande sätt har kostnaderna för att göra och lämna lönespecifikationer uppskattats till nästan 160 miljoner euro, men den administrativa bördan till 0 euro.¹

På det hela taget har den administrativa bördan för att vara verksam som arbetstagare i en utredning från 2012 uppskattats till cirka 620 miljoner euro och den administrativa börda som beskattningen medför till cirka 440 miljoner euro 2012.²

Den administrativa bördan av skattedekclarationer över arbetsgivarprestationer – förskottsinnehållning på lön eller andra prestationer eller källskatt och socialförsäkringsavgift – har i en utredning från 2010³ uppskattats till cirka 90 miljoner euro för hela företagsfältet. Utredningen baserar sig på de informationsskyldigheter som iaktogs 2006 och andelen elektroniska an-

¹ Selvitys yritysten hallinnollisen taakan kehityksestä, Deloitte & Touche Oy, Group of Companies, 5.4.2012. Skillnaderna mellan de uppskattningar som framförts i olika utredningar om de administrativa kostnaderna liksom om den administrativa bördan är betydande. Exempelvis i arbets- och näringsministeriets publikation Selvitys yrityksille aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista, arbets- och näringsministeriets publikationer 7/2010, har kostnaderna för att göra och lämna lönespecifikationer uppskattats till nästan 340 miljoner euro.

De nämnda utredningarna, den utredning som nämns i fotnot 3, den rättelse som nämns i fotnot 5 och flera andra utredningar, där företagets administrativa börda har uppskattats fås hos arbets- och näringsministeriet på adressen <http://tem.fi/hallinnollisen-taakan-selvitykset>

² Selvitys yritysten hallinnollisen taakan kehityksestä Deloitte & Touche Oy, Group of Companies, 5.4.2012

³ Verotuksesta aiheutuvan hallinnollisen rasitteen lähtötaso, Finansministeriets Skatteavdelning 22.10.2019

mälningar. Uppskattningen gällde informationsskyldigheter som hänför sig till anmälan av skatter, betalning, rättelse av fel, skattekontroll, inledande, ändring och avslutande av verksamhet samt vissa särskilda förpliktelser i anslutning till enskilda skatteslag. Utredningen omfattar således endast en del av de skyldigheter som hänför sig till inkomstregistret, å andra sidan ingår i kostnaderna också andra kostnader än kostnaderna för det egentliga anmälningsförfarandet.

Lagstiftningen om social trygghet, pensioner och försäkringar har i arbets- och näringsministeriets utredning⁴ från 2010, enligt de senare justerade uppskattningarna⁵, uppskattats medföra en administrativ kostnad på cirka 160 miljoner euro, varav över 70 procent utgör administrativ börda. Den överlägset största delen av de administrativa bördan, 93 miljoner euro, beror på anmälan av identifikationsuppgifter och uppgifter om arbetstagarna till arbetspensionsförsäkringsbolaget. I fortsättningen fås dessa uppgifter ur inkomstregistret.

Ekonomiadministrationsförbundet har uppskattat att för den privata sektorns löneadministration kommer inkomstregistret att spara arbetstid motsvarande cirka 800—850 årsverken, vilket enligt den kostnadsräknare som arbets- och näringsministeriet utvecklat betyder cirka 40—45 miljoner euro om året, då kostnadsberäkningen baserar sig på ”löneräknarens” löneklass. Löneadministrationens arbete, som för närvarande är starkt koncentrerat till början av året, skulle också fördelas jämnare över hela året.

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (Palkeet) uppskattade löneadministrationens kostnadsbesparing till 250 000 euro om året på grund av inkomstregistret.

Det finns inga uppskattningar av konsekvenserna för kommunernas löneadministration. Om konsekvenserna uppskattas utifrån besparingarna för den privata sektorn och statsförvaltningen i relation till antalet anställda inom de olika sektorerna, blir konsekvensen 1,5—11 miljoner euro. Det är dock skäl att anta att på grund av det större antalet enheter inom kommunsektorn blir de arbetstagspecifika konsekvenserna större än inom statsförvaltningen, men mindre än inom den privata sektorn. Inom kommunsektorn kan kostnadsbesparingen till exempel vara i storleksklassen 3—6 miljoner euro.

Arbetsgivarna orsakas *indirekta ekonomiska konsekvenser* på flera sätt. Sänkta kostnader för pensionsanstalter och andra aktörer som får avgiftsprestationer i anslutning till arbetsgivar-skyldigheter kan i någon mån minska även trycket på att höja avgifterna. Effektivare utsökning minskar företagets förluster och kreditförluster. Bättre förutsättningar för kampen mot den grå ekonomin stärker verksamhetsförutsättningarna för företag som agerar ärligt. I övergångsfasen öppnas inkomstmöjligheter för företag i ITK-branschen.

Ekonomiadministrationsförbundets ovan beskrivna uppskattningar gäller besparingarna för arbetsgivarna inom hela den privata sektorn, men på företagsnivå varierar konsekvenserna beroende på bland annat deras system för löne- och personaladministrationen.

I samband med beredningen av inkomstdatasytemet har man låtit göra två undersökningar om reformens konsekvenser för arbetsgivarföretag och räkenskapsbyråer.⁶ I den kvantitativa

⁴ Selvitys yrityksille aiheutuvista hallinnollisista kustannuksista, arbets- och näringsministeriets publikationer 7/2010. En uppskattning i samma storleksklass, cirka 160 miljoner euro, ingår i den utredning som nämns i fotnot 2.

⁵ Eräitä työnantajan tiedonantovelvoitteita koskevien kustannus- ja taakalaskelmien oikaisu, Arbets- och näringsministeriet 18.3.2011.

⁶ Utredningarna finns på adresserna

http://www.taloustutkimus.fi/media/vm_tulorekisterihanke_tutkimusraportti_23032016.pdf

undersökningen utreddes vilken beredskap arbetsgivarföretagen, i synnerhet de som har färre än 50 anställda, har att övergå till den exakta månadsanmälan som krävs för att tillgodose inkomstregistrets informationsbehov. I den andra undersökningen av kvalitativ natur utreddes hur vissa specialfrågor med anknytning till löneadministrationen för närvarande sköts inom företagens löneberäkning och hos räkenskapsbyråerna och vad företagen och räkenskapsbyråerna tänker om den framtida förändringen, hur de förväntar sig att ändringarna ska synas i det egna arbetet och vilka saker som framstår som de viktigaste vid förändringen. Inte heller i dessa undersökningar uppskattades konsekvenserna av ändringarna i anmälningsförfarandena för kostnaderna för företagens löneadministration och ekonomiförvaltning.

4.2.2 Företag som anlitar räkenskapsbyråer för att sköta arbetsgivarskyldigheterna

I sådana situationer där en räkenskapsbyrå räknar fram och sammanställer de rapporter som hänför sig till lönen bör räkenskapsbyrån – bortsett från frånvarouppgifter – ha alla uppgifter som föreslagits vara obligatoriska för att det ska vara möjligt att fullgöra de arbetsgivarskyldigheter som gäller lönen och poster som hänför sig till den. Enligt Taloustutkimus undersökning hade något över hälften av arbetsgivarföretagen lagt ut löneadministrationen på räkenskapsbyråer och byråernas marknadsandel av löneadministrationen i företag med färre än 10 anställda är nästan 60 procent.

Propositionen inverkar också på räkenskapsbyråernas kunder i olika hög grad. För en del av kunderna är nyttan uppenbar, men för en del kan skyldigheterna medföra extra arbete och kostnader. Två tredjedelar av räkenskapsbyråernas kundföretag bedömde att de för närvarande i samband med varje lönebetalning lämnar räkenskapsbyråerna alla uppgifter om sina arbetstagare som enligt lagförslaget alltid ska lämnas till Inkomstregisterenheten. De kundföretag hos räkenskapsbyråer som inte i nuläget lämnar alla dessa uppgifter i samband med varje lönebetalning, bedömde att de vid behov kan lämna dem tämligen enkelt. Ungefär en femtedel av räkenskapsbyråerna samlar inte för närvarande in alla uppgifter som enligt planerna ska bli obligatoriska i inkomstregistret av kundföretagen och 10 procent får uppgifterna delvis eller helt på papper. Av de mindre företagen fås inte alltid alla uppgifter eller så lämnas de på papper. Prestationsbetalarna har bedömt att lämnande av uppgifter om dagpenningar kommer att vara de största utmaningarna.

Inkomstregistret ökar i vissa situationer mängden uppgifter som ska lämnas, men arbetsgivarna behöver i gengäld inte kombinera uppgifter som de samlat in under året och lämna årsanmälningar till olika myndigheter och andra uppgiftsanvändare, något som bidrar till att minska arbetsgivarnas administrativa börda.

4.2.3 Företag som själva sköter löneadministrationen

Inkomstregistret medför mer utmaningar för arbetsgivarföretag som sköter löneadministrationen helt på egen hand. Andelen sådana små och medelstora företag är cirka 40 procent, dvs. drygt 110 000. Ungefär hälften av dem har i sitt löneräkningsprogram alla uppgifter som alltid ska lämnas till inkomstregistret. Omkring en femtedel har en del av de nödvändiga uppgifterna i sitt system för arbetstidsuppföljning eller i något annat program. Cirka en femtedel av företagen har åtminstone delvis uppgifterna enbart på papper. Datumen för frånvaro med respektive utan lön finns oftare enbart i pappersform.

Det kan inte anses att arbetsgivarens administrativa börda ökar i någon stor utsträckning i fråga om de uppgifter som redan nu ska ingå i den lönespecifikation som ges till arbetstagarna. Uppgifterna kan lämnas till inkomstregistret automatiskt via ett tekniskt gränssnitt eller manu-

ellt uppgift för uppgift på en elektronisk webblankett eller, av särskilda skäl, på en pappersblankett.

Lämnandet av uppgifter till inkomstregistret undanröjer å andra sidan de nuvarande årsanmälningarna, så arbetsgivarna behöver inte sammanställa de uppgifter som redan lämnats arbetsgivarna under årets lopp. Arbetsgivarna behöver inte heller sammanjämka uppgifter som redan lämnats till myndigheterna månatligen i årsanmälan, utan uppgiftsanvändarna sköter uppgiftssammanställningarna.

I samband med beredningen uttrycktes skepsis mot reformens inverkan på företagens administrativa börda särskilt vad gäller små företag möjligheter att gå över från årsanmälningar till ett månatligt förfarande. Man har bedömt att arbetsmängden och kostnaderna kommer att öka, eftersom företagen blir tvungna att skaffa externa ekonomiförvaltningstjänster på grund av de noggrannare kraven på datainnehåll.

Det har också framförts att i den första fasen kommer dessa företag sannolikt att lämna endast så kallade obligatoriska uppgifter månatligen till inkomstregistret, och inte de kompletterande uppgifter som avses i 7 §. Till denna del har dessa företag ingen nytta av att den administrativa bördan lättas upp, eftersom förmånsbetalarna fortfarande kan begära även separata löneintyg av dessa företag.

Den nytta som småföretag har av reformen är också beroende av i vilken mån skillnaderna mellan lönebegreppen inom olika försäkringsslag kan minskas genom den pågående reformen av lagstiftningen om social trygghet. 93 procent av alla finska företag är mikroföretag som sysselsätter färre än 10 personer. Övergången till inkomstregistret tycks åtminstone på kort sikt kunna medföra mera arbete och kostnader för många av dessa småföretag.

4.2.4 Utnyttjande av betalningstjänst- och deklarationsservicen för småarbetsgivare

För att underlätta ställningen för små företag kommer anmälningarna till inkomstregistret att kopplas samman med den avgiftsfria betalningstjänst- och deklarationsservicen för småarbetsgivare, den så kallade tjänsten Palkka.fi. I Palkka.fi kan prestationsbetalaren sköta löneberäkningen och de anmälningar som hänför sig till löneutbetalningen. När Palkka.fi används behöver prestationsbetalaren inte anmäla uppgifter separat till inkomstregistret, utan tjänsten förmedlar de uppgifter som hänför sig till löneutbetalningen direkt till inkomstregistret. I praktiken ska småarbetsgivare lämna tjänsten Palkka.fi åtminstone uppgifter om lönebetalningsperioden, betalningsdatumet och lönen i euro. Tjänsten förmedlar uppgifterna till inkomstregistret när prestationsbetalaren har anmält de grundläggande uppgifterna om inkomstmottagaren till tjänsten. De grundläggande uppgifterna anmäls en enda gång till tjänsten i samband med den första lönebetalningen och är följande: prestationsmottagarens kod och kontaktuppgifter, anställningens art, arbetstiden, avlöningsformen, arbetsuppgiften och förskottsinnehållningsprocenten. Utöver dem väljer man i tjänsten de relevanta uppgifter som anknyter till pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringen. På basis av de uppgifter som ges vägleder tjänsten prestationsbetalaren för de olika arbetsgivarskyldigheternas del.

För närvarande är det inte möjligt att via tjänsten fullgöra anmälningsskyldighet som ansluter sig till försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar. Avsikten är emellertid att utveckla tjänsten Palkka.fi till denna del innan inkomstregistret införs så att i fortsättningen får även försäkringsbolag som bedriver denna försäkringsverksamhet de uppgifter de behöver direkt ur inkomstregistret, vars datainnehåll täcker även dessa användares uppgiftsbehov. Då kan arbetsgivarna fullgöra sin anmälningsskyldighet helt och hållet beträffande de uppgifter som alltid ska anmälas till inkomstregistret när de använder tjänsten. Den administrativa bör-

dan för företag och hushåll som använder tjänsten anses inte öka i framtiden jämfört med nu-läget.

4.2.5 Utländska arbetsgivare

När utländska arbetsgivare ska fullgöra sina anmälningsskyldigheter är utmaningarna desamma som för närvarande. Arbetsgivarna ska för det första göras medvetna som sina anmälningsskyldigheter och fås att sköta dem. En utmaning här är att identifiera anmälningsskyldiga utländska arbetsgivare.

När anmälan ändras så att den i huvudsak ska skötas via e-tjänster berörs även sådana utländska arbetsgivare som för närvarande i huvudsak sköter anmälningar till Skatteförvaltningen på pappersblanketter. Ett smidigt införande av inkomstregistrets anmälningstjänst och identifieringen i den främjar det elektroniska anmälningsförfarandet. Dessutom måste innehållet i inkomsttagarnas identifierings- och kontaktuppgifter som lämnas till Inkomstregisterenheten specificeras så att det besvär som lämnandet av uppgifterna medför för utländska arbetsgivare är rimligt i förhållande till hur nödvändiga uppgifterna är med tanke på lagringen i inkomstregistret och uppgiftsanvändarnas utnyttjande av uppgifterna.

Hur identifieringen av utländska arbetsgivare ska ordnas för att de ska kunna lämna uppgifter till Inkomstregisterenheten måste utredas ytterligare inom projektet för inrättande av inkomstregistret.

Innan en utländsk arbetsgivare lämnar uppgifter till Inkomstregisterenheten ska arbetsgivaren bedöma sin egen och arbetstagarens ställning som skattskyldig i anslutning till den internationella beskattningen samt arbetets natur. Uppkomsten av ett fast driftsställe, som är av betydelse för arbetsgivarskyldigheterna i anslutning till beskattningen, är beroende av tidens gång bland annat i byggbranschen. Exempelvis enligt skatteavtalet mellan Finland och Estland uppkommer ett fast driftsställe, om en enskild byggtreprenad pågår över sex månader. Att ett fast driftsställe uppkommit kan klarna för arbetsgivaren i efterhand. Då är konsekvenserna för arbetsgivarskyldigheterna samt rätten att beskatta arbetsgivarföretagets och arbetstagarens inkomster retroaktiva. Uppkomsten av ett fast driftsställe kan också avgöras först i samband med att den slutliga beskattningen verkställs.

I vissa situationer blir en utländsk arbetsgivare också skyldig att ordna en arbetstagares sociala trygghet i Finland. I internationella situationer kan försäkrings- och anmälningsskyldigheten i Finland dock klarna för arbetsgivaren först långt i efterhand till exempel för att arbetstagaren inte i tid har ansökt om att omfattas av finsk social trygghet. Arbetsgivaren är emellertid även då skyldig att fullgöra sina skyldigheter i anslutning till den sociala tryggheten.

Prestationsbetalarnas skyldighet att svara för att de uppgifter de lämnar till inkomstregistret är riktiga och för att rätta uppgifterna utan obefogat dröjsmål kan vara mer krävande för utländska än inhemska arbetsgivare, då man beaktar ovannämnda särdrag i anslutning till hur ställningen som skattskyldig och skyldigheten att ordna social trygghet uppkommer. Om utländska aktörers identifiering i tjänsten och ibruktagande av den inte går att ordna smidigt, är det sannolikare att utländska arbetsgivare har särskilda skäl att lämna anmälan på en pappersblankett än inhemska arbetsgivare, framför allt om den utländska arbetsgivaren inte är regelbundet verksam i Finland.

För att stödja utländska arbetsgivare när de fullgör sin anmälningsskyldighet är det viktigt att utarbeta tillräckliga anvisningar som beaktar deras särskilda omständigheter.

4.3 Konsekvenser för myndigheternas och andra uppgiftsanvändares verksamhet

4.3.1 Ekonomiska konsekvenser

De viktigaste direkta ekonomiska konsekvenserna förorsakas av de kostnader för ändringar i informationssystemen som reformen förutsätter och av de besparingar i kostnaderna för informationssystemsuppdateringar och i personalkostnaderna som uppnås efter övergångsfasen.

Kostnaderna för anskaffningen av inkomstdatasystemet förorsakar Skatteförvaltningen utgifter på knappt 50 miljoner euro. Den årliga kostnaden för att administrera systemet uppskattas till cirka två miljoner euro och de årliga personal- och övriga kostnaderna för Inkomstregisterenheten till knappt 6 miljoner euro.

Uppgiftsanvändares sammanlagda engångskostnader för ändringsarbeten på informationssystemen uppskattas till cirka 65—80 miljoner euro. Siffrorna baserar sig på användares uppskattningar.

Användare	Engångskostnader i övergångsfasen mn euro
Skatteförvaltningen	4
Folkpensionsanstalten	3—10
Arbetspensionssektorn *	20
Arbetslöshetskassorna och arbetslöshetsförsäkringsfonden	4—5
Arbetsolycksfallsförsäkrarna	5
NTM-centralerna ** och arbets- och näringsbyråerna **	2
Statistikcentralen	0,5
Kommunerna och samkommunerna ***	över 30

* Pensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens uppskattning av de gemensamma informationssystemkostnaderna, där deras eget arbete inte har beaktats.

** UF-centrets uppskattning, totalkostnad

*** Finlands Kommunförbund rf:s uppskattning

Efter att inkomstregistret införts uppstår årliga besparingar för aktörerna i informationssystemkostnaderna samt i personalkostnaderna genom den effektivisering av verksamheten som beskrivs i avsnitt 4.2, vilka uppskattas till sammanlagt cirka 20 miljoner euro som följer.

Användare	Besparingar i årskostnaderna mn euro
Skatteförvaltningen	0,6
Folkpensionsanstalten *	11
Arbetspensionssektorn	1,7—3,4
Arbetslöshetskassorna och arbetslöshetsförsäkringsfonden	2
Arbetsolycksfallsförsäkrarna	1,2—2,5

RP 134/2017 rd

NTM-centralerna och arbets- och näringsbyråerna	2
Statistikcentralen	0,02
Kommunerna och samkommunerna	ingen uppskattning

* Konsekvenserna för Folkpensionsanstalten är beroende av i vilken utsträckning den får de uppgifter den behöver ur inkomstregistret utan att behöva begära kompletterande uppgifter av arbetsgivarna.

Av de övriga största användargrupperna sparar även bland annat kommunerna resurser när de fattar stöd- och understödsbeslut samt fastställer klientavgifter, men det är mycket svårt att uppskatta beloppet eftersom kommunerna är så heterogena.

För största delen av de uppgiftsanvändare som kommit med en uppskattning kan engångskostnaderna i övergångsfasen redan på kort eller åtminstone medellång sikt täckas med besparingarna. Man kan anta att konstellationen uppvisar samma tendens även hos andra uppgiftsanvändare, eftersom alla har ansett att det ligger i deras intresse att ansluta sig till inkomstdatasytemet.

Statistikcentralens uppskattning av en exceptionellt liten årlig besparing avspeglar att inkomstregistrets datainnehåll är otillräckligt för löne-, sysselsättnings- samt inkomst- och förmögenhetsstatistikens behov.

Vissa uppgiftsanvändares uppskattningar och förutsättningar att komma med uppskattningar har också påverkats av i vilken utsträckning andra lagändringar som berör uppgiftsanvändarna och som främjar bättre möjligheter att utnyttja inkomstuppgifter kommer att genomföras, något som det ännu inte råder säkerhet om vid den tidpunkt då denna proposition överlämnas.

Indirekta positiva ekonomiska konsekvenser för olika användare och den offentliga förvaltningen uppstår genom att verksamheten effektiviseras och tillvägagångssätten utvecklas på olika sätt.

Inkomstregistret medför besparingar till exempel genom att oegentligheter och återkrav i anslutning till förmåner minskar. Folkpensionsanstalten uppskattar att den effektiviserade övervakningen medför besparingar på cirka 9 miljoner euro om året.

Inkomstregistret kan också medföra synerginytta i informationsförmedlingen mellan myndighetsaktörer och andra uppgiftsanvändare.

4.3.2 Övriga konsekvenser

Inkomstregistrets största uppgiftsanvändare blir Skatteförvaltningen, Folkpensionsanstalten, pensionsanstalterna, Pensionsskyddscentralen, arbetslöshets- och olycksfallsförsäkrarna, Statistikcentralen samt kommunerna. Inkomstregistret erbjuder ett enhetligt och aktuellt register över medborgarnas inkomstuppgifter, där inkomstuppgifter med samma innehåll finns tillgängliga för alla myndigheter och andra aktörer, vilket effektiviserar deras verksamhet på många sätt.

Nyttan av den effektiviserade verksamheten varierar beroende på användare och användargrupp. Reformen erbjuder olika möjligheter att automatisera processerna samt minska det manuella arbetet hos uppgiftsanvändarna, utlämnandet av uppgifter mellan uppgiftsanvändarna, manuella begäranden om uppgifter och det överlappande arbetet. Man behöver inte längre i samma utsträckning begära uppgifter som saknas av prestationsbetalarna eller inkomsttagarna själva, varvid handlägningsprocesserna för snabbas och effektiviseras. Förmedlingen av upp-

gifter ur inkomstregistret fördelar också användarnas arbetsmängd jämnare än nu över hela året, varvid man undviker att arbetet hopas till exempel efter årsskiftet, vilket samtidigt minskar felmöjligheterna.

Handläggningen av ansökningar och andra ärenden hos Folkpensionsanstalten, pensionsanstalterna, arbetslöshetskassorna och andra uppgiftsanvändare underlättas och påskyndas.

Möjligheten att utnyttja inkomstuppegifter i realtid kan på längre sikt underlätta verkställigheten av pensionskyddet. Som exempel kan nämnas bland annat potentiella nya sätt att följa pensionstagarnas inkomster och återkräva förmåner. Även övervakningen av arbetsgivarnas försäkringsskyldighet effektiviseras i och med inkomstregistret, och till följd av detta kan försummelserna som gäller arbetspensionsförsäkring och pensionsanstaltarnas kreditförluster till följd därav minska.

För Skatteförvaltningen möjliggör inkomstregistret en mer realtida skattekontroll än nu och effektivare bekämpning av den grå ekonomin. Man kan ingripa mer effektivt än nu i oegentligheter med hjälp av övervakning eller handledning. De löneinkomster, pensionsinkomster och skattepliktiga förmånsinkomster som omfattas av inkomstregistret täcker cirka 90 procent av de enskilda kundernas alla skattepliktiga inkomster. För ungefär två tredjedelar av de enskilda kunderna motsvarar de inkomster som omfattas av inkomstregistret exakt kundernas totala inkomster. Med hjälp av inkomstuppegifter i realtid kan man också förbättra förskottsinnehållningarnas motsvarighet, varvid en större del av inkomstskatterna betalas till rätt belopp under skatteåret. Skattetagarredovisningarna i rätt tid och till rätt belopp ökar.

Utländska arbetstagares arbete i Finland kan övervakas i realtid liksom huruvida arbetstagarens skattemässiga ställning ändras från begränsat skattskyldig till allmän skattskyldig i Finland.

Aktuella och heltäckande uppgifter hjälper många uppgiftsanvändare i olika forsknings-, statistik- och planeringsuppdrag. Olika reformprojekt kan utvärderas med hjälp av ett omfattande aktuellt datamaterial, vilket till exempel minskar eller undanröjer behovet av olika simuleringar med ett snävt stickprovsmaterial.

4.4 Konsekvenserna för hushåll som lämnar uppgifter

För närvarande behöver hushåll inte verkställa förskottsinnehållning och betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, om den lön som betalats till samma arbetstagare under kalenderåret är högst 1 500 euro. Om ett hushåll betalar en eller flera personer sammanlagt över 1 200 euro i lön under kalenderåret, ska hushållet teckna en försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar för arbetstagarna samt betala arbetslöshetsförsäkringspremier till arbetslöshetsförsäkringsfonden. Hushåll som är arbetsgivare ska teckna en arbetspensionsförsäkring för arbetstagare, om arbetsgivaren har betalat arbetstagaren arbetsinkomster på minst 58,19 euro i månaden (2017 års index).

I fråga om arbetsgivarprestationerna ska hushåll för närvarande alltid lämna Skatteförvaltningen en skattedeklaration över skatter som betalas på eget initiativ för lönebetalningsmånaden. Skattedeklarationen över arbetsgivarprestationer kan lämnas på pappersblankett endast av särskilda skäl, till exempel när elektronisk anmälan är omöjlig på grund av tekniska hinder. Förskottsinnehållningar och andra arbetsgivarprestationer som ska betalas till Skatteförvaltningen kan också anmälas i tjänsten MinSkatt. Dessutom ska hushåll före utgången av januari året efter betalningsåret lämna Skatteförvaltningen en årsanmälan om utbetalda löner och ersättningar för arbete, på vilka förskottsinnehållning har verkställts. Anmälan ska lämnas även om ingen förskottsinnehållning har verkställts, om den lön som betalats till samma mottagare

uppgår till minst 200 euro under kalenderåret. Årsanmälan kan lämnas in elektroniskt på Skatteförvaltningens nätblanketter i tjänsten Suomi.fi, via tjänsten Palkka.fi eller via tjänsten Tyvi eller Ilmoitin. Arbetsgivare ska anmäla uppgifterna elektroniskt, om årsanmälan gäller fem eller fler inkomsttagare. Skyldigheten att anmäla uppgifterna i elektronisk form gäller inte fysiska personer och dödsbon.

Hushållsarbetsgivare kan betala lön samt räkna ut lönebikostnaderna även med hjälp av tjänsten Palkka.fi. Då skickar tjänsten automatiskt nödvändiga anmälningar till Skatteförvaltningen, pensionsanstalterna och arbetslöshetsförsäkringsfonden. Dessutom sammanställer tjänsten uppgifter för betalning av arbetsgivaravgifter till dessa aktörer.

Hushållen som arbetsgivare påverkas av reformen för det första så att uppgifter om utbetalda löner, verkställda förskottsinnehållningar och betalda arbetsgivaravgifter alltid ska lämnas utan något eurobelopp som nedre gräns. Samtidigt sker anmälningsförfarandet mera i realtid även för hushållens del, framför allt i fråga om uppgifter som motsvarar de uppgifter som för närvarande lämnas med årsanmälan. Dessutom tidigareläggs tidpunkten för lämnande av uppgifter som motsvarar den skattedeclaration som det föreskrivs om i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ från den 12 dagen i månaden. På motsvarande sätt ska också de uppgifter som pensionsanstalterna, försäkringsbolag som beviljar försäkring mot olycksfall i arbetet och mot yrkessjukdomar samt Arbetslöshetsfonden behöver lämnas mera i realtid än för närvarande. Reformen förenklar dock anmälan även för hushållen så att i fortsättningen lämnas uppgifterna med en anmälan för samtliga ovannämnda uppgifts-användare. Hushållens ställning har dessutom underlättats så att fysiska personer och dödsbon, som inte är antecknade i arbetsgivarregistret som avses i 31 § i lagen om förskottsuppbörd, kan lämna uppgifterna till Inkomstregisterenheten månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden, då huvudregeln är att anmälan ska göras den femte dagen efter betalningsdagen för prestationen.

I samband med beredningen utreddes också ett alternativ där det skulle ha angetts en nedre gräns i euro för anmälan av löner som betalats av hushåll. Problemet var emellertid att till saken hänför sig enligt vad som förklaras ovan flera sinsemellan olika gränser i euro, som är kopplade dels till den lönesumma som betalats till samma arbetstagare under en kalendermånad, dels till den lönesumma som betalats ut under kalenderåret och dels till den lönesumma som samma arbetsgivare betalat till alla arbetstagare under kalenderåret. Det skulle således inte ha varit möjligt att koppla anmälan till endast en undre gräns, på så sätt att ett hushåll som är arbetsgivare utifrån den vid betalningstidpunkten skulle ha kunnat bedöma om den utbetalda lönen ska anmälas till inkomstregistret. Dessutom skulle lösningen ha lett till en del retroaktiva anmälningskyldigheter, om gränserna skulle ha överskridits först senare under kalenderåret. Även handledningen beträffande anmälningsgränserna skulle ha blivit rätt utmanande och innefattat flera inbördes beroendeförhållanden. Av denna orsak stannade man för att som helhet betraktat är den tydligaste lösningen att uppgifterna ska lämnas utan undre gräns i euro även för hushållens del. Vid bedömningen har man också beaktat den omständigheten att många uppgifts-användare i vilket fall som helst behöver uppgifter utan nedre gräns i euro. Sålunda skulle inkomsttagaren ändå bli tvungen att själva anmäla sådana inkomster till uppgifts-användarna i de fall då beloppen skulle ha stannat under gränserna i euro.

För hushållen kan det betraktas som en större förändring än den förändrade anmälningsrytmen att sättet att lämna uppgifter ändras så att de i princip alltid ska lämnas på elektronisk väg, eftersom årsanmälan hittills har kunnat lämnas på papper. Av särskilda skäl ska det emellertid vara möjligt att lämna uppgifterna på en pappersblankett även till Inkomstregisterenheten. Tidsfristen för lämnande av uppgifter som lämnas till inkomstregistret på en pappersblankett är åtta i stället för fem kalenderdagar, och under den tiden ska blanketten ha lämnats in till myndigheten, kommit till myndighetens postbox eller myndigheten ha tillställts ett med-

delande om att försändelsen har kommit in till ett postföretag. Kravet på att uppgifterna ska lämnas på elektronisk väg är inte oproblematiskt för hushållen, eftersom det inte alltid finns förutsättningar för detta. Dessa omständigheter måste beaktas när man för hushållens del bedömer om det föreligger särskilda skäl enligt 11 § 1 mom. i lagutkastet att lämna uppgifterna på en pappersblankett.

Hushållsarbetsgivare ska även i fortsättningen kunna sköta lönebetalningen med hjälp av tjänsten Palkka.fi. Då förmedlar tjänsten de uppgifter som matats in i samband med lönebetalningen och som ska lämnas till inkomstregistret automatiskt vidare till inkomstregistret utan att hushållen behöver anmäla dem separat till inkomstregistret. Det som förklarats i avsnitt 4.2 beträffande utvecklingen av tjänsten Palkka.fi gäller på motsvarande sätt också hushåll som är arbetsgivare.

4.5 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Kostnader av engångsnatur för uppgiftsanvändare som omfattas av statens eller kommunernas budgetekonomi ökar uppgiftsanvändarnas finansieringsbehov i övergångsfasen, senare besparingar minskar åter dessa uppgiftsanvändares finansieringsbehov. På längre sikt stärks statens och kommunernas ekonomi i motsvarande mån.

Inkomstregistret medför besparingar till exempel genom att beskattningen och skattekontrollen effektiviseras samt genom att oegentligheter och återkrav i anslutning till förmåner minskar. Folkpensionsanstalten bedömer att den effektiviserade tillsynen kan medföra besparingar i förmånsutgifterna på cirka 2—9 miljoner euro om året.

Inkomstuppgifter i realtid minskar skatteåterbäringarna, kvarskatterna och skatteresterna. Beloppet av kvarskatter som inte alls inflyter minskar med uppskattningsvis 10—20 miljoner euro om året.

Ett heltäckande inkomstregister i realtid förbättrar olika myndigheters förutsättningar att bekämpa den grå ekonomin. Det går ändå inte att uppskatta inverkan i euro på statens och kommunernas ekonomi.

Inkomstregistret gör det möjligt att använda mera realtida inkomstuppgifter för att bestämma skattetagarnas utdelning. Genom att hänföra inkomstuppgifterna till den skattskyldiges hemkommun och församling kan man använda betydligt färskare uppgifter än nu vid beräkning av grunden för utdelningen, varvid man undviker de ibland stora efterhandsrättelser som förekommer i nuläget. Färre rättelser tillsammans med minskade förskottsåterbäringar gör att de belopp som redovisas blir jämnare och mer förutsägbara än i nuläget. De för enskilda skattetagare problematiska rättelserna av redovisningar som ska göras efter skatteåret minskar väsentligt.

De totala kostnader som projektet för inrättande av inkomstregistret förorsakar Skatteförvaltningen är 48 346 000 euro åren 2014—2020. Projektet ska finansieras med de anslag som beviljats i budgetar och tilläggsbudgetar för 2014, 2016 och 2017 samt de anslag av 15 663 000 euro som ingår i moment 28.70.21 i budget för 2018. Det har föreslagits i momentet 28.10.20 i budget för 2018 en ökning av 1 727 000 euro till anslaget för kostnader av underhåll. Anslaget får också användas till löner till statsanställda, utan årsverkesbegränsningar.

De årliga kostnaderna för Inkomstregisterenhetens verksamhet ska vara 7 890 000 euro från och med 2019.

4.6 Konsekvenser för samhällsekonomin

4.6.1 Allmänt

Data- och kommunikationsteknikens utveckling har stått för hälften av ökningen av arbetets produktivitet sedan slutet av 1990-talet och bidrar fortfarande till att upprätthålla ökningen. Utnyttjande av datateknik har redan en tid varit en central produktionsfaktor i företag i nästan alla branscher samt inom den privata sektorn. Den snabba tekniska utvecklingen och ett effektivt utnyttjande av den sänker arbetskrafts- och andra produktionskostnader och således priserna, vilket också inverkar på Finlands internationella priskonkurrensförmåga förutsatt att Finland är en föregångare för utvecklingen.

Den tidigare utvecklingen av datatekniska anordningar och tillämpningar samt ställningen som internationell föregångare på kommunikationsteknikens område erbjuder god beredskap att öka produktiviteten ytterligare genom att utnyttja digitaliseringen. Det nationella inkomstregistret påskyndar digitaliseringen av samhällsekonomin, något som i vilket fall som helst är oundvikligt. Den offentliga sektorn kan bidra till denna utveckling på ett betydande sätt. Det nationella inkomstregistret är en offentlig investering som skapar möjlighet att få ner de administrativa kostnaderna inom alla sektorer och därigenom förbättra samhällsekonomin produktivitetens utveckling. Den offentliga sektorns andel av IKT-investeringarna har på hela samhällsekonomin nivå varit betydligt mindre än industrins, handelns och finansbranschens investeringar hittills. Den offentliga sektorn kan inte bara skapa ramar för tillväxt utan också själv påverka som en storanvändare av IKT genom att bygga upp egna digitala plattformar för att effektivisera sin verksamhet.

Enligt en tidigare bedömning (en utredning som Sitra beställt av Deloitte) kan inkomstregisterprojektet ge besparingar på över 100 miljoner euro inom företagens och den offentliga sektorns löneadministration samt myndigheternas arbete för att administrera skatte- och inkomstöverföringssystemet. I nyttoanalysen identifierades dessutom flertalet nyttor som är mycket svåra att uppskatta i euro. Nyttan uppnås bland annat genom att det blir enklare och snabbare för löntagare och dem som får förmånsinkomster att sköta ärenden.

Arbetsgivarna har nytta av inkomstregistret på olika sätt, även om nyttan fördelas ojämnt över företagsfältet beroende på företagets storlek samt nivån på löne- och personaladministrationens informationssystem och processer. Automatiserad lönebetalningsspecifik rapportering, som utförs endast en gång påskyndar rapporteringen av arbetsgivarprestationer och löner, sparar möda samt förebygger fel. Detta effektiviserar verksamheten, varvid organisationens produktivitet förbättras, eftersom samma avkastning uppnås med mindre förvaltningskostnader.

4.6.2 Konsekvenser för efterfrågan på arbetskraft

Införandet av inkomstregistret främjar och påskyndar även ekonomins strukturförändring. På det hela taget förändrar digitaliseringen yrkesstrukturerna och arbetets innehåll. Enligt undersökningar minskar behovet av sådant mänskligt arbete som till lägre kostnader kan ersättas med automatik eller robotar. Sådana yrkesområden som berörs är enligt undersökningar till exempel uppgifter som sekreterare, affärsbiträden, banktjänstemän. Å andra sidan finns det också uppgifter där efterfrågan inte kommer att minska, såsom sjukskötare, barnskötare och socialarbetare samt konsultuppgifter i anslutning till branscher på frammarsch. Även dessa yrkesområden kan emellertid dra nytta av digitaliseringen och öka arbetets produktivitet.

Privata företag i Finland sysselsätter cirka 1,6 miljoner arbetstagare, för vilka företagen betalar produktionsfaktorerättigheter. Inkomstregistret tillsammans med effektivt ibruktagande av andra digitala tillämpningar har således stor potentiell betydelse på makronivå för både arbe-

tets produktivitet och yrkesområdenas förändring. Eftersom efterfrågan på arbetstagare som utför manuellt arbete minskar, måste arbetskraften omskolas för yrken som efterfrågas på arbetsmarknaden, annars växer den strukturella arbetslösheten. Undersökningar om digitaliseringen och näringsstrukturens förändring visar att i framtiden behövs det mera arbetsinsatser med större mervärde, men de ger inte någon särskilt klar bild av hur mycket behovet av arbetskraft kommer att minska överlag.

Eftersom den offentliga sektorn är en stor arbetsgivare, kan man inom den offentliga sektorn också gallra bort betydande administrativa kostnader med hjälp av effektiv digitalisering. Kommunerna har cirka 440 000 och staten cirka 85 000 anställda. Inom den offentliga sektorn arbetar alltså något över en fjärdedel av alla anställda i Finland. Hos kommunerna sysselsätter social- och hälsojämsterna samt utbildningen största delen av personalen och dessutom sysselsätter kommunernas förvaltning mycket folk. Hos staten är den största sysselsättande branschen säkerhet, till vilken räknas försvarsmakten och polisväsendet. Utöver säkerhetsbranschen är de största sysselsättarna hos staten näringslivets tjänster och sektorforskningsinstitut. Universitetet hör inte längre till de statliga arbetsgivarna.

Lägre administrativa kostnader och mindre manuellt arbete förbättrar produktiviteten även inom den offentliga sektorn. Den offentliga sektorn i Finland är större än i många andra länder. Även en liten produktivitetsökning genererar således betydande kostnadsbesparingar för hela den offentliga sektorn och lättar upp byråkratin. Ett effektivt utnyttjande av digitaliseringen minskar också den offentliga sektorns behov av finansiering. Konsekvenserna syns dock så småningom.

4.6.3 Konsekvenser för utbudet av arbete

Införandet av inkomstregistret skapar förutsättningar för ökat utbud av arbete särskilt för personer som inte har en fast anställning men som finns på arbetsmarknaden.

Ett problem med det finländska sociala trygghets- och skattesystemet har i synnerhet varit att det inte har lönat sig att ta emot kortvarigt arbete därför att tillfällig löneinkomst har avbrutit den regelbundna dagpenningsinkomsten, varvid den ekonomiska utkomsten har blivit osäker. Systemet har förbättrats något med skyddade lönebelopp i anslutning till utkomstskyddet för arbetslösa och bostadsbidraget, men i samband med erbjudanden om tillfälligt och kortvarigt arbete får arbetstagaren fortfarande vara osäker på hur det blir med inkomsterna i fortsättningen, om han eller hon tar emot arbetet. Inkomstregistret producerar information i realtid om löne- och andra inkomster för både arbetstagaren själv och myndigheterna, vilket påskyndar förmånsbesluten. Detta åter förkortar inkomsttagarens ekonomiska ovisshet och bidrar således till att påskynda hans eller hennes beslut i anslutning till inkomstens förvärvande.

Inkomstregistret förbättrar också förutsättningarna att utveckla inkomstbeskattningen i realtid, varvid det är lättare att förutse den sammantagna effekten av förmånsinkomster och beskattning, vilket kan bidra till att minska flitfällorna.

Strävan är att minska problemen med byråkrati, flitfällor och utkomst i anslutning till beskattning och social trygghet även genom det pågående försöket med basinkomst. Ett inkomstregister i realtid erbjuder också förutsättningar att samordna beskattning och social trygghet när systemet med basinkomst utvecklas till exempel med utgångspunkt i den så kallade negativa inkomstskatten.

Om inkomstregistret genomförs gör dess mekanismer, som ökar utbudet av arbete, att antalet arbetstimmar ökar inom samhällsekonomin, vilket höjer sysselsättningsgraden och minskar arbetslösheten.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Projektet för inrättande av det nationella inkomstregistret tillsattes i november 2014 och dess mandatperiod fortsätter till utgången av 2019. Projektet har i uppdrag att planera, bestämma och genomföra den funktionella helhet som inkomstregistret utgör. Målet är ett register där uppgifter om löneinkomster samlas i realtid och specifikt för varje transaktion. Dessutom är avsikten att i registret samla så heltäckande betalningsuppgifter som möjligt om pensioner och andra förmånsinkomster. Projektet har också ansvarat för att bereda de ändringar som krävs i lagstiftningen på grund av inrättandet och ibruktagandet av inkomstregistret tillsammans med företrädare för de ministerier eller myndigheter som ansvarar för lagstiftningen inom respektive förvaltningsområde.

Projektet har från första början genomförts i samarbete mellan finansministeriet och Skatteförvaltningen, så att finansministeriet har svarat för den allmänna styrningen av projektet, styrgruppens arbete samt beredningen av lagstiftning och Skatteförvaltningen för den funktionella specificeringen av inkomstregistret samt för processen för att skaffa det informations-system som behövs. Samtliga uppgifts användare som avses i 13 §, förutom utsökningen, samt arbetsgivarna, löntagarna och räkenskapsbyråerna via sina intresseorganisationer har varit intensivt involverade i projektet. Dessutom har företrädare för social- och hälsovårdsministeriet samt arbets- och näringsministeriet deltagit i projektet.

Bestämmelserna om inkomstregistrets centrala funktioner och förvaltningen av registret samt anmälan och utlämnande av uppgifter har beretts i samarbete med samtliga ovannämnda aktörer. Lagen om inkomstdatasystemet har beretts parallellt med den funktionella specificeringen av systemet så att man i lagen har kunnat beakta olika intressentgruppers motiverade funktionella behov i anslutning till inkomstregistret och inkomstdatasystemet på ett så heltäckande sätt som möjligt. Som stöd för beredningen av lagstiftningen har det funnits en lagstiftningsgrupp bestående av företrädare för intressentgrupperna, och inom ramen för den har intressentgrupperna kunnat bedöma lagförslagets innehåll samt komma med respons och ändringsförslag redan innan den egentliga remissbehandlingen.

Beträffande det datainnehåll som ska föras in i inkomstregistret har det gjorts flera utredningar om vilka uppgifter om anställningsförhållanden och lönebetalning som normalt fås ur de lönebetalningssystem som företag och revisionsbyråer använder. Den senast och mest omfattande undersökningen är den som Taloustutkimus Oy i början av 2016 gjorde bland finska arbetsgi-varföretag och de räkenskapsbyråer som de anlitar och genom vilken man utredde företagets och räkenskapsbyråernas beredskap att övergå till sådan anmälan i realtid som inkomstregistret förutsätter samt tillgången till behövliga uppgifter i löneadministrationens system. Resultaten av dessa undersökning har utnyttjats när man bestämt vilka de kompletterande uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med stöd av 7 § samt tidpunkten i 12 § för lämnande av uppgifter till inkomstregistret.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

I beredningsskedet har det två gånger genomförts ett remissförfarande i anslutning till lagförslaget, första gången i juli och augusti 2016. Under den fortsatta beredningen har det gjorts en betydande mängd ändringar i lagförslaget och motiveringen, varför remissförfarandet upprepades den 7 juni 2017.

I samband med det senare remissförfarandet yttrade sig 40 myndigheter och organisationer: Akava ry, Regionförvaltningsverket, Finlands näringsliv, NTM-centralernas och TE-byråernas

RP 134/2017 rd

utvecklings- och förvaltningscenter (UF-centret), Eläkesätiöyhdistys ESY ry, Pensionskyddscentralen, Finanssiala ry, Helsingfors stad, Folkpensionsanstalten, Centralhandelskammaren, Centralkriminalpolisen, Keva, Konkurrens- och konsumentverket, Utbildningsfonden, Kommunala arbetsmarknadsverket, jord- och skogsbruksministeriet, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Sjömanspensionskassan, justitieministeriet, Löntagarnas forskningsinstitut, Polisstyrelsen, Gränsbevakningsväsendet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Finlands Kommunförbund rf, Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf, Företagarna i Finland rf, Olycksfallsförsäkringscentralen, Dataombudsmannens byrå, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, arbets- och näringsministeriet, Arbetspensionsförsäkrarna TELA rf, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, arbetslöshetsförsäkringsfonden, Försäkringscentralen, Statskontoret, Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet, Skatteförvaltningen och Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Alla andra remissinstanser utom Dataombudsmannen har meddelat att de understöder förslaget, många med vissa ändringsförslag till lagförslaget och framför allt motiveringen.

Den viktigaste saken som lyfts fram i yttrandena är behovet av att revidera socialförsäkringslagstiftningen för att minska skillnaderna mellan inkomstbegreppen samt det datainnehåll som ska anmälas. Uppgifts användarna, såsom Folkpensionsanstalten, kommunerna och arbetspensionsförsäkrarna, framhäver vikten av att i så hög grad som möjligt få sitt informationsbehov tillgodosett via inkomstregistret, arbetsgivarnas och företagens företrädare betonar behovet av att begränsa arbetsgivarnas administrativa börda och krympa fältet av uppgifter som ska anmälas.

I yttrandena har det föreslagits flertalet ändringar och justeringar i lagförslaget och i synnerhet i motiveringen i anslutning till olika teman. Vissa remissinstanser förhåller sig avvaktande till Inkomstregisterenhetens beslutanderätt i fråga om de uppgifter som förs in i inkomstregistret och lämnas ut till uppgifts användarna. Bestämmelserna om personer och andra förmåner som ska föras in i inkomstregistret från och med 2020 har betraktats som bristfälliga och halvfärdiga. Vissa remissinstanser har ansett att det borde föreskrivas centraliserat i inkomstregisterlagen om administrativa sanktioner. I vissa yttranden har man ansett att uppgifter i inkomstregistret borde kunna användas vid till exempel kreditgivning med fullmakt av inkomsttagaren.

Dataskyddsbudsmannen bedömde bland annat utnyttjandet av det nationella spelrum som dataskyddsförordningen tillåter i förslaget. Det är inte klart huruvida undantagen till alla delar kan motiveras med ett viktigt allmänt intresse och uppfyller regleringen proportionalitetsprincipens krav, eftersom målen kunde nås med en enklare ”postkontorsmodell”. Det förefaller som om Inkomstregisterenheten inte ska kunna bedöma de många bestämmelserna om anmälnings skyldighet och rätt till information.

Justitieministeriet anser att förslagens mål bör understödjas, men fäster uppmärksamhet vid den onödigt detaljerade regleringen av Inkomstregistrets datainnehåll och förseningsavgiften i synnerhet vad gäller hörande av den uppgiftsskyldige. Justitieministeriet påpekar också att motiveringen bör ses över och preciseras vad gäller den sekretessreglering som omfattar uppgifterna i inkomstregistret. Det vore naturligt att föreskrivas om sekretess för uppgifterna i inkomstregistret i den föreslagna lagen om inkomstregistret i stället för i offentlighetslagen.

Rådet för bedömning av lagstiftningen har bedömt utkastet till proposition och har i sitt yttrande av den 20 september 2017 rekommenderat att propositionen kompletteras vad gäller konsekvenserna för företagen med en riktgivande uppskattning av storleksklassen av de totala besparingarna och kostnaderna i euro för företagen, och att propositionen borde innehålla en

riktgivande uppskattning av antalet hushåll som har mest nytta av ändringarna och beskriva specialgruppers möjligheter att dra nytta av inkomstdatasystemet.

Under den fortsatta beredningen har det på grund av responsen i yttrandena företagits flertalet ändringar, kompletteringar och preciseringar i lagförslagen och särskilt i motiveringen. Bestämmelserna om pensions- och förmånsinkomster har separerats och kommer att ingå i en särskild proposition som överlämnas senare. För vissa uppgiftsanvändares del har bestämmelserna om rätt till information kompletterats och bestämmelsen om Inkomstregisterenhetens beslutanderätt har preciserats. Det förslag om sekretessreglering om uppgifterna i inkomstregistret i offentlighetslagen som ingick i lagförslaget och baserade sig på riksdagens uttalande RSv 303/1998 rd har strukits på grund av justitieministeriets uttalande och regleringen har flyttats till lagen om inkomstdatasystemet. I övrigt har ändringarna i lagförslagen i stor utsträckning varit tekniska.

På grund av yttrandet av rådet för bedömning av lagstiftningen har konsekvenserna för inkomsttagarna samt konsekvenserna för hushållen som betalare kompletterats med en uppskattning av hur stor del av hushållen som inte skulle behöva lämna löneintyg till uppgiftsanvändarna, med en beskrivning av specialgruppers möjlighet att utnyttja inkomstdatasystemets e-tjänst och med en beskrivning av varför det inte har angetts någon nedre gräns för eurobeloppet av hushållens anmälningsskyldighet. Det har inte varit möjligt att göra någon uppskattning av eurobeloppet av företagens besparingar och kostnader utifrån de utredningar som producerats för beredningen eller andra utredningar, och någon sådan har inte heller fåtts av företagens intresseorganisationer som deltagit i projektet för inrättande av inkomstregistret. Det har inte ansetts ändamålsenligt att presentera uppskattning som inte baserar sig på verkligt kunskap och som därför eventuellt skulle vara vilseledande.

Social- och hälsovårdsministeriet har gett finansministeriet tillstånd att föredra förslaget till lag om ändring av 9 § lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

DETAJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om inkomstdatasystemet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. *Inkomstdatasystemet och dess allmänna uppbyggnad.* Paragrafen innehåller bestämmelser som beskriver ändamålet med inkomstdatasystemet, dess allmänna uppbyggnad och verksamheten i anslutning till systemet.

Enligt 1 mom. är inkomstdatasystemet ett informationssystem avsett för prestationsbetalare och uppgifts användare. Systemet ska användas för att lämna inkomstuppgifter som omfattas av de i lagförslaget avsedda lagstadgade anmälnings- och uppgiftsskyldigheterna och det kan även användas för att lämna uppgifter som avses i 7 § och som omfattas av rätten till information.

Kärnan i inkomstdatasystemet utgörs av det inkomstregister som avses i 2 mom., som innehåller uppgifter som lämnas för fullgörande av anmälnings- och uppgiftsskyldigheterna och med stöd av rätten till information. Inkomstdatasystemet innehåller också ett register med identifierings- och kontaktuppgifter vars syfte är att säkerställa riktigheten i uppgifterna.

Utöver de register som särskilt nämns i momentet innehåller inkomstdatasystemet också andra uppgifter, såsom uppgifter om bokföringsbyråer och om andra aktörer som agerar på uppdrag av arbetsgivarna. Systemet innehåller också uppgifter som är nödvändiga för att de uppgifter som lagras i inkomstregistret ska kunna behandlas på det sätt som föreskrivs i lag samt administrativa uppgifter i anslutning till användningen och övervakningen av informationssystemet.

I 3 mom. beskrivs hur uppgifter förmedlas via inkomstdatasystemet. Med hjälp av systemet tas uppgifter från arbetsgivare och andra prestationsbetalare emot och lagras samt förmedlas till de aktörer som har rätt till dem. I 13 § finns bestämmelser om för vilka uppdrag och till vilka aktörer uppgifter får lämnas ut.

När det gäller inkomster som inte förs in i inkomstregistret hanteras uppgifts användarnas uppgiftsbehov på samma sätt som tidigare. Detsamma gäller för de kompletterande uppgifter som avses i 7 § i lagförslaget och som frivilligt lämnas till inkomstregistret, om arbetsgivaren inte lämnar uppgifterna till inkomstregistret. I detta fall ber uppgifts användarna vid behov arbetsgivaren att komplettera uppgifterna i inkomstregistret, eller så ber de att få uppgifterna av arbetsgivarna i form av löneintyg motsvarande dem som används i dag.

Enligt 4 mom. ska uppgifter lämnas in och lämnas ut via en teknisk anslutning eller på något annat sätt på elektronisk väg. I 11 § finns bestämmelser om undantag från det elektroniska förfarandet för att lämna uppgifter.

Uppgifter ska både tas emot och förmedlas vidare till uppgifts användarna på automatiserad väg. Utlämnandet av uppgifterna sker med stöd av de bestämmelser om behandling som fastställs för inkomstdatasystemet och åtkomstprofilerna i fråga om de olika ändamålen. För varje uppgifts användare fattas ett beslut om utlämnande av uppgifter, som tillämpas varje gång en uppgifts användare ber om uppgifter ur inkomstdatasystemet. Inkomstdatasystemet skickar då automatiskt de uppgifter till uppgifts användaren som denna har rätt att få för ett visst ändamål enligt de bestämmelser som gäller den specifika uppgifts användarens rätt att få uppgifter.

Även uppgiftsanvändaren ska begära uppgifter på elektronisk väg. I praktiken lämnas uppgifter ut utgående från de uppgiftsbeställningar som uppgiftsanvändarna gör. Uppgifterna kan lämnas ut via ett användargränssnitt, ett tekniskt gränssnitt mellan tjänsterna eller en nedladdningstjänst. De uppgifter som förmedlas består i regel av rådata, vilket innebär att uppgifterna lämnas ut i den form som prestationsbetalaren har lämnat in dem i till inkomstregistret.

2 §. Förhållande till annan lagstiftning samt sekretess för uppgifter. I paragrafen föreskrivs om lagens förhållande till allmänna lagar i ämnet, vilka ska tillämpas om inte något annat föreskrivs i bestämmelserna i den föreslagna speciallagen.

Enligt det föreslagna 1 mom. tillämpas på behandlingen av personuppgifter i inkomstdatasystemet Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG, den s.k. dataskyddsförordningen. Förordningen tillämpas inte på behandling av personuppgifter som sker i anslutning till sådan verksamhet som inte omfattas av tillämpningsområdet för unionens lagstiftning. Till exempel omfattas inte den direkta beskattningen av unionslagstiftningen.

Dessutom tillämpas allmänna nationella bestämmelser om behandling av personuppgifter på inkomstdatasystemet. Som en allmän lag finns för närvarande personuppgiftslagen (523/1999), som upphävs den 25 maj 2018. Som en allmän lag som kompletterar dataskyddsförordningen har den av justitieministeriet tillsatta arbetsgruppen för genomförande av EU:s allmänna dataskyddsförordning (TATTI) föreslagit en ny dataskyddslag.

Enligt den dataskyddslag som föreslås av arbetsgruppen TATTI ska dataskyddsförordningen i tillämpliga delar även tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som inte omfattas av unionslagstiftningen. Enligt förslaget kan dock något annat föreskrivas i lag. Detsamma gäller tillämpningen av den nya allmänna lagen, dvs. dataskyddslagen. I den föreslagna lagen om inkomstdatasystemet föreskrivs att dataskyddsförordningen och nationella bestämmelser om skydd för personuppgifter ska tillämpas på behandlingen av personuppgifter i inkomstdatasystemet, om inte något annat föreskrivs i lag.

Dataskyddsförordningen ska bl.a. tillämpas på den registrerades rättigheter enligt artiklarna 12—15 och på den registeransvariges skyldigheter, med de undantag som föreskrivs senare i denna lag. Dataskyddsförordningen är direkt tillämplig rätt, men den ger spelrum och möjligheter att genom nationell lag föreskriva om undantag från skyldigheterna i förordningen, framför allt inom den offentliga sektorn. Det nationella spelrum som förordningen tillåter utnyttjas i 14 § 3 mom. i lagförslaget, som innehåller en bestämmelse om undantag från tillämpningen av artikel 18 i förordningen. I artikeln föreskrivs om den registrerades rätt till begränsning av behandlingen av uppgifter.

Rättigheterna för den registrerade är till vissa delar bättre än i dataskyddsförordningen. Detta gäller rätten enligt 15 § att avgiftsfritt se uppgifter om sig själv via inkomstdatasystemets tjänst samt Inkomstregisterens skyldighet enligt 16 § att via det allmänna datanätet tillhandahålla en detaljerad förteckning över de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret samt information om vilken bestämmelse i lag som uppgiftsskyldigheten och utlämnandet av uppgifter grundar sig på.

Bestämmelser om behandling av personuppgifter ingår också i ett stort antal speciallagar, som gäller prestationsbetalarens skyldighet att till myndigheter och andra aktörer lämna de inkomst- och förmåsuppgifter som omfattas av inkomstdatasystemet samt dessa aktörers rätt att få uppgifterna i fråga av prestationsbetalarna. Dessa bestämmelser ska enligt den föreslagna lagen tillämpas när uppgifterna lämnas till inkomstregistret och när de förmedlas från

inkomstregistret till de uppgiftsanvändare som enligt de nämnda bestämmelserna har rätt att få uppgifterna i fråga. Inkomstregisterenheten kan dessutom enligt 4 och 13 § i lagförslaget besluta om utlämnande till en uppgiftsanvändare av sådana uppgifter i inkomstregistret som uppgiftsanvändaren har rätt att få av en annan uppgiftsanvändare.

I 2 mom. föreskrivs om offentligheten i fråga om uppgifter som förts in i inkomstregistret och andra uppgifter i inkomstdatasystemet. Uppgifter som förs in i inkomstregistret är enligt 2 mom. sekretessbelagda. Uppgifterna i inkomstregistret består av inkomstuppgifter som lämnas med stöd av prestationsbetalarnas anmälnings- och uppgiftsskyldighet, andra uppgifter som gäller prestationer samt identifieringsuppgifter som gäller prestationsbetalarna och deras arbetstagare eller andra prestationsmottagare. Utgångspunkten är att offentlighetslagen ska tillämpas i fråga om uppgifternas offentlighet i ett myndighetsförvaltad inkomstregister, om inte något annat föreskrivs i lag. Uppgifter i prestationsbetalarnas och uppgiftsanvändarnas register omfattas av olika bestämmelser om uppgifternas offentlighet och sekretess. Uppgifterna lämnas till Inkomstregisterenheten med hjälp av en enda anmälan, som täcker flera registeransvarigas behov av uppgifter. Det är inte möjligt att med stöd av olika bestämmelser om offentlighet och sekretess särskilja olika uppgifter som lämnas till inkomstregistret med en och samma anmälan. Uppgifterna är dessutom basuppgifter till sin natur (s.k. rådata), som uppgiftsanvändarna använder och bearbetar i sinsemellan mycket olika processer efter det att uppgifterna har förts in i inkomstregistret. Det kan komma in stora mängder s.k. kompletterande uppgifter från prestationsbetalarna som ska lagras i inkomstregistret, även om uppgifter om en enskild persons arbets-, tjänste- eller anställningsförhållande inte kommer att behövas eller begäras ur registret i något skede. Det är fråga om uppgifter som gäller en fysisk persons lön och andra prestationer med ett penningvärde och uppgifter i anslutning till anmälan, betalning och annan behandling av dessa, för vilka det med tanke på privatlivet och skyddet av personuppgifter kan anses motiverat att begränsa offentligheten i inkomstregistret. Framför allt ur privata arbetsgivares synvinkel är det också en fråga om konfidentialitet i fråga om uppgifter som gäller lönenivå och anställd personal. Mot bakgrund av ovanstående kan de föreslagna specialbestämmelserna om sekretess i fråga om de uppgifter som lagras i inkomstregistret anses motiverade.

Enligt 24 § 1 mom. 23 punkten i offentlighetslagen ska bl.a. handlingar som innehåller uppgifter om en persons årsinkomster eller totala förmögenhet eller inkomster och förmögenhet som ligger till grund för stöd eller förmåner vara sekretessbelagda. Bestämmelsen innebär inte att alla enskilda uppgifter om inkomster ska vara sekretessbelagda, utan det är fråga om uppgifter som på ett mer omfattande sätt beskriver en persons ekonomiska situation i dess helhet. Med beaktande av inkomstregistrets ändamål är målet att skydda enskilda uppgifter om inkomst- och prestationsposter i registret. Hemlighållandet av uppgifterna i inkomstregistret påverkar inte möjligheterna att övervaka den offentliga maktutövningen, eftersom inkomstdatasystemet endast är ett system i vilket uppgifterna arkiveras och förmedlas vidare. Inkomstregisterenheten fattar inga enskilda förvaltningsbeslut som gäller personer. Även bestämmelserna om uppgifternas offentlighet och sekretess förblir oförändrade för prestationsbetalarna och uppgiftsanvändarna, som ska tillhandahålla uppgifterna i enlighet med den aktuella lagstiftningen. Uppgifter som gäller den ekonomiska situationen är dessutom enligt den gällande lagstiftningen huvudsakligen sekretessbelagda både hos prestationsbetalarna och uppgiftsanvändarna. Vidare är utlämnandet av uppgifter ur inkomstregistret begränsat till de ändamål som anges i 13 § i lagförslaget.

I övrigt tillämpas offentlighetslagen på inkomstdatasystemet och på offentligheten i fråga om de uppgifter som ingår i systemet. Detta innefattar sådana uppgifter som det föreskrivs om i 9 §, såsom uppgifter i befolkningsdatasystemet och i företags- och organisationsdatasystemet samt uppgifter som gäller pensionsordningsnummer. Offentlighetslagen ska även tillämpas på de identifierings- och kontaktuppgifter som inkomsttagaren lämnar. Dessutom ska offentlig-

hetslagen tillämpas på andra uppgifter som ingår i informationssystemet, t.ex. uppgifter om användning och övervakning av systemet.

På inkomstdatasystemet tillämpas även i övrigt vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlämnandet av uppgifter ur inkomstdatasystemet begränsas dock på ett sätt som avviker från bestämmelserna i den allmänna lagen genom att uppgifterna endast får lämnas till de aktörer som anges i denna lag och för de ändamål som anges i 13 §. Av de bestämmelser i offentlighetslagen som gäller utlämnande av uppgifter tillämpas dock bestämmelserna i 11 och 12 §, 26 § 3 mom. och 29 § 1 mom. 3 punkten i offentlighetslagen på uppgifterna i inkomstdatasystemet.

Offentlighetslagen ska tillämpas på partsoffentlighet och på en persons rätt att få information om en handling som gäller personen själv. Inkomstregisterenheten kan även lämna ut uppgifter i inkomstdatasystemet som är sekretessbelagda, bl.a. när någon ska utföra ett uppdrag för någon annan i det fall det är nödvändigt att lämna ut uppgifterna för att uppdraget ska kunna utföras. På motsvarande sätt kan Inkomstregisterenheten lämna ut uppgifter i inkomstdatasystemet till den berörda myndigheten för sökande av ändring och behandling av ett ärende som gäller klagan. I övrigt tillämpas inte bestämmelserna om utlämnande av uppgifter i offentlighetslagen. Till exempel får uppgifterna i inkomstregistret inte lämnas ut för vetenskaplig forskning eller för planerings- eller utredningsarbete som en myndighet utför på det sätt som föreskrivs i 28 § i offentlighetslagen. För dessa ändamål kan uppgifterna fås av uppgiftsanvändarna på samma sätt som tidigare. Till exempel får forskare uppgifter ur inkomstregistret av Statistikcentralen, som i likhet med andra uppgiftsanvändare kan lämna vidare uppgifter i inkomstregistret i enlighet med gällande bestämmelser om utlämnande av uppgifter.

Offentlighetslagen ska även tillämpas när ändring söks i Inkomstregisterenhetens beslut om huruvida uppgifter får lämnas ut ur inkomstdatasystemet eller inte. Ett beslut om utlämnande av uppgifter till uppgiftsanvändarna som Inkomstregisterenheten fattar med stöd av 4 § 1 mom. kan sålunda överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med 33 § i offentlighetslagen. Vid sökande av ändring tillämpas vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen.

Ett beslut som Inkomstregisterenheten med stöd av 4 § 1 mom. fattar om införande av uppgifter i inkomstregistret med stöd av lagen kan överklagas i enlighet med de allmänna lagarna, dvs. förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen.

Verksamheten i anslutning till inkomstdatasystemet bygger på automatiserad mottagning och lagring av uppgifter samt förmedling av uppgifter till uppgiftsanvändarna i enlighet med deras rätt att få uppgifter. I inkomstregistret förs automatiskt in de uppgifter som prestationsbetalarna lämnar och som Inkomstregisterenheten har beslutat ska föras in i registret, och ur registret lämnas uppgifter ut till användarna i enlighet med Inkomstregisterenhetens beslut utifrån uppgiftsanvändarens begäran. Dessa uppgifter offentliggörs på Inkomstregisterenhetens webbplats med stöd av 16 § i lagförslaget. Inkomstdatasystemets automatiska förmedlingsprocess bygger på nämnda beslut, och inga separata, enskilda beslut fattas i enskilda fall av införande och utlämnande av uppgifter.

Om det förekommer fel och brister i informationssystemets tekniska funktion ansvarar Inkomstregisterenheten och Skatteförvaltningen för dessa med stöd av 4 § 2 mom. i lagförslaget, eftersom det hör till deras uppdrag att ansvara för datasystemets funktion och för informationssäkerheten. En prestationsbetalare, inkomsttagare eller uppgiftsanvändare som är missnöjd med hur systemet fungerar kan i sista hand dessutom alltid anföra klagan i enlighet med förvaltningslagen eller i övrigt informera laglighetsövervakaren om problemet. Inkomstregisterenheten och Skatteförvaltningen har dessutom skadeståndsansvar för sin verksamhet i enlig-

het med vad som föreskrivs om registeransvarigas och offentliga samfunds skadeståndsansvar i EU:s dataskyddsförordning och den nationella lagstiftningen.

3 §. Definitioner. I paragrafen definieras begreppen prestationsbetalare, inkomsttagare och uppgiftsanvändare.

Med prestationsbetalare avses enligt 1 punkten arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dessa jämförbara prestationsbetalare samt förmångivare som ger förmåner i annan form än pengar, t.ex. naturaförmåner. Betalningen av en prestation kan förutom på ett anställningsförhållande även grunda sig på exempelvis ett uppdragsförhållande eller någon annan typ av anställning eller på att prestationsbetalaren fungerar som ställföreträdande betalare. Paragrafens definition av begreppet prestationsbetalare motsvarar de grupper av prestationsbetalare för vilka uppgifter om gjorda betalningar förs in i inkomstregistret med stöd av 6 och 7 §.

Med inkomsttagare avses enligt 2 punkten fysiska personer, dödsbon och juridiska personer till vilka en i lagen avsedd prestation har betalats eller förmån i annan form än pengar har getts.

Även en juridisk person kan vara en prestationsmottagare som omfattas av inkomstregistret, om det till den juridiska personen betalas ersättningar för arbete eller bruksavgifter för vilka förskotts innehållning ska verkställas eller källskatt tas ut enligt lagen om förskottsuppbörd på grund av att inkomsttagaren inte är registrerad i det förskottsuppbörsregister som avses i lagen om förskottsuppbörd.

Med uppgiftsanvändare avses enligt 3 punkten myndigheter och andra aktörer som sköter offentliga uppdrag, till vilka uppgifter ur inkomstdatasystemet lämnas för de ändamål som anges i 13 §.

Med betalningsdag avses enligt 4 punkten den dag då prestationen finns tillgänglig för inkomsttagaren, dvs. för löneinkomsternas del löntagarens s.k. avlöningsdag. I praktiken är betalningsdagen därmed i de flesta fall den dag då prestationen registreras på löntagarens bankkonto.

2 kap. Registeransvarig och inkomstregistrets ändamål

4 §. Registeransvarig samt ansvar i samband med inkomstdatasystemet. Enligt 1 mom. är Inkomstregisterenheten vid Skatteförvaltningen registeransvarig för inkomstdatasystemet. Inkomstregisterenheten ska genom beslut närmare fastställa vilka uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med stöd av 6—9 §. Inkomstregisterenheten ska även fatta beslut om vilka uppgifter ur inkomstregistret som med stöd av 13 § ska lämnas ut till de olika uppgiftsanvändarna för de ändamål som avses i paragrafen i fråga samt ansvara för förmedlingen av uppgifter från inkomstregistret till uppgiftsanvändarna.

Inkomstregisterenheten har inte i sig rätt att bestämma om anmälningsskyldigheter som bygger på speciallagar eller om skyldigheternas innehåll, men eftersom Inkomstregisterenheten omfattas av övriga skyldigheter än de som enligt 3 mom. hör till prestationsbetalarna, omfattas Inkomstregisterenheten av den registeransvariges skyldighet att se till att de personuppgifter som behandlas i inkomstdatasystemet är nödvändiga för ändamålet med behandlingen av personuppgifterna. Enligt artikel 5.1 c i dataskyddsförordningen ska personuppgifterna vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas. Onödiga personuppgifter får inte samlas in, lagras, lämnas ut eller behandlas på något annat sätt. Dessa skyldigheter kvarstår trots att uppgiftsanvändarna för egen del omfattas av motsva-

rande skyldigheter när de samlar in och behandlar uppgifter som de får ur inkomstregistret för skötseln av sina egna uppdrag.

Inkomstregisterenheten ska därför i fråga om varje uppgift säkerställa att den är nödvändig för åtminstone någon användare innan uppgiften får tas emot, lagras och förmedlas vidare.

När Inkomstregisterenheten sköter nämnda uppdrag är den för egen del tvungen att tolka bestämmelser om arbetsgivarnas och andra prestationsbetalares uppgiftsskyldighet samt bestämmelser om uppgifts användarnas rätt att få uppgifter. Dessa bestämmelser bygger på ett flertal speciallagar och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem och innehåller sällan någon detaljerad förteckning över de uppgifter som omfattas av rätten att få uppgifter. När Inkomstregisterenheten gör denna tolkning ska den i samarbete med uppgifts användarna säkerställa att dessa har en på lag baserad rätt att få de införda uppgifterna för de ändamål som anges i 13 § och att uppgifts användarna via inkomstregistret får de uppgifter som de har rätt till och för vilkas del de har frångått anmälningssystemet i och med att inkomstregistret togs i bruk.

Även om datainnehållet i inkomstdatasystemet fastställs i 6—9 § ansvarar Inkomstdataenheten i egenskap av registeransvarig bl.a. för att närmare fastställa vilka enskilda uppgifter som ska föras in, för att ta emot, lagra och bevara uppgifterna, för att utplåna uppgifter ur registret, för att se till att det finns en teknisk anslutning för utlämnande av uppgifter samt för att uppgifterna i registret är användbara. Inkomstregisterenheten ansvarar också för den registrerades rätt att få tillgång till uppgifter om sig själv.

Enligt 2 mom. ansvarar Inkomstregisterenheten tillsammans med Skatteförvaltningen för förvaltningen av informationssystemet och för inkomstdatasystemets funktion, informationssäkerhet, användbarhet, enhetlighet och skydd.

Enligt 3 mom. ansvarar prestationsbetalarna för att de uppgifter de lämnar till inkomstregistret är riktiga och för att uppgifterna rättas. Om en felaktig uppgift i inkomstregistret beror på de uppgifter som prestationsbetalaren har lämnat ska inkomsttagaren enligt 4 mom. rikta en begäran om rättelse till prestationsbetalaren.

En felaktig uppgift kan i undantagsfall även bero på inkomstdatasystemets tekniska funktion. I sådana fall är Inkomstregisterenheten skyldig att rätta den felaktiga uppgiften, på grundval av det ansvar som enheten enligt 2 mom. har för inkomstdatasystemets funktion.

Inkomstregisterenheten är med stöd av offentlighetslagen och bestämmelserna om skydd av personuppgifter även skyldig att sträva efter att främja riktigheten i uppgifterna i registret. Med tanke på inkomstdatasystemets beskaffenhet kan det framför allt handla om fel av teknisk karaktär i de uppgifter som lämnats. Sådana fel kan upptäckas i inkomstdatasystemet t.ex. vid den tekniska kontrollen i samband med att uppgifterna tas emot, varvid man kontrollerar att inkomster, datum och övriga uppgifter lämnas i rätt form och enhet, eller vid en kontroll av riktigheten i de identifieringsuppgifter enligt 8 § som ingår i de lämnade uppgifterna, vilken görs med hjälp av de uppgifter som avses i 9 §.

I mom. 5 finns en bestämmelse om att Inkomstregisterenheten i ovannämnda situationer har rätt att begära att prestationsbetalaren kontrollerar riktigheten i de uppgifter denna har lämnat.

Det finns inte heller något hinder för att en uppgifts användare som upptäcker eller bedömer att en uppgift i inkomstregistret är felaktig eller bristfällig på valfritt sätt kontaktar den prestationsbetalare som har lämnat uppgiften. Om en prestationsbetalare upptäcker ett fel eller en brist är denna skyldig att lämna en rättelseanmälan till inkomstregistret. Med tanke på riktig-

heten i uppgifterna i inkomstregistret är det viktigt att alla fel i inkomstregistret rättas. Åtgärden är motiverad framför allt om uppgiftsanvändaren har använt uppgifter som avviker från uppgifterna i inkomstregistret som grund för ett beslut eller en åtgärd som gäller en inkomsttagare.

Om prestationsbetalaren inte längre existerar, t.ex. om arbetsgivaren har varit ett bolag som har avvecklats eller en förening som har avvecklats eller upplösts eller om en person som varit arbetsgivare har avlidit, finns det inte längre någon som kan ansvara för skyldigheterna enligt 3 mom. Inkomstregisterenheten kan inte påföras ansvar för att rätta eventuella fel, och enheten har inte heller i detta fall förutsättningar att ansvara för att uppgifterna är riktiga. De lagrade uppgifterna bevaras dock i inkomstregistret för senare användning.

Att verksamhet avslutas eller avbryts påverkar inte i sig prestationsbetalarens skyldighet att rätta felaktiga uppgifter.

Om prestationsbetalaren inte har, eller inte har kunnat, rätta uppgifterna i inkomstregistret i enlighet med inkomsttagarens krav, kan inkomsttagaren för att trygga sina rättigheter exempelvis vid inkomstbeskattningen eller behandlingen av ett förmånsärende vända sig till den berörda uppgiftsanvändaren och kräva att de inkomstuppgifter som inkomsttagaren presenterar ska ligga till grund för avgörandet av ärendet, i stället för de uppgifter som uppgiftsanvändaren har fått ur inkomstregistret.

5 §. Inkomstregistrets ändamål. Ändamålet med inkomstregistret är att ta emot och lagra uppgifter som prestationsbetalarna har lämnat, så att de kan förmedlas till uppgiftsanvändarna för de ändamål som nämns i 13 §.

Inkomstregistrets ändamål och Inkomstregisterenhetens främsta uppdrag är att ta emot och bevara uppgifter som lämnats till inkomstregistret samt att förmedla dem för användning i annan myndighetsverksamhet eller för skötsel av lagstadgade uppdrag. Uppgifter i inkomstregistret överläts till uppgiftsanvändarna för de ändamål som anges i 13 §.

3 kap. Uppgifter som införs i inkomstdatasystemet

6 §. Inkomstuppgifter och andra uppgifter som införs i inkomstregistret. I paragrafen beskrivs om inkomstuppgifter och andra uppgifter som ska föras in i inkomstregistret och som prestationsbetalarna alltid är skyldiga att lämna till Inkomstregisterenheten. I paragrafen beskrivs innehållet i de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med den noggrannhet som personuppgiftsskyddets grundrättsliga ställning kräver. Paragrafen är emellertid av central betydelse även för prestationsbetalarna och uppgiftsanvändarna, varför det har ansetts motiverat med mer detaljerade bestämmelser om de uppgifter som förs in i inkomstregistret än vad som är nödvändigt enbart för att uppnå ovannämnda mål. Paragrafen bör ge prestationsbetalarna en tillräckligt detaljerad bild av vilka anmälnings- och uppgiftsskyldigheter som de i fortsättningen är skyldiga att fullgöra genom att lämna uppgifter till inkomstregistret. Uppgiftsanvändarna har för sin del krävt att paragrafen ska innehålla tillräckligt noggranna bestämmelser om vilka uppgifter de i fortsättningen kommer att få ur registret. I detta hänseende har målet framför allt varit att se till att uppgiftsanvändarna i fortsättningen ur inkomstregistret kan få alla de uppgifter som de för närvarande får via de separata anmälningar som de kommer att frågå i och med att inkomstregistret tas i bruk. Det har inte ansetts möjligt att uppnå dessa mål med mer allmänna bestämmelser om inkomstregistrets datainnehåll än de som nu föreslås. Detaljerna i inkomstregistrets datainnehåll ska framgå av den redogörelse som ska offentliggöras med stöd av informationsskyldigheten enligt 16 § och som beskriver de uppgifter som fastställs i Inkomstregisterenhetens beslut enligt 4 § 1 mom.

De uppgifter som avses i paragrafen ska lämnas till Inkomstregisterenheten, men själva anmälningsskyldigheten grundar sig alltid på bestämmelser om anmälningsskyldighet som gäller uppgiftsanvändarna och som finns i andra lagar eller bestämmelser på lägre nivå som utfärdats med stöd av dem.

Det är till stor del fråga om sådana uppgifter som arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dem jämförbara prestationsbetalare för närvarande är skyldiga att i början av det år som följer på utbetalningsåret genom s.k. årsanmälningar lämna till Skatteförvaltningen, pensionsanstalter, försäkringsanstalter som tillhandahåller försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom och arbetslöshetsförsäkringsfonden samt därtill delvis om sådana uppgifter som ovan nämnda prestationsbetalare i övrigt är skyldiga att lämna till Skatteförvaltningen utan särskild begäran. Enligt 7 § och på där närmare beskrivna grunder kan de inkomst- och avdragsuppgifter som avses i paragrafen lämnas till och föras in i inkomstregistret specificerade på en mer detaljerad nivå i fråga om de enskilda arbetstagarna än vad som krävs av prestationsbetalaren enbart utifrån de bestämmelser om anmälnings- och uppgiftsskyldigheter som avses paragrafen.

Ibruktagandet av inkomstdatasystemet påverkar prestationsbetalarnas anmälningsskyldighet i fråga om de i paragrafen nämnda uppgifterna på så sätt att uppgifterna i fortsättningen endast behöver lämnas till inkomstregistret. I 24 § föreskrivs uttryckligen att prestationsbetalare inte är skyldiga att till uppgiftsanvändare lämna sådana i paragrafen avsedda uppgifter som har förts in i inkomstregistret på något annat sätt än det som föreskrivs i denna lag. Uppgiftsanvändare har emellertid rätt att av prestationsbetalare begära uppgifter som saknas i inkomstregistret eller utredningar som kompletterar uppgifterna i inkomstregistret i enlighet med vad som föreskrivs om anmälnings- och uppgiftsskyldigheten någon annanstans i lag. Däremot påverkar ibruktagandet av inkomstdataregistret inte prestationsbetalarnas skyldighet att fullgöra en anmälningsskyldighet enligt någon annan lag i fråga om sådana uppgifter som inte omfattas av paragrafens tillämpningsområde och som uppgiftsanvändarna därmed inte kan få ur inkomstregistret. Prestationsbetalaren är även i fortsättningen skyldig att fullgöra andra anmälningsskyldigheter än de som avses i paragrafen på det sätt som föreskrivs i någon annan lag.

I 2 mom. föreskrivs om vilka uppgifter som arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dem jämförbara prestationsbetalare och givare av förmåner i annan form än pengar är skyldiga att lämna till inkomstregistret med stöd av bestämmelserna om anmälnings- och uppgiftsskyldighet i anslutning till beskattningen. I momentet föreskrivs om sådana uppgifter som för närvarande ska lämnas till Skatteförvaltningen genom en s.k. årsanmälan för arbetsgivare eller prestationsbetalare enligt vissa bestämmelser i 3 kap. 15—17 § i lagen om beskattningsförfarande. För Skatteförvaltningens del ingår i de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret även uppgifter som omfattas av en utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter enligt 15 a § i lagen om beskattningsförfarande och uppgifter om arbetsgivarprestationer som ska lämnas med en skattedeklaration enligt 16 § och 29 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Ovannämnda deklarerationer som för närvarande lämnas direkt till Skatteförvaltningen tas ur bruk fr.o.m. den tidpunkt och till den del Skatteförvaltningen i fortsättningen får de uppgifter som den behöver ur inkomstregistret.

Följande årsanmälningar och andra separata anmälningar som arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dem jämförbara prestationsbetalare för närvarande ska lämna till Skatteförvaltningen tas ur bruk i och med inkomstregistret:

- arbetsgivarens eller prestationsbetalarens årsanmälan (7801r)

RP 134/2017 rd

- årsanmälan, prestationer som utbetalts till begränsat skattskyldiga (7809), i fråga om de prestationsslag som börjar på A och R och som beskrivs närmare i anmälan
- anmälan om att förskottsinnehållning verkställs i Finland då arbetet utförs i ett annat nordiskt land, dvs. blankett NT1 (6134a)
- anmälan om att förskottsinnehållning inte verkställs i Finland – arbete utomlands, dvs. blankett NT2 (5052a)
- anmälan om lön utan förskottsinnehållning p.g.a. sexmånadersregeln eller skatteavtal (5053a)
- anmälan om utlyrd arbetstagare, med arbetsgivare och lönebetalare utomlands (6147a)
- den skattedeklaration för arbetsgivarprestationer som ska lämnas in för varje skatteperiod.

Enligt 1 punkten är sådana uppgifter som ska föras in i inkomstregistret löner, naturaförmåner, arvoden, pris och andra skattepliktiga förmåner samt uppgifter om skattepliktiga kapitalinkomster som har samband med dessa. Som ett komplement till 1 mom. innehåller 2 punkten en separat bestämmelse om att uppgifter om sjöarbetsinkomster, utlandsarbetsinkomster, arvoden till idrottsutövare och företagares löneinkomster ska föras in i inkomstregistret. Punkterna innehåller de centrala bestämmelserna om den anmälningsskyldighet som arbetsgivarna ska fullgöra via inkomstregistret, och de omfattar merparten av de inkomstposter som avses i 15 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet och som arbetsgivarna för närvarande är skyldiga att anmäla till Skatteförvaltningen genom en sådan årsanmälan som nämns ovan. Uppgifter som enligt 1 punkten ska föras in i inkomstregistret är t.ex. alla löneinkomster som betalats till arbetstagaren och olika naturaförmåner som arbetstagaren fått i anslutning till löneinkomsterna, såsom bil-, bostads-, telefon- och kostförmåner. Dessutom ska det enligt 1 punkten i inkomstregistret föras in uppgifter om vissa skattepliktiga kapitalinkomster som har samband med de prestationer som anges i punkten, t.ex. ränta på lönefordringar.

Uppgifter som enligt 3 punkten ska föras in är uppgifter om anställningsoptioner och aktiepremier och om fondandelar från personalfonder. Enligt 4 punkten ska uppgifter föras in om vinstutdelning som grundar sig på arbetsinsats och om motsvarande överskott som betalats av andelslag.

Enligt 5 punkten ska det föras in uppgifter om ersättningar i annan form än lön som betalats för ett arbete, ett uppdrag eller en tjänst, det vill säga s.k. ersättning för arbete, om inkomsttagaren inte har förts in i det förskottsuppbördsregister som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd och prestationsbetalaren därför är skyldig att verkställa förskottsinnehållning på prestationen. Punkten omfattar därmed en mycket liten del av ersättningarna för arbete, dvs. dem om vilka man för närvarande måste lämna uppgifter till Skatteförvaltningen med stöd av 15 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande.

Enligt 6 punkten ska uppgifter om pensioner som betalats av arbetsgivarna föras in i inkomstsystemet. Dessa pensioner betalas i praktiken ut via samma löneutbetalningssystem som de som arbetsgivaren använder för att betala ut lön till arbetstagarna. Arbetsgivarna och bokföringsbyråerna har därför önskat att uppgifterna om dessa pensionsutbetalningar ska kunna lämnas till inkomstregistret tillsammans med uppgifterna om löner som arbetsgivaren har betalat och att detta ska ske fr.o.m. samma tidpunkt. Räkenskapsbyråerna har framhållit att det i praktiken skulle vara mycket arbetskrävande och besvärligt att under 2019 ta bort uppgifter om enskilda pensioner från det lönematerial som ska anmälas. Därför har man ansett det motiverat att föreskriva att pensioner som betalats på detta sätt ska anmälas till inkomstregistret en-

ligt en annan tidtabell än den som gäller för pensioner som betalats av andra betalare, där meningen är att anmälningförfarandet börjar tillämpas först i början av 2020. Syftet med punkten är att göra det möjligt att lagra uppgifter, och meningen är inte att med stöd av punkten skapa en mer omfattande skyldighet att lämna uppgifter om pensioner till inkomstregistret. Punkten gäller därför inte t.ex. pensioner som betalas av arbetsgivarens pensionskassa eller pensionsstiftelse, vilka vanligen betalas på något annat sätt än via arbetsgivarens löneutbetalningssystem.

Enligt 7 punkten ska det föras in uppgifter om löner som betalats av en ställföreträdande betalare, om prestationer som betalats såsom lönegaranti och om kompletteringsdagpenning som betalats av en sjukkassa. Enligt 8 punkten ska det föras in uppgifter om ersättning för upphovsrätt eller patenträtt och om andra bruksavgifter som är förvärvs- eller kapitalinkomster.

Enligt 9 punkten ska uppgifter om olika kostnadsersättningar, som behövs vid verkställandet av beskattningen och skattekontrollen, föras in i inkomstregistret. Uppgifterna ska lämnas och föras in på motsvarande sätt som i fråga om den nuvarande anmälningsskyldigheten i samband med beskattningen, vilket innebär att uppgifterna alltid ska lämnas in när det är fråga om skattepliktiga kostnadsersättningar. Skattefria kostnadsersättningar anmäls endast när det är fråga om dagtraktamente, måltidsersättning, kilometerersättning eller någon annan situation som avses i Skatteförvaltningens beslut om allmän uppgiftsskyldighet.

Enligt 10 punkten ska det föras in uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) utsedd företrädare om sådana löner som avses i 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på lönen, och om andra löner när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader. Uppgifterna ska lämnas av den utsedda företrädaren i de situationer som avses i 15 a § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarande. Dessutom ska uppgifter om den utsedda företrädaren lämnas in.

Enligt 11 punkten ska det föras in sådana uppgifter om arbetsinkomster som inte utgör grund för sjukförsäkringens dagpenningsspremie med stöd av 11 kap. 2 § 4 mom. i sjukförsäkringslagen och som behövs för fastställande av den försäkrades sjukförsäkringspremie. Sådana poster som ska anmälas separat från övriga inkomster är t.ex. skattepliktig personalförmån och förmån som uppkommit genom rätten att på grundval av ett arbetsförhållande teckna aktier eller andelar i ett företag till lägre pris än det gängse, föreläsnings- och föredragsarvoden samt mötesarvoden som inte grundar sig på arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och vissa poster som betalats i form av vinstpremie.

Enligt 12 punkten ska det föras in uppgifter om förskottsinnehållning samt om källskatt och den försäkrades sjukförsäkringspremie som tagits ut. I fortsättningen sammanställer Skatteförvaltningen uppgifter om det totala beloppet av en enskild inkomsttagares förskottsinnehållning, källskatt och den försäkrades sjukförsäkringspremie, vilka motsvarar de uppgifter som för närvarande ska lämnas med en skattedeklaration enligt 16 § och 29 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, varför en separat skattedeklaration inte längre kommer att behöva lämnas för dessa. Prestationsbetalaren behöver inte heller längre sammanställa separata uppgifter om förskottsinnehållningens och källskattens totala belopp utöver de specificerade uppgifter som lämnas till inkomstregistret, utan Skatteförvaltningen räknar ut de totala beloppen utifrån de specificerade inkomstuppgifter som lämnas till inkomstregistret. Dessutom används de uppgifter som avses i punkten exempelvis vid verkställandet av inkomsttagarens beskattning och vid internationellt informationsutbyte som gäller beskattning.

RP 134/2017 rd

Enligt 13 punkten ska det föras in sådana uppgifter som behövs för fastställande av sjukförsäkringspremien för en arbetstagare som sänts utomlands. Grunden för fastställandet av den försäkrades sjukförsäkringspremie är försäkringslönen enligt arbetspensionslagarna, när den har fastställts. Uppgifter om försäkringslön ska alltid lämnas när försäkringslön har fastställts för en arbetstagare till följd av arbete utomlands. I praktiken fastställs dock försäkringslönen ofta till ett belopp som motsvarar det förskottsinnehållningspliktiga lönebeloppet, varvid även den uppgift som behövs för att fastställa sjukförsäkringspremien motsvarar det förskottsinnehållningspliktiga lönebeloppet.

Enligt 14 punkten ska det föras in uppgifter om de avgifter som kommunen och samkommunen tagit ut på förtroendevaldas mötesarvoden. Kommunen och samkommunen ska lämna in uppgifter om förtroendepersonavgifter som tagits ut på arvoden som betalats till personer som valts till kommunala förtroendeuppdrag. Det är huvudsakligen fråga om förtroendepersonavgifter som betalas till politiska partier på basis av medlemskap i partiet, och uppgifterna behövs vid verkställandet av beskattningen eftersom det är fråga om utgifter som är avdragbara i beskattningen. De uppgifter som förs in i inkomstregistret innehåller dock inga känsliga uppgifter, eftersom uppgifterna förs in i inkomstregistret på ett sådant sätt att det inte framgår vem som tar emot förtroendepersonavgiften. Partierna lämnar också i fortsättningen uppgifter om de förtroendepersonavgifter som en person själv betalat direkt till Skatteförvaltningen, varför uppgifterna inte förmedlas till inkomstregistret.

Uppgifter som ska föras in med stöd av 15 punkten är uppgifter om arbetspensionsförsäkringspremier och arbetslöshetsförsäkringspremier som tagits ut av prestationsbetalaren och som är avdragbara i arbetstagarens beskattning. Med stöd av punkten ska det även föras in uppgifter om premier för kollektivt tilläggspensionsskydd som tagits ut av arbetstagaren och om avgifter som arbetsgivaren betalat för ett sådant tilläggspensionsskydd. Med stöd av punkten ska det dessutom föras in uppgifter om premier för en frivillig individuell pensionsförsäkring som arbetsgivaren tecknat för arbetstagaren. I de fall dessa prestationer ska anses utgöra lön grundar sig anmälningsskyldigheten dock på 1 punkten.

Enligt 16 punkten ska det föras in uppgifter om grundlösa förmåner som betalats till inkomsttagaren och uppgifter om belopp som återkrävs av prestationer som betalats till inkomsttagaren. Enligt punkten ska det i inkomstregistret t.ex. föras in uppgifter om en för stor prestation som felaktigt har betalats till arbetstagaren, dvs. en grundlös förmån, i de fall prestationen inte rättas vid följande lönebetalning genom att den dras av från bruttolönen som en förskottslön som tidigare betalats till arbetstagaren eller som någon motsvarande förskottsprestation. I fråga om grundlösa förmåner gäller punkten därmed endast situationer där ett för stort belopp har betalats och där prestationsbetalaren senare av inkomsttagaren separat återkärver det felaktigt betalda beloppet. I de fall där den för stora prestationen rättas vid följande lönebetalning genom att förskottslön eller motsvarande prestation dras av från bruttolönen rättas uppgifterna i inkomstregistret på så sätt att man i fråga om den senare betalda prestationen till inkomstregistret endast anmäler det bruttobelopp som de facto har betalats till inkomsttagaren och som har minskats med förskottsprestationen.

Enligt 17 punkten ska det föras in vissa uppgifter som en utländsk arbetsgivare eller en enligt 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) utsedd företrädare ska lämna om hyrda arbetstagare. En utländsk arbetsgivare som för arbete i Finland hyr ut en arbetstagare från utlandet till en aktör i Finland som låter utföra arbetet ska lämna uppgifter om den hyrda arbetstagaren och om den som låter utföra arbetet, om ett internationellt skatteavtal inte hindrar att skatt tas ut på arbetstagarens lön. Uppgifterna ska lämnas av den utsedda företrädaren i de situationer som avses i 15 a § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarande. Dessutom ska uppgifter om den utsedda företrädaren lämnas in. Anmälan från den aktör i Finland som låter

utföra arbetet ska inte lämnas via inkomstregistret, eftersom denna anmälan inte har något att göra med löneutbetalningen.

Enligt 18 punkten ska sådana uppgifter föras in som anges i 39 § i förordningen om förskotts-
uppbörd och som omfattas av det nordiska s.k. TREKK-avtalet. Vid sådant arbete inom Norden där förskotts-
innehållningen verkställs i Finland ska arbetsgivaren till Skatteförvaltningen lämna in NT1-uppgifter om en arbetstagarare som arbetar i ett annat nordiskt land. På motsvarande sätt ska det vid arbete inom Norden där förskotts-
innehållningen inte verkställs i Finland antingen med stöd av inkomstskattelagens 77 §, som gäller utlandsarbetsinkomst, eller på grund av skatteavtalet med blankett NT2 lämnas in uppgifter om att förskotts-
innehållningen inte verkställs.

Uppgifter som ska föras in med stöd av 19 punkten är vissa uppgifter om utlandstjänstgöring och om vistelse i Finland under utlandstjänstgöringen, när arbetsgivaren inte har verkställt förskotts-
innehållning på lönen med stöd av inkomstskattelagens 77 §, som gäller utlandsarbetsinkomst. Om en arbetsgivare bedömer att den s.k. sexmånadersregeln som avses i 77 § i inkomstskattelagen är tillämplig på en arbetstagarare som arbetar utomlands och därför inte verkställer egentlig förskotts-
innehållning i Finland, ska arbetsgivaren lämna in NT2-uppgifter till Skatteförvaltningen oberoende av i vilket land arbetstagararen arbetar.

För närvarande ska utöver blankett NT2 även Arbetsgivarens anmälan om utlandslön (blankett 5053) lämnas in till Skatteförvaltningen med en pappersblankett senast före slutet av januari det år som följer på skatteåret. I och med inkomstregistret slopas denna anmälnings-
skyldighet. Vistelser i Finland ska dock fortfarande anmälas. När lönen betalas ut vet man vanligen ännu inte under vilka perioder en arbetstagarare har vistats i Finland, utan arbetstagararen kan anmäla dem till arbetsgivaren i efterhand. Vistelser i Finland ska anmälas till inkomstregistret senast före utgången av januari det år som följer på betalningsåret.

Uppgifter som ska lämnas med stöd av 17—19 punkterna är huvudsakligen uppgifter som behövs för skattekontrollen och informationsutbyte i enlighet med det nordiska TREKK-avtalet, och de lämnas för närvarande till Skatteförvaltningen med egna, separata anmälningar. För prestationsbetalarna skulle det emellertid vara mera överskådligt om olika anmälningar som gäller löneutbetalningar och anställningsförhållanden kunde lämnas via samma kanal på ett så heltäckande sätt som möjligt. Därför är det motiverat att inkludera även dessa uppgifter i de uppgifter som ska lämnas via inkomstregistret, varvid de separata anmälningarna direkt till Skatteförvaltningen tas ur bruk från den tidpunkt då motsvarande uppgifter kan fås ur inkomstregistret.

Enligt 20 punkten ska det föras in uppgifter från arbetsgivaren om de löner som betalats av en ställföreträdande betalare och på vilka arbetsgivaren är skyldig att betala den sjukförsäkringsavgift som avses i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Enligt 21 punkten ska det i sin tur föras in uppgifter om det sammanlagda beloppet av den i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift avsedda sjukförsäkringsavgiften, som arbetsgivaren ska betala på grundval av det sammanlagda beloppet av de löner som betalas till arbetstagararna, och avdragen från sjukförsäkringsavgiften. De senare uppgifterna ersätter uppgifterna om totalbeloppet av arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift som för närvarande ska lämnas med en skattedeclaration enligt 16 § och 29 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, varvid alla uppgifter om arbetsgivarprestationer på skattedeclarationen kan ersättas med de uppgifter som förs in i inkomstregistret.

Ovannämnda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret för att användas vid beskattningen täcker en betydande del av de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret i fråga om löneinkomster och andra motsvarande inkomster. Uppgifterna kan förutom av Skatteförvaltningen

RP 134/2017 rd

användas av alla andra uppgiftsanvändare som avses i 13 §, till den del dessa har rätt att få uppgifterna i fråga av prestationsbetalaren eller av en annan uppgiftsanvändare. Samma uppgift behöver föras in i inkomstregistret endast en gång för att tillgodose rätten för alla uppgiftsanvändare som anges i 13 § att få uppgifter i enlighet med vad som föreskrivs i någon annan lag.

I 3 mom. föreskrivs om vilka uppgifter som arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dem jämförbara prestationsbetalare samt givare av förmåner i annan form än pengar är skyldiga att lämna till inkomstregistret, eftersom uppgifterna behövs av pensionsanstalterna, arbetslöshetsförsäkringsfonden och de försäkringsanstalter som tillhandahåller försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom, med stöd av bestämmelser om anmälnings- och uppgiftsskyldigheten i lagstiftning som gäller dem. De uppgifter som avses i momentet gör det möjligt att med uppgifterna i inkomstregistret ersätta de ovannämnda årsanmälningar som prestationsbetalarna för närvarande ska lämna till pensionsanstalterna, arbetslöshetsförsäkringsfonden och de försäkringsanstalter som tillhandahåller försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom. Årsanmälningarna kommer att tas ur bruk fr.o.m. den tidpunkt då de uppgifter som ovannämnda aktörer behöver finns tillgängliga i inkomstregistret, med beaktande av att ikraftträdandebestämmelsen i 25 § innebär att de försäkringsanstalter som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar kan få uppgifter ur inkomstregistret först fr.o.m. den 1 januari 2020.

Uppgifter som ska föras in med stöd av 3 mom. 1 punkten är de uppgifter om arbetsinkomst som avses i arbetspensionslagarna, med undantag för arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare. Enligt punkten ska även det pensionsordningsnummer som pensionsanstalten ger föras in, eftersom det behövs för att anställningsförhållandet och lönesumman ska kunna hänföras till rätt pensionsanstalt och arbetspensionsförsäkring. Dessutom ska de uppgifter om tjänstgöringstider som avses i 153 § i pensionslagen för den offentliga sektorn och den uppgift om när anställningsförhållandet upphör som behövs för verkställigheten av ålderspension enligt arbetspensionslagarna föras in, när anställningsförhållandet upphör med anledning av att arbetstagaren går i ålderspension. En förutsättning för ålderspension är att anställningsförhållandet upphör, och beviljandet av pensionen påskyndas om datumet anges. Med tjänstgöringstider enligt 153 § i pensionslagen för den offentliga sektorn avses bl.a. datum för inledande och avslutande av en anställning.

De arbetspensionslagar som räknas upp i den i punkten nämnda 3 § i lagen om pension för arbetstagare är lagen om pension för arbetstagare, lagen om sjömanspensioner, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, pensionslagen för den offentliga sektorn, lagen om ortodoxa kyrkan (985/2006), pensionsstadgan enligt 11 § 2 mom. 6 punkten i lagen om Finlands Bank (214/1998) och landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner (ÅFS 54/2007). Om det är oklart vilka inkomster som ska betraktas som arbetsinkomster som utgör grund för pensionen avgörs frågan liksom tidigare vid verkställigheten av arbetspensionsskyddet i enlighet med arbetspensionslagarna.

Enligt 3 mom. 2 punkten ska de uppgifter om arbetsinkomst föras in som avses i 81 § och 168 § 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, vilka behövs för att fastställa arbetsgivarens försäkringsavgift för försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom. Enligt punkten ska det även föras in uppgifter om försäkringsnumret och bolaget när det gäller försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom, om arbetsgivaren samtidigt har flera gällande försäkringar. I dessa fall behövs försäkringsnumret och bolagsbeteckningen för att anställningsförhållandet och lönesumman ska kunna hänföras till rätt försäkring för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom. Dessutom ska det enligt 3 punkten föras in uppgifter om arbetstagarens yrkeskategori, som behövs för bestämmande av ovannämnda försäkringspremie.

RP 134/2017 rd

Enligt 4 punkten ska de uppgifter om grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie föras in som avses i 19 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998). Dessa uppgifter behövs vid fastställandet av arbetslöshetsförsäkringspremien. Enligt 5 punkten ska det dessutom föras in uppgifter om huruvida prestationsmottagaren är delägare i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilka behövs vid fastställandet av försäkringspremien i fråga.

Enligt 6 punkten ska det föras in uppgifter från arbetsgivaren om de löner som betalats av en ställföreträdande betalare och på vilka arbetsgivaren enligt de lagar som nämns i 1—5 punkten är skyldig att betala arbetsgivarens andra än i 2 mom. avsedda socialförsäkringsavgifter. Med andra socialförsäkringsavgifter avses här arbetsgivarens avgifter för pensionsförsäkringar, arbetslöshetsförsäkringar och försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom.

De uppgifter som stora arbetsgivare och arbetsgivare med verksamhet i flera branscher ska lämna om utbetalda löner kan vara mycket omfattande, medan uppgifterna för mindre arbetsgivare normalt sett är relativt begränsade. Exempelen nedan beskriver det senare fallet.

Exempel 1

Småarbetsgivare som endast betalar penninglön till arbetstagare som ska pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkras, ska lämna följande uppgifter till inkomstregistret:

- typ av åtgärd: ny anmälan
- betalarens personbeteckning eller FO-nummer
- inkomsttagarens personbeteckning eller FO-nummer
- lönebetalningsperiod
- betalningsdag (den dag då prestationen finns tillgänglig för inkomsttagaren)
- det totala lönebeloppet i euro
- förskottsinnehållning
- arbetstagarens pensionsförsäkringspremie
- arbetstagarens arbetslöshetsförsäkringspremie
- arbetstagarens yrkesklass
- information om arbetspensionsförsäkringen, t.ex. arbetstagarens eller företagarens arbetspensionsförsäkring
- pensionsanstaltens bolagsbeteckning och pensionsordningsnumret
- kontaktuppgifter för kontaktpersonen

Om arbetsgivaren inte har en gällande pensionsförsäkring utan är en s.k. tillfällig arbetsgivare, ska prestationsbetalaren även uppge sina egna kontaktuppgifter.

Enligt 13 § i förordningen om förskottsuppbörd behöver hushållen inte heller i fortsättningen verkställa någon förskottsinnehållning, om den totala lön som betalats till en arbetstagare under kalenderåret är högst 1 500 euro. Om förskottsinnehållning trots detta har verkställts ska den verkställda förskottsinnehållningen alltid anmälas till inkomstregistret. Den egentliga anmälan om lön som betalats ska dock alltid lämnas in utan nedre gräns i euro.

Exempel 2

Om arbetsgivaren utöver den penninglön som betalas i exempel 1 ger arbetstagaren telefon- och kostförmån som naturaförmån och därtill betalar skattefria kostnadsersättningar, ska följande uppgifter lämnas utöver dem som anges ovan:

- naturaförmånerna i euro totalt
- typen av naturaförmån: telefon, kost
- den skattefria kilometerersättningen i euro totalt
- antalet kilometer
- det skattefria dagtraktamentet i euro totalt
- typen av dagtraktamente: heldagtraktamente, partiellt dagtraktamente, utlandsdagtraktamente eller måltidsersättning.

Enligt 4 mom. ska det i fråga om prestationsbetalare som antecknats i det arbetsgivarregister som avses i 31 § i lagen om förskottsuppbörd även föras in uppgifter om att det under en kalendermånad inte har skett några sådana transaktioner om vilka det med stöd av 2 och 3 mom. ska föras in uppgifter. Meningen är att inlämnandet av uppgifter till inkomstregistret ska följas upp på maskinell väg, och det förväntas att alla arbetsgivare som antecknats i ovannämnda register ska lämna in minst en anmälan till inkomstregistret varje kalendermånad. För att det inte ska skickas ogrundade påminnelser till arbetsgivaren om att lämna in uppgifter som saknas i inkomstregistret och för att Skatteförvaltningen inte ska påföra ogrundade påföljdsavgifter p.g.a. att uppgifter saknas, ska det i inkomstregistret också finnas en uppgift om att det under en kalendermånad inte har skett några transaktioner som ska anmälas. Den uppgift som ska föras in motsvarar till sin karaktär den anmälan om avbrott i verksamheten som avses i 23 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Uppgiften behövs även av vissa andra uppgiftsanvändare än Skatteförvaltningen, bl.a. pensionsanstalterna och arbetslöshetsförsäkringsfonden, för att undvika motsvarande ogrundade påminnelser.

7 §. Kompletterande uppgifter som införs i inkomstregistret. I paragrafen föreskrivs att det i inkomstregistret ska föras in sådana uppgifter om arbetsavtals-, tjänste-, tjänstgörings- eller uppdragsförhållandet som kompletterar de uppgifter som avses i 6 § och som behövs för skötseln av uppgiftsanvändarnas i 13 § nämnda lagstadgade uppdrag. Med stöd av paragrafen kan det i inkomstregistret således föras in bl.a. sådana uppgifter som behövs när förmåner beviljas och klientavgifter bestäms och som inte ingår i de uppgifter som anges i 6 §. Till skillnad från uppgifterna i 6 § omfattas dessa uppgifter för närvarande inte av anmälningsskyldigheten på eget initiativ. Med stöd av paragrafen kan prestationsbetalaren i fortsättningen lämna in även dessa uppgifter med en enda anmälan som täcker behoven hos alla uppgiftsanvändare som avses i 13 §. Uppgifternas noggrannhet fastställs i paragrafen enligt de principer som det redogjorts för i 6 §. Användare av de uppgifter som avses i paragrafen är Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, försäkringsbolagen, pensionsanstalterna, Pensionsskyddscentralen, Skatteförvaltningen, kommunerna, Utbildningsfonden, arbetarskyddsmyndigheterna, Sta-

tistikcentralen, lönegarantimyndigheten samt NTM-centralernas och TE-byråernas utvecklings- och förvaltningscenter.

Enligt paragrafens inledande mening är det fråga om uppgifter som behövs för skötseln av uppgiftsanvändarnas uppdrag enligt 13 §. De speciallagar som avses i 13 § innehåller bestämmelser på olika nivåer om huruvida de uppgifter som ska lämnas med stöd av lagarna måste vara behövliga eller nödvändiga för uppgiftsanvändaren. Vissa av de speciallagar som avses i 13 § har redan varit i kraft under en lång tid, och i många av dessa lagar finns det endast bestämmelser om att uppgifterna ska vara behövliga för skötseln av uppgiftsanvändarens uppdrag. Eftersom det i denna paragraf inte i sig föreskrivs om uppgiftsanvändarnas rätt att få uppgifter har det inte ansetts möjligt att ställa några strängare krav på uppgifternas behövlighet eller nödvändighet än de som finns i de speciallagar som rätten att få uppgifter grundar sig på.

De uppgifter som avses i paragrafen kompletterar uppgifterna enligt 6 § på två sätt. För det första eftersom noggrannheten i fråga om de uppgifter som enligt 6 § ska lämnas för verkställandet av beskattningen, verkställigheten av arbetspensionsskyddet och fastställandet av försäkringsavgiften för försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom och av arbetslöshetsförsäkringspremien inte till alla delar är tillräcklig för andra uppgiftsanvändare som avses i 13 §. Därför gör 7 § det möjligt för prestationsbetalarna att lämna mer specificerade inkomstuppgifter än de är skyldiga att göra när de lämnar in de uppgifter som avses i 6 §. Det handlar exempelvis om att man för ovannämnda ändamål oftast kan anmäla ett enda sammanräknat belopp för löneinkomsten, vilket dock som sådant inte är tillräckligt t.ex. i många situationer där förmåner behandlas. Vid förmånsbehandling kan det behövas specificerade uppgifter om exempelvis föreläsningsarvoden, semesterpenningar, olika miljötillägg, övertidsersättningar och arbetstidsutjämningsersättningar som betalats till inkomsttagaren och som alla ingår i det totala lönebelopp som ska anmälas enligt 6 §. Med stöd av paragrafen kan prestationsbetalaren lämna specificerade uppgifter om sådana poster som behövs vid förmånsbehandling eller fastställande av klientavgifter, varvid även de uppgifter om det totala lönebeloppet som behövs enligt 6 § fås genom att de specificerade uppgifterna räknas ihop.

För det andra behövs det vid förmånsbehandling även uppgifter som helt saknas bland de uppgifter som ska lämnas enligt 6 §. Sådana uppgifter är t.ex. uppgifter som gäller frånvaro från arbetet samt vissa uppgifter om anställningsförhållandets karaktär, såsom uppgifter om anställningens längd, avlöningsform, deltidsanställning, avtalad veckoarbetstid och kollektivavtal som ska tillämpas. Med stöd av paragrafen kan prestationsbetalaren även lämna dessa uppgifter som kompletterar uppgifterna i 6 § till inkomstregistret, för att användas vid bl.a. förmånsbehandling och fastställande av klientavgifter. De uppgifter som avses i paragrafen omfattar inte s.k. känsliga uppgifter, såsom uppgifter som beskriver hälsotillståndet.

Med stöd av paragrafen fastställer Inkomstregisterenheten närmare vilka uppgifter som ska föras in i inkomstregistret i samarbete med de uppgiftsanvändare som avses i 13 §. Enligt 4 § 1 mom. har Inkomstregisterenheten emellertid ansvaret och beslutanderätten i fråga om vilka uppgifter som ska föras in i registret med stöd av paragrafen. Paragrafen innehåller en uttömmande förteckning över vilka typer av uppgifter som med stöd av paragrafen kan föras in i registret.

Enligt 1 punkten ska det i inkomstregistret föras in uppgifter om anställningsförhållandets typ och längd och orsaken till att det upphört. Med anställningsförhållandets typ avses uppgifter om huruvida arbetsavtal är i kraft tills vidare eller tidsbestämt. Orsaken till att ett anställningsförhållande har upphört ska inte anges så specifikt att känsliga uppgifter framgår.

RP 134/2017 rd

Enligt 2 punkten ska det föras in uppgifter om inkomstslag som betalats till inkomsttagaren samt arbetstidsersättningar och ersättningar i exceptionella situationer. I praktiken är det fråga om mer detaljerade specificeringar av vilken typ av poster den betalda penninglönen består av. Inkomstslagen är t.ex. mötesarvode, föreläsningarvode, provisionslön, ackordslön och resultatpremie. Med arbetstidsersättningar och ersättningar i exceptionella situationer avses t.ex. kvällsskiftstillägg, lördagstillägg, söndagstillägg, miljöstillägg, ersättning för nödarbete, arbetsutjämningsersättning, deltidslön för sjukdomstid och beredskapsersättning.

Enligt 3 punkten ska det föras in uppgifter om avlöningsformen, med vilket avses period-, tim- och ackordslön.

Enligt 4 punkten ska det föras in uppgifter om den tidpunkt när inkomstposterna har intjänats, dvs. uppgifter om när det arbete som utgör grund för prestationen har utförts eller vilken tid t.ex. semesterersättning eller bonuslön hänför sig till. Enligt 5 punkten ska det föras in uppgifter om huruvida prestationen är av engångsnatur.

Enligt 6 punkten ska det föras in uppgifter om beloppet av den lön som ska betalas ut till löntagaren efter avdragen, dvs. den s.k. nettolönen, och enligt 7 punkten uppgifter om det kollektivavtal som ska tillämpas på anställningsförhållandet.

Enligt 8 punkten ska det föras in uppgifter om huruvida det är fråga om deltidsanställning samt den avtalade veckoarbetstiden. Uppgiften om deltidsanställningen ska anges i procent, vilket innebär att deltidsanställningens andel av en normal arbetstid i den aktuella branschen ska anges i procent.

Enligt 9 punkten ska det föras in uppgifter om avlönad eller oavlönad frånvaro. De uppgifter som ska föras in är tidsperioden för frånvaron, uppgifter om fortsatt frånvaro och orsaken till frånvaron. Uppgifterna ska inte anges så specifikt att sådana uppgifter framgår som hör till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i dataskyddsförordningen.

Enligt 10 punkten ska det föras in uppgifter om intyg som gäller inkomsttagarens sociala trygghet, dvs. i praktiken uppgifter om det s.k. A1-intyget eller något annat motsvarande intyg.

Enligt 11 punkten ska det föras in uppgifter om försäkringsnumret och bolagsbeteckningen när det gäller försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom. Uppgifterna är kompletterande i det fall arbetsgivaren har endast en sådan giltig försäkring. Om arbetsgivaren samtidigt har flera giltiga försäkringar ska uppgifterna i fråga lämnas med stöd av 6 § 3 mom. 2 punkten.

Enligt 12 punkten ska det föras in uppgifter om att löneutbetalningen gäller sysselsättning som skett genom statliga sysselsättningsanslag, dvs. exempelvis lönesubventioner och startpengar.

Enligt 13 punkten ska det föras in information om att prestationen betalats i annan form än pengar exempelvis när en arbetstagarare av arbetsgivaren endast har fått ersättning för arbetet i form av naturaförmån.

Enligt 14 punkten ska det föras in uppgifter om sådan skatt på prestationen som betalats till utlandet. Med stöd av punkten kan arbetsgivaren till inkomstregistret lämna uppgifter som denna har om beloppet på sådan skatt på prestationen som betalats till utlandet. Prestationsbetalaren uppger till denna del den uppgift som prestationsbetalaren har tillgång till. I många fall handlar det om beloppet av den förskotts innehållning som betalats till utlandet. Oberoende av den uppgift som lämnats till inkomstregistret ska inkomsttagaren alltid själv till Skatteförvalt-

ningen lämna en utredning om det slutliga skattebelopp som inkomsttagaren har betalat till utlandet.

Enligt 15 punkten ska det föras in uppgifter om utmätning av prestationen, dvs. den andel av prestationen som har redovisats till utsökningsmyndigheten, medan det enligt 16 punkten ska föras in uppgifter om inkomsttagarens delägarskap i förhållande till prestationsbetalaren.

Enligt 17 punkten ska det föras in uppgifter om inkomsttagarens arbetsställe eller verksamhetsställe och adressen dit, dvs. i praktiken arbetstagarens uppgifter om på vilket av arbetsgivarens verksamhetsställen arbetstagaren har arbetat.

Enligt 18 punkten ska det föras in uppgifter om den ursprungliga betalningsdagen för en av inkomsttagaren återkrävd inkomstpost samt den förskottsinnehållning på inkomstposten som verkställts vid betalningstidpunkten.

Enligt 19 punkten ska sådana tilläggsuppgifter i anmälan föras in som förmedlas till pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen. Dessa är bl.a. prestationsbetalarens referensnummer för arbetspensionsavgiften och dess tekniska specifikation.

Enligt 20 punkten ska det föras in uppgifter om ersättningsansökningar som arbetsgivaren riktat till Folkpensionsanstalten. Med stöd av punkten kan arbetsgivare t.ex. på grund av en arbetstagares sjukfrånvaro rikta en ersättningsansökan till Folkpensionsanstalten direkt via inkomstregistret samtidigt som arbetsgivaren lämnar uppgifter till inkomstregistret om arbetstagarens sjukfrånvaro och den lön som betalats under frånvaron. Inkomstdatasystemet förmedlar uppgifterna i ansökan till Folkpensionsanstalten, och arbetsgivaren behöver inte längre därtill lämna in en separat ansökan direkt till Folkpensionsanstalten. Detta gör det enklare att lämna in ersättningsansökningar till Folkpensionsanstalten och minskar arbetsgivarnas administrativa börda i anslutning till ansökan.

En del av de uppgifter som ska föras in med stöd av paragrafen är de facto onödiga i fråga om vissa inkomsttagare. Detta går dock inte att bedöma redan i det skede när uppgifterna lämnas till inkomstregistret i samband med att prestationen betalas, eftersom uppgifterna normalt behövs först flera månader eller t.o.m. år efter löneutbetalningen. Därför lämnas uppgifterna till inkomstregistret på förhand för eventuella senare behov. De uppgifter som avses i paragrafen behövs när inkomsttagaren ansöker om en inkomstrelaterad förmån, såsom arbetslöshetsdagpenning, föräldradagpenning, sjukdagpenning eller vuxenutbildningsstöd, eller när en inkomstrelaterad klientavgift ska fastställas för inkomsttagaren, varvid uppgifterna behövs för att ärendet ska kunna avgöras. I detta fall behövs uppgifterna retroaktivt för en varierande tidsperiod, ofta för minst sex månader men i många fall även för en längre period.

Ett av de centrala målen för inkomstregistret och samtidigt ett ovillkorligt krav från Ekonomistyrningsförbundet som företräder bokföringsbyråerna har varit att de mest centrala anmälnings- och uppgiftsskyldigheterna i anslutning till lönebetalningarna ska kunna fullgöras på en och samma gång med en enda anmälan, eftersom det nuvarande förfarandet där uppgifter lämnas och utreds i efterhand orsakar prestationsbetalarna och bokföringsbyråerna en stor arbetsbörda och administrativ börda. Lämnandet av de uppgifter som avses i paragrafen ersätter de olika löneintyg som för närvarande normalt lämnas in i pappersform och som arbetsgivarna årligen har lämnat in i minst 1,2 miljoner exemplar. Detta är alltså en synnerligen viktig fråga med tanke på inkomstregistrets användbarhet och en minskad administrativ börda för arbetsgivarna. Uppgifterna måste därför kunna föras in i inkomstregistret i realtid för alla inkomsttagare alltid när arbetsgivaren vill lämna dem till inkomstregistret tillsammans med de uppgifter som avses i 6 §.

I samband med beredningen har man också utrett möjligheten att lämna kompletterande uppgifter till inkomstregistret först när dessa begärs separat och endast för de inkomsttagare som begäran gäller. Om uppgifter skulle föras in i inkomstregistret endast på begäran skulle dock nyttan med inkomstregistret minska betydligt. Samtidigt skulle processen för inlämnande av uppgifter bli långsam och svårhanterlig både för uppgiftsanvändarna och prestationsbetalarna. Det skulle också leda till att den nytta av digitaliseringen som inkomstregistret möjliggör till stora delar skulle gå förlorad. Dessutom skulle ett sådant förfarande bli mycket oöverskådligt för inkomstregistrets olika parter, eftersom olika uppgiftsanvändare utan att vara medvetna om det skulle kunna begära samma kompletterande uppgifter till uppgifterna i 6 § av en och samma prestationsbetalare.

Enligt en utredning som gjorts i samband med projektet har redan nu ca 80 procent av arbetsgivarna möjlighet att lämna in kompletterande uppgifter direkt ur sitt system för löneutbetalning, och dessa representerar dessutom merparten av inkomsttagarna. Om det blir obligatoriskt att lämna in de uppgifter som avses i paragrafen medför det dock enligt utredningen en oskälig ökning av arbetsbördan och den administrativa bördan för de allra minsta arbetsgivarföretagen och för hushållen, som inte har alla kompletterande uppgifter i sina datasystem för löneadministration utan endast har uppgifterna i pappersform eller i någon annan form utanför löneutbetalningssystemen. Därför ska det vara frivilligt att lämna de uppgifter som avses i paragrafen via inkomstregistret. Om arbetsgivaren inte lämnar kompletterade uppgifter till inkomstregistret i realtid kan arbetsgivaren också lämna uppgifterna till uppgiftsanvändarna på nuvarande sätt, antingen genom att på begäran lämna in uppgifterna med hjälp av ett separat löneintyg eller genom att lämna dem till inkomstregistret i ett senare skede.

8 §. Identifierings- och kontaktuppgifter som införs i inkomstregistret. I paragrafen föreskrivs om de identifierings- och kontaktuppgifter om inkomsttagaren och prestationsbetalaren som ska föras in i inkomstregistret och som prestationsbetalaren är skyldig att lämna uppgiftsanvändarna med stöd av en lag som nämns i 6 §. Uppgifterna ska lämnas till Inkomstregisterenheten tillsammans med de uppgifter som avses i 6 och 7 §.

För att identifiera finska inkomsttagare och prestationsbetalare räcker de uppgifter om finsk personbeteckning som ska föras in med stöd av 1 mom. 1 punkten i paragrafen, med vilken merparten av de registrerade inkomsttagarna kan identifieras. Alternativt kan identifieringen ske med ett företags- och organisationsnummer, varvid de som identifieras huvudsakligen är prestationsbetalare, men numret kan i vissa fall också användas för att identifiera en inkomsttagare. För samma inkomsttagare kan det i registret ha förts in både personbeteckning och företags- och organisationsnummer, beroende på på vilket sätt prestationsbetalarna har identifierat inkomsttagaren. För att identifiera inkomsttagaren kan olika prestationsbetalare använda antingen personbeteckningen eller företags- och organisationsnumret i de fall inkomsttagaren har tilldelats även ett sådant nummer. Inkomstuppgifterna ska kunna kopplas till en och samma person oberoende av vilken av identifieringsuppgifterna som har använts när uppgifterna lämnats.

Enligt 2 punkten ska som identifieringsuppgift för en person bosatt i en främmande stat föras in skatte- eller personnummer som hemviststaten tilldelat inkomsttagaren eller prestationsbetalaren eller, om sådana uppgifter saknas, något annat motsvarande signum.

Om personbeteckning eller företags- och organisationsnummer saknas ska enligt 3 punkten i stället personens namn och födelsetid föras in. I detta fall ska även uppgifter om inkomsttagarens kön föras in. Uppgiften om kön behövs t.ex. när arbetspensionsavgiftens ålderspensionsdel ska räknas ut och när Skatteförvaltningen tilldelar en utländsk inkomsttagare en s.k. konstgjord personbeteckning. Utöver dessa uppgifter ska det även föras in uppgifter om inkomsttagarens adress i Finland och hemviststaten.

Enligt 4 punkten ska det för en begränsat skattskyldig inkomsttagare dessutom föras in kontaktuppgifter i hemviststaten.

Enligt 5 punkten ska det även föras in vissa kontaktuppgifter som pensionsanstalten behöver när prestationsbetalaren är en i 147 § i lagen om pension för arbetstagare avsedd tillfällig arbetsgivare. I praktiken ska det med stöd av punkten föras in sådana uppgifter som behövs för att kontakta klienten, t.ex. uppgifter om prestationsbetalarens adress.

Enligt 2 mom. är det också tillåtet att föra in sådana i 1 mom. nämnda uppgifter som prestationsbetalaren enligt den inledande meningen i 1 mom. inte är skyldig att lämna. Om prestationsbetalaren t.ex. för en person som har en finsk personbeteckning frivilligt även har uppgett adressuppgifter får dessa föras in i inkomstregistret.

Enligt 3 mom. ska det i inkomstregistret dessutom föras in kontaktuppgifter till kontaktpersonen hos prestationsbetalaren. I praktiken är det fråga om kontaktuppgifter antingen till den person i företagets egen löneadministration som ansvarar för anmälningarna till inkomstregistret eller till den person i en av företaget anlita bokföringsbyrå som ansvarar för företagets anmälningar till inkomstregistret. Uppgifterna behövs t.ex. för att reda ut fel i anmälningar till inkomstregistret och i annan kontakt med prestationsbetalarna som gäller anmälningarna.

9 §. *Andra uppgifter som införs i inkomstdatasystemet.* I paragrafen föreskrivs om andra uppgifter som ska föras in i inkomstdatasystemet. Uppgifterna behövs för att sköta Inkomstregisterenhetens uppdrag och för att säkerställa att inkomstanmälningarna hänförs till rätt personer.

Enligt 1 punkten ska de uppgifter som avses i 13 § 1—3, 9 och 20—22 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) föras in i inkomstdatasystemet. Inkomstregisterenheten behöver i sin verksamhet de i de nämnda punkterna avsedda uppgifterna om personbeteckning och utländskt personnummer, modersmål och kontaktspråk, namnuppgifter, adressuppgifter om både varaktiga och tillfälliga adresser utomlands och i hemlandet, uppgifter om att personen omfattas av en spärrmarkering enligt 36 § i befolkningsdatalagen samt uppgifter om hemkommun, död och dödförklaring. När inkomstregistret tas i bruk sänds uppgifterna till Inkomstregisterenheten, varefter de regelbundet uppdateras med uppgifter om eventuella ändringar i personuppgifterna.

Uppgifterna lagras för alla i befolkningsdatasystemet registrerade finska medborgare och utlänningar som bor i Finland, inte endast för de personer som är registrerade i inkomstregistret. Detta är nödvändigt eftersom Inkomstregisterenheten måste ha tillgång till basuppgifter om inkomsttagarna och prestationsbetalarna redan när uppgifterna tas emot, och man på förhand inte kan veta vem som kommer att betala en prestation som ska anmälas eller för vilka personer prestationsbetalarna kommer att lämna in inkomstuppgifter som ska föras in i inkomstregistret. Innan uppgifter förs in i registret kontrolleras det alltid att den angivna personbeteckningen existerar för att säkerställa att anmälningarna hänförs till rätt personer.

Utöver ovan nämnda uppgifter behöver Inkomstregisterenheten också uppgifter om vårdnadsförhållanden och intressebevakning ur befolkningsdatasystemet för att kunna försäkra sig om vårdnadshavarens eller intressebevakarens rätt att sköta ärenden i inkomstregistret på inkomsttagarens vägnar. Dessa uppgifter förs dock inte in i Inkomstdatasystemet.

Enligt 2 punkten ska det i inkomstdatasystemet även föras in uppgifter som fås ur företags- och organisationsdatasystemet. Dessa uppgifter behövs framför allt för att identifiera prestationsbetalaren och i vissa fall även inkomsttagaren och för att till dessa delar kontrollera inkommande inkomstanmälningar. Ur företags- och organisationsdatasystemet behövs förutom identifieringsuppgifter, såsom företags- och organisationsnummer, namn och adress, även

uppgifter om personens personbeteckning, som inte hör till de offentliga uppgifterna i företags- och organisationsdatasystemet. Uppgifterna förs in i inkomstregistret för att inkomster som betalats till en och samma inkomsttagare med olika nummer och beteckningar samt inkomstanmälningarna om dessa ska kunna hittas i de fall uppgiftsanvändaren som sökalternativ för inkomsttagaren endast uppger den ena av de ovannämnda identifieringsuppgifterna. I 3 § i företags- och organisationsdatalagen föreskrivs om registreringskyldiga.

I inkomstdatasystemet ska det enligt 3 punkten dessutom föras in uppgifter om pensionsordningsnummer och ändringar i uppgifterna. Med hjälp av dessa uppgifter kontrolleras när uppgifterna tas emot att det pensionsordningsnummer som arbetsgivaren uppgett existerar och är knutet till ett vid betalningstidpunkten gällande pensionsarrangemang.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om sådana basuppgifter som inkomsttagaren eller prestationsbetalaren själv kan lämna till inkomstdatasystemet. De grundläggande uppgifter som avses i momentet är de enda identifierings- och kontaktuppgifterna för sådana prestationsbetalare och inkomsttagare som inte är införda i befolkningsdatasystemet eller företags- och organisationsdatasystemet. För andra inkomsttagare och prestationsbetalare kompletterar uppgifterna de i 1 och 2 punkterna avsedda uppgifterna som kan fås ur basregister. Bland annat adressuppgifter och andra kontaktuppgifter samt uppgifter om kontaktspråk får lämnas för införande i inkomstdataregistret.

Paragrafen är inte någon uttömmande företeckning över andra uppgifter som ska föras in i inkomstdatasystemet. Inkomstdatasystemet kommer också att innehålla uppgifter om användarbehörighet och andra motsvarande uppgifter, som är nödvändiga för att de uppgifter som förs in i inkomstregistret ska kunna behandlas på det sätt som föreskrivs i lag, samt administrativ information om användningen och övervakningen av informationssystemet, såsom logguppgifter och uppgifter om avtal som gäller användningen av tekniska gränssnitt.

4 kap. Lämnande av uppgifter till Inkomstregisterenheten

10 §. Lämnande av uppgifter till Inkomstregisterenheten. Paragrafen innehåller bestämmelser om anmälnings- och uppgiftsskyldigheter enligt annan lag som prestationsbetalaren är skyldig att fullgöra genom att lämna uppgifterna i fråga till inkomstregistret. I paragrafen föreskrivs dessutom om möjligheten att använda inkomstregistret för lagring av de uppgifter som avses i 7 § och för förmedling av uppgifterna till uppgiftsanvändarna. Paragrafen innehåller också bestämmelser om Inkomstregisterenhetens rätt att av Patent- och registerstyrelsen och pensionsanstalterna få vissa identifieringsuppgifter som behövs för att säkerställa att uppgifterna i inkomstregistret är riktiga och för att hänföra dem till rätt inkomsttagare.

Enligt 1 mom. är prestationsbetalaren trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter skyldig att till Inkomstregisterenheten lämna de i 6 och 8 § föreskrivna uppgifterna som omfattas av anmälnings- och uppgiftsskyldigheten. Enligt momentet är prestationsbetalaren därmed skyldig att fullgöra anmälnings- och uppgiftsskyldigheter som föreskrivs någon annanstans i lag och som avses i 6 och 8 § genom att anmäla uppgifterna till inkomstregistret, och dessa anmälnings- och uppgiftsskyldigheter kan inte längre fullgöras på något annat sätt. Momentet innehåller dessutom bestämmelser om att prestationsbetalaren också kan använda inkomstregistret för att lagra de uppgifter om inkomsttagare som avses i 7 § för förmedling till uppgiftsanvändarna med stöd av 13 §. Med stöd av bestämmelsen kan prestationsbetalaren, i enlighet med vad som närmare angetts i motiveringen till 7 §, också lämna de uppgifter som avses i 7 § med en enda anmälan till alla uppgiftsanvändare enligt 13 § genom att lämna sådana kompletterande uppgifter till inkomstregistret tillsammans med de uppgifter som avses i 6 och 8 §.

Enligt 2 mom. har Inkomstregisterenheten trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att för de ändamål som avses i 9 § av Patent- och registerstyrelsen ur företags- och organisationsdatasystemet få uppgifter om de personbeteckningar som har samband med ett företags- och organisationsnummer och av pensionsanstalterna få uppgifter om pensionsordningsnummer. En fysisk person som är rörelseidkare, yrkesutövare eller jordbruksidkare tilldelas ett företags- och organisationsnummer för verksamheten i fråga. När en prestationsbetalare betalar prestationer till en sådan inkomsttagare kan prestationsbetalaren för att identifiera inkomsttagaren använda företags- och organisationsnumret i stället för inkomsttagarens personbeteckning. Inkomstregistret måste emellertid kunna hänföra de inkomstuppgifter som förs in i registret till samma inkomsttagare oberoende av om inkomsten har anmälts med uppgifter om inkomsttagarens personbeteckning eller företags- och organisationsnummer. För att detta ska vara möjligt måste det i inkomstregistret även finnas uppgifter om ett företags- och organisationsnummer som är kopplat till personbeteckningen. I annat fall omfattar exempelvis inte inkomstuppgifter som med stöd av personbeteckningen lämnas ut till uppgiftsanvändaren alla prestationer som lagrats i inkomstregistret och som betalats till personen i fråga.

Det pensionsordningsnummer som fås från pensionsanstalterna behövs i sin tur för att säkerställa att de uppgifter om arbetspensionsförsäkringen som prestationsbetalaren har lämnat är korrekta och hänförs till en gällande pensionsförsäkring. För att undvika utredningar i efterhand och andra oklarheter förutsätter verkställigheten av arbetspensionsskyddet att det i samband med att uppgifterna tas emot ska vara möjligt att kontrollera att basuppgifterna om arbetspensionsförsäkringen är korrekta. Numret i fråga är inte arbetstagar- utan försäkringsspecifikt, varför numret inte gäller en viss arbetstagar utan en viss arbetsförsäkring, och det används i regel för att identifiera en pensionsförsäkring för flera arbetstagar som är anställda av en och samma arbetsgivare. För att inkomstregistret ska kunna göra de kontroller som krävs måste det ha tillgång till pensionsordningsnumren i fråga.

11 §. Hur uppgifter lämnas samt signering. I paragrafen föreskrivs om hur uppgifter ska lämnas till inkomstregistret och på vilket sätt uppgifterna ska vara certifierade.

Enligt 1 mom. ska de uppgifter som avses i 6—8 § lämnas elektroniskt. Av särskilda skäl kan de uppgifter som avses i 6 och 8 § och som omfattas av anmälningsskyldigheten också lämnas med en pappersblankett. Som särskilda skäl kan betraktas situationer där det inte rimligen kan förutsättas att uppgifterna lämnas elektroniskt, t.ex. när en fysisk person, ett dödsbo, en tillfällig arbetsgivare eller utlänning inte har möjlighet att lämna uppgifter på elektronisk väg. I situationer där en prestationsbetalare även i övrigt sköter ärenden hos myndigheterna på elektronisk väg, kan det i princip förutsättas att uppgifter anmäls elektroniskt även till inkomstregistret.

Pappersblanketter får inte användas för att lämna i 7 § avsedda kompletterande uppgifter som omfattas av skyldigheten att lämna uppgifter. Denna lösning har valts för att prestationsbetalaren alltid kan lämna de uppgifter som avses i 7§ på basis av en separat begäran direkt till uppgiftsanvändaren och för att användningen av inkomstregistret i syfte att anmäla dessa uppgifter är frivillig för prestationsbetalaren. Frivilligheten är en följd av att det, så som beskrivs närmare i motiveringen till 7 §, för mindre arbetsgivare skulle ha inneburit en avsevärt större administrativ börda än tidigare om det skulle vara obligatoriskt att lämna dessa uppgifter till inkomstregistret. Det är också sannolikt att pappersblanketter endast i ytterst få fall kommer att användas för att lämna uppgifter till inkomstregistret. Utifrån de anmälningssätt som i dagsläget används för att anmäla uppgifter till Skatteförvaltningen har det uppskattats att mindre än 1 procent av alla anmälningar till inkomstregistret kommer att vara i pappersform. De utredningar som gjorts i samband med projektet för att inrätta inkomstregistret visar att de prestationsbetalare som gör anmälan med pappersblanketter till största delen är små arbetsgi-

vare som inte heller annars skulle använda inkomstregistret för att anmäla uppgifter enligt 7 § till inkomstregistret. I fråga om dessa prestationsbetalare ska lämnandet av kompletterande uppgifter ske enligt nuvarande anmälningsförfaranden, som omfattar färdiga förfaranden även för anmälan i pappersform. Därför är det inte ändamålsenligt att skapa ett nytt parallellt system för att lämna dessa uppgifter till inkomstregistret i pappersform, utan prestationsbetalaren ska göra anmälan i pappersform direkt till uppgiftsanvändaren även i fortsättningen.

Enligt 2 mom. ska prestationsbetalaren underteckna anmälningarna till Inkomstregisterenheten. Underteckningsskyldigheten är nödvändig eftersom Skatteförvaltningen skapar en betalningsskyldighet som gäller arbetsgivarprestationer utifrån de uppgifter som lämnats till inkomstregistret och därifrån vidare till Skatteförvaltningen, varefter informationen om betalningsskyldigheten förmedlas till Skatteförvaltningens e-tjänst, Min Skatt. Bestämmelsen motsvarar de gällande bestämmelserna i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

I 3 mom. föreskrivs om elektronisk signering av anmälningar som lämnas in på elektronisk väg. Bestämmelsen motsvarar bestämmelserna i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

I 4 mom. föreskrivs om Skatteförvaltningens rätt att utfärda närmare föreskrifter om vilket förfarande som ska användas i samband med elektroniska anmälningar och på vilket sätt de ska vara certifierade. Även denna bestämmelse motsvarar de gällande bestämmelserna i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

12 §. Tidpunkt för lämnande av uppgifter. I paragrafen finns bestämmelser om tidpunkten för lämnande av uppgifter till Inkomstregisterenheten.

I 1 mom. anges en huvudregel för tidsfristen för lämnande av uppgifter till Inkomstregisterenheten. Enligt momentet ska de uppgifter som avses i 6 och 8 § lämnas senast den femte kalenderdagen efter den betalningsdag som anges i 3 §.

I 2 mom. föreskrivs om ett undantag från huvudregeln i 1 mom. som gäller hushåll och dödsbon. Fysiska personer och dödsbon som inte är införda i det arbetsgivarregister som avses i 31 § i lagen om förskottsuppbörd kan lämna uppgifterna månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden. Fysiska personer eller dödsbon som hör till arbetsgivarregistret ska dock alltid lämna uppgifterna inom den tidsfrist som anges i 1 mom.

I 3 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av uppgifter när ingen penningprestation betalas till inkomsttagaren, men denne annars har mottagit en förmån eller prestation som omfattas av anmälningskyldigheten. En tidsfrist enligt 1 mom. lämpar sig inte för dessa situationer, eftersom det inte finns någon betalningsdag om ingen penningprestation har betalats. I detta fall ska prestationsbetalaren lämna uppgifter om förmåner eller prestationer som getts under kalendermånaden senast den femte dagen i den följande kalendermånaden. I praktiken gäller det t.ex. situationer där arbetsgivaren har gett arbetstagaren en naturaförmån – t.ex. bil- eller bostadsförmån – utan att arbetstagaren har fått någon lön i pengar. Om inkomsttagaren utöver den förmån eller prestation som ges i annan form än pengar också ges en penningprestation, ska alla uppgifter om inkomsttagaren alltid lämnas enligt huvudregeln i 1 mom.

I 4 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av uppgifter om den försäkringslön som avses i 72 § i lagen om pension för arbetstagare. Uppgifterna ska lämnas månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på arbetet. Försäkringslön behöver i allmänhet inte fastställas för korta arbetskommenderingar. Om arbetskommenderingen ändå fortsätter

och försäkringslönen således ska fastställas retroaktivt från och med början av arbetskommissionen, ska de retroaktiva uppgifterna om försäkringslönen lämnas senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på den kalendermånad under vilken prestationsbetalarens skyldighet att fastställa försäkringslönen har uppstått. Därefter ska uppgifterna om försäkringslönen lämnas månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på arbetet.

I 5 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av i 6 § 2 mom. 16 punkten avsedda uppgifter om grundlösa förmåner som betalats till inkomsttagaren och uppgifter om belopp som återkrävs av prestationer som betalats till inkomsttagaren. Enligt momentet ska de uppgifter om grundlösa förmåner som avses lämnas utan obefogat dröjsmål och senast inom en månad efter det att förmånen har konstaterats vara grundlös, och i den bestämmelsen avsedda uppgifter om belopp som återkrävs av prestationer som betalats till inkomsttagaren ska lämnas senast den femte dagen efter den dag då man har fått uppgift om att det återkrävda beloppet har betalats, om vem som betalat det och om vilken prestation betalningen gäller.

I 6 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av i 6 § 2 mom. 17 punkten avsedda uppgifter från en utländsk arbetsgivare om den uppskattade längden för arbetet och det kalkylerade lönebeloppet för en hyrd arbetstagare samt om den som låter utföra arbetet. Enligt momentet ska dessa uppgifter lämnas senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen för den första lön som betalats ut till den hyrda arbetstagaren. En anmälan som innehåller dessa uppgifter ("anmälan om uthyrd arbetstagare, med arbetsgivare och lönebetalare utomlands") ska för närvarande lämnas före utgången av månaden efter den månad då arbetet inleds. I praktiken känner utländska bemanningsföretag till vilka uppgifter som ska uppges på blanketten, t.ex. vilken uppdragsgivare arbetstagaren är uthyrd till, redan innan den första lönen betalas ut. Den utländska arbetsgivaren kan således lämna dessa uppgifter samtidigt som den anmäler lönen till inkomstregistret. Då behöver arbetsgivaren inte längre lämna uppgifterna separat på en pappersblankett som för närvarande.

I 7 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av i 6 § 2 mom. 18 punkten avsedda uppgifter som behövs för fullgörandet av de skyldigheter som avses i den överenskommelse om uppbörd och överföring av skatt som har satts i kraft genom lagen om godkännande av vissa bestämmelser i avtalet mellan de nordiska länderna om handräckning i skatteärenden. Enligt momentet ska dessa uppgifter lämnas senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen för den första lön som betalats ut för arbete utomlands.

För närvarande står det i Skatteförvaltningens anvisningar att arbetsgivaren ska lämna in blankett NT1 med uppgifter om verkställande av förskottsinnehållning redan innan arbetet utomlands börjar. Blankett NT2, Anmälan om att förskottsinnehållning inte verkställs, ska för närvarande lämnas in inom en månad från det att arbetsgivaren första gången avstår från att verkställa förskottsinnehållningen. I praktiken måste arbetsgivaren dock redan före utbetalningen av den första lönen för arbete utomlands bedöma om förskottsinnehållning till Finland ska verkställas på prestationen. Arbetsgivaren kan således redan i samband med den första utbetalningen av lön för arbete utomlands lämna uppgifter till inkomstregistret om att förskottsinnehållning har respektive inte har verkställts, vilket motsvarar uppgifterna på Skatteförvaltningens nuvarande NT1- eller NT2-blanketter.

Även om man till en början verkställer förskottsinnehållning i Finland kan det senare bli klart att sexmånadersregeln ska tillämpas på lönen. Då har arbetsgivaren inledningsvis lämnat NT1-uppgifter vid arbete i ett annat nordiskt land. När det har blivit klart att sexmånadersregeln ska tillämpas kan arbetsgivaren på eget initiativ avstå från att verkställa förskottsinnehållning i Finland. Arbetsgivaren ska då dessutom lämna NT2-uppgifter till inkomstregistret. I enlighet med TREKK-avtalet kan arbetsgivaren då inte återbetala förskottsinnehållningarna till arbetstagaren, utan överföringen av förskott sker på myndigheternas initiativ.

Samma förfarande gäller vid arbete i ett annat nordiskt land när sexmånadersregeln inte kan tillämpas och arbetsstatens rätt att beskatta lönen för arbetet enligt ett skatteavtal klarnar först medan arbetet pågår. Även då har arbetsgivaren till en början lämnat uppgift om att förskotts-innehållning har verkställts som NT1-uppgifter. När det är klart att arbetsstaten har beskattningsrätt avstår man från att verkställa förskotts-innehållning i Finland på basis av arbetstagarrens skattekort där undanröjandet av dubbelbeskattningen i Finland har beaktats. Då ska arbetsgivaren också lämna NT2-uppgifter om att förskotts-innehållning inte har verkställts.

I 8 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av i 6 § 2 mom. 19 punkten avsedda uppgifter om arbete utomlands i de fall där arbetsgivaren inte har verkställt förskotts-innehållning på lönen med stöd av inkomstskattelagens 77 §, som gäller utlandsarbetsinkomst. NT2-uppgifterna ska lämnas senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen för den första lön som betalats ut för utlandstjänstgöringen. Uppgifter om tidpunkterna för vistelse i Finland kan dock lämnas senast före utgången av januari det år som följer på betalningsåret.

I och med inkomstregistret slopas den nuvarande blanketten 5053, Arbetsgivarens anmälan om utlandslön, som ska lämnas till Skatteförvaltningen i pappersform senast före utgången av januari det år som följer på skatteåret. De uppgifter om tidpunkterna för vistelse i Finland som efterfrågades på blanketten ska dock fortfarande lämnas. I övrigt ska uppgifter om utlandstjänstgöring enligt 77§ i inkomstskattelagen lämnas till inkomstregistret som NT2-uppgifter. Vanligen är tidpunkterna för vistelse i Finland ännu inte kända i samband med löneutbetalningen, utan arbetstagaren kan meddela dem till arbetsgivaren i efterhand. Tidpunkterna för vistelse i Finland kan anmälas till inkomstregistret senast före utgången av januari det år som följer på betalningsåret.

Om det först under arbetets gång blir klart att sexmånadersregeln ska tillämpas kan arbetsgivaren lämna NT2-uppgifterna retroaktivt när det är klart att sexmånadersregeln ska tillämpas och att förskotts-innehållning inte verkställs.

I 9 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av i 6 § 2 mom. 20 och 21 punkten och 3 mom. 6 punkten avsedda uppgifter om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och andra socialförsäkringsavgifter. Enligt momentet ska dessa uppgifter lämnas senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden.

Enligt 10 mom. ska arbetsgivare som antecknats i det arbetsgivarregister som avses i 31 § i lagen om förskottsuppbörd senast den femte dagen i den följande kalendermånaden lämna den uppgift som avses i 6 § 4 mom. om att det under kalendermånaden inte har skett några sådana transaktioner om vilka det med stöd av 6 § 2 eller 3 mom. ska föras in uppgifter. Uppgiften kan också lämnas på förhand och för en längre period än en månad. Uppgiften får dock lämnas på förhand för högst sex kalendermånader.

I 11 mom. föreskrivs om tidpunkten för lämnande av uppgifter när uppgifterna lämnas med en pappersblankett som postas. Då är den tidsfrist som avses i 1—7 mom. och 8—11 mom. åtta kalenderdagar i stället för fem kalenderdagar. Beräkningen av tidsfristen sker enligt 18 § 2 mom. i förvaltningslagen, varvid anmälan anses ha lämnats den dag då handlingen har getts in till myndigheten, kommit till myndighetens postbox eller då myndigheten har fått ett meddelande om att försändelsen har kommit in till ett postföretag. I fråga om anmälningar som görs på papper har tidsfristen på fem dagar ansetts vara oskäligt kort för att prestationsbetalaren den tid som behövs för postgången ska kunna fullgöra sin skyldighet att lämna uppgifter. Med beaktande av tiden för postgången har tidsfristen på åtta dagar bedömts motsvara den tidsfrist på fem dagar som tillämpas vid elektronisk anmälan, och ge de prestationsbetalare som lämnar uppgifter på papper samma tid som dem som gör det på elektronisk väg. Den

längre tidsfristen gäller dock inte uppgifter som ska lämnas endast en gång om året före utgången av januari påföljande år.

Enligt 12 mom. får Skatteförvaltningen genom föreskrifter förlänga de tidsfrister som föreskrivs i 1—3 och 11 mom. när det gäller de uppgifter som avses i 6 § 2 mom., om det med tanke på verkställandet av beskattningen samt skattekontrollen inte är nödvändigt att uppgifterna i fråga lämnas inom de nämnda tidsfristerna. Bestämmelsen är nödvändig eftersom vissa av de uppgifter som enligt 6 § 2 mom. ska lämnas till inkomstregistret de facto inte behövs i samband med varje löneutbetalning för att verkställa beskattningen eller skattekontrollen och för att det ur prestationsbetalarens synvinkel inte skulle vara rimligt att kräva att uppgifterna lämnas i samband med varje betalningstransaktion. Som exempel på en sådan uppgift kan nämnas det totala antalet kilometer som körts med en bilförmånsbil under skatteåret. Skatteförvaltningen kan med stöd av momentet meddela en föreskrift om att sådana uppgifter kan lämnas mer sällan än i samband med varje betalningstransaktion. Skatteförvaltningen kan med stöd av momentet endast förlänga tidsfristen för sådana uppgifter som ska lämnas till inkomstregistret enbart med stöd av 6 § 2 mom. och som används uteslutande för verkställande av beskattningen och för skattekontroll. Skatteförvaltningen kan inte med stöd av momentet förlänga tidsfristen för sådana uppgifter som också ska lämnas till inkomstregistret med stöd av 6 § 3 mom. för andra ändamål än för verkställande av beskattningen eller skattekontroll.

På alla tidsfrister som avses i paragrafen tillämpas lagen om beräkning av laga tid (150/1930). Om en tidsfrist som avses i denna paragraf är en söckenlördag eller helgdag enligt 5 § i lagen om beräkning av laga tid, flyttas tidsfristen med stöd av den paragrafen alltid till följande vardag.

Paragrafen innehåller inga bestämmelser om tidsfristen för lämnande av kompletterande uppgifter enligt 7 §, eftersom det är frivilligt för prestationsbetalaren att använda inkomstregistret för att lämna dessa uppgifter. Således kan det inte heller föreskrivas någon bindande tidsfrist för prestationsbetalaren, och en del av uppgifterna är överlag sådana att prestationsbetalaren inte har haft tillgång till dem vid lämnandet av de uppgifter som avses i 6 §. Som exempel kan nämnas uppgifter om frånvaro från arbetet under en viss löneutbetalningsperiod när lönen betalas ut innan löneutbetalningsperioden är slut. Prestationsbetalaren kan således lämna uppgifter som avses i 7 § även efter de tidsfrister som anges i paragrafen. Rekommendationen är dock att även uppgifter som avses i 7 § lämnas i samband med de uppgifter som avses i 6 §, till den del prestationsbetalaren har kännedom om uppgifterna vid denna tidpunkt.

5 kap. Utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet

13 §. *Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet.* Paragrafen innehåller bestämmelser om till vilka uppgiftsanvändare och för vilka ändamål enligt någon annan lag uppgifter i inkomstregistret får förmedlas och lämnas ut.

Enligt den inledande satsen i 1 mom. ska till uppgiftsanvändarna förmedlas och lämnas ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som de trots sekretessbestämmelserna har rätt att få av prestationsbetalaren eller av en annan uppgiftsanvändare. I praktiken innebär detta att det är prestationsbetalaren som beslutar om lämnande av uppgifter till inkomstregistret, medan Inkomstregisterenheten beslutar om utlämnande av uppgifterna till uppgiftsanvändarna. Inkomstregisterenheten kan lämna ut en viss uppgift till en uppgiftsanvändare om det i en specielllag föreskrivs att uppgiftsanvändaren har rätt att få nämnda uppgifter antingen direkt av prestationsbetalaren eller av en annan uppgiftsanvändare.

Inkomstregisterenheten har också utan bestämmelsen i den inledande satsen i 13 § 1 mom. i de flesta fall rätt att lämna ut inkomstuppgifter och andra uppgifter ur registret till uppgiftsanvänderna.

dare. Detta beror på att alla uppgiftsanvändare, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få uppgifter, i praktiken har rätt att få sådana uppgifter av myndigheterna eller andra instanser som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende eller som annars är nödvändiga för utförandet av uppdrag som nämns i denna lag. Eftersom dessa bestämmelser som gäller myndigheter och andra instanser i regel är bundna till kravet på att uppgifterna ska vara nödvändiga behövs den föreslagna bestämmelsen för att Inkomstregisterenheten ska kunna lämna ut samma uppgifter till uppgiftsanvändaren som prestationsbetalaren är skyldig att lämna ut. Bestämmelsen möjliggör således också utlämnandet av behövliga uppgifter när uppgiftsanvändaren har rätt att få behövliga uppgifter.

Nedan följer en redogörelse över de användningssyften för vilka uppgifter kan lämnas ut till olika användare med stöd av 1—25 punkten. Uppgiftsanvändarna och deras uppdrag beskrivs också i avsnitt 2.1.3—2.1.18 i den allmänna motiveringen.

Nedan beskrivs inte bestämmelser som ger uppgiftsanvändaren rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter till andra uppgiftsanvändare. Uppgiftsanvändarens rätt att få uppgifter ur inkomstregistret grundar sig inte i något fall på en annan uppgiftsanvändares rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska uppgifter lämnas till Skatteförvaltningen för beskattningen och för påförande av förseningsavgift enligt 22 och 23 §. Enligt 2 § i lagen om Skatteförvaltningen har Skatteförvaltningen till uppgift att verkställa beskattningen, utöva skattekontroll, uppbära, driva in och redovisa skatter och avgifter samt bevaka skattetagarnas rätt enligt vad som föreskrivs särskilt.

Enligt 2 § 3 mom. i lagen om Skatteförvaltningen ska Skatteförvaltningen också fullgöra de utrednings-, försöks-, uppföljnings- och planeringsuppgifter samt de andra uppgifter som finansministeriet ålägger Skatteförvaltningen eller som Skatteförvaltningen har enligt särskilda bestämmelser eller föreskrifter. Påförande av förseningsavgift är ett sådant uppdrag som särskilt ålagts Skatteförvaltningen. För att en förseningsavgift ska kunna påföras krävs i vissa situationer uppgifter om för sent anmälda pensionsgrundande arbetsinkomster, och uppgifterna är således nödvändiga för att Skatteförvaltningen ska kunna sköta sitt uppdrag. Bestämmelser om Skatteförvaltningens rätt att få dessa uppgifter ska ingå i lagen om beskattningsförfarande i enlighet med det tredje lagförslaget i den här propositionen.

Skatteförvaltningen får de övriga uppgifter som den behöver för sin verksamhet och som ska lämnas till inkomstregistret i sin helhet med stöd av prestationsbetalarnas uppgiftsskyldigheter. Bestämmelser om dessa skyldigheter finns i 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande och i Skatteförvaltningens beslut om en allmän skyldighet att lämna uppgifter som utfärdats med stöd av den lagen samt i 16 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Innehållet i uppgifterna beskrivs i 6 § 2 mom. som anger vilka uppgifter inkomstregistret ska innehålla.

Enligt 15 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande ska var och en tillstålla Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om förmåner med penningvärde som han betalt eller förmedlat och om rättelser av dem samt om mottagarna av förmånerna och grunderna för dem. Förmån med penningvärde är bland annat lön, naturaförmån och arvode samt ersättning som betalas för arbete, syssla eller tjänst samt pris, understöd, stipendium, hederspris, studie-stöd, kostnadsersättning, pension, utbetalning som grundar sig på ett långsiktigt sparavtal och skattepliktig inkomst av ett sådant, social förmån, vinstutdelning, delägarlån, avkastning på fondandel, ränta, hyra och försäkringsersättning samt ersättning för upphovsrätt, patenträtt, gruvrätt eller annan liknande rätt. Uppgifterna ska tillställas Skatteförvaltningen också i det

fall att förmånen betalats utan att förskottsinnehållning verkställts eller förmånen betalats eller förmedlats till begränsat skattskyldig eller inkomsten är skattefri för mottagaren.

Enligt 15 a § i lagen om beskattningsförfarande ska en utländsk arbetsgivare tillstålla Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet och det kalkylerade lönebeloppet för en hyrd arbetstagarare enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen samt om den som låter utföra arbetet, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagararens lön. En utländsk arbetsgivare ska årligen tillstålla Skatteförvaltningen i 15 § 1 mom. avsedda uppgifter om utbetalda 1) löner enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på lönen, 2) andra löner än sådana som avses i 1 punkten, när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader. Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan ska en företrädare som utsetts enligt 8 § i lagen om utstationering av arbetstagarare (447/2016) till Skatteförvaltningen ge in de uppgifter som avses här då den utländska arbetsgivare som företrädaren företräder inte har införts i förskottsuppbörsregistret.

Enligt 29 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ tillämpas på utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter bl.a. 15 och 15 a § i lagen om beskattningsförfarande. En arbetsgivare ska dessutom årligen lämna Skatteförvaltningen uppgifter om arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift.

Enligt 10 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter får Skatteförvaltningen, trots bestämmelserna om skydd för personuppgifter och sekretessbeläggning, också använda och behandla beskattningsuppgifter som den tagit emot eller satt upp för ett visst beskattningsärende för att utföra andra uppgifter som avses i 2 § i lagen om Skatteförvaltningen.

Ändamålet enligt 1 punkten motsvarar det som föreskrivs om uppgiftsskyldigheten i ovan nämnda lagar samt det ändamål som anges i lagen om beskattningsförfarande.

Enligt 2 punkten ska uppgifter lämnas ut till de pensionsanstalter som avses i 2 § i lagen om pension för arbetstagarare. Dessa pensionsanstalter inkluderar arbetspensionsförsäkringsbolag som avses i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, pensionskassor som avses i lagen om försäkringskassor och pensionsstiftelser som avses i lagen om pensionsstiftelser, i vilka arbetsgivaren kan ordna det lagstadgade pensionsskyddet. Uppgifter kan lämnas ut för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i de arbetspensionslagar för privata respektive offentliga sektorn som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagarare. De arbetspensionslagar som avses är lagen om pension för arbetstagarare, lagen om sjömanspensioner, lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare, pensionslagen för den offentliga sektorn, lagen om ortodoxa kyrkan, pensionsstadgan enligt 11 § 2 mom. 6 punkten i lagen om Finlands Bank och landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner (ÅFS 54/2007). Uppgifter får dessutom lämnas ut för fullgörande av de uppdrag som föreskrivs i EU:s förordningar om social trygghet eller för Finland bindande överenskommelser om social trygghet.

Privata arbetsgivare ska ordna sina arbetstagarare pensionsskydd antingen i ett arbetspensionsförsäkringsbolag, en pensionskassa eller en pensionsstiftelse. Bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att lämna uppgifter till pensionsanstalten finns i 144 och 147 § i lagen om pension för arbetstagarare. Vid ordnande av pensionsskydd enligt arbetspensionslagarna delas arbetsgivarna in i avtalsarbetsgivare och tillfälliga arbetsgivare. Enligt 144 § i lagen om pension för arbetstagarare ska en arbetsgivare som har ingått ett försäkringsavtal inom den tid som anges i avtalet, på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet, till arbetspensionsförsäkringsbolaget anmäla sina identifieringsuppgifter samt namnen, personbeteckningarna

och löneuppgifterna för sina anställda i ett anställningsförhållande enligt den lagen. Anmälningsskyldigheten gäller också arbetsgivare som har ordnat sina anställdas pensionskydd i en pensionskassa eller pensionsstiftelse.

Enligt 147 § i lagen om pension för arbetstagare kan en tillfällig arbetsgivare ordna sina anställdas pensionskydd i ett arbetspensionsförsäkringsbolag utan att göra en försäkringsansökan, om arbetsgivaren inte fortlöpande har anställda och arbetsgivarens löner till visstidsanställda för sex månader understiger sammanlagt 8 334 euro (justerat enligt 2017 års index). Arbetsgivaren ska då till det valda arbetspensionsförsäkringsbolaget anmäla sina identifieringsuppgifter samt namnen, personbeteckningarna och löneuppgifterna för sina anställda och betala arbetspensionsförsäkringsavgift på grundval av den anmälda lönen. I fortsättningen ska anmälningar till pensionsanstalterna av såväl arbetsgivare som ingått försäkringsavtal som av tillfälliga arbetsgivare gå via inkomstregistret.

Pensionsanstalterna använder uppgifterna i inkomstregistret för att verkställa det lagstadgade pensionskyddet, vilket bl.a. inbegriper beviljande och utbetalning av arbetspensioner, bestämmande av arbetspensionsförsäkringsavgifter och tillsyn över försäkringsverksamheten.

I 14 kap. i lagen om pension för arbetstagare föreskrivs om lämnande och erhållande av uppgifter som behövs för att verkställa arbetspensionsskyddet. Enligt 195 § i lagen om pension för arbetstagare är arbetsgivaren skyldig att lämna uppgifter till pensionsanstalten om arbetstagarens arbete och arbetsförhållanden eller om andra motsvarande omständigheter, om de behövs för avgörandet av ett försäkrings-, pensions- eller rehabiliteringsärende eller av annan orsak vid utförandet av uppdrag enligt lagen om pension för arbetstagare.

Enligt 198 § i lagen om pension för arbetstagare har pensionsanstalten rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter av bl.a. en arbetsgivare eller någon annan som betalar ersättning på basis av utfört arbete, en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring och av myndigheter och andra instanser på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ett anhängigt försäkrings-, pensions- eller förmånsärende eller som annars är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i lagen om pension för arbetstagare eller i lagen om Pensionsskyddscentralen, i EU:s grundförordning om social trygghet eller EU:s tillämpningsförordning om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet.

Pensionsanstalten har dessutom trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av andra pensionsanstalter som sköter pensionskyddet få de uppgifter om pensionskyddet enligt arbetspensionslagarna som är nödvändiga för arbetspensionsutdraget och förhandsrådgivningen om arbetspension. Pensionsanstalterna har rätt att få motsvarande uppgifter även av Pensionsskyddscentralen.

Uppgifter av andra myndigheter och pensionsanstalter behövs bl.a. vid beviljande av pensioner i egenskap av sista pensionsanstalt och vid avdrag för en primär förmån.

För bestämmande av pensionsförsäkringsavgifter och tillsyn över försäkringsverksamheten behöver pensionsanstalterna uppgifter om sina egna kunder från inkomstregistret. Kundstatusten bestäms utifrån vilken pensionsanstalt arbetsgivaren har anlitat för att ordna sina anställdas pensionskydd. En och samma arbetsgivare kan ha försäkringsavtal med flera pensionsanstalter samtidigt. Pensionsanstalterna behöver uppgifter om intjänande, beviljande och utbetalning av förmåner för varje försäkrad person oberoende av i vilken pensionsanstalt inkomsttagaren har varit försäkrad vid en given tidpunkt. Pensionsanstalten har således rätt att få alla de uppgifter om den som får eller ansöker om en förmån som behövs för att fastställa förmånen.

RP 134/2017 rd

Inom arbetspensionssystemet används sedan ingången av 2007 ett intjäningssystem där intjäningsuppgifterna för dem som är försäkrade inom arbetspensionssystemet samlas och lagras. Uppgifterna används som underlag för pensionsförsäkringsverksamheten och pensionsberäkningen oavsett enligt vilken arbetspensionslag arbetsinkomsterna är försäkrade. Intjäningssystemet administreras av Arek Oy, som samägs av pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen.

Inkomstuppgifter som fås av arbetsgivarna förmedlas till intjäningssystemet. Arbetspensionerna och arbetsgivarnas arbetspensionsförsäkringsavgifter bestäms enligt de intjäningsuppgifter som finns i intjäningssystemet. Uppgifterna i intjäningssystemet ägs och administreras av Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna. Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna är registeransvariga för sina egna uppgifter och har dessutom genom avtal kommit överens om att förmedla olika registeruppgifter till varandra och Arek Oy. I fortsättningen förmedlas uppgifter från inkomstregistret till intjäningssystemet för att användas av pensionsanstalterna, i enlighet med deras begäranden om uppgifter och rätt till information.

Enligt 3 punkten ska uppgifter lämnas till Sjömanspensionskassan för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i lagen om sjömanspensioner, i de förordningar som avses i 2 punkten eller i en överenskommelse om social trygghet.

I 138 § i lagen om sjömanspensioner föreskrivs om ordnande av pensionsskydd. Arbetsgivaren ska senast den 10 dagen i den andra kalendermånaden efter arbetsmånaden anmäla sina identifieringsuppgifter till Sjömanspensionskassan och ordna pensionsskydd i kassan för sina arbetstagare.

Enligt 139 § i lagen om sjömanspensioner ska arbetsgivaren separat för varje arbetstagare göra en månadsanmälan till Sjömanspensionskassan och där uppge arbetstagarens namn och personbeteckning, arbetstagarens arbetsinkomst under kalendermånaden, arbetstagarens antal dagar (lönedagar) i kalendermånaden enligt 224 a § i lagen om sjömanspensioner som ska beaktas vid beräkningen av tjänstgöringstiden och arbetstagarens tjänsteställning i Trafiksäkerhetsverkets sjömansregister vid utgången av kalendermånaden (befattningskod).

De arbetsinkomster som berättigar till pension enligt lagen om sjömanspensioner bestäms på motsvarande sätt som de arbetsinkomster som berättigar till pension enligt lagen om pension för arbetstagare.

Enligt 219 § i lagen om sjömanspensioner är arbetsgivaren skyldig att lämna uppgifter, om det för avgörandet av ett anhängigt försäkrings-, pensions- eller rehabiliteringsärende eller av annan orsak vid verkställigheten av uppgifter enligt lagen om sjömanspensioner behövs uppgifter om arbetstagarens arbete och arbetsförhållanden eller om andra motsvarande omständigheter.

I 215 § i lagen om sjömanspensioner finns hänvisningar till bestämmelserna om erhållande av uppgifter i lagen om pension för arbetstagare. Med stöd av hänvisningen tillämpas 198 § i lagen om pension för arbetstagare på erhållande av uppgifter.

Enligt 221 § i lagen om sjömanspensioner har pensionskassan, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter, rätt att av en arbetsgivare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra organ på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 162 §. Enligt 162 § i lagen om sjömanspensioner övervakar pensionskassan att arbetsgivarna fullgör sin försäkringsskyldighet enligt lagen.

RP 134/2017 rd

Uppgifter av andra myndigheter och pensionsanstalter behövs bl.a. vid beviljande av pensioner i egenskap av sista pensionsanstalt och vid avdrag för en primär förmån.

På motsvarande sätt som beskrivs i 2 punkten behöver Sjömanspensionskassan uppgifter om sina egna kunder ur inkomstregistret för försäkringsverksamheten och tillsynen över den. Sjömanspensionskassan behöver däremot uppgifter om intjänande, beviljande och utbetalning av pensioner samt om bestämmande av rehabiliteringsförmåner för varje försäkrad person oberoende av i vilken pensionsanstalt inkomsttagaren har varit försäkrad vid en given tidpunkt.

Ändamålet enligt 3 punkten motsvarar det som föreskrivs i lagen om sjömanspensioner om Sjömanspensionskassans rätt att få uppgifter.

Enligt 4 punkten ska uppgifter lämnas till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i lagen om pension för lantbruksföretagare och i de förordningar som avses i 2 punkten eller i en överenskommelse om social trygghet.

Enligt 141 § i lagen om pension för lantbruksföretagare är en lantbruksföretagare skyldig att lämna Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt uppgifter om inledande av lantbruksföretagarverksamhet enligt den lagen och om väsentliga förändringar i lantbruksföretagarverksamhetens art, omfattning eller form eller lantbruksföretagarens arbetsinsats. Enligt 141 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare har även stipendiater en motsvarande skyldighet.

Enligt 143 § i lagen om pension för lantbruksföretagare har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller rätten att få uppgifter, rätt att av bl.a. skattemyndigheterna få de uppgifter som är nödvändiga för verkställandet av uppdrag enligt den lagen. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt behöver uppgifterna t.ex. för att övervaka att lantbruksföretagare och stipendiater uppfyller sin försäkringsskyldighet.

Vid verkställigheten av lagen om pension för lantbruksföretagare tillämpas dessutom med stöd av hänvisningsbestämmelsen i 138 § i lagen om pension för lantbruksföretagare bestämmelserna om lämnande och erhållande av uppgifter i lagen om pension för arbetstagare. Tillämpliga blir bl.a. 195 § om arbetsgivarens skyldighet att lämna uppgifter och 198 § om rätten att få uppgifter för avgörande av ärenden och för verkställighet av lagstadgade uppdrag. Vid tillämpningen av 195 § i lagen om pension för arbetstagare jämställs lantbruksföretagare med arbetsgivare enligt lagen om pension för arbetstagare.

Enligt 114 § i lagen om pension för lantbruksföretagare har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt till uppgift att sköta verkställigheten av lagen om pension för lantbruksföretagare och av systemet med avträdelsetöd för lantbruksföretagare. Uppgifter kan lämnas till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt även för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk eller i lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare. Till dessa uppdrag hör bl.a. övervakning av förvärvsinkomster för mottagare av avträdelsetöd och handläggning av ärenden som gäller enskilda överskridningar av förvärvsinkomstgränsen. På systemen med avträdelsetöd tillämpas enligt 70 § i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk och 40 § i lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare den ovannämnda 198 § i lagen om pension för arbetstagare.

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har rätt att vid behandlingen av i lagen om pension för lantbruksföretagare avsedda ärenden som gäller försäkring, pensioner eller avträdelsetöd eller i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar avsedda ärenden i enskilda fall använda uppgifter som den fått för skötseln av övriga ovannämnda uppdrag, om det är uppenbart att dessa uppgifter påverkar en förmån enligt lagen om pension för lantbruksföretagare.

tagare och uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och pensionsanstalten också annars separat har rätt att få dessa uppgifter. Den som ansöker om en förmån ska då på förhand underrättas om att uppgifterna eventuellt kommer att användas.

Enligt 5 punkten lämnas uppgifter ut till Keva för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2006), i de förordningar som avses i 2 punkten eller i en överenskommelse om social trygghet.

Enligt 153 § i pensionslagen för den offentliga sektorn är en offentlig arbetsgivare skyldig att åtminstone en gång i kvartalet på det sätt som Keva bestämmer meddela Keva namn, personbeteckning, datum för inledande och avslutande av tjänste- och arbetsavtalsförhållanden och i 4 § 2 mom. i pensionslagen för den offentliga sektorn avsedda avtal och förtroendeuppdrag, uppgifter om löner och arvoden samt uppgifter om tjänstgöringstider och avbrott i fråga om personer som omfattas av lagen. Dessutom är en offentlig arbetsgivare skyldig att lämna Keva uppgifter om löner och arvoden för de ovannämnda anställningar som fortgår vid kalenderårets slut samt övriga uppgifter som gäller personernas pensionsrätt och medlemssamfundens betalningsskyldighet.

En offentlig arbetsgivare är också skyldig att på begäran lämna Keva alla de uppgifter om en arbetstagares arbete och förhållanden i arbetet samt övriga motsvarande uppgifter som kan erhållas av arbetsgivarna och som är nödvändiga för ordnandet av pensionsskyddet och för avgörandet av ett anhängigt pensionsärende eller som i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter enligt den lagen. Keva har också rätt att i en offentlig arbetsgivares handlingar granska riktigheten av uppgifter som lämnats.

Offentliga arbetsgivare är Kevas medlemssamfund, staten, evangelisk-lutherska kyrkans församlingar, kyrkliga samfundigheter, domkapitel och kyrkostyrelsen samt Folkpensionsanstalten. Kevas medlemssamfund är kommunerna och samkommunerna samt Keva och Kommunernas garanticentral. Under vissa förutsättningar som föreskrivs i lag kan också kommunala aktieföretag, stiftelser eller föreningar bli medlemssamfund. Bestämmelser om medlemssamfund finns i lagen om Keva.

Förutom med stöd av den ovannämnda anmälningsskyldigheten har Keva enligt 151 § i pensionslagen för den offentliga sektorn rätt att, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, av en arbetsgivare eller någon annan som betalar ersättning på basis av utfört arbete, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring och av myndigheter och andra som omfattas av offentlighetslagen, få de uppgifter som är nödvändiga för att ordna pensionskydd eller avgöra ett anhängigt pensions- eller förmånsärende eller som i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i pensionslagen för den offentliga sektorn, i EU:s grundförordning om social trygghet eller EU:s tillämpningsförordning om social trygghet eller anges i en överenskommelse om social trygghet. Pensionsanstalter behöver i egenskap av sista pensionsanstalt uppgifter om den privata sektorns pensionsuppgörelser och pensionsbelopp. För avdrag för en primär förmån behöver Keva dessutom uppgifter om dagpenningar enligt lagen om olycksfallsförsäkring och trafikförsäkringslagen, precis som andra pensionsanstalter. Uppgifter om anställningars giltighet och inkomster behövs av privata arbetsgivare.

Keva har rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter av en pensionsanstalt som sköter pensionsskyddet enligt en annan pensionslag få nödvändiga uppgifter om pensionsskyddet enligt arbetspensionslagarna för att kunna lämna uppgifter som motsvarar pensionsutdraget enligt 75 § i lagen om pension för arbetstagare och för förhandsrådgivning i arbetspensionsfrågor. Keva har rätt att få motsvarande uppgifter också av Pensionsskyddscentralen.

Ändamålet enligt 5 punkten motsvarar det som föreskrivs om Kevas rätt att få uppgifter i 151 och 153 § i pensionslagen för den offentliga sektorn.

Enligt 6 punkten ska uppgifter lämnas ut till Pensionsskyddscentralen. Pensionsskyddscentralen är samordnande organ för verkställigheten och utvecklandet av det arbetspensionsskydd som avses i de arbetspensionslagar som nämns i 3 § 1 mom. och 2 mom. 1—3 punkten i lagen om pension för arbetstagare.

I 2 § i lagen om Pensionsskyddscentralen föreskrivs om Pensionsskyddscentralens uppdrag. Enligt bestämmelsen ska Pensionsskyddscentralen bl.a. ha hand om de register som behövs för de uppgifter som föreskrivits för den i lag och se till att den information som pensionsanstalterna behöver för verksamheten enligt arbetspensionslagarna är tillgänglig. Pensionsskyddscentralen ska dessutom övervaka iakttagandet av försäkringsskyldigheten enligt arbetspensionslagarna och vid behov teckna en pensionsförsäkring på arbetsgivarens bekostnad samt avgöra om lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare ska tillämpas på ett arbete. Vidare ska Pensionsskyddscentralen på begäran avgöra om finsk lagstiftning om social trygghet enligt bestämmelserna om tillämplig lagstiftning i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EU:s grundförordning om social trygghet) och förordning (EG) nr 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EU:s tillämpningsförordning om social trygghet) eller i Finlands överenskommelser om social trygghet ska tillämpas på en person som arbetar utomlands. Pensionsskyddscentralen ska dessutom vara kontaktinstitution och ha andra uppdrag som förbindelseorgan vid sådana pensionsansökningar till utlandet som avses i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen (352/2010) samt sköta återindrivningsuppdrag. Pensionsskyddscentralen ska även sköta uppgifterna som förbindelseorgan enligt 3 § i lagen om överföring av pensionsrätt mellan arbetspensionssystemet i Finland och Europeiska gemenskapernas pensionssystem (165/1999), avgöra vilken pensionsanstalt som är behörig att handlägga en pensionsansökan i egenskap av sista pensionsanstalt. Pensionsskyddscentralen ska avgöra en pensionsansökan om arbetstagaren inte har arbete som omfattas av arbetspensionslagarna samt avgöra och ge beslut om huruvida det finns förutsättningar för befrielse från att betala försäkringsavgift enligt 155 § i lagen om pension för arbetstagare eller för befrielse från försäkringsskyldigheten enligt 149 § eller 150 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Pensionsskyddscentralen ska också sända arbetstagaren besked om pensionsberättigande oavlönad tid som införts i registret, om arbetstagaren inte har registrerade inkomster som omfattas av arbetspensionslagarna för den privata sektorn, samt på begäran av arbetstagaren ge ett beslut om dem enligt 75 b § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Uppgifter ska lämnas ut till Pensionsskyddscentralen för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare, i lagen om Pensionsskyddscentralen och i de förordningar som avses i 2 punkten i momentet eller i en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet och för uppfyllande av tillsynsplikten.

Enligt 198 § i lagen om pension för arbetstagare har Pensionsskyddscentralen rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter av bl.a. en arbetsgivare eller någon annan som betalar ersättning på basis av utfört arbete, en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring och av myndigheter och andra instanser på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av ett anhängigt försäkrings-, pensions- eller förmånsärende eller som annars är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i den lagen eller i lagen om Pensionsskydds-

centralen, i EU:s grundförordning om social trygghet eller EU:s tillämpningsförordning om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet.

Pensionsskyddscentralen har dessutom rätt att trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter av de pensionsanstalter som sköter pensionskyddet få de uppgifter om pensionsskyddet enligt arbetspensionslagarna som är nödvändiga för arbetspensionsutdraget och förhandsrådgivningen om arbetspension.

Pensionsskyddscentralen utfärdar bl.a. ett arbetspensionsutdrag till den som inte har några registrerade arbetsinkomster som enligt arbetspensionslagarna berättigar till pension men som har registrerade förmånsperioder.

Pensionsskyddscentralen övervakar att arbetsgivaren fullgör sin försäkringsskyldighet och den tillhörande anmälningsskyldigheten. Enligt 199 § i lagen om pension för arbetstagare har Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att av en arbetsgivare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra aktörer på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i 186 § 1 mom. i den lagen. Pensionsskyddscentralen har dessutom rätt att för nämnda ändamål av skattemyndigheterna i form av massinformation få namn, företags- och organisationsnummer eller arbetsgivares personbeteckningar, kontaktuppgifter och årsanmälningar eller motsvarande uppgifter samt bransch beträffande de arbetsgivare som betalat lön eller annat vederlag till arbetstagare, samt även uppgifter om vederlag för arbete och därtill anslutna arbetsgivarprestationer som arbetsgivarna har betalat. Pensionsskyddscentralen har rätt att få de ovan avsedda uppgifterna, även om Pensionsskyddscentralen inte i sin begäran om uppgifter har preciserat de arbetsgivare som i form av massinformation blir föremål för tillsynsförfarande och även om tillsynsförfarandet ännu inte är anhängigt. Pensionsskyddscentralen har vidare rätt att få ovan nämnda massinformation, även om beskattningen inte ännu har fastställts. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Pensionsskyddscentralen rätt att samköra och behandla ovan avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får förvaras fem år men längst tills tillsynsförfarandet avslutats. Samkörda uppgifter får inte vidareutlämnas.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har Pensionsskyddscentralen rätt att få följande uppgifter om specificerade aktörer som är behövliga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som anges i 186 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare:

1) av arbetarskyddsmyndigheterna de individualiseringsuppgifter om arbetstagare och arbetsgivare som framgår av förteckningen över dem som arbetar på en gemensam byggarbetsplats, uppgifter om vilket datum arbetet har börjat och slutat samt kontaktuppgifter för arbetsgivarens företrädare,

2) av Skatteförvaltningen uppgifter som huvudentreprenören eller någon annan huvudsaklig genomförare av byggprojektet på den gemensamma byggarbetsplatsen har lämnat in till Skatteförvaltningen om de arbetstagare och egenföretagare som arbetar på den gemensamma byggarbetsplatsen inklusive individualiseringsuppgifter, uppgifter om arbetstagarnas uppskattade arbetstider på byggarbetsplatsen, uppgifter om arbetsavtals- och uppdragsförhållandenas typ, uppgifter om utländska arbetstagares försäkringar, uppgifter om arbetsgivare och den som låter utföra hyrt arbete inklusive individualiserings- och kontaktuppgifter samt uppgifter om byggarbetsplatsens läge,

3) av Skatteförvaltningen uppgifter som den som beställt byggtjänster har lämnat in till Skatteförvaltningen om entreprenörerna inklusive individualiserings- och kontaktuppgifter, uppgifter

om entreprenadbelopp, uppgifter om avtalsenligt start- och slutdatum för entreprenaden, uppgifter om uppdragens karaktär samt uppgifter om byggarbetsplatsens läge.

Enligt 4 § i lagen om Pensionsskyddscentralen har Pensionsskyddscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att få de uppgifter som behövs för att individualisera en person, uppgifter om arbetsinkomst samt andra uppgifter om pensionsförsäkring, pensionsskydd och övrigt socialskydd som uppgiftslämnaren ombesörjer, när uppgifterna behövs för statistisk verksamhet, forskning och utveckling inom Pensionsskyddscentralens verksamhetsområde, av arbetspensionsanstalterna, Ålands landskapsregering, Folkpensionsanstalten, Olycksfallsförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen, försäkringsbolag som sköter lagstadgad olycksfalls- eller trafikförsäkring, Försäkringsbranschens Rehabilitering rf, samt övriga myndigheter och inrättningar inom socialförsäkringen om det pensionsskydd och den övriga sociala trygghet som dessa instanser sköter.

Förutom för forskning och statistisk verksamhet får Pensionsskyddscentralen samköra och använda de personuppgifter och uppgifter den fått med stöd av lagen om Pensionsskyddscentralen eller 197 och 198 § i lagen om pension för arbetstagare för att göra utredningar och framställningar som behövs för att utveckla arbetspensionsskyddet.

Dessutom är arbetsgivaren enligt 219 § i lagen om sjömanspensioner skyldig att lämna uppgifter, om det vid verkställigheten av uppdrag enligt lagen om Pensionsskyddscentralen behövs uppgifter om arbetstagarens arbete och arbetsförhållanden eller om andra motsvarande omständigheter.

Enligt 7 punkten ska uppgifter lämnas ut till Finlands Bank för genomförandet av pensionsskyddet. Enligt 58 a § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998) tillämpas det som i 26 § i lagen om statens pensioner bestäms om Statskontorets rätt att erhålla uppgifter på Finlands Banks rätt att avgiftsfritt och trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra pensionsskyddet enligt 58 §.

Lagen om statens pensioner upphävdes när pensionslagen för den offentliga sektorn trädde i kraft vid ingången av 2017. I 2 § 2 mom. i lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn föreskrivs att om det i någon annan lag, i en bestämmelse som utfärdats med stöd av någon annan lag eller i någon av Europeiska unionens rättsakter hänvisas till de lagar som upphävs genom lagen om införande av pensionslagen för den offentliga sektorn, avser hänvisningen motsvarande bestämmelser i pensionslagen för den offentliga sektorn, om inte något annat följer av pensionslagen för den offentliga sektorn eller införandelagen.

Enligt 8 punkten ska uppgifter lämnas ut till arbetslöshetsförsäkringsfonden. Arbetslöshetsförsäkringsfonden har till uppgift att fastställa och ta ut arbetslöshetsförsäkringspremier inklusive självriskpremien för utkomstskydd för arbetslösa och att övervaka att förpliktelserna i anslutning till arbetslöshetsförsäkringspremierna uppfylls.

Uppgifter ska lämnas till arbetslöshetsförsäkringsfonden för ovannämnda ändamål.

Enligt 21 b § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner ska arbetsgivaren till arbetslöshetsförsäkringsfonden före utgången av januari kalenderåret efter försäkringsåret anmäla de löner som arbetsgivaren betalat under försäkringsåret. Anmälan behöver inte göras, om arbetsgivaren inte har betalat några löner under försäkringsåret och inget förskott har fastställts. Arbetsgivaren är skyldig att göra en ovan avsedd anmälan även när arbetslöshetsförsäkringsfonden kräver detta. Enligt 21 g i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner har arbets-

löshetsförsäkringsfonden rätt att i arbetsgivarens handlingar granska riktigheten av de uppgifter som omfattas av arbetsgivarens uppgiftsskyldighet.

Bestämmelser om arbetslöshetsförsäkringsfondens rätt att få uppgifter för fastställande, uttag och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremien finns i 22 och 22 a § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Enligt 22 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner har arbetslöshetsförsäkringsfonden, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att för fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremie bl.a. av Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna få arbetsgivarspecifika uppgifter om betalda löner och uppgifter om personer som är försäkrade i enlighet med lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, och om de tidsperioder då personerna är försäkrade i enlighet med de lagarna, samt om de löner som betalats till personerna under dessa tidsperioder och identifieringsuppgifter om arbetsgivare som betalat lön, av arbetsgivaren få behövliga uppgifter, av myndigheter som nämns i 4 § 1 mom. 1—7 punkten i offentlighetslagen och av sammanslutningar och inrättningar som avses i 2 mom. få nödvändiga uppgifter, när de sistnämnda har eller kan ha information om sådant som har samband med fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremier.

Uppgifter som arbetslöshetsförsäkringsfonden behöver av arbetsgivaren för att fastställa och ta ut arbetslöshetsförsäkringspremien är i synnerhet de utredningar som stöder anmälningsskyldigheten enligt 21 b §, såsom rapporter ur företagets lönebokföring eller kopior av lönespecifikationerna. Enligt 21 g § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner har arbetslöshetsförsäkringsfonden rätt att i arbetsgivarens handlingar granska riktigheten av de uppgifter som arbetsgivaren lämnat med stöd av 22 §.

Enligt 22 a § i lagen har arbetslöshetsförsäkringsfonden trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av Skatteförvaltningen få för fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremie behövliga identifieringsuppgifter om arbetsgivare, uppgifter om arbetsgivarprestationer som arbetsgivaren uppgett, enligt betalningsmottagare genom födelseåret specificerade uppgifter som arbetsgivaren uppgett för beskattningen om utbetalda löner och därmed jämförbara prestationer samt om skatter och obligatoriska försäkringspremier som innehållits hos löntagaren.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har arbetslöshetsförsäkringsfonden på begäran rätt att av Skatteförvaltningen få uppgifter som motsvarar de i 1 mom. avsedda uppgifterna om specificerade betalningsmottagare och arbetsgivare och som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som är under behandling och som är specificerade enligt betalningsmottagare.

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har arbetslöshetsförsäkringsfonden rätt att i fråga om skattegranskningar som riktats mot arbetsgivare av Skatteförvaltningen få för fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremie behövliga identifieringsuppgifter om arbetsgivare, uppgifter som arbetsgivaren meddelat Skatteförvaltningen för beskattningen och som gäller lönebetalningen samt uppgifter som framkommit vid skattegranskningen och som gäller försummelse av de arbetsgivarskyldigheter som hänför sig till lönebetalningen.

Övervakningen av arbetslöshetsförsäkringspremierna syftar till att säkerställa att arbetsgivarna inte försummar sin försäkringsskyldighet och att de har anmält korrekta lönesummor som grund för försäkringspremierna. Övervakningen grundar sig huvudsakligen på en jämförelse

av arbetslöshetsförsäkringsuppgifter och löneuppgifter från Skatteförvaltningen. I övervakningen används dessutom information som erhållits genom myndighetssamarbete.

Utöver det ovannämnda har arbetslöshetsförsäkringsfonden också hand om fastställandet och uttaget av arbetsgivarens självriskpremier för utkomstskyddet för arbetslösa. I 24 e § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner föreskrivs om rätten att få uppgifter för att fastställa självriskpremien. Enligt paragrafen är arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande och utlämnande av uppgifter, skyldiga att till arbetslöshetsförsäkringsfonden lämna arbetstagarens identifieringsuppgifter, uppgifter om de anställningsförhållanden som inräknas i arbetsvillkoret och arbetsgivarnas identifieringsuppgifter i fråga om dem, uppgifter om arbetslöshetsdagpenning och övriga uppgifter som är nödvändiga för fastställande och verkställande av betalningsskyldigheten. Enligt 24 e § 3 mom. i den lagen ska Finansinspektionen och Folkpensionsanstalten, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om utlämnande av uppgifter, till arbetslöshetsförsäkringsfonden lämna följande uppgifter: personbeteckning, arbetslöshetskassans nummer och uppgift om första tilläggsdag för de personer vars rätt till tilläggsdagar har börjat under föregående sex månader, och före utgången av april månad personbeteckning och arbetslöshetskassans nummer för de personer som under föregående kalenderår fyllt 63 år och som har fått arbetslöshetsdagpenning efter fyllda 63 år och vars rätt till tilläggsdagar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte har börjat före fyllda 63 år.

Enligt 24 d § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner har arbetslöshetsförsäkringsfonden dessutom, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att för fastställande och verkställande av betalningsskyldigheten få nödvändiga uppgifter om arbetsgivaren och arbetstagaren av statliga och kommunala myndigheter samt andra offentligrättsliga sammanslutningar, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, arbetslöshetskassor och arbetsplatskassor samt av arbetsgivare.

Enligt 22 c § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner har arbetslöshetsförsäkringsfonden rätt att sammanställa och behandla de i 22 och 22 a § i den lagen avsedda personuppgifterna för fastställande och uppbörd av arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 4, 5 och 6 kap. samt självriskpremie enligt 8 a kap. Den sammanställda informationen får sparas tills arbetslöshetsförsäkringsfondens ovan nämnda uppdrag har utförts. Samkörda uppgifter får inte vidareutlämnas.

Enligt 9 punkten ska uppgifter lämnas ut till de försäkringsanstalter som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Försäkringsanstalter är enligt 6 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar försäkringsbolag som enligt 205 § har rätt att bedriva försäkringsverksamhet enligt den lagen, Olycksfallsförsäkringscentralen och Statskontoret, som betalar ersättning för olycksfall eller yrkessjukdom som orsakats i anställning hos staten.

Uppgifter ska lämnas ur inkomstregistret för sådant avgörande av ett försäkrings- eller ersättningsärende, sådant uppfyllande av tillsynsplikten eller andra lagstadgade uppdrag som föreskrivs i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Sådana uppgifter är nödvändiga för verkställigheten av lagstadgat olycksfallsförsäkringsskydd som enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar ska beaktas när ett försäkrings- eller ersättningsärende avgörs. När det lagstadgade olycksfallsskyddet verkställs är det fråga om konstaterande av att lagstadgade ersättningsvillkor uppfylls. Ett ärende som är under handläggning kan förutom ersättning gälla t.ex. försummad premiebetalning eller försäkringsskyldighet.

I 159 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om försäkringstagarens skyldighet att lämna uppgifter till försäkringsbolaget för fastställande av försäkringspremien när försäkringen tecknas. I lagen anges som exempel de väsentligaste uppgifterna som försäkringsbolaget i allmänhet behöver för att kunna beräkna en försäkringspremie i enlighet med sina premiegrunder. Enligt lagen ska försäkringstagaren till försäkringsbolaget lämna de uppgifter om sin bransch, kvantitet och kvalitet på arbete som försäkringstagaren låter utföra, tidpunkten för när arbetet börjar, ägarförhållandena i företaget och förebyggande arbetarskyddsarbete, vilka behövs för att bedöma risken för olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, bestämma premien och administrera försäkringen samt om andra omständigheter som påverkar premien och anges av försäkringsbolaget. Förteckningen är inte uttömmande, eftersom varje försäkringsbolag beslutar självständigt om sina egna premiegrunder i fråga om försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom och definierar vilka uppgifter bolaget behöver för att fastställa försäkringspremien. Bestämmelsen förpliktar försäkringstagaren att lämna de uppgifter som försäkringsbolaget begär till bolaget. I praktiken är den lönesumma som arbetsgivaren betalar dock en allmän grund för bestämmande av försäkringspremien. Försäkringstagaren ska lämna de ovan beskrivna uppgifterna antingen i samband med ansökan om försäkring eller senast 14 dagar efter det att försäkringen har börjat gälla.

I fråga om fortlöpande försäkringar ska försäkringstagaren för närvarande i enlighet med 160 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar anmäla de ovannämnda uppgifterna till försäkringsbolaget årligen (årsanmälan). Varje försäkringsbolag definierar innehållet även i denna anmälan. Den slutliga försäkringspremien för försäkringsperioden beräknas utifrån årsanmälan. Försäkringstagaren ska också anmäla väsentliga förändringar som sker under kalenderåret i de uppgifter som försäkringsbolaget begär. Med hjälp av dessa uppgifter kan försäkringsbolaget hålla försäkringspremien på rätt nivå under försäkringsperioden. I fortsättningen får försäkringsbolagen motsvarande uppgifter som i årsanmälan från inkomstanmälningarna till inkomstregistret.

Enligt 252 § i lagen om olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar har en försäkringsanstalt, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, rätt att av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring och av myndigheter och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få de uppgifter om arbetstagarens arbetsförhållanden, arbete som företagare och inkomster, betalda förmåner och andra faktorer som är nödvändiga för att avgöra ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller som i övrigt är nödvändiga för att verkställa de uppgifter som föreskrivs i den lagen, EU:s förordningar om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet. Därtill har försäkringsanstalten rätt att få uppgifter om bl.a. arbetstagarens arbete, arbetsgivarens vederlag till arbetstagaren och grunderna för dem samt andra uppgifter som är nödvändiga för ovannämnda ändamål.

Enligt 254 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar har försäkringsanstalten också rätt att i en arbetsgivares dokument granska riktigheten av de uppgifter som ingår i arbetsgivarens skyldighet enligt lagen att lämna uppgifter.

Försäkringsanstaltens försäkrings- och ersättningshandläggning kan också grunda sig på lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete, familjevårdslagen, lagen om stöd för närståendevård, lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, kommunallagen, socialvårdslagen, lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda eller lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

I 179 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om försäkringsbolagets tillsynsplikt. Enligt paragrafen ska försäkringsbolaget övervaka att en arbetsgivare som

RP 134/2017 rd

har tecknat en försäkring i bolaget uppfyller sin anmälningsplikt och andra försäkringsrelaterade skyldigheter enligt den lagen. Försäkringsbolagets tillsyn riktar sig mot dess egna kunder. I lagen föreskrivs inte närmare om försäkringsbolagens tillsynsåtgärder. Enligt motiveringen till lagen (RP 277/2014 rd) ger bestämmelsen försäkringsbolagen möjlighet att genomföra tillsynsåtgärder som de anser behövs. En tillsynsåtgärd av detta slag kan vara t.ex. masstillsyn som gäller uppgifter om lönesummor. Om försäkringsbolaget inte får lönesummorna av arbetsgivaren kan det i enlighet med 161 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar bestämma försäkringspremien utifrån de uppgifter bolaget kan inhämta själv.

Försäkringsbolaget har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter också rätt att av en arbetsgivare, av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra aktörer på vilka offentlighetslagen tillämpas få de uppgifter som är nödvändiga för fullgörandet av den tillsynsskyldighet som föreskrivs i den lagen. Bestämmelser om detta finns i 260 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Försäkringsbolaget har dessutom rätt att för nämnda ändamål av skattemyndigheterna i form av massinformation få namn, företags- och organisationsnummer eller arbetsgivares personbeteckningar, kontaktuppgifter och årsanmälningar eller motsvarande uppgifter samt bransch beträffande de arbetsgivare som betalat lön eller annat vederlag till arbetstagare, samt även uppgifter om vederlag för arbete och därtill anslutna arbetsgi-varprestationer som arbetsgivarna har betalat. Försäkringsbolaget har rätt att få de uppgifter som avses ovan även om det i sin begäran om uppgifter inte har specificerat vilka arbetsgivare som blir föremål för ett tillsynsförfarande i form av massinformation och även om ett tillsynsförfarande ännu inte har inletts och även om beskattningen ännu inte är fastställd. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har försäkringsbolaget rätt att samköra och behandla ovan avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får bevaras i fem år, dock högst till dess att tillsynsförfarandet har avslutats, men samkörda uppgifter får inte vidareutlämnas.

Ändamålet enligt 9 punkten motsvarar det som i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar samt i övriga ovannämnda lagar föreskrivs om försäkringsanstaltens rätt att få uppgifter och de ändamål som anges i dessa lagar.

Enligt 10 punkten ska uppgifter lämnas ut till de försäkringsanstalter som avses i lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare. Uppgifter ska lämnas ut för avgörande av försäkrings- och ersättningsärenden som gäller olycksfallsskydd enligt den lagen eller för uppfyllande av tillsynsplikten.

Enligt 16 § i lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare tillämpas på ärenden som gäller olycksfallsskydd enligt den lagen bestämmelserna om bl.a. verkställande av förmaner och om utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Bestämmelserna om rätten att få uppgifter i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar beskrivs ovan i punkt 9. Enligt lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare ska bestämmelserna om försäkring och försäkringspremier i 159 och 160 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar tillämpas också på en i lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare avsedd försäkring som gäller olycksfallsskydd samt på försäkringspremien för den. Vad gäller idrottsutövares pensionsskydd innehåller lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare inga bestämmelser om rätten att få uppgifter trots sekretessbestämmelserna.

Ändamålet enligt 10 punkten motsvarar det som föreskrivs om försäkringsbolagets rätt att få uppgifter i 16 § i lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare.

Enligt 11 punkten ska uppgifter lämnas ut till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för avgörande av ett ersättningsärende som är under handläggning eller för verkställighet

en av de uppdrag som föreskrivs i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, i de förordningar som avses i 2 punkten eller i en överenskommelse om social trygghet. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalts uppdrag sköts enligt 10 § i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare. I 4 punkten föreskrivs i övrigt om Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som uppgiftsanvändare.

Enligt 157 § i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar har Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, rätt att av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av Olycksfallsförsäkringscentralen och av myndigheter och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få de uppgifter om en arbetstagares anställningsförhållanden, arbete som företagare och inkomster, betalda förmåner och andra faktorer som är nödvändiga för att avgöra ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller som i övrigt är nödvändiga för att verkställa de uppgifter som föreskrivs i den lagen, EU:s förordningar om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt har också rätt att av arbetsgivaren få de uppgifter om skadefallet, de förhållanden under vilka skadefallet inträffade, orsakerna och följderna, arbetstagarens arbete, arbetsgivarens vederlag till arbetstagaren och grunderna för dem samt andra uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller som i övrigt är nödvändiga för att verkställa de uppgifter som föreskrivs i den lagen, EU:s förordningar om social trygghet eller en överenskommelse om social trygghet.

Med stöd av 165 § i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar har Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt vid handläggningen av ett försäkrings- eller ersättningsärende enligt den lagen också rätt att i enskilda fall använda uppgifter som den fått för skötseln av åligganden som föreskrivits för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, om det är uppenbart att dessa uppgifter påverkar avgörandet av ärendet och uppgifterna enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet och Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt också annars särskilt har rätt till dessa uppgifter. Den vars uppgifter det är fråga om ska på förhand underrättas om att uppgifterna eventuellt kommer att användas.

Ändamålet enligt 11 punkten motsvarar det som föreskrivs om rätten att få uppgifter i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet.

Enligt 12 punkten ska uppgifter lämnas ut till de försäkringsbolag som avses i trafikförsäkringslagen. Med försäkringsbolag avses enligt 2 § i trafikförsäkringslagen ett försäkringsbolag eller annat försäkringsföretag som har fått koncession att bedriva sådan försäkringsverksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/103/EG om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet.

Uppgifter ska lämnas ut för avgörande av ett ersättningsärende som är under handläggning eller för skötseln av de uppdrag som föreskrivs i den lagen. I 82 § i trafikförsäkringslagen föreskrivs om trafikförsäkringsbolagets rätt att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag. Enligt bestämmelsen har ett försäkringsbolag trots tystnadsplikten och andra begränsningar av rätten till uppgifter rätt att av försäkrings- eller pensionsinstitut som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och av andra instanser som offentlighetslagen tillämpas på få uppgifter om den skadelidandes eller ersättningsberättigades anställningsförhållanden, och inkomster, förmåner som utbetalats till honom eller henne och om andra motsvarande omständigheter. Försäkringsbolaget har likaså enligt nämnda bestämmelse rätt att av arbetsgivare få uppgifter om arbetstagarens arbete, om vederlag som arbetsgi-

varen betalar denne och om grunderna för dem och om andra motsvarande omständigheter. Försäkringsbolagets rätt att få uppgifter förutsätter att uppgifterna är nödvändiga för avgörande av ett försäkrings- eller ersättningsärende som behandlas eller annars är nödvändiga för skötseln av uppgifter enligt trafikförsäkringslagen.

Ändamålet enligt 12 punkten motsvarar det som föreskrivs om försäkringsbolagets rätt att få uppgifter i 82 § i trafikförsäkringslagen. Vid ersättning av trafikskador behövs uppgifter av t.ex. Skatteförvaltningen och andra försäkringsanstalter. Uppgifter om ersättningar som betalts ut av andra försäkringsanstalter behövs t.ex. vid samordning med den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Anställnings- och löneuppgifter av arbetsgivaren behövs bl.a. för att bestämma ersättningen för inkomstbortfall.

Enligt 13 punkten ska uppgifter lämnas ut till Trafikförsäkringscentralen för avgörande av ett ersättningsärende som är under handläggning eller för skötseln av de uppdrag som föreskrivs i trafikförsäkringslagen.

Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter ur inkomstregistret motsvarar i 12 punkten avsedda försäkringsbolags rätt att få uppgifter. Enligt 4 § i trafikförsäkringslagen tillämpas det som i 82 § i den lagen föreskrivs om försäkringsbolag också på Trafikförsäkringscentralen.

Trafikförsäkringscentralen är primärt ansvarig för trafikskador som orsakas i Finland av fordon vars stadigvarande hemort är någon annanstans än i Finland, för trafikskador som orsakas av att fordon för vilka trafikförsäkring inte behöver tecknas används i trafik och för personskador som orsakas av att fordon som förblir okända används i trafik, liksom även trafikskador om försäkringsplikten för fordonet har försumrats. Vid ersättning av trafikskador kan till Trafikförsäkringscentralen lämnas ut motsvarande uppgifter som till trafikförsäkringsbolaget med stöd av 12 punkten.

Enligt 14 punkten ska uppgifter lämnas ut till Patientförsäkringscentralen. Patientförsäkringscentralen svarar för ersättningsverksamheten enligt patientskadelagen.

Uppgifter ska lämnas ut för att bestämma ersättningsgrunden och omfattningen av ersättningskyldigheten. Enligt 5 d § i patientskadelagen har Patientförsäkringscentralen rätt att trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter som behövs för nämnda ändamål av bl.a. myndigheterna, arbetsgivaren för den skadelidande eller för någon annan som ansöker om ersättning, av en pensions- eller försäkringsanstalt, en pensionsstiftelse och en arbetslöshetskassa. Ändamålet enligt 11 punkten motsvarar det som föreskrivs om Patientförsäkringscentralens rätt att få uppgifter i patientskadelagen.

Enligt 15 punkten ska uppgifter lämnas ut till Olycksfallsförsäkringscentralen för tillsyn över den försäkringsverksamhet som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Olycksfallsförsäkringscentralen ska bl.a. övervaka att arbetsgivarna uppfyller sin försäkringskyldighet enligt 3 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. För denna tillsyn, bekämpning av grå ekonomi och utredning av ersättningsansvarigt försäkringsbolag ska Olycksfallsförsäkringscentralen föra ett försäkringsregister. Registrets datainnehåll anges i lagen (178 §) och uppgifterna för det fås från försäkringsbolagen.

Enligt 260 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar har Olycksfallsförsäkringscentralen, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i rätten att få information, rätt att av arbetsgivaren, försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet, myndigheterna och andra aktörer som offentlighetslagen tillämpas på få uppgifter som är nödvändiga för att uppfylla den tillsynsplikt som föreskrivs i den lagen. På

motsvarande sätt som försäkringsbolagen har Olycksfallsförsäkringscentralen rätt att i detta syfte av skattemyndigheterna som massinformation få namnet på de arbetsgivare som betalat lön eller annat vederlag till arbetstagarna, företags- och organisationsnummer eller arbetsgivarnas personbeteckningar, kontaktinformation, årsanmälningar eller uppgifter som motsvarar årsanmälningarna, branscher och uppgifter om de vederlag som arbetsgivarna har betalat för arbete och de arbetsgivarprestationer som anknyter till dem. Olycksfallsförsäkringscentralen har rätt att få de uppgifter som avses ovan även om den i sin begäran om uppgifter inte har specificerat vilka arbetsgivare som i form av massinformation blir föremål för ett tillsynsförfarande och även om ett tillsynsförfarande ännu inte har inletts och även om beskattningen ännu inte är fastställd. För verkställigheten av ett tillsynsuppdrag har Olycksfallsförsäkringscentralen rätt att samköra och behandla ovan avsedda personuppgifter. Samkörda uppgifter får dock inte vidareutlämnas. Ändamålet enligt 15 punkten motsvarar det som föreskrivs om Olycksfallsförsäkringscentralens rätt att få uppgifter. Olycksfallsförsäkringscentralen har dessutom i egenskap av försäkringsanstalt enligt 6 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar rätt att få uppgifter som avses i punkt 9 vid handläggning av ett ersättningsärende när skadefallet har inträffat i oförsäkrat arbete. I enlighet med 9 punkten tillämpas då på Olycksfallsförsäkringscentralens verksamhet 252 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Enligt 16 punkten ska uppgifter lämnas ut till Statskontoret. Statskontoret ansvarar för flera olika lagstadgade ersättningssystem som behöver uppgifter från inkomstregistret. Uppgifter ska lämnas ur inkomstregistret för avgörande av ersättningsärenden som är under handläggning och som avses i trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete, lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter (894/1946), lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag och brottsskadlagen. Statskontorets behov av uppgifter gäller avgörande av ersättningsärenden i situationer där den ersättningsökande kan få ersättning för inkomstbortfall eller motsvarande.

Statskontoret har i vissa fall ersättningsskyldighet enligt trafikförsäkringslagen. Enligt 32 § i trafikförsäkringslagen tillämpas på Statskontoret vad som i 82 § i den lagen föreskrivs om trafikförsäkringsbolagets rätt att få uppgifter av arbetsgivare, myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag. Lämnande av uppgifter för ersättningsverksamhet enligt trafikförsäkringslagen beskrivs i 12 punkten.

Statskontoret är en i 6 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar avsedd försäkringsanstalt. Statskontoret betalar ersättning för olycksfall eller yrkessjukdom som orsakats i anställning hos staten. Eftersom Statskontoret inte försäkrar statligt anställda får det ur inkomstregistret endast uppgifter för ersättningar. Statskontoret får inte s.k. årsanmälningsuppgifter. Statskontorets rätt att få uppgifter för handläggning av ersättningsärenden grundar sig på 252 och 254 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar. Paragraferna behandlas i motiveringen till 9 punkten. Ersättning för olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom kan också grunda sig på lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete eller på lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter. I ärenden som gäller dessa tillämpas enligt hänvisningsbestämmelserna det som föreskrivs i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Statskontoret administrerar i egenskap av behörig försäkringsanstalt även ersättningssystemet för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom. Enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom och lagen om ersättning för

olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag tillämpas på omständigheter som anges i dessa lagar bestämmelserna om utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar.

Enligt 47 § i brottsskadelagen har Statskontoret trots bestämmelser och föreskrifter om sekretess rätt att på begäran av bl.a. Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt av den ersättningssökandes arbetsgivare, arbetslöshetskassor och andra som beviljar förmåner få de uppgifter som är nödvändiga för att utreda ett ersättningsärende. Uppgifter behövs t.ex. i situationer där det krävs en utredning av beloppet av de ersättningar från annat håll som enligt lag ska dras av från ersättning enligt brottsskadelagen.

Ändamålet enligt 16 punkten motsvarar det som föreskrivs om Statskontorets rätt att få uppgifter i de ovannämnda lagarna.

Statskontoret sköter även skadehandläggning som grundar sig på vissa andra lagar utöver de ovannämnda. För detta ändamål kan det finnas behov av uppgifter som ska sparas i inkomstregistret. Till dessa lagar hör viltskadelagen (105/2009), lagen om statens skadeståndssamhet (978/2014), lagen om ersättning av statens medel som till följd av frihetsberövande skall betalas till oskyldigt häktad eller dömd (422/1974), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) och lagen om avgiftsbefrielse (529/1980). I dessa lagar föreskrivs dock inte om rätten att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter av arbetsgivare, andra prestationsbetalare eller myndigheter. Därför kan uppgifter inte lämnas ut ur inkomstregistret till Statskontoret för skötseln av uppdrag enligt dessa lagar.

I 17 punkten föreskrivs om lämnande av uppgifter till Folkpensionsanstalten. Lämnandet av uppgifter till Folkpensionsanstalten avviker från det som föreskrivs i 13 § om lämnande av uppgifter till andra uppgifts användare, eftersom till Folkpensionsanstalten ska lämnas ut de inkomstuppgifter och andra uppgifter om alla inkomsttagare i inkomstregistret som Folkpensionsanstalten har rätt att få för verkställigheten av alla pensioner och förmåner som det föreskrivs att den ska verkställa och för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i EU:s förordningar om social trygghet eller i en överenskommelse om social trygghet.

Bestämmelser om sociala trygghetsförmåner som Folkpensionsanstalten har hand om finns i flera lagar. Folkpensionsanstalten behöver uppgifter ur inkomstregistret för verkställigheten av inkomstrelaterade pensioner, bostadsbidrag för pensionstagare, barnavårdsstöd, sjukdagpenning, rehabiliteringspenning, föräldradagpenning, specialvårdspenning, partiell sjukdagpenning, allmänt bostadsbidrag, arbetslöshetsförmåner, alterneringsersättning, integrationsstöd, grunddelen i det grundläggande utkomststödet, militärunderstöd och studiestöd.

Uppgifter ur inkomstregistret behövs i samband med återkrav av förmåner och indrivning av borgensansvars- och underhållsbidragsskulder för att bedöma kundens betalningsförmåga när betalningsarrangemang upprättas. Uppgifter ur inkomstregistret behövs också för att avgöra kunders ansökningar om betalningsbefrielse för statens fordran som gäller underhållsbidragsskulder eller borgensfordran på studielån. Uppgifter ur registret behövs dessutom vid försäkringsavgöranden enligt lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet och vid skötseln av uppdrag enligt lagen om gränsöverskridande hälso- och sjukvård.

Förutom genom det som en förmånsökande uppger i sin ansökan har Folkpensionsanstalten för närvarande rätt få uppgifter på två sätt: antingen ur register som administreras av andra myndigheter och motsvarande instanser som sköter offentliga uppdrag, eller på begäran om en enskild person när ett förmånsärende som gäller personen behandlas. I 85 § i folkpensionslagen föreskrivs det om Folkpensionsanstaltens rätt att få uppgifter av myndigheter samt av pensions- och försäkringsanstalter för skötseln av de förmåner som Folkpensionsanstalten

ålagts att verkställa. Folkpensionsanstalten får utan särskild begäran bl.a. följande uppgifter om alla som bor i Finland: befolkningsregisteruppgifter, skatteuppgifter, uppgifter om arbetspensioner, uppgifter om sökande av vuxenutbildningsstöd och avgöranden som gäller vuxenutbildningsstöd samt uppgifter om inkomstrelaterade arbetslöshetsdagpenningar och ansökningar om dessa redan innan själva ärendet behandlas, dvs. oberoende av den faktiska klientrelationen. Enligt bestämmelsen har Folkpensionsanstalten rätt att av bl.a. Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna, försäkringsanstalterna samt andra som beviljar eller betalar ut pensioner eller andra ersättningar få uppgifter om pensions- och ersättningsbeslut och om ändring av pensions- eller ersättningsbelopp samt om det belopp av arbetspension som inte inkluderar de intjänade pensioner eller höjningar som nämns i 23 § i folkpensionslagen och inte heller förtidsminskning av arbetspensionen. Ovan avsedda uppgifter om pensioner och ersättningar är förmånstagarens personuppgifter, pensions- och ersättningsslag, grunderna för fastställandet, grunden för en förhöjning samt belopp och tid för vilken pensionen eller ersättningen betalas.

Vidare har Folkpensionsanstalten rätt att med stöd av 85 § i folkpensionslagen av Pensionskyddscentralen få uppgifter om att en person med stöd av en för Finland bindande mellanstatlig överenskommelse omfattas av den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland, av Utbildningsfonden få personuppgifter och identifieringsuppgifter om dem som ansökt om vuxenutbildningsstöd och av arbetslöshetskassorna få uppgifter om grunderna för inkomstrelaterade dagpenningar.

För skötseln av de förmåner som Folkpensionsanstalten ålagts att verkställa har den dessutom utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att av Skatteförvaltningen årligen få bl.a. följande nödvändiga uppgifter med tillhörande identifieringsuppgifter i fråga om fysiska personer: specificerade uppgifter om förvärvs- och kapitalinkomster, uppgifter om avdrag för inkomstens förvärvande och naturliga avdrag, uppgifter om försäkringslöner enligt 72 § i lagen om pension för arbetstagare samt uppgifter om obligatoriska pensions- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter. Dessutom har Folkpensionsanstalten rätt att av Skatteförvaltningen få övriga uppgifter som är nödvändiga för förmånerna.

Uppgifter lämnas alltså även för närvarande ut om personer som inte har ett förmånsärende under handläggning vid Folkpensionsanstalten. Uppgifter som behövs för förmåner lämnas ut för alla inkomsttagare, även om förmånerna aldrig kommer att bli aktuella för alla inkomsttagare. Folkpensionsanstalten får dessa uppgifter i form av massinformation för att säkerställa att den kan sköta sitt uppdrag att bevilja olika förmåner med så få fördröjningar och så smidigt och flexibelt som möjligt. Folkpensionsanstalten behöver kunna bevara uppgifter redan innan en ansökan har blivit anhängig och fortsätta bevara dem även efter att handläggningen av ärendet har avslutats. Behovet att använda uppgifter hänger ihop med flera av Folkpensionsanstaltens uppdrag. Uppgifter behövs vid handläggning av förmåner, granskning av gamla förmånsavgöranden, för kundservice och rådgivning t.ex. när det gäller användningen av olika räknare och förhandsifyllning av ansökningar samt vid utredning av effekterna av förändrade inkomster efter ett förmånsavgörande. Folkpensionsanstalten ska ha tillgång till uppgifter som hämtats från inkomstregistret t.ex. redan när kunden kontaktar kundservicen. Eftersom behovet av uppgifter är konstant ska Folkpensionsanstalten bevara uppgifter, t.ex. bokföringsverifikat, så länge som det föreskrivs i den lagstiftning som Folkpensionsanstalten tillämpar och därefter radera uppgifterna.

Uppgifter ska lämnas ut ur inkomstregistret till Folkpensionsanstalten en gång per dygn. Utlämnandet gäller uppgifter som ändrats jämfört med dygnet innan. Att begära uppgifter om enskilda personer skulle på grund av det stora antalet fall vara ytterst dyrt och besvärligt både för Folkpensionsanstalten och för uppgiftslämnaren. Folkpensionsanstalten har uppgett att den

varje år meddelar miljoner avgöranden där uppgifter ur inkomstregistret behövs. Under ett dygn behövs således inkomstuppgifter för tiotusentals inkomsttagare, och dessa inkomsttagare varierar varje dygn. Folkpensionsanstalten ska alltid själv svara för att den endast behandlar och använder den del av dessa uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som är under handläggning.

På de ovannämnda grunderna föreskrivs i 1 mom. 17 punkten på motsvarande sätt som i nuläget att Folkpensionsanstalten i form av massinformation ska få de uppgifter ur inkomstregistret som den trots sekretessbestämmelserna har rätt till för de ändamål som det föreskrivs att den ska verkställa. Bestämmelser om själva rätten att få uppgifter, vilken definierar innehållet i de uppgifter som lämnas ut ur inkomstregistret till Folkpensionsanstalten, samt om de ändamål för vilka uppgifterna ur inkomstregistret används ska finnas i speciallagstiftningen om Folkpensionsanstalten.

I de förmånslagar som Folkpensionsanstalten verkställer finns bestämmelser om Folkpensionsanstaltens rätt att få de uppgifter som är nödvändiga för avgörande av en förmån eller sådana nödvändiga uppgifter som annars ska beaktas vid verkställigheten av uppdrag som föreskrivs i dessa lagar, i överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland eller i andra internationella författningar om social trygghet. Folkpensionsanstalten har rätt att få uppgifterna trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter.

Folkpensionsanstalten har i regel rätt att få uppgifter av statliga och kommunala myndigheter samt andra offentligrättsliga sammanslutningar, Skatteförvaltningen, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter och andra som beviljar eller betalar ut pension eller annan ersättning, Patientförsäkringscentralen och Trafikförsäkringscentralen, arbetsgivare, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor och Utbildningsfonden. Vilka instanser som är skyldiga att lämna ut uppgifter kan variera något beroende på lag.

Bestämmelser om rätten att få uppgifter finns förutom i nämnda 85 § i folkpensionslagen dessutom bl.a. i 86 § i folkpensionslagen, 19 kap. 1 och 3 § i sjukförsäkringslagen, 59 och 60 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, 42 § i lagen om allmänt bostadsbidrag, 41 a § i lagen om studiestöd, 13 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, 18 a § i lagen om utkomststöd, 20 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, 32 § i lagen om garantipension, 15 § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet, 22 a § i militärunderstödslagen, 34 § i lagen om underhållsstöd, 43 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, 43 § i lagen om handikappförmåner, 17 § i lagen om frontmannapension (119/1977), 23 a § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn samt 22 § i lagen om pensionsstöd.

Folkpensionsanstalten använder uppgifter ur inkomstregistret bl.a. för kontroll av rätten till garantipension, övervakning av arbetsinkomster hos mottagare av garantipension och invalidpension, utredning av årsinkomster vid beräkning av fortsättningspensionens kompletteringsbelopp för den efterlevande maken, bestämning av bostadsbidrag för pensionstagare, utredning av hur deltidsarbete och inkomster påverkar barnavårdsstöden, utredning av förutsättningarna för erhållande av dagpenningförmåner, beviljande av dagpenningförmåner, utredning av hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp, utredning av förutsättningarna för ersättning för kostnader för familjeledighet som orsakas av föräldraskap, utredning av förutsättningarna för erhållande av rehabiliteringspenning, beviljande av rehabiliteringspenning, utredning av vilken lagstiftning om social trygghet som ska tillämpas på en person, utredning av när tillämpningen av lagstiftningen om social trygghet inleds och upphör samt av huruvida villkoret om stadigvarande boende uppfylls, utredning av de inkomster som ska beaktas vid beviljande av bostadsbidrag, beviljande av arbetslöshetsförmåner

t.ex. för utredning av huruvida arbetsvillkoret uppfylls, beviljande av arbetslöshetsdagpenning, behovsprövning i fråga om arbetsmarknadsstöd, jämkning och minskning av arbetslöshetsförmåner, ekonomisk behovsprövning i fråga om studiestöd, dvs. inkomstövervakning och avgörande om studiestöd ska beviljas samt för återkrav av förmåner och kundservice.

I många förmånslagar finns också en bestämmelse enligt vilken Folkpensionsanstalten vid behandlingen av en förmån enligt den lagen i enskilda fall har rätt att använda uppgifter som den har fått för fullgörandet av andra uppdrag som ålagts den. Uppgifter får användas om det är uppenbart att de påverkar en förmån enligt den lagen och om de enligt lag ska beaktas vid beslutsfattandet samt om Folkpensionsanstalten även annars skulle ha rätt att erhålla dem särskilt. En sådan bestämmelse finns i 91 § i folkpensionslagen, 19 kap. 9 § i sjukförsäkringslagen, 61 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, 45 § i lagen om allmänt bostadsbidrag, 42 § i lagen om studiestöd, 22 b § i militärunderstödslagen, 35 § i lagen om underhållsstöd, 47 § i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare, 13 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, 24 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn samt 47 § i lagen om handikappförmåner.

Enligt 18 punkten ska uppgifter lämnas ut till kommuner för bestämmande av de klientavgifter som avses i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken.

Enligt 14 a § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården är bl.a. statliga och kommunala myndigheter samt andra offentligrättsliga samfund, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter, försäkringsanstalter, arbetsgivare och arbetslöshetskassor skyldiga att på hälso- och sjukvårdsmyndighetens begäran trots sekretessbestämmelserna lämna alla de i dess besittning varande upplysningar och utredningar om klientens ekonomiska ställning som behövs för att klientavgiften ska kunna fastställas, om den kommun eller samkommun som fastställer avgiften inte av klienten eller hans eller hennes lagliga företrädare har fått tillräckliga och tillförlitliga uppgifter för fastställande av avgiften. Det som föreskrivs ovan tillämpas också på uppgifter och utredningar om en sådan persons ekonomiska ställning som har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller äktenskapsliknande förhållanden med en person i långvarig anstaltsvård, om den avgift som tas ut för anstaltsvården bestäms eller har bestämts utifrån makarnas sammanräknade inkomster.

Enligt 17 § i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken är statliga och kommunala myndigheter samt andra offentligrättsliga samfund, Folkpensionsanstalten, Pensionskyddscentralen, pensionsstiftelser och andra pensionsanstalter, försäkringsanstalter, arbetsgivare och arbetslöshetskassor skyldiga att på begäran av de myndigheter som sköter uppgifter inom småbarnspedagogiken avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna lämna alla uppgifter och utredningar om serviceanvändarens och hans eller hennes familjs ekonomiska ställning som de förfogar över och som i väsentlig grad påverkar storleken på avgiften och som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna bestämma den avgift som föreskrivs i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken eller kontrollera de uppgifter som lämnats till myndigheten.

Ändamålet enligt 18 punkten motsvarar det som föreskrivs om kommunens rätt att få uppgifter i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken. Uppgifter ur inkomstregistret kommer att användas för bestämning av avgifter vars storlek beror på betalningsförmågan. Sådana klientavgifter inom social- och hälsovården är bl.a. avgifter för fortlöpande och regelbunden hemsjukvård, hemservice enligt 19 § i socialvårdslagen (1301/2014) och avgifter för långvarig anstaltsvård. Rätten att få uppgifter om kundens inkomster behövs när de inkomst- eller förmögenhetsuppgifter som kunden eller dennes lagliga företrädare har uppgett är bristfälliga eller när en social- och hälsovårds-

myndighet vill kontrollera att dessa uppgifter är korrekta. Avgifterna inom småbarnspedagogiken grundar sig på det enligt avgiftsprocenten angivna beloppet av de månadsinkomster som överskrider den lägsta inkomstgränsen. Denna avgiftsprocent bestäms enligt familjens storlek. Uppgifter ur inkomstregistret ska användas för att bestämma och justera avgifter samt för att kontrollera uppgifter som lämnats till den myndighet som bestämmer avgifterna.

Enligt 19 punkten ska uppgifter lämnas ut till samkommuner för bestämmande av de klientavgifter som avses i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken. Enligt 8 § i kommunallagen kan kommunen själv organisera de uppgifter som åligger den enligt lag eller avtala om att organiseringsansvaret överförs på en annan kommun eller en samkommun. Vid lagstadgat samarbete ansvarar den andra kommunen eller samkommunen för organiseringen av uppgifterna för kommunens räkning. Därför har samkommuner samma rätt att få uppgifter ur inkomstregistret som kommuner enligt 18 punkten.

Enligt 20 punkten ska uppgifter lämnas ut till arbetslöshetskassor som avses i 1 § i lagen om arbetslöshetskassor. Uppgifter ska lämnas för avgörande av sådana ärenden som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller i lagen om alterneringsledighet och som är under handläggning eller för utredning av missbruk eller för verkställighet av de uppdrag som föreskrivs i de lagarna eller i en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet.

Enligt 13 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har arbetslöshetskassorna trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt den lagen eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet av bl.a. statliga och kommunala myndigheter och andra offentligrättsliga samfund, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, arbetsgivare, uppdragsgivare eller någon annan som låter utföra arbetet, arbetslöshetskassor och arbetsplatskassor. Dessutom ska Folkpensionsanstalten enligt paragrafen underrätta arbetslöshetskassan i fråga om en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning eller dennes make beviljas stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn. Arbetslöshetskassan har dessutom trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av Skatteförvaltningen få sådana uppgifter om inkomsterna för personer som erhåller arbetslöshetsförmåner vilka behövs för att utreda missbruk av dessa förmåner.

Förutom arbetslöshetsförmåner beviljar arbetslöshetskassorna också alterneringsersättning som betalas ut under alterneringsledighet. Enligt 21 § i lagen om alterneringsledighet ska lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas på skyldigheten att lämna uppgifter och rätten att få uppgifter i fråga om alterneringsersättningar.

Ändamålet enligt 20 punkten motsvarar det som föreskrivs om arbetslöshetskassans rätt att få uppgifter i 13 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i 21 § i lagen om alterneringsledighet. För att kunna avgöra ansökningar om arbetslöshetsförmåner behöver arbetslöshetskassorna uppgifter om bl.a. sökandens arbetshistoria och ekonomiska omständigheter. Uppgifter ur inkomstregistret används bl.a. för att undersöka förutsättningarna för utbetalning av inkomstrelaterad dagpenning, beräkna beloppen av inkomstrelaterade dagpenningar och alterneringsersättningar, fastställa de inkomster som ska beaktas vid jämkning av arbetslöshetsförmåner och för att bevilja rörlighetsunderstöd.

Enligt 21 punkten ska uppgifter lämnas ut till Utbildningsfonden för beviljande och utbetalning samt övrig verkställighet av vuxenutbildningsstöd.

Enligt 28 § i lagen om vuxenutbildningsstöd har Utbildningsfonden rätt att få sådana uppgifter som behövs för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa ett uppdrag enligt den lagen av bl.a. statliga och kommunala myndigheter och andra offentligrättsliga sammanslutningar, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter och andra som beviljar eller betalar pension eller ersättning samt av arbetslöshetskassan och arbetsgivaren. Ändamålet enligt 21 punkten motsvarar det som föreskrivs om Utbildningsfondens rätt att få uppgifter i 28 § i lagen om vuxenutbildningsstöd.

Av de förmåner som Utbildningsfonden beviljar gäller rätten att få uppgifter ur inkomstregistret endast vuxenutbildningsstöd. Utbildningsfonden ska använda uppgifter ur inkomstregistret när den beviljar vuxenutbildningsstöd bl.a. för att undersöka förutsättningarna för beviljande av stödet och för att fastställa den lön och de jämkade biinkomster som förtjäntdelen i vuxenutbildningsstödet baserar sig på. Dessutom ska Utbildningsfonden använda uppgifter ur inkomstregistret t.ex. i ärenden som gäller avbrytande av utbetalningen av vuxenutbildningsstöd och återkrav av överbetalningar.

Enligt 22 punkten ska uppgifter lämnas ut till arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen.

Enligt 4 § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen har arbetarskyddsmyndigheten och inspektören för verkställande av tillsynen rätt att i den omfattning som tillsynen förutsätter av arbetsgivaren till påseende få de handlingar som denne enligt de föreskrifter som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn ska göra upp eller förvara samt att få övrig utredning över sådant som arbetsgivaren i enlighet med de föreskrifter som omfattas av arbetarskyddsmyndighetens tillsyn ska göra upp, förvara eller inneha i någon annan än skriftlig form samt av arbetsgivaren för tillsynen få också andra behövliga uppgifter samt kopior av handlingar.

Enligt 4 a § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen har arbetarskyddsmyndigheten, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att av en annan arbetarskyddsmyndighet få uppgifter som erhållits vid arbetarskyddstillsynen, om uppgifterna är nödvändiga för att rikta tillsynen eller i ett enskilt tillsynsärende för tillsynen över efterlevnaden av lag, när tillsynen ska utövas av arbetarskyddsmyndigheten. Arbetarskyddsmyndigheten har också, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att på eget initiativ till en behörig arbetarskyddsmyndighet lämna ut uppgifter om sådana misstänkta försummelser eller missförhållanden som arbetarskyddsmyndigheten har observerat i samband med tillsyn som ska utövas av arbetarskyddsmyndigheten.

Enligt 4 b § 1 mom. i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen har arbetarskyddsmyndigheten, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att få uppgifter som är nödvändiga för att rikta tillsynen eller i ett enskilt tillsynsärende för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft, tillsynen över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och tillsynen över anlitandet av utländsk arbetskraft av en myndighet som avses i 4 § 1 mom. 1, 4 och 7 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, av Pensionsskyddscentralen, arbetslöshetsförsäkringsfonden och Olycksfallsförsäkringscentralen, av pensionsanstalter och olycksfallsförsäkringsbolag, till den del pensionsanstaltens och olycksfallsförsäkringsbolagets uppgifter kan lämnas med en sådan fullgöranderapport som avses i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010). De myndigheter som avses i 4 § 1 mom. 1, 4 och 7 punkten i offentlighetslagen är statliga förvaltningsmyndigheter samt övriga statliga ämbetsverk och inrättningar, kommunala myndigheter samt myndigheterna i landskapet Åland när de i landskapet utför

uppdrag som hör till riksmyndigheterna. Syftet med rätten att få uppgifter av pensionsanstalter och olycksfallsförsäkringsbolag är att undvika den administrativa börda som separata begäranden om uppgifter innebär för pensionsanstalterna och olycksfallsförsäkringsbolagen.

Ändamålet med uppgifterna ur inkomstregistret motsvarar det som föreskrivs i de ovan beskrivna bestämmelserna i 4 b § 1 mom. i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen. Uppgifter ska lämnas ut för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft, över efterlevnaden av minimivillkoren för anställningsförhållanden och över anlitandet av utländsk arbetskraft. Arbetarskyddet kan behöva uppgifter ur inkomstregistret och lämna en begäran om uppgifter såväl för riktandet av tillsynen som för ett enskilt tillsynsärende.

Enligt motiveringen till 4 a § i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen har en förutsättning för att svara på en begäran om uppgifter hittills varit att arbetarskyddsmyndigheten specificerar aktören, alltså den juridiska eller fysiska person som man behöver uppgifter om. Innan den som lämnar ut uppgifter besvarar en begäran om uppgifter ska den bedöma om de uppgifter som har begärts är nödvändiga för tillsynssituationen. Om uppgiften däremot är sådan att den kan lämnas till arbetarskyddsmyndigheten med en sådan fullgöranderapport som Enheten för utredning av grå ekonomi utarbetar, har bedömningen av om uppgiften är nödvändig för olika tillsynsuppgifter i regel gjorts på förhand när Enheten för utredning av grå ekonomi och arbetarskyddsmyndigheterna har skraddarsytt fullgöranderapporter för arbetarskyddsmyndigheten inom ramen för arbetarskyddsmyndighetens rätt att få information och de informationskällor som Enheten för utredning av grå ekonomi har tillgång till.

Vilka uppgifter som anses nödvändiga för tillsynen över att beställaransvarslagen iakttas, över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och över anlitandet av utländsk arbetskraft varierar beroende på tillsynsupdraget och enligt om man begär information för riktandet av tillsynen eller för utredningen av ett enskilt ärende. Vilka uppgifter som är nödvändiga kan också bero på tillsynsärendets karaktär. Uppgifter som erhållits av en annan myndighet kan utnyttjas särskilt som jämförande eller kompletterande material till de uppgifter som erhållits av arbetsgivaren.

Uppgifterna ska alltid lämnas till arbetarskyddsmyndigheten via en teknisk anslutning. Arbetarskyddsmyndigheten ska specificera för inkomstregistret vilken prestationsbetalare eller inkomsttagare begäran om uppgifter gäller. Arbetarskyddsmyndigheten svarar för att den endast begär nödvändiga uppgifter ur inkomstregistret. På motsvarande sätt som andra användare svarar myndigheten också för att den inte i sina egna system sparar sådana uppgifter ur inkomstregistret som inte är nödvändiga för ett ärende under behandling.

De uppgifter som arbetarskyddsmyndigheten behöver och ändamålet med uppgifterna beskrivs närmare med exempel i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen, om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi samt om ändring av 152 § i lagen om pension för företagare (RP 114/2016 rd).

Enligt 23 punkten ska uppgifter lämnas ut till Statistikcentralen för framställning av statistik. I 15 § i statistiklagen (280/2004) föreskrivs om Statistikcentralens rätt att samla in personuppgifter med stöd av uppgiftsskyldighet. Enligt bestämmelsen är statliga myndigheter trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen de personuppgifter som är nödvändiga för statistikframställningen och som bl.a. beskriver en persons inkomster, sociala förmåner, förmögenhet och egendom som personen äger och besitter samt personens ekonomiska

ställning i övrigt, närings- eller yrkesverksamhet, sysselsättning och arbetsförhållanden. Näringsidkare och andra arbetsgivare är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen de personuppgifter som är nödvändiga för statistikframställningen och som gäller de anställdas löner, arbetstider, yrken och arbetsställen. Pensionsmyndigheten, Folkpensionsanstalten och Keva är trots sekretessbestämmelserna skyldiga att lämna Statistikcentralen de nödvändiga personuppgifter som de förfogar över och som gäller de försäkrades yrken, anställningsförhållanden och utbetalda förmåner. Skatteförvaltningen är trots bestämmelserna i lagen om ett system för betalningstjänst- och deklarationservice för småarbetsgivare skyldig att till Statistikcentralen förmedla sådana personuppgifter och övriga uppgifter som är införda i systemet för betalningstjänst- och deklarationservice och som är nödvändiga för statistikframställningen.

I fortsättningen ska Statistikcentralen få uppgifter ur inkomstregistret med stöd av ovan nämnda rätt att få uppgifter, om de ingår i inkomstregistrets datainnehåll. Övriga uppgifter ska Statistikcentralen fortfarande samla in direkt av de uppgiftsskyldiga.

Enligt 24 punkten ska uppgifter lämnas ut till arbets- och näringsbyråer, till närings-, trafik- och miljöcentraler och till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter. Arbets- och näringsbyråerna, närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter behöver uppgifter ur inkomstregistret för verkställighet av den lönesubvention och den startpeng som det föreskrivs om i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Närings-, trafik- och miljöcentralen behöver uppgifter för verkställighet av lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän.

Enligt 12 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice har arbets- och näringsbyråerna, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter och närings-, trafik- och miljöcentralen oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar av rätten att få uppgifter rätt att av andra statliga myndigheter, kommunala myndigheter, Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassorna, Pensionsmyndigheten, arbetslöshetsförsäkringsfonden, dem som producerar offentlig arbetskrafts- och företagsservice och anordnare av arbetsprövning få de uppgifter som är nödvändiga för att genomföra den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen.

Arbetsgivare som ansöker om lönesubvention och enskilda kunder som ansöker om startpeng är enligt 10 och 12 § i statsunderstödslagen skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att lönesubvention och startpeng ska kunna beviljas och betalas ut. Enligt 10 § i statsunderstödslagen ska den sökande i samband med ansökan lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter om ändamålet med statsunderstödet samt om de andra omständigheter som statsbidragsmyndigheten behöver känna till för att avgöra ansökan. Enligt lagens 12 § ska statsunderstödstagaren lämna statsbidragsmyndigheten riktiga och tillräckliga uppgifter för utbetalningen av statsunderstödet. Statsunderstödet betalas till statsunderstödstagaren enligt när kostnaderna infaller, och statsbidragsmyndigheten kan bestämma att statsunderstödet betalas på grundval av de faktiska kostnaderna efter det att en godtagbar utredning om understödets användning har företetts statsbidragsmyndigheten. Uppgifter ur inkomstregistret behövs för utredning av lönekostnader som ger rätt till lönesubvention samt av hinder för beviljande och betalning av startpeng.

Enligt 28 § i lönegarantilagen är arbetsgivaren skyldig att lämna de uppgifter som behövs för verkställigheten av lagen till närings-, trafik- och miljöcentralen, som har rätt att kontrollera uppgifterna i arbetsgivarens bokföring. Närings-, trafik- och miljöcentralen har, oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, rätt att få uppgifter som är nödvändiga för verkställigheten av lagen av skattemyndigheterna, sök-

ningsmyndigheterna, arbetarskyddsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten, Pensionsmyndigheten, pensionsanstalterna, arbetslöshetskassorna och arbets- och näringsbyråerna. En motsvarande bestämmelse finns i 26 § i lagen om lönegaranti för sjömän. Lönegarantimyndigheten behöver inkomstuppgifter för att avgöra lönegarantiärenden, dvs. säkerställa att fordringar som betalas enligt lönegarantin är korrekta. Då behöver lönegarantimyndigheten uppgifter ur inkomstregistret för att utreda tidigare löneutbetalningar samt fordringar som betalas enligt lönegarantin. Uppgifter kan också behövas för utredning av missbruk. Förutom löneuppgifter behövs också anställningsuppgifter för utredning av t.ex. arbetsgivare, anställningsförhållandets existens eller de villkor som iakttagits i anställningsförhållandet. Enligt huvudregeln ska lönegarantimyndigheten använda uppgifter ur inkomstregistret för att kontrollera de uppgifter som lämnats i lönegarantiansökan.

Enligt 25 punkten ska uppgifter lämnas ut till utsökningsmyndigheterna för verkställighet i enlighet med utsökningsbalken.

Med stöd av 3 kap. 64—68 § i utsökningsbalken har utmätningsmannen trots sekretessbestämmelserna rätt att för verkställigheten få uppgifter som gäller gäldenärens anställningsförhållande och löneutbetalning.

Enligt 3 kap. 64 § i utsökningsbalken har utmätningsmannen rätt att trots sekretessbestämmelserna få de uppgifter, handlingar och material som anges i utsökningsbalken, om de i ett enskilt utsökningsärende är nödvändiga för verkställigheten. Utmättningsmannen bedömer om uppgifterna är nödvändiga.

Även riksfogdeämbetet har rätt att få de uppgifter som avses ovan på de villkor som nämns ovan och att lämna ut dem till utmätningsmannen för användning i ett enskilt utsökningsärende, om det är ändamålsenligt att uppgifterna på detta sätt inhämtas centralt.

Enligt 3 kap. 66 § i utsökningsbalken ska en utomstående på förfrågan meddela utmätningsmannen bl.a. uppgifter som den utomstående har i egenskap av gäldenärens arbetsgivare eller annan utbetalare av inkomst och som gäller gäldenärens inkomst och naturaförmåner, arbetstider och grunderna för betalningarna till gäldenären samt gäldenärens kontaktinformation.

Enligt 3 kap. 67 § i utsökningsbalken ska myndigheter och de som sköter offentliga uppdrag på begäran meddela utmätningsmannen alla uppgifter som de har om bl.a. gäldenärens inkomster, skulder och ekonomiska ställning i övrigt samt bankförbindelse eller annan motsvarande förbindelse, gäldenärens arbetsavtalsförhållanden och andra anställningar, pensioner och ekonomiska verksamhet, gäldenärens adress- och telefonuppgifter samt andra uppgifter som behövs för kontakt med gäldenären.

Ändamålet enligt 25 punkten motsvarar det som föreskrivs i 3 kap. 64 § i utsökningsbalken.

Förteckningen över uppgiftsanvändare i paragrafens 1 mom. är uttömmande och uppgifter ska inte lämnas ut till andra instanser.

I 2 mom. föreskrivs om utlämnande av uppgifter ur inkomstregistret till uppgiftsanvändare för skötseln av uppdrag enligt vissa upphävda lagar. Med stöd av de upphävda lagarna kan uppgifter lämnas ut i situationer som gäller trafik- och olycksfallsförsäkring. Uppgifter kan lämnas ut till försäkringsanstalter som sköter ovannämnda uppdrag, dvs. trafikförsäkrings- och arbetsolycksfallsförsäkringsanstalter samt Statskontoret.

Lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar trädde i kraft den 1 januari 2016. Genom lagen upphävdes lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), yrkessjukdomslagen

(1343/1988), lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991) och lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/90). Enligt 286 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar är huvudregeln att de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande tillämpas på skadefall som inträffat före ikraftträdandet. Denna huvudregel gäller i första hand ersättningsbestämmelserna, men också alla andra bestämmelser om skadefall, om inte något annat föreskrivs i lag.

Lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar trädde i kraft den 1 januari 2016. Genom den upphävdes lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/1981). Enligt 180 § i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar är huvudregeln att de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande tillämpas på skadefall som inträffat före ikraftträdandet.

Enligt 97 § i trafikförsäkringslagen upphävdes genom lagen trafikförsäkringslagen (279/1959) och lagen om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån (875/1971). Enligt 99 § i trafikförsäkringslagen tillämpas på skadefall som inträffat före ikraftträdandet av lagen de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Genom lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom upphävdes lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990). Enligt lagens 18 § tillämpas på olycksfall som inträffat och tjänstgöringsrelaterade sjukdomar som konstaterats före ikraftträdandet av lagen de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

För att en uppgiftsmottagare ska få uppgifter med stöd av en upphävd lag förutsätts i enlighet med vad som föreskrivs i 1 mom. att även den upphävda lag som tillämpas möjliggör utlämnande av uppgifter trots sekretessbestämmelserna.

Enligt 64 a § i den upphävda lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948) har en försäkringsanstalt och Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagbestämd försäkring och av myndigheter och andra instanser på vilka tillämpas offentlighetslagen få de uppgifter om arbetstagarens arbetsförhållanden, företagsverksamhet och inkomster, förmåner som utbetalts och andra faktorer som är nödvändiga för avgörandet av ett anhängigt ärende eller som annars är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i den lagen, i avtal om social trygghet som är bindande för Finland eller i internationella författningar om social trygghet. De har dessutom rätt att av arbetsgivaren få de uppgifter om olycksfallet, de förhållanden under vilka olycksfallet inträffat, orsakerna och följderna, arbetstagarens arbete, arbetsgivarens vederlag till arbetstagaren och grunderna för dem samt även andra uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett anhängigt ärende eller som annars är nödvändiga vid verkställigheten av uppgifter som föreskrivs i den lagen, i avtal om social trygghet som är bindande för Finland eller i andra internationella författningar om social trygghet.

I den upphävda yrkessjukdomslagen och den upphävda lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän finns hänvisningar till den upphävda olycksfallsförsäkringslagen. Enligt 3 § i yrkessjukdomslagen gäller för skadeståndsskyldighet, skadestånd och behandlingen av skadestandsärenden vad som föreskrivs i lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och lagen angående innehavarens av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall. Enligt 2 § i lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän gäller om förutsättningarna för rätten till ersättning, om ersättningar och betalningen av sådana samt om behandlingen av ersättningsärenden vad som föreskrivs för ett olycksfall eller en yrkessjukdom som har drabbat den som är i arbete hos staten.

Enligt 9 § i den upphävda lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare gäller i fråga om sökande av ersättning, ersättningskyldighet, ersättning, behandling av ersättningsärenden, förande av talan, tystnadsplikt och brott mot den, rätt att få uppgifter, rätt och skyldighet att lämna uppgifter vad som föreskrivs i lagen om olycksfallsförsäkring och yrkessjukdomslagen.

Enligt 21 a § i den upphävda trafikförsäkringslagen har försäkringsbolaget rätt att, för utredning av sitt ansvar, för ersättningshandläggningen och för fullgörandet av övriga i den lagen föreskrivna uppgifter, av myndigheter, den som utövar hälso- och sjukvårdsverksamhet, Pensionsskyddscentralen, en pensions- eller försäkringsanstalt, arbetsgivaren för den skadelidande eller för någon annan som ansöker om ersättning, en arbetslöshetskassa eller annan förmånsbeviljare få de uppgifter som behövs, trots vad som någon annanstans bestäms om de ovan nämndas tystnadsplikt eller om utlämnande av uppgifter.

Enligt 5 § i den upphävda lagen om olycksfall i militärtjänst gäller i fråga om skyldigheten att lämna uppgifter i tillämpliga delar vad som föreskrivs i den numera upphävda lagen om olycksfallsförsäkring. Vad som föreskrivs om en försäkringsanstalt gäller härvid Statskontoret.

14 §. Särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter. Uppgifts användares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet grundar sig på bestämmelserna i de speciallagar som gäller respektive uppgifts användare. Innehållet i de uppgifter som ska lämnas ut varierar enligt användar- och uppdragstyp beroende på vilka uppgifter var och en av användarna har rätt att få för skötseln av sitt uppdrag. Uppgifter ska endast lämnas ut för de ändamål som anges i 13 §.

Uppgifterna ska maskinellt, i enlighet med på förhand programmerade behandlingsregler för varje uppgift i inkomstdatasystemet, förmedlas och lämnas ut till var och en av uppgifts användarna i enlighet med den lagstadgade rätten till uppgifter. För detta syfte definieras i inkomstregistrets datainnehåll olika åtkomstprofiler för olika ändamål. I åtkomstprofilerna definieras de uppgifter som lämnas ut enligt vilka uppgifter i inkomstregistret som behövs för skötseln av uppdraget i fråga. Åtkomstprofilerna förs in i inkomstdatasystemet för varje uppgifts användare och ändamål. Uppgifterna lämnas till uppgifts användarna utifrån uppgiftsbeställningar som är kopplade till olika åtkomstprofiler. Därmed kan det i praktiken säkerställas att uppgifter lämnas ut till uppgifts användarna inom ramen för deras rätt att få uppgifter. Uppgifterna ska lämnas via en teknisk anslutning eller på något annat sätt på elektronisk väg. Specificeringen av åtkomstprofilerna sker inom ramen för Skatteförvaltningens projekt för genomförande av inkomstregistret redan innan Inkomstregisterenheten inrättas. Utlämnande av uppgifter ur inkomstregistret beskrivs i avsnitt 3.3.6. i den allmänna motiveringen.

I 1 mom. föreskrivs att uppgifter kan lämnas ut till uppgifts användarna i den form de har förts in i inkomstregistret.

Olika uppgifts användare behöver i sin verksamhet uppgifter som är specificerade på olika sätt. Uppgifterna ska föras in sådana de anmälts och i den form som anges i den föreslagna lagens 6—9 §. Prestationsbetalare ska välja om de lämnar obligatoriska uppgifter i inkomstregistret på minimiprecisionsnivå, vilket räcker för att fullgöra olika obligatoriska anmälningsskyldigheter, eller noggrannare specificerade enligt inkomstslag, varvid uppgifterna också kan utnyttjas av de uppgifts användare som behöver mer specifika uppgifter än de som lämnats på minimiprecisionsnivå för att sköta sitt uppdrag. För närvarande kan prestationsbetalare inte välja hur de lämnar inkomstuppgifter, utan uppgifterna ska lämnas till varje uppgifts användare på det sätt som uppgifts användaren i fråga behöver. Framöver, när en inkomstanmälan används för att svara mot olika typer av informationsbehov, kommer precisionsnivån för lämnande av uppgifter inte längre att automatiskt motsvara den specifikation som varje uppgifts användare behöver.

Ändamålet med inkomstregistret är i enlighet med 5 § att ta emot, lagra och förmedla inkomstuppgifter som prestationsbetalare har lämnat och andra uppgifter som har samband med dem till uppgiftsanvändarna för de ändamål som nämns i 13 §. Därför har Inkomstregisterenheten inte behörighet att bedöma en anmäld uppgifts innehåll. Inkomstregisterenheten ska endast utföra tekniska kontroller för att säkerställa att inkomstuppgiften, datumuppgiften eller övriga uppgifter har anmälts i rätt form. Uppgifter som lämnats in och förts in i inkomstregistret förmedlas till alla i lagen avsedda uppgiftsanvändare i den form som de har lämnats in till registret. Detta är viktigt också med tanke på inkomstregistrets tillförlitlighet eftersom man på så sätt kan säkerställa att olika anmälningsskyldigheter fullgörs med precis de uppgifter som prestationsbetalaren i detta syfte har lämnat in till inkomstregistret. Av samma orsak ansvarar prestationsbetalarna på det sätt som föreskrivs i 4 § för rättelse av uppgifter som förts in i inkomstregistret.

Eftersom Inkomstregisterenheten inte på något sätt ska redigera de uppgifter som prestationsbetalare lämnar, utan endast förmedla dem vidare, behövs det i paragrafen en bestämmelse om att Inkomstregisterenheten kan lämna ut uppgifter till uppgiftsanvändarna i den form de har förts in i inkomstregistret, oavsett hur var och en av uppgiftsanvändarna vill att uppgifterna ska vara specificerade. I praktiken skulle detta att innebära att en del av uppgiftsanvändarna skulle få onödigt noggrant specificerade uppgifter och att de själva måste plocka behövliga uppgifter ur de uppgifter som lämnats t.ex. genom att räkna ihop olika inkomstposter, såsom prestationsslag för penninglön. Inkomstregisterenheten kan således inte, och har inte heller behörighet att bedöma t.ex. vilka enskilda inkomstposter som är en inkomsttagares beskattningsbara förvärvsinkomst eller pensionsgrundande inkomst.

I 2 mom. föreskrivs om Inkomstregisterenhetens rätt att lämna ut uppgifter om inkomsttagarens eller prestationsbetalarens personbeteckning och namn till uppgiftsanvändaren, när prestationsbetalaren har identifierat sig eller inkomsttagaren med ett företags- och organisationsnummer. En och samma inkomsttagare kan i inkomstregistret ha inkomstanmälningar som är specificerade med FO-nummer och sådana som är specificerade med personbeteckning. I inkomstregistret förknippas dessa båda anmälningar med den fysiska person som anmälningarna gäller. När uppgiftsanvändaren söker uppgifter om en fysisk persons inkomster för en viss period lämnas uppgifter som specificerats både med FO-nummer och med personbeteckning ut till uppgiftsanvändaren, oavsett vilketdera sökvillkor denne har använt. Om FO-nummer har angetts som sökvillkor, lämnas även personbeteckningen ut till uppgiftsanvändaren tillsammans med de anmälningar som specificerats med personbeteckning. Den föreslagna bestämmelsen är nödvändig för utlämnandet av alla inkomstanmälningar, eftersom det inte skulle finnas några identifieringsuppgifter på anmälningarna om personbeteckningen togs bort.

Enligt 3 mom. kan dessutom sådana uppgifter om inkomsttagarens och prestationsbetalarens namn som förts in i inkomstdatasystemet lämnas ut via inkomstdatasystemets e-tjänst till uppgiftsanvändaren. Eftersom inkomstanmälningar kan lagras i inkomstregistret med enbart person- eller FO-nummer kan det hända att själva inkomstanmälan inte innehåller några uppgifter alls om inkomsttagarens eller prestationsbetalarens namn. Att namnet visas i samband med inkomstanmälan gör det lättare för e-tjänstanvändaren att säkerställa att en sökning har gett uppgifter om rätt kund, särskilt när uppgifterna har lämnats till systemet så att inkomsttagarens namn inte visas på själva inkomstanmälan.

I 4 mom. föreskrivs om ett nationellt undantag som gäller den registrerades rätt enligt artikel 18 i dataskyddsförordningen att kräva att den registeransvarige begränsar behandlingen av personuppgifter. Enligt det föreslagna undantaget ska den registrerade inte ha rätt att kräva att behandlingen av uppgifterna begränsas med stöd av artikel 18.1 a.

Artikel 18.1 a gäller situationer där den registrerade bestrider personuppgifternas korrekthet. Enligt artikel 18.1 a ska behandlingen då begränsas under en tid som ger den personuppgiftsansvarige möjlighet att kontrollera att personuppgifterna är korrekta.

Det nämnda undantaget från den registrerades rätt enligt artikel 18.1 är ytterst viktigt. Arbetsgivarna har en på nationell lag baserad skyldighet att lämna ut inkomstuppgifter till olika uppgiftsanvändare, och inkomsttagarna kan i nuläget inte hindra att arbetsgivarna fullgör sin anmälningsskyldighet. De har däremot tillgång till rättsmedel i förhållande till uppgiftsanvändarna, om de anser att de uppgifter som lämnats är felaktiga. En inkomsttagare kan t.ex. söka ändring i ett beskattningsbeslut av Skatteförvaltningen, om denne anser att Skatteförvaltningen har baserat beslutet på felaktiga uppgifter från arbetsgivaren. Inkomsttagaren är också skyldig att kontrollera och rätta beskattningsuppgifterna på den förhandsifyllda skattedeclarationen och söka ändring i beskattningsbeslutet.

Utan det föreslagna undantaget skulle den registrerade i inkomstregistermiljön kunna förhindra att de uppgifter som arbetsgivarna lämnar används av alla uppgiftsanvändare, till skillnad från nuläget. Enligt förslaget är Inkomstregisterenheten inte behörig att avgöra huruvida uppgifter är korrekta eller inte, utan Inkomstregisterenheten ska vända sig till prestationsbetalaren, som ska kontrollera korrektheten och meddela Inkomstregisterenheten eller rätta uppgifterna i inkomstregistret om de är felaktiga.

Begränsningen gäller nödvändigtvis inte länge, men trots det är den ytterst problematisk med tanke på utnyttjandet av uppgifterna i inkomstregistret i olika uppgiftsanvändares verksamhet. Uppgifterna används för olika beslut av ekonomisk betydelse som gäller såväl inkomsttagaren själv som prestationsbetalaren. För prestationsbetalaren ligger uppgifterna i inkomstregistret till grund för t.ex. de arbetsgivarprestationer som ska betalas till Skatteförvaltningen, arbetspensionsförsäkringsavgifter som ska betalas till pensionsanstalterna, avgifter för försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom som ska betalas till försäkringsbolagen samt arbetslöshetsförsäkringar som ska betalas till arbetslöshetsförsäkringsfonden. Med tanke på dessa mål vore det särskilt problematiskt om inkomsttagaren genom sitt yrkande skulle kunna förhindra att uppgifterna används för dessa funktioner, som är ytterst viktiga för såväl prestationsbetalaren som för det allmänna intresset. Ett annat problem skulle vara att de registrerade i vissa fall, t.ex. om arbetsgivaren har upphört med sin verksamhet eller av någon anledning är passiv och inte reagerar på en begäran om rättelse, permanent skulle kunna förhindra att uppgifterna används eller förmedlas vidare. Detta skulle utgöra hinder för t.ex. beskattningsbeslut eller beslut om sociala förmåner liksom även för återkrav av förmåner på basis av uppgifter i inkomstregistret. Dessutom skulle det kunna leda till att uppgiftsanvändarna, tvärt emot målen med inkomstregistret, på nytt skulle tvingas begära sådana uppgifter av prestationsbetalarna som de redan en gång har lämnat till inkomstregistret.

Begränsningen bör anses vara motiverad för att säkerställa ett viktigt mål av generellt allmänt intresse som avses i artikel 23.1 e. Dessa mål inkluderar enligt artikel 23.1 e bl.a. skattefrågor och social trygghet.

Det bör dessutom noteras att artikel 18 redan i sig ger rätt att avvika från begränsningen av behandlingen enligt artikel 18.1. Enligt artikel 18.2 får uppgifter trots begränsningen behandlas bl.a. av skäl som rör ett viktigt allmänintresse för en medlemsstat.

Inkomstregisterenheten får även till en uppgiftsanvändare lämna ut de logguppgifter som gäller uppgiftsanvändaren i fråga för uppföljning och övervakning av användarens egen verksamhet. Om detta föreskrivs i 5 mom. Det finns grunder för den föreslagna regleringen eftersom det gäller ett riksomfattande informationssystem som är i omfattande användning och innehåller sekretessbelagda personuppgifter som skulle kunna äventyra integritetsskyddet om

de missbrukades. Innan uppgifterna lämnas ut kan Inkomstregisterenheten vid behov kräva att få en utredning över hur man har tänkt ordna användningen och skyddet av de uppgifter som lämnas ut.

15 §. E-tjänsten för inkomsttagare och prestationsbetalare. I paragrafen föreskrivs om hur kravet i artikel 15 i dataskyddsförordningen på att den registrerade ska få tillgång till personuppgifter som rör den registrerade kompletteras. Rätten att få uppgifter enligt paragrafen omfattar i detalj alla uppgifter i inkomstregistret som rör inkomsttagarna och prestationsbetalarna själva. Enligt bestämmelsen har de registrerade medan de läser sina inkomstanmälningar också rätt att se de uppgifter om sig själva som har hämtats till inkomstdatasystemet från befolkningsdatasystemet eller företags- och organisationsdatasystemet. Inkomsttagare eller prestationsbetalare har också rätt att se sådana identifierings- och kontaktuppgifter i inkomstdatasystemet som rör dem själva och som de själva kan lämna in. Exempel på sådana är olika slags adress- och andra kontaktuppgifter. Inkomsttagare och prestationsbetalare har också möjlighet att via e-tjänsten rätta sådana uppgifter som de själva har lämnat.

Prestationsbetalare har dessutom rätt att via e-tjänsten se de uppgifter i inkomstregistret som de själva har lämnat.

Enligt 2 mom. kan det för inkomsttagaren i e-tjänsten dessutom visas sådana uppgifter om prestationsbetalarens namn som förts in i inkomstdatasystemet med stöd av 9 § 1 mom. 1 eller 2 punkten. Bestämmelsen behövs för att också namnet på fysiska personer som är arbetsgivare ska kunna visas för inkomsttagare i e-tjänsten utan uttryckligt samtycke enligt 51 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster.

Förslaget begränsar inte den registrerades rätt enligt dataskyddsförordningen att ta del av uppgifter. Möjligheten att läsa uppgifter via gränssnittet kan dock minska behovet att utnyttja den granskningsrätt som avses i dataskyddsförordningen eftersom användarna kan läsa uppgifter om sig själva utan begränsningar.

Enligt 3 mom. kan inkomsttagare och prestationsbetalare dessutom lämna och rätta kontaktuppgifter som de har lämnat.

6 kap. Särskilda bestämmelser

16 §. Informationsskyldighet. I inkomstdatasystemet behandlas stora mängder uppgifter om vars anmälningsskyldighet, ändamål och användare det finns bestämmelser av varierande specificitet i flera speciallagar. Med stöd av bestämmelserna i dessa speciallagar fattar Inkomstregisterenheten beslut enligt 4 § om de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret och därifrån lämnas ut till uppgiftsanvändarna enligt 13 §. I paragrafen föreskrivs om Inkomstregisterenhetens skyldighet att tillhandahålla dessa uppgifter via det allmänna datanätet.

På detta sätt kan inkomsttagare, prestationsbetalare och uppgiftsanvändare kontrollera det detaljerade innehållet i de uppgifter som förs in i inkomstregistret och de bestämmelser som ligger till grund för prestationsbetalarnas skyldighet att lämna uppgifter och uppgiftsanvändarnas rätt att få uppgifter.

Sett till den informationsskyldighet som registeransvariga har enligt dataskyddsförordningen handlar det om en kompletterande tjänst som inte begränsar rätten enligt dataskyddsförordningen att få uppgifter om Inkomstregisterenhetens behandlingsåtgärder.

17 §. Avgiftsfrihet för uppgifter. Inkomstregisterenheten har enligt 1 mom. rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret. Detsamma gäller pensionsordningsnumret enligt 9 § 1 mom. 3 punkten.

I fråga om de uppgifter som avses i 9 § 1 och 2 mom. bestäms avgiftsfriheten enligt bestämmelserna om avgiftsbelagda prestationer för uppgiftslämnaren.

Enligt 2 mom. ska det inte tas ut någon avgift för utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet.

Enligt 3 mom. ska det alltid vara avgiftsfritt att utnyttja de rättigheter som avses i 15 §.

18 §. Avförande av uppgifter. Uppgifter i inkomstregistret ska enligt 1 mom. avföras ur registret 10 år från ingången av det år som följer på det år då uppgifterna fördes in. Den angivna tiden motsvarar den tid inom vilken uppgiftsanvändare kan behöva uppgifter som lämnats till inkomstregistret av arbetsgivare och andra prestationsbetalare. Den motsvarar också den tid som arbetsgivarna är skyldiga att bevara sitt bokföringsmaterial inklusive lönebokföring. Att tiden för att avföra uppgifter kopplas till den gräns inom vilken uppgiftsanvändare kan behöva uppgifter i inkomstregistret är nödvändigt för att uppnå målsättningen att arbetsgivarna ska kunna fullgöra sin anmälningsskyldighet på en gång och inte avkrävas uppgifter på nytt senare. En kortare bevaringstid än den föreslagna skulle innebära att uppgiftsanvändarna vid behov skulle vara tvungna att begära äldre uppgifter på nytt av arbetsgivarna. En sådan lösning skulle gå emot målen med inkomstregistret och orsaka arbetsgivarna en avsevärd extra administrativ börda. Eftersom bevaringstiden för uppgifter i inkomstregistret är densamma som för arbetsgivarnas bokföringsmaterial kan arbetsgivarna inom ramen för den se till att de lämnade uppgifterna är riktiga och för att rätta dem i enlighet med 4 §.

Samma bevaringstid gäller för uppgifter som andra prestationsbetalare lämnar, eftersom det med tanke på ett effektivt utnyttjande av inkomstregistret är nödvändigt att registret innehåller inkomstuppgifter för samma tid i fråga om alla inkomster som ska registreras.

Om en ursprunglig uppgift har registrerats räknas bevaringstiden på 10 år från det att den ursprungliga uppgiften har förts in.

I 2 och 3 mom. föreskrivs om avförande av uppgifter ur det register med identifierings- och kontaktuppgifter som avses i 1 § 2 mom. Enligt 2 mom. ska de uppgifter i befolkningsdatasystemet som avses i 9 § 1 mom. 1 punkten i enlighet med huvudregeln bevaras under en persons hela livstid och ytterligare 10 år från det att personen har avlidit. I praktiken har alla fysiska personer inkomster fram till sin död, och likaså kan en fysisk person vara prestationsbetalare när som helst under sin livstid. Eftersom den avlidna personens personbeteckning och andra identifieringsuppgifter blir dödsboets identifieringsuppgift, ska basuppgifterna bevaras längre än vad som anges ovan när dödsboet efter personens död har varit betalare eller mottagare av en prestation som ska föras in i inkomstregistret. Då ska den personbeteckning och andra basuppgifter som erhållits från befolkningsdatasystemet avföras samtidigt som inkomst-anmälningarna avförs ur inkomstregistret. De ska alltså bevaras i 10 år från utgången av det år då den senaste inkomstuppgiften som specificerats med den avlidnes personbeteckning eller en inkomstuppgift där dödsboet är mottagare eller betalare har förts in i inkomstregistret. På så sätt hålls de basuppgifter om fysiska personer som hämtats till inkomstdatasystemet från befolkningsdatasystemet kvar i informationssystemet minst så länge som personerna kan ha inkomster, samt efter döden så länge som inkomstregistret kan innehålla sådana inkomstanmälningar där inkomstagaren eller prestationsbetalaren har specificerats med den avlidnes personbeteckning.

På motsvarande sätt ska de uppgifter i inkomstdatasystemets register med identifierings- och kontaktuppgifter från företags- och organisationsdatasystemet som avses i 9 § 1 mom. 2 punkten avföras 10 år från utgången av det år då en registrerad i företags- och organisationsdatasystemet har avförts ur det datasystemet. I företags- och organisationsdatalagen föreskrivs att om det oskiftade dödsboet efter en fysisk person fortsätter med personens näringsverksamhet, används den avlidnes företags- och organisationsnummer i verksamheten till utgången av det tredje året efter dödsåret. Efter detta anses det att näringsverksamheten i beskattningshänseende utövas av en sammanslutning som ges ett eget företags- och organisationsnummer. Därför ska de uppgifter som avses i 9 § 1 mom. 2 punkten dock inte avföras förrän 10 år efter utgången av det år under vilket den sista uppgiften om sådan inkomst som den avlidne eller dödsboet har fått eller betalat har förts in i inkomstregistret.

I 3 mom. föreskrivs om avförande av sådana basuppgifter som prestationsbetalare eller inkomsttagare själva har lämnat till inkomstregistret. I 9 § 2 mom. avsedda basuppgifter som lämnats av inkomsttagaren eller prestationsbetalaren och som erhållits från befolkningsdatasystemet eller kompletterar uppgifter från företags- och organisationsdatasystemet ska avföras samtidigt som nämnda basuppgifter om prestationsbetalaren eller inkomsttagaren som erhållits från befolkningsdatasystemet eller företags- och organisationsdatasystemet.

De uppgifter som avses i 9 § 2 mom. kan i fråga om utländska inkomsttagare eller prestationsbetalare vara de enda basuppgifter som har lämnats till inkomstregistret. Om en juridisk person inte är registrerad i företags- och organisationsdatasystemet kan tiden för avförande av uppgifter inte bindas till den tid för avförande som gäller för detta register. Därför ska uppgifterna i dessa situationer avföras 10 år efter utgången av det år under vilket den sista uppgiften om sådan inkomst som den juridiska personen har fått eller betalat har förts in i inkomstregistret. Basuppgifterna ska då avföras i samband med att den sista inkomstanmälningen som gäller den juridiska personen avförs ur inkomstregistret. Uppgifter om fysiska personer avförs enligt huvudregeln 10 fulla kalenderår efter att de avlidit. Eftersom det inte nödvändigtvis finns uppgifter om att personer som inte är registrerade i befolkningsdatasystemet har avlidit, ska uppgifterna avföras 100 år efter utgången av det år under vilket uppgifterna har förts in. Om man känner till dödsdatum för en fysisk person ska dock huvudregeln följas.

19 §. Inkomstregisterenhetsens samarbetsgrupp. I paragrafen föreskrivs om en samarbetsgrupp inom Inkomstregisterenheten som stöder verksamheten och är samarbetsorgan för Inkomstregisterenheten, uppgiftsanvändarna och prestationsbetalarna. Enligt 1 mom. ska den behandla riktlinjerna för utvecklingen och verksamheten i fråga om inkomstdatasystemet och dess register samt samarbetet mellan uppgiftsanvändare, prestationsbetalare och Inkomstregisterenheten i frågor som gäller inkomstdatasystemet. De riktlinjer för utvecklingen och verksamheten som ska behandlas är bl.a. förslag till ändringar i lagen om inkomstdatasystemet och förändringsbehov i fråga om inkomstregistrets innehåll och de tjänster som tillhandahålls.

Enligt 2 mom. ska samarbetsgruppen dessutom behandla hur förfarandena i anslutning till påförandet av de administrativa påföljder som beror på prestationsbetalarens försummelse av skyldigheten att lämna uppgifter och som omfattas av Skatteförvaltningens behörighet fungerar samt behandla behoven av att utveckla förfarandena. Dessa administrativa påföljder inkluderar förseningsavgift enligt denna lag, skatteförhöjning enligt lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och försummelseavgift enligt lagen om beskattningsförfarande.

Behandlingen av administrativa påföljder som omfattas av Skatteförvaltningens behörighet i samarbetsgruppen syftar till att säkerställa att olika uppgiftsanvändares synpunkter beaktas och till att främja att uppgifterna i inkomstregistret är omfattande och korrekta. De administrativa påföljderna har inverkan på hur alla de som använder uppgifter ur inkomstregistret fullgör

sin anmälningsskyldighet i fråga om uppgifter som ska föras in i inkomstregistret eller sin rättelseskyldighet i fråga om anmälda uppgifter. Påföljderna kan ha inverkan på hur uppgifter som andra uppgiftsanvändare behöver lämnas in till och lämnas ut ur inkomstregistret. Därför är det motiverat att arbetsgruppen ska kunna behandla de förfaranden som gäller administrativa påföljder som påförs av Skatteförvaltningen för försummelse av anmälningsskyldigheten och hur bestämmelserna om dessa fungerar samt eventuella behov av att utveckla bestämmelserna.

Arbetsgruppen kan enligt 3 mom. behandla även andra uppdrag eller verksamheter som vilka uppgiftsanvändare som helst har och som kan inverka på de uppgifter som förs in i inkomstregistret och på i vilken mån de kan utnyttjas i olika myndighetsverksamheter vid skötseln av offentliga eller lagstadgade uppdrag. Arbetsgruppen ska också behandla planer som anknyter till Inkomstregisterenhetens uppdrag och funktionerna i inkomstdatasystemet.

Arbetsgruppens ställning är sådan att gruppen ska stödja Inkomstregisterenhetens verksamhet, och gruppen har därmed ingen egentlig beslutsrätt i ärenden som rör Inkomstregisterenheten eller dess verksamhet. Arbetsgruppens ställning motsvarar därmed i hög grad den ställning som Skatteförvaltningens delegation har visavi Skatteförvaltningen.

Enligt 4 mom är arbetsgruppens mandatperiod fyra år. Enligt ikraftträdandebestämmelsen i lagförslaget ska arbetsgruppens första mandatperiod dock upphöra först den 31 december 2022. Det är meningen att arbetsgruppen i fortsättningen ska ha samma mandatperiod som Skatteförvaltningens delegation.

Företrädare i arbetsgruppen är enligt förslaget de aktörer som är centrala med tanke på inkomstdatasystemets och inkomstregistrets verksamhet. En av medlemmarna ska utses av Skatteförvaltningen, en av Folkpensionsanstalten och en av Pensionsskyddscentralen. Vidare ska en medlem företrädare prestationsbetalarna och en inkomsttagarna. Arbetsgruppens bör ha en så bred representation och kompetens som möjligt och jämbördigt företrädare olika aktörer i förhållande till inkomstdatasystemets funktion. Medlemmarna i och ordföranden för arbetsgruppen utses av finansministeriet på framställning av Inkomstregisterenheten.

20 §. Inkomstregisterenhetens resultatmål. Enligt det föreslagna 4 § 1 mom. i lagen om Skatteförvaltningen ska Inkomstregisterenheten vara fristående från de övriga enheterna inom Skatteförvaltningen. Enheten ska ha en mer omfattande samhällelig uppgift som är oberoende av beskattningen och verkställandet av den. Inkomstregisterenhetens verksamhet ska vara självständig i förhållande till Skatteförvaltningens övriga enheter och Skatteförvaltningens generaldirektör.

För att trygga Inkomstregisterenhetens ställning som självständig och fristående från Skatteförvaltningens övriga verksamheter föreskrivs det i paragrafen om det förfarande som ska tillämpas när Inkomstregisterenhetens resultatmål fastställs. Enligt förslaget ställer finansministeriet som ett led i Skatteförvaltningens resultatmål upp resultatmål för Inkomstregisterenheten och tilldelar enheten anslag. Det är därmed finansministeriet och inte Skatteförvaltningens generaldirektör som har denna behörighet. Inkomstregisterenhetens anslag anges i statsbudgeten under ett eget utgiftsmoment, separat från anslagen för Skatteförvaltningen och dess andra enheter och organ. Innan resultatmålen, anslagen och övriga resurser fastställs ska Inkomstregisterenhetens arbetsgrupp höras. Regleringen stärker olika uppgiftsanvändares och prestationsbetares påverkningsmöjligheter när beslut fattas om riktlinjerna för utvecklingen och verksamheten i fråga om inkomstdatasystemet och inkomstregistret, som ingår i systemet.

21 §. Rapportering av Inkomstregisterenhetens verksamhet. Inkomstregisterenheten ska årligen lämna Inkomstregisterenhetens samarbetsgrupp en verksamhetsberättelse. På detta sätt säkerställs det att samarbetsgruppen har tillräcklig information om hur inkomstdatasystemet och det i systemet ingående inkomstregistret fungerar och om Inkomstregisterenhetens verksamhet.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om en verksamhets- och ekonomiplan för det följande året och en utvecklingsplan som omfattar de tre följande åren.

Verksamhets- och ekonomiplanen för det följande året avses inbegripa utvecklingsplaner på kort sikt och de centrala verksamheterna och målen för det följande året. I planen bör det t.ex. beskrivas vilka ändringar som är att vänta i fråga om de uppgifter som förs in och vidareförmedlas.

Utvecklingsplanen för de tre följande åren ska innehålla en beskrivning av mer omfattande utvecklingsplaner på längre sikt som gäller inkomstdatasystemet och Inkomstregisterenheten. Utvecklingsplanen bör ta upp den inverkan som planerade lagstiftningsändringar bedöms ha på Inkomstregisterenhetens verksamhet och behoven av mer genomgripande teknisk utveckling av inkomstdatasystemet.

Syftet med planerna är att trygga möjligheterna för de aktörer som är centrala för inkomstregistret att påverka inkomstdatasystemet och det i systemet ingående inkomstregistrets verksamhet och utveckling.

I 3 mom. finns bestämmelser om utlåtandeförfarandet i samband med handlingar som avses i paragrafen. Utlåtandeförfarandet har till syfte att i så stor utsträckning som möjligt trygga att de olika intressentgruppernas synpunkter beaktas och att intressentgrupperna kan påverka användningen och utvecklingen av inkomstdatasystemet. Inkomstregisterenheten ska enligt förslaget begära utlåtande om verksamhets- och ekonomiplanen samt om utvecklingsplanen av alla uppgiftsanvändare. Utlåtanden bör också begäras av de centrala aktörer som företräder prestationsbetalarna och inkomsttagarna. Till dem hör t.ex. Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf, Företagarna i Finland rf, Finlands näringsliv rf, Statskontoret, Finlands Kommunförbund rf och löntagarnas centralorganisationer.

22 §. Förseningsavgift. Enligt 1 mom. ska Skatteförvaltningen påföra den anmälningsskyldige en förseningsavgift, om i 6 eller 8 § avsedda uppgifter inte har lämnats senast den åttonde dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden. Förseningsavgift påförs således om uppgifter lämnas efter den dag då uppgifterna om transaktionerna på kalendermånadens sista dag enligt 12 § senast ska lämnas. Förseningsavgift kan också påföras i enlighet med 24 §, om uppgifter som lämnats rättas efter den utsatta tiden.

Eftersom det är frivilligt för prestationsbetalare att lämna uppgifter som avses i 7 § finns det ingen utsatt tid för när de ska lämnas och ingen grund för förseningsavgifter i fråga om dem.

Enligt 2 mom. ska prestationsbetalaren ges tillfälle att innan förseningsavgift påförs lämna en utredning på det sätt som föreskrivs i 7 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, om det behövs av särskilda skäl. Eftersom bestämningsgrunden för förseningsavgiften inte ska prövas i varje enskilt fall, utan avgiften bestäms i en automatisk process och beräknas enligt schablon, finns det i regel inte behov att ordna hörande. Prestationsbetalaren ska höras t.ex. när det råder oklarhet om när en anmälan har kommit in.

I 3 mom. föreskrivs om situationer då förseningsavgift inte påförs. Förseningsavgift behöver inte påföras om anmälan lämnas in för sent på grund av en störning i det allmänna datanätet

eller i inkomstregistrets e-tjänst. Skatteförvaltningen måste känna till störningen innan förseningsavgiften påförs för att man ska kunna förhindra att förseningsavgift påförs alla prestationsbetalare. Förseningsavgift ska inte heller påföras om försummelseavgift påförs på grund av att anmälan lämnats in för sent. Förseningsavgift påförs inte fysiska personer eller dödsbon om det inte gäller försummelse att anmäla prestationer i anslutning till näringsverksamhet eller jord- eller skogsbruk.

I 4 mom. föreskrivs om vilka andra lagar som tillämpas på förseningsavgifter. På beslut och ändringsökande som gäller förseningsavgift tillämpas lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Förseningsavgiften påförs således enligt samma förfarande som för skatter som ska betalas på eget initiativ. På uppbörd, indrivning och återbetalning av förseningsavgift tillämpas lagen om skatteuppbörd. Även uppbördsförfarandet blir således enhetligt i förhållande till uppbördsförfarandet i samband med skatter som hör till Skatteförvaltningens behörighet. Genom att Skatteförvaltningens befintliga förfaranden utnyttjas kan regleringen om förseningsavgifter administrativt sett verkställas så enkelt och effektivt som möjligt.

I 5 mom. föreskrivs det att förseningsavgiften inte är en avdragbar utgift i inkomstbeskattningen, vilket motsvarar bestämmelserna om påföljdsavgifter inom beskattningen. Förseningsavgiften ska redovisas till staten.

I 6 mom. hänvisas det till bestämmelser om andra administrativa påföljder i den övriga lagstiftningen. Exempel på sådana bestämmelser är 22 a § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, enligt vilken försummelseavgift kan påföras om en uppgift som lämnats för fullgörande av uppgiftsskyldigheten enligt lagen är bristfällig eller felaktig eller överhuvudtaget inte har lämnats in samt skatteförhöjning enligt 37 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ som påförs på samma grunder.

23 §. Förseningsavgiftens belopp. Enligt 1 mom. är förseningsavgiften tre euro för varje kalenderdag som följer efter den i 22 § 1 mom. angivna tiden för lämnande av den första anmälan av prestationer som ska betalas för en kalendermånad, dock högst 135 euro. Om anmälan lämnas mer än 45 dagar för sent blir förseningsavgiften 135 euro ökat med en procent av beloppet av den för sent anmälda skattepliktiga prestationen eller av de för sent anmälda pensionsgrundande arbetsinkomster som är större än den skattepliktiga prestationen.

I 2 mom. föreskrivs om den procentbaserade förseningsavgift som påförs på grundval av en rättelse av uppgifterna. Den förseningsavgift som fastställs på grundval av en rättelsedeklaration är en procent av skillnaden mellan rättelsedeklarationen och det tidigare anmälda beloppet. Prestationsbetalaren kan dock rätta tidigare lämnade uppgifter utan förseningsavgift högst 45 dagar efter den sista anmälningsdagen. Förseningsavgift grundad på prestationsbeloppet behöver inte betalas på grundval av en sådan rättelse där prestationsbetalaren rättar en skattepliktig prestation eller pensionsgrundande arbetsinkomster så att det tidigare anmälda beloppet blir mindre eller inte ändras.

Enligt 3 mom. ska en förseningsavgift som påförs på grundval av prestationsbeloppet vara högst 15 000 euro per kalendermånad. Maximigränsen uppnås när beloppet av den för sent anmälda skattepliktiga prestationen eller de pensionsgrundande arbetsinkomsterna för en kalendermånad uppgår till 1 500 000 euro och lämnas mer än 45 dagar för sent.

Enligt 4 mom. ska en förseningsavgift grundad på prestationsbeloppet rättas, om prestationsbeloppet rättas så att det motsvarar det verkliga beloppet. En förseningsavgift som fastställs enligt hur många dagar för sent kalendermånadens första anmälan har lämnats ska däremot

inte rättas även om prestationsbeloppet senare nedsätts på grund av att en rättelsedeklaration lämnas, ändring söks eller av motsvarande skäl.

Exempelvis om en anmälan om en prestation som betalats under kalendermånaden har lämnats före den tid som anges i 22 § 1 mom. och det för samma kalendermånad anmäls ytterligare skattepliktiga prestationer 60 dagar efter utgången av betalningsmånaden, ska en förseningsavgift om en procent beräknas på detta skattepliktiga prestationsbelopp som anmälts för sent. Om beloppet av den skattepliktiga prestationen senare sjunker på grund av en rättelse av uppgifter, ska den förseningsavgift som fastställts tidigare utifrån den skattepliktiga prestationen rättas.

Med stöd av lagen om skatteuppbörd (769/2016) kan man låta bli att ta ut förseningsavgift på samma sätt som i fråga om skatter som betalas på eget initiativ, om anmälan har försenats på grund av hinder som är oberoende av den anmälningsskyldige eller av andra särskilda skäl. Som annat särskilt skäl betraktas t.ex. oklarhet om vilken arbetspensionslag som ska tillämpas på arbetet eller om prestationen är pensionsgrundande arbetsinkomst som ska anmälas till inkomstregistret eller inte.

24 §. *Inverkan av användningen av inkomstdatasystemet på prestationsbetalares och inkomsttagares skyldigheter.* Enligt 1 mom. är prestationsbetalare inte skyldiga att till uppgifts användare lämna sådana i 6 och 7 § avsedda uppgifter som anmälts till inkomstregistret på något annat sätt än så som föreskrivs i denna lag. Prestationsbetalarens anmälnings- och uppgiftsskyldighet fullgörs till denna del genom att uppgifterna har lämnats till Inkomstregisterenheten.

Uppgifts användare har dock rätt att av prestationsbetalare begära uppgifter som saknas i inkomstregistret eller utredningar som kompletterar uppgifterna i inkomstregistret i enlighet med vad som någon annanstans i lag föreskrivs om anmälnings- och uppgiftsskyldighet. Det samma gäller uppgifter om prestationer vars betalningsdag infaller före den 1 januari 2019. Vid tillämpningen av bestämmelsen bör det noteras att en betydande del av uppgifts användarna enligt ikraftträdande bestämmelsen i 25 § inte kommer att få uppgifter ur inkomstregistret förrän efter den 1 januari 2020. Under år 2019 ska prestationsbetalarna således lämna behövliga inkomstuppgifter och andra uppgifter till dessa uppgifts användare genom nuvarande förfaranden.

Bestämmelsen inverkar inte heller på prestationsbetalarens skyldighet att lämna andra än i 6 och 7 § avsedda uppgifter till uppgifts användare. Sådana bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter finns t.ex. i 15 b—15 d och 20 § i lagen om beskattningsförfarande och i 198 och 199 § i lagen om pension för arbetstagare och andra pensionslagar. Även skyldigheten att lämna en skattedeklaration enligt 16 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ kvarstår i fråga om andra uppgifter än arbetsgivarprestationer.

Exempelvis vid anställningsutredningar och utredning av den arbetsinkomst som utgör grund för pensionen och vid tillsyn över att arbetspensionsförsäkringen är korrekt är det därmed möjligt att kontakta arbetsgivaren, liksom även i situationer där någon uppgift inte kan fås ur inkomstregistret. Bestämmelsen behövs också därför att arbetspensionssektorn med stöd av 12 b § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag och 31 kap. 13 § i försäkringsbolagslagen är skyldig att förbereda sig för störningar och undantagsförhållanden. Enligt lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner har arbetslöshetsförsäkringsfonden dessutom rätt att av arbetsgivaren för fastställande, uppbörd och övervakning av arbetslöshetsförsäkringspremie få behövliga uppgifter, om arbetslöshetsförsäkringsfonden inte av Inkomstregisterenheten har fått uppgifter som är tillräckliga för skötseln av fondens uppdrag. I den mån inkomstregistret inte

innehåller lagstadgade uppgifter som är nödvändiga för att beräkna förmåner blir arbetslöshetskassorna och Utbildningsfonden tvungna att begära kompletterande uppgifter av bl.a. arbetsgivarna. Även Folkpensionsanstalten har rätt att av prestationsbetalare få de uppgifter som behövs för att bevilja förmåner och som inte har förts in i inkomstregistret.

Enligt momentet har uppgiftsanvändare också rätt att i enlighet med vad som föreskrivs någon annanstans i lag få uppgifter som behövs för en granskning. Sådana bestämmelser finns t.ex. i 14 § i lagen om beskattningsförfarande och i förordningen om beskattningsförfarande (763/1998). Likaså kvarstår t.ex. arbetslöshetsförsäkringsfondens möjlighet att i arbetsgivarens handlingar granska riktigheten av de uppgifter som omfattas av arbetsgivarens uppgiftsskyldighet enligt 21 b §, 21 c § 4 mom., 22 § 1 mom. 3 punkten, 24 § 3 mom. och 24 c § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Enligt den informativa bestämmelsen i 2 mom. tillämpas på prestationsbetalare och inkomsttagare i övrigt vad som någon annanstans i lag föreskrivs om deras lagstadgade skyldigheter. Prestationsbetalare ska således t.ex. se till att skatter och andra lagstadgade avgifter betalas i tid och att övriga anmälningar görs. Likaså ska prestationsbetalaren se till att fullgöra sina lagstadgade skyldigheter oavsett om prestationsbetalaren har lämnat en uppgift till inkomstregistret eller rättat den. Inkomsttagaren ska i egenskap av skattskyldig även i fortsättningen fullgöra anmälningsskyldigheten enligt lagen om beskattningsförfarande. Inkomsttagaren är således fortfarande skyldig att kontrollera sin förhandsifyllda skattedeklaration och rätta brister och fel i den. Detsamma gäller också t.ex. inkomsttagarens rätt att i enlighet med lagen om pension för arbetstagare kontrollera sitt arbetspensionsutdrag.

I 3 mom. ges Inkomstregisterenheten bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om nytt fullgörande av anmälningsskyldigheten om uppgifter som har lämnats till Inkomstregisterenheten av någon anledning har förstörts. Prestationsbetalare är då skyldiga att på nytt lämna in de uppgifter som Inkomstregisterenheten har angett.

25 §. Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

I 2 mom. föreskrivs att när det gäller de uppgifter som avses i 6 § 2 och 3 mom. tillämpas denna lag på de prestationer vars betalningsdag är den 1 januari 2019 eller därefter samt på de förmåner i annan form än pengar som har getts den 1 januari 2019 eller därefter. När det gäller återkrävda prestationer tillämpas på motsvarande sätt 6 § 2 mom. 16 punkten på de belopp som har betalats tillbaka den 1 januari 2019 eller därefter. Om en prestation har betalats eller en förmån har beviljats eller återbetalats tidigare, tillämpas på uppgifterna de bestämmelser som gällde när lagen trädde i kraft.

Enligt 3 mom. lämnas uppgifter ur inkomstregistret ut till de uppgiftsanvändare som avses i 13 § 1—8 och 17 punkten från och med den 1 januari 2019, till de uppgiftsanvändare som avses i 9—16 och 18—24 punkten från och med den 1 januari 2020 och till de utsökningsmyndigheter som avses i 25 punkten från och med den 1 januari 2021.

I 4 mom. föreskrivs om påförande av förseningsavgift enligt 22 och 23 § medan ibruktagandet av inkomstregistret pågår, dvs. under 2019. Enligt bestämmelsen ska förseningsavgift i regel påföras med anledning av uppgifter som lämnats den 1 januari 2020 och därefter. Förseningsavgift med anledning av uppgifter som lämnats före det ska endast påföras om förseningen tyder på uppenbar likgiltighet för skyldigheten att lämna uppgifter till inkomstregistret. Ibruktagandet av inkomstregistret innebär avsevärda förändringar i prestationsbetalarnas anmälningförfaranden. I initialskedet kan det därför förekomma olika oavsiktliga fel och brister i anmälningarnas innehåll och missförstånd kring när anmälningar ska lämnas in. Det skulle således

inte vara rimligt att påföra påföljdsavgifter för oavsiktliga fel och dröjsmål som inträffar medan förfarandena tas i bruk.

Enligt 5 mom. upphör den första mandatperioden för Inkomstregisterenhetens samarbetsgrupp den 31 december 2022. Det är meningen att samarbetsgruppen i fortsättningen ska ha samma mandatperiod som Skatteförvaltningens delegation. Inkomstregisterenhetens samarbetsgrupp inleder sin verksamhet under 2018 efter att lagen har trätt i kraft, och det skulle inte vara ändamålsenligt med en ytterst kort första mandatperiod. Därför föreskrivs det särskilt om att samarbetsgruppens första mandatperiod ska pågå till utgången av 2022.

Enligt 6 mom. får inkomstdatasystemet trots 2 mom. hållas tillgängligt för en målgrupp som representerar olika prestationsbetalare och uppgiftsanvändare för provanvändning

1.2 Lagen om Skatteförvaltningen

4 §. *Enheter.* Till paragrafens 2 mom. fogas ett omnämmande av Inkomstregisterenheten som en av enheterna inom Skatteförvaltningen.

1.3 Lagen om beskattningsförfarande

15 a §. *En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter.* Ur 1 och 2 mom. stryks de tidsfrister för lämnande av uppgifter som har föreskrivits för de uppgiftsskyldiga. Uppgifterna ska lämnas via inkomstregistret på det sätt som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet. I denna lag ska det fortfarande föreskrivas om skyldigheten att lämna uppgifter till Skatteförvaltningen.

Eftersom den nuvarande indelningen i anmälningar som lämnas månatligen och anmälningar som lämnas årligen ska frångås, föreslås i 1 mom. heltäckande bestämmelser om skyldigheten att lämna uppgifter om hyrda arbetstagare. Till bestämmelsen fogas den punkt i det nuvarande 2 mom. enligt vilken uppgiftsskyldigheten gäller alla uppgifter som föreskrivs i 15 § 1 mom. I 2 mom. ska det föreskrivas om lämnande av uppgifter om andra än hyrda arbetstagare när arbetstagaren fortgående vistas i Finland över sex månader. Bestämmelsen motsvarar nuläget.

17 §. *Utomstående allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter.* Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 14 mom., i vilket det föreskrivs om Skatteförvaltningens rätt att av pensionsanstalten få de uppgifter om pensionsgrundande arbetsinkomster som behövs för fastställande av förseningsavgiften enligt lagförslaget om inkomstdatasystemet. Om beloppet av förseningsavgiften påverkas av en uppgift om en för sent anmäld pensionsgrundande arbetsinkomst, är uppgiften nödvändig. I praktiken fås uppgiften direkt ut inkomstregistret med stöd av 13 § 1 mom. 1 punkten i lagförslaget om inkomstdatasystemet, och förseningsavgiften fastställs automatiskt i Skatteförvaltningens behandlingsprocess.

22 §. *Särskilda bestämmelser om lämnande av uppgifter.* Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 6 mom. med bestämmelser om det förfarande som ska tillämpas på de uppgifter som lämnas via inkomstregistret. Till den del som de uppgifter som omfattas av utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter ska föras in i inkomstregistret med stöd av lagen om inkomstdatasystemet ska bestämmelserna i den lagen tillämpas på lämnandet av uppgifter. Via inkomstregistret ska det bland annat lämnas uppgifter om löner som har betalats ut till arbetstagare, om ersättningar för arbete och om andra prestationer. Den uppgiftsskyldige ska inte lämna dessa uppgifter till Skatteförvaltningen genom de nuvarande årsanmälningarna, utan Skatteförvaltningen får uppgifterna via inkomstregistret. Uppgifterna i inkomstregistret anses ha lämnats till Skatteförvaltningen när de har lämnats till Inkomstregisterenheten. Inkomstregisterenheten är en enhet inom Skatteförvaltningen.

22 a §. Försummelseavgift. Paragrafen innehåller bestämmelser om påförande av försummelseavgift med anledning av försummelse av utomståendes skyldighet att lämna uppgifter. Försummelseavgift kan med stöd av 22 a § 1 mom. 1 och 2 punkten påföras, om de lämnade uppgifterna på det sätt som avses i bestämmelserna innehåller bristfälligheter eller fel eller har lämnats för sent, och försummelseavgift kan med stöd av 3 punkten påföras, om uppgifterna har lämnats på annat sätt än vad som bestäms av Skatteförvaltningen.

I lagen om inkomstdatasystemet föreslås bestämmelser om sättet att lämna de uppgifter som ska lämnas till inkomstregistret och som omfattas av den skyldighet att lämna uppgifter som i lagen om beskattningsförfarande föreskrivs för utomstående. Därför behöver 1 mom. 3 punkten ändras så att försummelseavgift också kan påföras om den uppgiftsskyldige har lämnat uppgifterna på annat sätt än vad som föreskrivs i lag. Bestämmelsen tillämpas till uppgifter som lämnats av alla uppgiftsskyldiga.

Dessutom föreslås det att det till paragrafen fogas ett nytt 8 mom., enligt vilket bestämmelser om förseningsavgift som ska påföras med anledning av uppgifter som lämnas via inkomstregistret finns i lagen om inkomstdatasystemet. För att det inte ska påföras flera påföljder för uppgifter som har lämnats för sent, föreskrivs det i det föreslagna momentet att försummelseavgift enligt paragrafen inte påförs, om förseningsavgift enligt lagen om inkomstdatasystemet har påförts på grund av att uppgifterna har lämnats för sent. Försummelseavgift ska kunna påföras för uppgifter som lämnas för sent, om förseningsavgift enligt lagen om inkomstdatasystemet inte har påförts. Möjligheten att påföra försummelseavgift med anledning av att uppgifter lämnas för sent finns således i praktiken när andra uppgifter än de som gäller beloppet av en prestation rättas för sent. Möjligheten att påföra försummelseavgift i dessa fall har betydelse i synnerhet när det gäller säkerställande av riktigheten hos andra uppgifter som används i den förhandsifyllda skattedeklarationen än de som gäller beloppet av en prestation.

1.4 Lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

15 §. Ändring av skatteperioden då förutsättningar saknas. I paragrafens 6 mom. ska det föreskrivas om Skatteförvaltningens rätt att bestämma att en kalendermånad i stället för kalenderårskvartalet ska betraktas som skatteperiod för en mervärdesskattskyldig eller en betalare som väsentligt försummar eller som kan antas väsentligt försumma de skyldigheter som följer av lagen om inkomstdatasystemet. Det kan bestämmas att den skatteperiod som ska tillämpas vid den skattskyldiges mervärdesbeskattning och i fråga om arbetsgivarprestationer ska vara en kalendermånad till exempel om betalaren försummar att föra in uppgifter i inkomstregistret inom den föreskrivna tiden. På så sätt tryggas tillräckliga förutsättningar för skattekontroll och en möjlighet att vid försummelser påföra obetald skatt i realtid.

16 §. Skyldighet att lämna skattedeklaration eller annan anmälan. Paragrafen innehåller bestämmelser om skattskyldigas deklarationsskyldighet och om hur uppgifterna ska lämnas. Paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar bestämmelsens innehåll.

Enligt paragrafens 1 mom. ska den skattskyldige för varje skatteperiod lämna uppgifter om skatten. Uppgifterna om skatten ska i regel lämnas i en av Skatteförvaltningen fastställd skattedeklaration. Bestämmelsen motsvarar till denna del gällande bestämmelser. Dessutom föreslås i paragrafen bestämmelser om det förfarande som ska tillämpas på de uppgifter som lämnas via inkomstregistret. Till den del som uppgifter om skatten för skatteperioden ska föras in i inkomstregistret med stöd av lagen om inkomstdatasystemet tillämpas den lagen på lämnande av uppgifter. Uppgifter om förskottsinnehållning, källskatt och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ska lämnas via inkomstregistret. Den skattskyldige ska inte lämna dessa uppgifter i en av Skatteförvaltningen fastställd skattedeklaration, utan Skatteförvaltningen ska av de uppgifter som förts in i inkomstregistret sammanställa uppgifter om skatten för skatteperioden

på den skattskyldiges vägnar. Om den skattskyldige i fråga om arbetsgivarprestationer tillämpar en sådan längre skatteperiod som föreskrivs i lag, ska Skatteförvaltningen av de uppgifter som förts in i inkomstregistret sammanställa uppgifter om skatten för den förlängda skatteperioden. Bestämmelserna om betalning av skatt ändras inte.

I det föreslagna 2 mom. bemyndigas Skatteförvaltningen att meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas för skatteperioden. Skatteförvaltningen ska meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som gäller arbetsgivarprestationer och som inte ska uppges i den av Skatteförvaltningen fastställda skattedeklarationen för skatter som betalas på eget initiativ. Till övriga delar motsvarar paragrafen gällande bestämmelser.

17 a §. Sista dag för Skatteförvaltningen att sammanställa uppgifter. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 17 a § med bestämmelser om den sista dag då Skatteförvaltningen i fråga om arbetsgivarprestationer ska sammanställa uppgifter om skatten för skatteperioden utifrån uppgifterna i inkomstregistret. Skatteförvaltningen ska sammanställa uppgifter om skatten för skatteperioden senast den föreskrivna sista inlämningsdagen för skattedeklarationer. När det gäller betalare som tillämpar en skatteperiod på en kalendermånad ska uppgifterna sammanställas senast på den allmänna förfallodagen i kalendermånaden efter skatteperioden, och när det gäller betalare som tillämpar en skatteperiod på ett kalenderårskvartal ska uppgifterna sammanställas senast på den allmänna förfallodagen i den andra kalendermånaden efter skatteperioden. Tidsfristen motsvarar den föreskrivna tidsfristen för skattedeklarationer, också om skatteperioden förändras.

Bestämmelsen gör det möjligt att sammanställa uppgifterna genast när uppgifterna har förts in i inkomstregistret, och uppgifterna om arbetsgivarprestationer för skatteperioden kan då ses av den skattskyldige redan före den föreskrivna tidsfristen.

19 §. Tidpunkten då skattedeklarationer och andra anmälningar har lämnats in. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 3 mom., enligt vilket de uppgifter som har förts in i inkomstregistret anses vara lämnade till Skatteförvaltningen när de har lämnats till Inkomstregisterenheten. Inkomstregisterenheten är en enhet inom Skatteförvaltningen. Dessutom föreslås en precisering av rubrikens ordalydelse.

23 §. Avbrott i verksamheten. Ordalydelsen i 2 mom. preciseras. En arbetsgivare som regelbundet betalar lön ska liksom i nuläget vara skyldig att lämna uppgifter om skatten för skatteperioden också för den tid under vilken det inte har betalats någon lön eller några andra prestationer. Uppgifterna ska lämnas via inkomstregistret i stället för i en skattedeklaration.

25 a §. Rättelse av fel i andra anmälningar. Det föreslås att det till lagen fogas en ny 25 a § med bestämmelser om rättelse av fel i de uppgifter som lämnas via inkomstregistret. Ett fel i uppgifter som har förts in i inkomstregistret ska enligt det föreslagna 1 mom. rättas med iakttagande av det förfarande som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet. Skatteförvaltningen ska av de rättade uppgifter som lämnats via inkomstregistret sammanställa rättade uppgifter om skatten för skatteperioden.

Prestationsbetalarna ansvarar enligt lagen om inkomstdatasystemet för att de uppgifter som förs in i inkomstregistret är riktiga och för att rätta uppgifterna utan obefogat dröjsmål. Ingen tidsfrist för rättelse av uppgifter har föreskrivits. En tidsfrist på tre år ska fortsättningsvis tillämpas på rättelse av de uppgifter om skatten för skatteperioden som ska lämnas till Skatteförvaltningen. Tidsfristen motsvarar den nuvarande tidsfristen för rättelse av fel i skattedeklarationen i fråga om skatter som betalas på eget initiativ. För att Skatteförvaltningen när det gäller arbetsgivarprestationer ska kunna sammanställa rättade uppgifter om skatten för skatteperioden, krävs det att den skattskyldige på eget initiativ rättar uppgifterna i inkomstregistret inom

den tidsfrist som föreskrivs i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ, dvs. inom tre år från ingången av det år som följer på utgången av räkenskapsperioden eller kalenderåret. Av rättade uppgifter som har förs in i inkomstregistret efter denna tidsfrist ska Skatteförvaltningen inte sammanställa rättade uppgifter för skatteperioden.

Enligt det föreslagna 2 mom. meddelar Skatteförvaltningen närmare föreskrifter om sammanställandet av rättade uppgifter om skatten för skatteperioden. Skatteförvaltningen ska i regel hänföra rättelsen till rätt skatteperiod. Skatteförvaltningen ska få meddela föreskrifter om att rättade uppgifter kan hänföras också till en annan skatteperiod, om det med anledning av skatobeloppet för skatteperioden inte är möjligt att hänföra rättelsen till rätt skatteperiod.

29 §. Utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter. Ur paragrafens 3 mom. stryks tidsfristen för lämnande av uppgifter om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Uppgifterna om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ska lämnas via inkomstregistret på det sätt som föreskrivs i lagen om inkomstdatasystemet. I denna lag ska det fortsättningsvis föreskrivas om skyldigheten att lämna uppgifter till Skatteförvaltningen.

35 §. Förseningsavgift. Det föreslås att det till paragrafen fogas ett nytt 8 mom., enligt vilket bestämmelser om förseningsavgift i samband med uppgifter som lämnas via inkomstregistret finns i lagen om inkomstdatasystemet. Bestämmelserna om förseningsavgift i denna lag ska i fortsättningen tillämpas endast på de skatter som betalas på eget initiativ som deklarerar i en skattedeclaration. Om sådana uppgifter om skatten för skatteperioden som gäller arbetsgivarprestationer har kunnat sammanställas efter de tidsfrister som föreskrivs i denna lag på grund av att uppgifterna har lämnats för sent via inkomstregistret, ska inte förseningsavgift enligt denna lag påföras för att uppgifterna har lämnats för sent, utan förseningsavgift enligt lagen om inkomstdatasystemet.

43 §. Påförande av skatt enligt uppskattning. Paragrafens 3 mom. ändras så att de uppgifter som ska lämnas via inkomstregistret nämns vid sidan av skattedeclarationen. Om beskattningen av den skattskyldige när det gäller arbetsgivarprestationer har verkställts enligt uppskattning och om den skattskyldige därefter för in de saknade uppgifterna om arbetsgivarprestationer i inkomstregistret, kan Skatteförvaltningen undanröja beslutet om påförande av skatt enligt uppskattning och avlyfta den påförda skatteförhöjningen. Anmälan som har lämnats in via inkomstregistret ska då anses vara en anmälan som har lämnats in för sent. För en anmälan som har lämnats in för sent ska det påföras förseningsavgift enligt lagen. För uppgifter som har lämnats via inkomstregistret ska det påföras förseningsavgift enligt lagen om inkomstdatasystemet.

1.5 Lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

9 §. Återbäring av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Paragrafens 3 mom. preciseras så att förfarandet för rättelse av uppgifter som lämnas via inkomstregistret ska tillämpas på rättelse av sjukförsäkringsavgifter.

2 Ikraftträdande

Lagen om inkomstdatasystemet och lagen om ändring av lagen om Skatteförvaltningen avses träda i kraft den 1 januari 2018.

Lagen om inkomstdatasystemet ska börja tillämpas stegvis. I det första skedet, från och med 2019, ska uppgifter om prestationer som arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dessa jämförbara prestationsbetalare har betalat föras in i inkomstregistret, och uppgifter ska lämnas ut till Folkpensionsanstalten, Skatteförvaltningen, pensionsanstalterna, Pensionsmyndigheten

tralen och arbetslöshetsförsäkringsfonden. Från och med 2020 ska uppgifter lämnas ut också till de andra uppgiftsanvändarna. I enlighet med vad som anförts ovan ska det i början av 2018 överlämnas en separat proposition om ändring av lagen så att det från och med 2020 i inkomstregistret ska föras in uppgifter om prestationer som har betalats av dem som betalar pension, andra förmåner eller med dessa jämförbara prestationer. Tillämpningsbestämmelserna beskrivs närmare i motiveringen till lagförslagets 25 §.

Ändringarna i lagen om beskattningsförfarande, lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift avses träda i kraft den 1 januari 2019. Ändringarna i lagen om beskattningsförfarande ska tillämpas första gången på uppgifter som ska lämnas för kalenderåret 2019. Ändringarna i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ ska tillämpas första gången på anmälning av förskottsinnehållning, källskatt och av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift från och med den skatteperiod som börjar på lagens ikraftträdandedag eller därefter. De här lagarna ska alltså på det sätt som avses i lagen om inkomstdatasystemet tillämpas på lämnande av uppgifter om löner och andra motsvarande prestationer som har betalats från och med ingången av 2019.

Ändringen av lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift ska tillämpas första gången på anmälning av sjukförsäkringsavgift från och med den skatteperiod som börjar på lagens ikraftträdandedag eller därefter.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Den föreslagna lagen om inkomstdatasystemet är av betydelse med tanke på skyddet för privatlivet och skyddet för personuppgifter, som tryggas genom 10 § 1 mom. i grundlagen (731/1999), och med tanke på grundlagens 12 § 2 mom., som gäller offentlighetsprincipen, 21 §, som gäller rättsskydd, och 80 §, som gäller normgivningsbemyndiganden.

3.1 Skydd för privatlivet

Allmänt

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens privatliv tryggt. Enligt 1 mom. utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Enligt regeringens proposition om reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna hänvisar bestämmelsen till behovet att genom lagstiftning trygga individens rättsskydd och skydd för privatlivet i behandlingen, registreringen och användningen av personuppgifter (RP 309/1993 rd, s. 57/I). Bestämmelsens laghänvisning i fråga om skyddet för personuppgifter förutsätter i enlighet med reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUB 25/1994 rd, s. 6/II) att lagstiftaren föreskriver om denna rättighet, men detaljerna i regleringen är beroende av lagstiftarens prövning.

En sådan bestämmelse om de grundläggande fri- och rättigheterna binder lagstiftarens prövningsrätt visavi innehållet i mindre grad än en sådan bestämmelse med ett regleringsförbehåll där den grundläggande fri- och rättigheten konstateras föreligga i enlighet med vad som bestäms i lag. Lagstiftarens spelrum begränsas dock av att skyddet för personuppgifter huvudsakligen utgör en del av skyddet för privatlivet, som det föreskrivs om i samma moment. Lagstiftaren ska trygga denna rättighet på ett sätt som kan anses godtagbart med tanke på systemet med de grundläggande fri- och rättigheterna. Enligt grundlagsutskottets praxis är det med tanke på grundlagsbestämmelsen om skydd för personuppgifter viktigt att reglera åtminstone syftet med registreringen, de registrerade personuppgifternas innehåll, tillåtna användningsändamål, inklusive huruvida uppgifterna kan lämnas ut och utlämnande av uppgifter med hjälp

RP 134/2017 rd

av teknisk anslutning, förvaringstiderna samt den registrerades rättsskydd. Dessutom ska regleringen av dessa faktorer på lagnivå vara omfattande och detaljerad (se till exempel GrUU 25/1998 rd, GrUU 51/2002 rd, GrUU 6/2003 rd, GrUU 2/2008 rd, GrUU 3/2009 rd, GrUU 54/2010 rd, GrUU 71/2014 rd och GrUU 49/2016 rd).

Ändamålet med inkomstregistret är att ta emot och lagra inkomstuppgifter som prestationsbetalare har lämnat och andra uppgifter som har samband med dem och att förmedla uppgifterna till uppgiftsanvändarna för ändamål i enlighet med 13 § i lagförslaget. Ett särdrag hos inkomstdatasystemet och lagförslaget om det är att det är fråga om ett centraliserat riksomfattande informationssystem för lämnande av inkomst- och förmåsuppgifter. Prestationsbetalaren uppfyller sin lagstadgade anmälnings- och uppgiftsskyldighet genom att lämna uppgifterna till Inkomstregisterenheten, som ser till att uppgifterna förmedlas vidare till dem som har rätt till uppgifterna. Det är i princip fråga om att anmälnings- och uppgiftsskyldigheten i enlighet med den gällande lagstiftningen fullgörs med hjälp av det nya centraliserade informationssystemet. Prestationsbetalarna blir också skyldiga att använda inkomstdatasystemet för att lämna i lagförslaget föreskrivna uppgifter till uppgiftsanvändarna.

Enligt den föreslagna lagen ska Inkomstregisterenheten vid Skatteförvaltningen vara registeransvarig. I lagen föreslås även närmare bestämmelser om uppgiftsfördelningen mellan den registeransvarige och prestationsbetalarna och om Skatteförvaltningens och Inkomstregisterenhetens gemensamma uppgifter.

Enligt lagförslaget ska prestationsbetalarna ansvara för att uppgifterna är riktiga, eftersom Inkomstregisterenheten inte har förutsättningar att rätta de uppgifter i registerföringen som prestationsbetalarna har lämnat till inkomstregistret. En begäran om rättelse ska därför riktas till prestationsbetalaren. Motsvarande lösningar när det gäller riktigheten hos och rättelse av uppgifter finns i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem och i lagen om elektroniska recept, som båda har stiftats med grundlagsutskottets medverkan, liksom i lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (419/2011), i fråga om vilken bestämmelserna i personuppgiftslagen tillämpas vid rättelse av uppgifter.

Inkomstregisterenheten ska i egenskap av registeransvarig genom beslut närmare fastställa vilka enskilda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med stöd av 6—9 §. Inkomstregisterenheten ska även fatta beslut om vilka uppgifter som ska lämnas ut ur inkomstregistret, vilket även omfattar förmedlingen av uppgifter till uppgiftsanvändarna med stöd av 13 §, som sker med stöd av anmälnings- och uppgiftsskyldigheten.

Inkomstregisterenheten och Skatteförvaltningen ska enligt lagen gemensamt ansvara för förvaltningen av informationssystemet och för dess funktion och informations säkerhet. Lösningen är motiverad med tanke på kraven på informations säkerhet och andra tekniska krav eftersom Inkomstregisterenheten är en enhet inom Skatteförvaltningen, och trots att enheten är självständig och informationssystemet fristående finns systemet i Skatteförvaltningens hårdvarumiljö och utnyttjar Skatteförvaltningens allmänna infrastruktur för informationssystem.

I lagen föreslås även bestämmelser om vilka uppgifter som ska föras in i inkomstregistret, om lämnandet av uppgifter och om förvaringstiderna.

Uppgifter som ska föras in i inkomstdatasystemet

I 6—9 § i lagförslaget fastställs det vilka uppgifter som ska föras in i inkomstdatasystemet. I 6 § finns en uttömmande förteckning med laghänvisningar över de typer av inkomster som ska föras in i inkomstregistret. Alla de uppgifter som ska föras in i registret med stöd av 6 § är nödvändiga för åtminstone någon eller några av uppgiftsanvändarna, och uppgifterna ska för-

medlas till uppgiftsanvändarna i enlighet med ändamålet med inkomstregistret. I inkomstregistret ska det inte föras in sådana uppgifter som hör till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i artikel 9 i dataskyddsförordningen, vilka huvudsakligen motsvarar de så kallade känsliga uppgifter som avses i personuppgiftslagen. Därmed ska det i inkomstregistret inte föras in till exempel sådana uppgifter om orsaken till sjukfrånvaro som beskriver inkomstagarens hälsotillstånd eller sådana uppgifter om strejkunderstöd till inkomsttagaren som anger medlemskap i en fackförening. I bestämmelserna beaktas grundlagsutskottets praxis i fråga om skydd för personuppgifter när det gäller lagbestämmelser om uppgifter som lagras samt att definitionen i lag av vad prestationsbetalarnas anmälnings- och uppgiftsskyldighet omfattar ska vara exakt.

I den föreslagna 6 § beskrivs datainnehållet i de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med den noggrannhet som krävs på grund av att bestämmelsen om skydd för personuppgifter gäller en grundläggande fri- och rättighet. Emellertid är bestämmelsen av central betydelse för prestationsbetalare och uppgiftsanvändare, och det föreslås därför att bestämmelserna om de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret ska vara på en detaljerad nivå. Prestationsbetalarna behöver veta exakt vad deras anmälnings- och uppgiftsskyldighet omfattar, när skyldigheten fullgörs genom att uppgifterna lämnas till inkomstregistret. Likaså behöver uppgiftsanvändarna veta exakt vilka inkomstuppgifter de i fortsättningen kommer att få via inkomstregistret. Det har inte ansetts möjligt att uppnå dessa mål, om bestämmelserna om datainnehållet i inkomstregistret är på en mera allmän nivå än den som nu föreslås. Det detaljerade datainnehållet i inkomstregistret ska framgå av den beskrivning som ska offentliggöras med stöd av informationsskyldigheten enligt 16 § och som gäller de uppgifter som Inkomstregisterenheten genom sitt beslut i enlighet med 4 § 1 mom. närmare fastställer.

Uppgifter som kompletterar inkomstuppgifterna

Grundlagsutskottet har i sina avgöranden inte tagit ställning till några bestämmelser som är helt jämförbara med 7 och 8 § i lagförslaget. Med stöd av 7 § i lagförslaget ska det i inkomstregistret föras in sådana uppgifter från prestationsbetalare som kompletterar de uppgifter som avses i 6 § och som gäller arbetsavtalsförhållanden och andra anställningsförhållanden. Med detta avses uppgifter som prestationsbetalare nu med stöd av lag är skyldiga att på begäran eller annars lämna till uppgiftsanvändare. I praktiken är det i nuläget oftast inkomsttagaren själv som framställer begäran och som sedan förmedlar löneintyget eller en annan utredning vidare till uppgiftsanvändaren. I fortsättningen ska prestationsbetalare om de så vill kunna föra in uppgifterna i fråga i inkomstregistret för eventuella framtida behov. Syftet med dessa bestämmelser är att prestationsbetalaren på detta sätt ska kunna fullgöra hela sin centrala anmälnings- och uppgiftsskyldighet i fråga om lönebetalning samtidigt. Förfarandet syftar i enlighet med det syfte som framgår av 1 § i lagförslaget till att uppgifterna ska lämnas ut centraliserat ur inkomstdatasystemet, och det motsvarar ändamålet i 5 §. Kompletterande uppgifter kommer att användas av Folkpensionsanstalten, arbetslöshetskassor, försäkringsbolag, pensionsanstalter, Pensionsskyddscentralen, Skatteförvaltningen, Utbildningsfonden, arbetarskyddsmyndigheter, Statistikcentralen samt det kommunala socialväsendet och den kommunala småbarnspedagogiken.

I 7 § ska det finnas en uttömmande förteckning över de kompletterande uppgifter som ska föras in i inkomstregistret, och endast uppgifter som hör till någon av de kategorier som uttryckligen nämns i förteckningen ska få föras in i inkomstregistret. Bestämmelsen om vilka uppgifter som ska föras in är således exakt och noggrant avgränsad, så att inga sådana uppgifter får föras in i inkomstregistret som inte behövs för skötseln av uppgiftsanvändarnas i 13 § avsedda uppdrag.

RP 134/2017 rd

De uppgifter som ska föras in kan inte anses beröra själva kärnan i skyddet för personuppgifter, som utgör en del av privatlivet. Exempelvis ska det inte tillåtas att så kallade känsliga uppgifter förs in i registret. Grundlagsutskottet har ansett att det berör själva kärnan i skyddet för personuppgifter att tillåta behandling av känsliga uppgifter (till exempel GrUU 25/1998 rd, GrUU 39/2009 rd och GrUU 38/2016 rd).

Enligt 10 § i lagförslaget får prestationsbetalare lämna Inkomstregisterenheten i 7 § avsedda uppgifter om inkomsttagare för lagring och för förmedling. Uppgifterna ska lämnas ut till uppgiftsanvändare för skötseln av de uppdrag som avses i 13 § så att de uppgifter som lämnas ut omfattar de uppgifter enligt 6 § som en uppgiftsanvändare behöver samt de uppgifter enligt 7 § som kompletterar dem.

De kompletterande uppgifterna gör att uppgiftsanvändarna inte längre behöver be arbetsgivare lämna separata löneintyg, vilket i nuläget ofta sker först flera månader efter lönebetalningen. Arbetsgivarna måste då återkomma till uppgifterna i efterhand, vilket medför en betydande administrativ börda för dem. Enligt utredningar inom ramen för projektet för inrättande av inkomstregistret är arbetsgivarna i nuläget tvungna att skapa minst 1,2 miljoner sådana löneintyg per år, så det är av stor betydelse för arbetsgivarna och uppgiftsanvändarna. Det finns alltså ett tungt vägande samhälleligt behov av att kunna föra in kompletterande uppgifter i inkomstregistret, och frågan är av mycket stor betydelse i och med att man genom att ta i bruk inkomstregistret kan minska arbetsgivarnas administrativa börda i enlighet med målsättningarna.

Det är i praktiken inte möjligt att föreskriva att det ska föras in kompletterande uppgifter om enbart de inkomsttagare i fråga om vilka uppgifterna faktiskt kommer att behövas, eftersom det är något som man inte vet när en prestation betalas och kanske inte heller förrän flera månader efteråt. Behovet av kompletterande uppgifter uppstår först när en inkomsttagare ansöker om en inkomstrelaterad förmån såsom arbetslöshetsdagpenning, föräldradagpenning, sjukdagpenning eller vuxenutbildningsstöd eller om uppgifterna behövs för avgörande av ett ärende om påförande av en inkomstrelaterad klientavgift, och prestationsbetalaren kan inte när prestationen betalas säkert veta om sådana situationer kommer att uppstå, utom i några få undantagsfall.

Även möjligheten att prestationsbetalaren skulle lämna kompletterande uppgifter till inkomstregistret först på särskild begäran utreddes. Detta skulle dock leda till att uppgiftsanvändarna får de uppgifter som behövs inte mycket snabbare än i nuläget, och dessutom skulle prestationsbetalarna fortsättningsvis vara tvungna att sätta sig in i uppgifterna i efterhand och återkomma till uppgifter om gamla betalningstransaktioner. För att göra uppgiftsanvändarnas handläggningsprocesser snabbare och minska arbetsgivarnas administrativa börda är det nödvändigt att kompletterande uppgifter om alla inkomsttagare kan föras in i inkomstregistret genast i samband med varje betalningstransaktion. Om de samhälleliga målen med reformen ska kunna uppnås finns det alltså inget sådant alternativ som gör att man skulle kunna begränsa de i 7 § avsedda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret så att bara de uppgifter om inkomsttagare förs in som säkert kommer att användas senare.

Också inkomsttagarens rättsskydd främjas av att uppgifterna färdigt finns i inkomstregistret, eftersom uppgiftsanvändarna då får de inkomstuppgifter som behövs vid handläggningen av förmånsansökningar och andra ansökningar avsevärt snabbare än nu och utan någon särskild utredning av uppgifterna i efterhand. Därmed blir det möjligt att handlägga förmånsansökningar snabbare än i nuläget och att i större utsträckning än nu i rätt tid betala ut förmåner till de personer som har rätt till dem.

Om det finns fel eller brister i de kompletterande uppgifterna, är samma rättsmedel tillgängliga för de registrerade som annars när det gäller uppgifterna i inkomstregistret. En inkomsttagare ska kunna rikta en begäran om rättelse av uppgifterna till prestationsbetalaren. Dessutom ska inkomsttagaren liksom i nuläget ha möjlighet att rätta eller komplettera uppgifterna i samband med handläggningen av en förmånsansökan eller något annat ärende hos en i 13 § avsedd uppgiftsanvändare.

Enligt regeringens uppfattning kan de föreslagna bestämmelserna, som möjliggör lagring av uppgifter i enlighet med 7 § även om uppgifterna inte i fråga om alla registrerade kommer att användas av någon uppgiftsanvändare under den tid som uppgifterna finns lagrade, anses vara konstitutionellt sett acceptabla med tanke på de allmänna förutsättningar för begränsningar i de grundläggande fri- och rättigheterna som har utvecklats i grundlagsutskottets avgörandepraxis.

Identifierings- och kontaktuppgifter

Enligt lagförslaget ska det i inkomstdatasystemet föras in de uppgifter i befolkningsdatasystemet som avses i 9 § och behövliga uppgifter i företags- och organisationsdatasystemet samt ändringar i uppgifterna i fråga om alla personer, företag och organisationer i dessa informationssystem. Likaså ska det i inkomstdatasystemet föras in uppgifter om alla utländska utbetalare av inkomst och alla utländska inkomsttagare samt om pensionsordningsnummer och om ändringar i uppgifterna.

Förteckningen över vilka uppgifter som ska föras in är uttömmande och noggrant avgränsad så att det i inkomstdatasystemet endast förs in de uppgifter som är nödvändiga för inkomstregistrets funktion. För att inkomstregistret ska fungera i enlighet med lag och på ett sådant sätt att inkomsttagarnas rättsskydd tryggas krävs det att man kan försäkra sig om att de identifieringsuppgifter som har lämnats till inkomstregistret i Finland är riktiga och giltiga, för att på detta sätt kontrollera att de inkomstuppgifter som lämnas till inkomstregistret gäller riktiga och existerande inkomsttagare och prestationsbetalare. Motsvarande kontrollfunktioner används i nuläget till exempel när uppgifter till Skatteförvaltningen tas emot. Motsvarande funktion är nödvändig också i inkomstdatasystemet.

Identifierings- och kontaktuppgifter enligt 9 § i lagförslaget behövs i systemet i fråga om alla personer, företag och organisationer, eftersom man inte på förhand kan veta i fråga om vilka personer det kommer att lämnas inkomstuppgifter till inkomstregistret eller vilka prestationsbetalare som kommer att lämna uppgifter. Identifieringsuppgifternas riktighet ska kunna kontrolleras genast i samband med att uppgifterna tas emot, så att den som har lämnat uppgifterna kan få en elektronisk bekräftelse i realtid på att uppgifterna har rätt innehåll och är försedda med godtagbara identifieringsuppgifter. Det bör dessutom noteras att de flesta finländare som har uppnått myndighetsåldern i praktiken har någon form av inkomst som ska anmälas till inkomstregistret, antingen inkomst för arbete eller inkomst i form av förmåner, så i själva verket är det bara identifieringsuppgifter om minderåriga personer och en liten grupp personer som har uppnått myndighetsåldern som inte behövs i inkomstdatasystemet.

I samband med beredningen utreddes även möjligheten att i realtid, i samband med att uppgifter till inkomstregistret tas emot, kontrollera att identifierings- och kontaktuppgifterna i inkomstanmälningarna överensstämmer med uppgifterna i befolkningsdatasystemet och företags- och organisationsdatasystemet. Mängden anmälningar av inkomstuppgifter som lämnas in till inkomstregistret blir dock så stor att ett sådant system inte skulle ha haft en tillräckligt snabb svarstid, och funktionens prestanda skulle inte ha motsvarat de krav som ställs på inkomstregistret när det gäller kontrollen av riktigheten i samband med att uppgifterna tas emot.

De identifierings- och kontaktuppgifter som ska föras in i inkomstdatasystemet hjälper den registeransvarige att fullgöra sin skyldighet att vidta alla skäligen åtgärder för att säkerställa att inexakta och felaktiga personuppgifter som har lämnats till inkomstregistret utan dröjsmål avförs ur registret eller rättas. För att garantera att inkomstregistret fungerar i enlighet med lag och för att garantera inkomsttagarnas rättsskydd är det nödvändigt att inkomstregistret kan förvissa sig om att de identifierings- och kontaktuppgifter som prestationsbetalarna lämnar är riktiga och existerande. Detta är i praktiken möjligt att uppnå endast med hjälp av uppgifterna i de register som avses i 9 §. Ett alternativ till detta förfarande skulle vara att uppgifts användarna själva direkt hos prestationsbetalarna kontrollerar riktigheten hos identifieringsuppgifterna i de uppgifter som de får ur inkomstregistret. Detta skulle emellertid leda till att den registeransvarige för inkomstregistret inte kan fullgöra sin ovannämnda skyldighet som följer av EU:s allmänna dataskyddsförordning. Dessutom skulle en prestationsbetalare bli tvungen att reda ut samma fel i identifierings- och kontaktuppgifterna skilt för alla uppgifts användare, vilket ur prestationsbetalarnas synvinkel skulle göra förfarandet väldigt rörigt och svårhanterligt. Detta skulle till och med kunna äventyra inkomsttagarnas rättsskydd.

Inkomstregisterenheten ska inte till uppgifts användare lämna ut de uppgifter som den har fått ur befolkningsdatasystemet eller företags- och organisationsdatasystemet annat än med de undantag som föreskrivs i 14 §. Bortsett från dessa undantag ska uppgifterna användas endast för att man i enlighet med ovan ska kunna förvissa sig om att uppgifterna i registret är riktiga, så att den registeransvarige till denna del ska kunna fullgöra sina skyldigheter. Personers, företags och organisationers identifieringsuppgifter ska som sådana grunda sig på uppgifter ur befolkningsdatasystemet och företags- och organisationsdatasystemet, så uppgifternas riktighet kan inte vara förenad med ett särskilt behov av rättsskydd eller ändringssökande. Rättelser av eventuella fel i uppgifterna ska göras i det register ur vilket uppgifterna hämtas, därifrån de rättade uppgifterna sedan överförs till inkomstdatasystemet som identifierings- och kontaktuppgifter.

Utlämnande av uppgifter ur inkomstregistret

Enligt lagförslaget ska uppgifter ur inkomstregistret lämnas ut till uppgifts användarna så att rätten att få sekretessbelagda uppgifter ur inkomstregistret grundar sig på speciallagstiftning om de olika användarna. Lagstiftningen motsvarar grundlagsutskottets praxis i fråga om bestämmelser om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter med avseende på skyddet för privatlivet och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet har bland annat noterat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut uppgifter kan gälla till exempel uppgifter som behövs för ett visst syfte, och lagen ska då ge en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna (GrUU 17/1998 rd). I lagstiftning där innehållet inte anges i form av en förteckning ska det ingå ett krav på att uppgifterna är nödvändiga för ett visst syfte (se till exempel GrUU 14/2002 rd, GrUU 15/2002 rd, GrUU 62/2010 rd, GrUU 19/2012 rd, GrUU 10/2014 rd och GrUU 17/2016 rd, s. 2—3). Enligt grundlagsutskottets praxis ska det på lagnivå även föreskrivas om att rätten att få uppgifter gäller sekretessbelagda uppgifter (GrUU 19/2005 rd).

Uppgifter ur inkomstregistret ska i regel lämnas ut till olika användare i enlighet med det ändamål som definieras i speciallagstiftning och med beaktande av kriterierna att uppgifterna ska vara behövliga och nödvändiga. Utlämnandet av uppgifter ska dock avvika från nuvarande praxis vid tillämpningen av bestämmelserna i och med att uppgifterna alltid ska lämnas ut ur inkomstregistret specificerade på samma sätt som prestationsbetalaren har fört in dem i inkomstregistret. De uppgifter som förmedlas till uppgifts användarna kommer således att vara mer noggrant specificerade än vad uppgifts användarna för närvarande kräver av prestationsbetalarna när det gäller uppgifter som lämnas för till exempel beskattningen. Inkomstregistret le-

der därmed till en förändring i uppgiftsanvändarnas registerföring och i vilka datainnehåll som ska lagras samt förutsätter nya sätt att hantera uppgifter.

Inkomstregisterenheten ska vidare enligt lagförslaget till Folkpensionsanstalten kunna lämna ut de inkomstuppgifter och andra uppgifter om alla inkomsttagare i inkomstregistret som Folkpensionsanstalten har rätt att få för verkställigheten av alla pensioner och förmåner som det föreskrivs att den ska verkställa och för verkställigheten av de uppdrag som föreskrivs i de förordningar eller i en överenskommelse om social trygghet som avses i bestämmelsen. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 14/2002 rd ansett det vara godtagbart att de uppgifter som behövs för att fastställa vissa förmåner lämnas ut i form av så kallade massutlämnanden redan före den egentliga handläggningen, dvs. oberoende av kundförhållandet. Bestämmelser som motsvarar dem som var föremål för bedömningen finns i 85 § i den nuvarande folkpensionslagen. De bestämmelser som föreslås gälla inkomstregistret grundar sig på motsvarande sätt på den stora mängden inkomstuppgifter som Folkpensionsanstalten behöver, dvs. inkomstuppgifter för tiotusentals personer som varierar dagligen. Grundlagsutskottet konstaterar i sitt ovan nämnda utlåtande bland annat att de uppgifter som avses i de bedömda bestämmelserna är helt grundläggande för olika förmånsbeslut och att de då de används i dessa sammanhang därför inte är särskilt känsliga med tanke på skyddet för privatlivet. Detsamma gäller på motsvarande sätt de uppgifter ur inkomstregistret som ska lämnas ut till Folkpensionsanstalten.

Enligt lagförslaget ska Inkomstregisterenheten i egenskap av registeransvarig fatta beslut om utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet. Uppgifterna i inkomstregistret ska förmedlas till uppgiftsanvändarna i enlighet med de bestämmelser som främst gäller anmälnings- och uppgiftsskyldigheten, men de ska också lämnas ut till uppgiftsanvändarna direkt av Inkomstregisterenheten med stöd av andra bestämmelser som ger dem rätt att få information. Förfarandet gör att det går snabbare att få framför allt förmånsuppgifter. Det att beslutanderätten ges till Inkomstregisterenheten baserar sig på att enheten ska ansvara för registerföringen och på ändamålet med inkomstregistret som riksomfattande informationsresurs avsedd för prestatjonsbetalare och uppgiftsanvändare.

Förvaringstid

Grundlagsutskottet har av hävd ansett det viktigt med tanke på skyddet för personuppgifter att bland annat förvaringstiden för uppgifterna i personregistren regleras (GrUU 51/2006 rd, GrUU 20/2006 rd, GrUU 11/2005 rd). I lagförslaget fastställs förvaringstiderna separat för uppgifterna i inkomstregistret och för andra typer av uppgifter med beaktande av informationssystemets karaktär och ändamålet med de uppgifter som lagras. Strävan har varit att förvaringstiderna definieras så entydigt som möjligt för att man ska kunna lita på att uppgifterna avförs på rätt sätt när det sker automatiskt.

I lagförslaget fastställs utifrån de olika ändamålen med uppgifterna olika förvaringstider för de inkomstuppgifter som ska förmedlas till uppgiftsanvändare och för de basuppgifter som garanterar registrets funktion. Den förvaringstid som fastställts för uppgifterna i inkomstregistret är tio år från ingången av det år som följer på det år då uppgifterna fördes in. Förvaringstiden är motiverad med beaktande av inkomstregistrets funktion eftersom den motsvarar den tid som arbetsgivare är skyldiga att förvara sin lönebokföring och annan bokföring. De som använder uppgifter ur inkomstregistret behöver inkomstuppgifter från olika långa tidsperioder när de beviljar förmåner och sköter andra lagstadgade uppdrag. En del av uppgifterna, såsom uppgifter som behövs för lagstadgade försäkringar eller för beskattningen, förmedlas i realtid till uppgiftsanvändarna. En del av uppgiftsanvändarna kommer dock att behöva uppgifterna först när det har gått en längre tid efter att uppgifterna fördes in, till exempel när en förmånsansökan blir anhängig. Genom att förvaringstiden hänger samman med hur länge bokföringen ska

förvaras kan man garantera att inkomstregistret levererar de uppgifter som uppgiftsanvändarna behöver och uppfyller sitt ändamål som en sådan centraliserad kanal för lämnande av inkomstuppgifter där arbetsgivarnas hela anmälningsskyldighet fullgörs samtidigt.

En fysisk person har vanligen regelbundna inkomster fram till sin död, och på motsvarande sätt kan en fysisk person fungera som prestationsbetalare när som helst under sin livstid. Under en fysisk persons hela livslängd finns det i inkomstregistret i praktiken därför alltid inkomstanmälningar om personen som ska förvaras i tio år. Identifierings- och kontaktuppgifter om en fysisk person behövs alltså under personens hela livslängd. Med tanke på inkomstregistrets funktion är det nödvändigt att man kan lita på att de anmälningar som lämnas in kopplas till rätt inkomsttagare och rätt prestationsbetalare, så att det till uppgiftsanvändarna kan förmedlas sådana sammanställda uppgifter som de behöver för att sköta sina lagstadgade uppdrag och som gäller alla inkomster som under en viss tid har betalats till en viss inkomsttagare eller av en viss prestationsbetalare.

Det ska redan när uppgifterna kommer in, innan de förs in i inkomstregistret, tekniskt med hjälp av personbeteckningar och företags- och organisationsnummer från andra basregister garanteras att inkomstanmälningarna kommer till rätt personer och att de uppgifter som förs in riktas rätt. Genom tekniska medel strävar man på detta sätt efter att försäkra sig om att uppgifterna felfritt riktas till rätt inkomsttagare och betalare, vilket är nödvändigt med tanke på riktigheten hos uppgifterna i inkomstregistret. Förvaringstiden för identifierings- och kontaktuppgifterna i inkomstdatasystemet fastställs därför så att uppgifterna förvaras lika länge som inkomstanmälningar om inkomsttagare och prestationsbetalare kan lämnas till inkomstregistret och som lämnade uppgifter kan finnas i inkomstregistret. Basuppgifterna kan av denna anledning inte avföras genast efter att en person har avlidit. Även de sista inkomstanmälningar som har förts in i registret innan en person har avlidit ska nämligen förvaras i registret i tio år. Det är motiverat att förvara basuppgifter en viss tid efter att en person har avlidit också av den orsaken att den avlidnes personbeteckning och andra identifieringsuppgifter blir identifikationsuppgifter om dödsboet när dödsboet efter en avliden person har varit en sådan prestationsbetalare eller inkomsttagare som omfattas av inkomstregistret. Om det oskiftade dödsboet efter en fysisk person fortsätter med personens näringsverksamhet, används dessutom i enlighet med gällande lag den avlidnes företags- och organisationsnummer i verksamheten till utgången av det tredje året efter dödsåret.

Man får inte alltid uppgift om att en fysisk person har avlidit, vilket gäller i synnerhet personer som bor utomlands. För att man även i dessa fall ska kunna garantera att namn- och andra identifieringsuppgifter, såsom eventuella utländska skattenummer och personnummer, samt kontaktuppgifter avförs ur inkomstdatasystemet föreslås det bestämmelser om att basuppgifterna i fråga i dessa fall ska avföras ur registret 100 år efter utgången av det år under vilket uppgifterna har förts in i inkomstdatasystemet. Vid fastställandet av denna förvaringstid har man utgått från ändamålet med basuppgifterna, den förväntade livslängden, förvaringstiden för inkomstanmälningarna, att avförandet av basuppgifter alltid i första hand fastställs utifrån när en fysisk person har avlidit och att bestämmelsen blir tillämplig först när det kan antas att huvudregeln följs, dvs. att dödsdagen har passerat.

3.2 Offentlighetsprincipen

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Enligt grundlagsutskottets praxis kan främjande av en annan grundläggande rättighet vara ett tvingande skäl som ger möjlighet att separat i lag begränsa myndigheters handlingars och upptagningars offentlighet (GrUU 40/2005 rd, s. 2/II och GrUU 2/2008 rd, s. 2/I). Skyddet för inkomsttagarnas privatliv och personuppgifter kan i samband med regleringen av det föreslagna

RP 134/2017 rd

centraliserade, riksomfattande och till datainnehållet stora informationssystemet anses vara ett tvingande skäl att avvika från offentlighetsprincipen.

Bestämmelser om sekretessen för de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret i inkomstdatasystemet föreslås i 2 § 2 mom. i lagförslaget.

Sekretessen gäller enligt förslaget alla uppgifter i inkomstregistret. Uppgifterna i inkomstregistret består av de inkomstuppgifter och de uppgifter om andra prestationer som prestationsbetalarna har lämnat med stöd av anmälnings- och uppgiftsskyldigheten. Uppgifter som ska vara sekretessbelagda är de i 6 § avsedda uppgifter om enskilda inkomst- och prestationsposter som för varje betalning lämnas till inkomstdatasystemet. Dessutom ska de i 7 § avsedda så kallade kompletterande uppgifter som gäller arbetsavtals-, anställnings- och uppdragsförhållanden och som ska föras in i inkomstregistret vara sekretessbelagda. Det är fråga om uppgifter om fysiska personers lön och andra prestationer av penningvärde och om uppgifter som gäller anmälning, betalning och annan behandling av dessa. Vidare ska identifieringsuppgifter om prestationsbetalare och deras anställda eller andra prestationsmottagare vara sekretessbelagda. Med tanke på skyddet för privatlivet och personuppgifter kan det anses motiverat att begränsa dessa uppgifters offentlighet i inkomstregistret. För de föreslagna sekretessbestämmelserna talar i synnerhet ur privata arbetsgivares och prestationsbetalares perspektiv även aspekter som gäller konfidentialitet i fråga om uppgifter som gäller lönenivå och anställd personal.

Sekretessen för uppgifterna i inkomstregistret varken påverkar eller ändrar till exempel medborgarnas eller mediernas möjligheter att övervaka och följa utövningen av offentlig makt, eftersom inkomstdatasystemet är ett system som endast arkiverar och vidareförmedlar uppgifter. Inkomstregisterenheten ska inte fatta några förvaltningsbeslut som gäller enskilda medborgare. Bestämmelserna om offentlighet och sekretess för uppgifterna förblir oförändrade både när det gäller prestationsbetalarna och när det gäller uppgiftsanvändarna. Uppgifter om ekonomisk ställning är dessutom med stöd av gällande lagstiftning huvudsakligen sekretessbelagda, både när de innehas av prestationsbetalare och när de innehas av uppgiftsanvändare.

Öppenheten i inkomstregistret och transparensen i Inkomstregisterenhetens verksamhet främjas av att var och en via det allmänna datanätet kan få detaljerad information om vilka uppgifter som förs in i inkomstregistret och om vilka uppgifter som förmedlas till de olika uppgiftsanvändarna. Arbetsgivare och andra prestationsbetalare ska kunna kontrollera att de uppgifter som de har lämnat till inkomstregistret har förts in, och dessutom ska inkomsttagarna kunna kontrollera de uppgifter om sig själva som har antecknats i inkomstregistret.

Enligt 2 § 2 mom. i lagförslaget ska offentlighetslagen tillämpas på offentligheten för andra uppgifter i inkomstdatasystemet än de som finns i inkomstregistret. Offentlighetslagen ska även i övrigt tillämpas på inkomstdatasystemet. Uppgifter ska dock lämnas ut ur inkomstdatasystemet endast för de ändamål som nämns i den föreslagna lagen och för de ändamål som föreskrivs i 11 och 12 §, 26 § 3 mom. och 29 § 1 mom. 3 punkten i offentlighetslagen. Uppgifter ska således med stöd av offentlighetslagen lämnas ut till de berörda parterna och till var och en som uppgifterna gäller, liksom också för utförande av en uppgift på uppdrag av till exempel Inkomstregisterenheten, när utlämnande av sekretessbelagda uppgifter är nödvändigt för utförande av uppgiften. Bestämmelserna i offentlighetslagen ska även tillämpas på utlämnande av uppgifter för ändringssökande.

Utgångspunkten när offentlighetslagen stiftades var att bestämmelserna i lagen kan frångås endast om det i lagen finns en hänvisning till särskilda bestämmelser i någon annan lag (RP 30/1998 rd, s. 47/I). Det att utlämnandet av uppgifterna i inkomstdatasystemet begränsas i

2 § är motiverat på grund av registrets ändamål, och detta begränsar inte möjligheten att få uppgifter till exempel ur basregistren eller av andra registeransvariga.

Med anledning av det som nämns ovan kan de föreslagna särskilda bestämmelserna om sekretess för uppgifterna i inkomstregistret anses motiverade. Enligt regeringens uppfattning innebär lagförslaget inte ett sådant ingrepp i skyddet för privatlivet och personuppgifter som strider mot 10 § 1 mom. i grundlagen eller ett sådant ingrepp i rätten till information i enlighet med offentlighetsprincipen som strider mot rättigheten i 12 § 2 mom. i grundlagen.

3.3 Rättsskydd

Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning ska tryggas genom lag.

Inkomstregisterenheten ska fungera som registeransvarig som förmedlar och lagrar uppgifter. Enheten samlar inga uppgifter för sin egen verksamhet och fattar inga förvaltningsbeslut om enskilda inkomsttagare. Inkomstdatasystemets funktion grundar sig på att i stor utsträckning automatiserat ta emot och lagra uppgifter och förmedla dem till uppgiftsanvändarna i enlighet med deras rätt att få uppgifter. Enligt grundlagsutskottets praxis kan det i vissa fall behöva finnas en möjlighet att söka ändring i myndigheters beslut för att man ska kunna övervaka om myndigheterna handlar korrekt och opartiskt och säkerställa att tillämpningen är samordnad, också i de fall där frågan inte gäller individens rättigheter eller skyldigheter (se GrUU 32/2012 rd, GrUU 10/2009 rd, GrUU 13/2005 rd, GrUU 55/2002 rd).

Den registrerades rättsskydd vid inkomstregisterföringen förverkligas genom att felaktiga uppgifter i inkomstregistret rättas av prestationsbetalaren. Dessutom kan den registrerade med stöd av artikel 77 i dataskyddsförordningen lämna in ett klagomål till en tillsynsmyndighet, om den registrerade anser att behandlingen av personuppgifterna strider mot dataskyddsförordningen. Ändring i Inkomstregisterenhetens beslut om utlämnande av uppgifter får sökas i enlighet med 33 § i offentlighetslagen. Inkomsttagare, prestationsbetalare och uppgiftsanvändare ska dessutom ha möjlighet att också i övrigt söka ändring med stöd av den allmänna lagstiftningen till exempel i situationer där Inkomstregisterenheten på begäran har meddelat ett beslut i ett ärende som gäller lagring av uppgifter. Inkomsttagare kan dessutom alltid begära omprövning eller anföra besvär i enlighet med de bestämmelser om omprövning och överklagande som gäller uppgiftsanvändarna. När det gäller registerföringen i enlighet med lagförslaget har man enligt regeringens uppfattning således på tillbörligt sätt beaktat de möjligheter till ändringssökande som förutsätts i grundlagen.

Den föreslagna lagen innehåller även bestämmelser om elektronisk kommunikation. Uppgifter ska i regel lämnas elektroniskt. Om det finns särskilda skäl ska uppgifterna kunna lämnas på en blankett. Dessa särskilda skäl specificeras i motiveringen. Uppgifterna ska kunna lämnas på en pappersblankett om elektronisk kommunikation inte är en möjlighet, och bestämmelserna tar alltså på behövligt sätt hänsyn till grundlagens krav på god förvaltning, jfr riksdagens biträdande justitieombudsmans beslut i fråga om hur Skatteförvaltningen begränsat uppgiftsskyldigheten till elektronisk kommunikation (31.12.2015 dnr 4653/4/14, på finska).

3.4 Bemyndiganden att meddela föreskrifter

Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan en myndighet genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Särskilda skäl föreligger enligt regeringens proposition med förslag till grundlagen närmast när det är fråga om en sådan teknisk reglering av smärre detaljer som inte inbegriper prövningsrätt i någon större utsträckning. Dessutom förutsätter särskilda skäl som har samband med föremålet för regleringen ibland att det utfärdas föreskrifter som kan ändras ofta och snabbt.

Förslaget till lag om inkomstdatasystemet innehåller tre sådana bestämmelser med bemyndiganden att meddela föreskrifter med stöd av vilka Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om fullgörande av anmälningsskyldigheten. Med stöd av 11 § 4 mom. ska Skatteförvaltningen få meddela närmare föreskrifter om vilket elektroniskt förfarande som ska användas när anmälningar lämnas in på elektronisk väg och på vilket sätt anmälningarna ska vara certifierade. Med stöd av 12 § 12 mom. ska Skatteförvaltningen genom föreskrifter få förlänga tidsfristerna för fullgörande av anmälningsskyldigheten när det gäller sådana i 6 § 2 mom. avsedda uppgifter som ska lämnas med stöd av lagen om beskattningsförfarande och lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ och som det med tanke på verkställandet av beskattningen samt skattekontrollen inte är nödvändigt att lämna inom de nämnda tidsfristerna. Dessutom ska Skatteförvaltningen med stöd av 24 § 3 mom. få meddela närmare föreskrifter om nytt fullgörande av anmälningsskyldigheten, om uppgifter som redan har lämnats har blivit förstörda.

Vidare ska Skatteförvaltningen med stöd av 16 § 2 mom. i förslaget till lag om ändring av lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ få meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas med stöd av den lagen när det gäller uppgifter som med stöd av paragrafens 1 mom. ska lämnas till inkomstregistret.

Det är fråga om sådana smärre tekniska detaljer i fråga om vilka delegeringen av lagstiftningssmakten avgränsat med föreslagen noggrannhet enligt regeringens uppfattning kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Enligt regeringens uppfattning innebär lagförslagen inte heller ett sådant ingrepp i skyddet för privatlivet och personuppgifter som strider mot 10 § 1 mom. i grundlagen eller ett sådant ingrepp i rätten till information i enlighet med offentlighetsprincipen som strider mot rättigheten i 12 § 2 mom. i grundlagen.

Regeringen anser att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men anser det önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande om propositionen inhämtas.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om inkomstdatasystemet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Inkomstdatasystemet och dess allmänna uppbyggnad

Denna lag innehåller bestämmelser om ett riksomfattande informationssystem (inkomstdatasystemet) avsett för arbetsgivare och andra prestationsbetalare och för uppgiftsanvändare samt bestämmelser om skyldigheten att använda inkomstdatasystemet för att lämna inkomstuppgifter som omfattas av den lagstadgade anmälnings- och uppgiftsskyldigheten och andra uppgifter som har samband med dem. Denna lag innehåller också bestämmelser om möjligheten att använda inkomstdatasystemet för att lämna uppgifter som omfattas av rätten till information.

Inkomstdatasystemet består av inkomstregistret, som innehåller uppgifter som ska lämnas med stöd av den lagstadgade anmälnings- och uppgiftsskyldigheten och rätten till information, och ett register med identifierings- och kontaktuppgifter vars syfte är att säkerställa uppgifternas riktighet.

Med hjälp av inkomstdatasystemet tas uppgifter från arbetsgivare och andra i denna lag avsedda aktörer emot och lagras samt förmedlas till de myndigheter och andra aktörer som har rätt till dem för att prestationsbetalarnas lagstadgade anmälnings- och uppgiftsskyldighet ska uppfyllas och för att rätten till information ska tillgodoses.

Uppgifterna lämnas in och lämnas ut ur inkomstdatasystemet via en teknisk anslutning eller på något annat sätt på elektronisk väg med de undantag som föreskrivs i 11 §.

2 §

Förhållande till annan lagstiftning samt sekretess för uppgifter

Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas på behandlingen av personuppgifter i inkomstdatasystemet Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG och nationella bestämmelser om skydd för personuppgifter.

De uppgifter i inkomstregistret som gäller inkomster och andra prestationer samt om prestationsmottagare och prestationsbetalare är sekretessbelagda. På inkomstdatasystemet tillämpas i övrigt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), dock så att uppgifter kan lämnas ut ur inkomstdatasystemet endast för de ändamål som nämns i denna lag och för de ändamål som föreskrivs i 11 och 12 §, 26 § 3 mom. och 29 § 1 mom. 3 punkten i den lagen.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) prestationsbetalare arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dessa jämförbara utbetalare av prestationer samt förmångivare som ger förmåner i annan form än pengar,
- 2) inkomsttagare fysiska personer, dödsbon och juridiska personer till vilka en i denna lag avsedd prestation har betalats eller förmån i annan form än pengar har getts,
- 3) uppgiftsanvändare myndigheter och andra aktörer som sköter offentliga uppdrag och till vilka uppgifter ur inkomstdatasystemet förmedlas,
- 4) betalningsdag den dag då prestationen finns tillgänglig för inkomsttagaren.

2 kap.

Registeransvarig och inkomstregistrets ändamål

4 §

Registeransvarig samt ansvar i samband med inkomstdatasystemet

Registeransvarig för inkomstdatasystemet är Inkomstregisterenheten vid Skatteförvaltningen. Inkomstregisterenheten ska genom beslut närmare fastställa vilka uppgifter som ska föras in i inkomstregistret med stöd av denna lag. Inkomstregisterenheten ska även fatta beslut om vilka uppgifter ur inkomstregistret som ska lämnas ut till uppgiftsanvändarna för de ändamål som avses i denna lag samt ansvara för förmedlingen av uppgifter från inkomstregistret till uppgiftsanvändarna.

Inkomstregisterenheten förvaltar inkomstdatasystemet och ansvarar för inkomstdatasystemets funktion och informationssäkerhet tillsammans med Skatteförvaltningen.

Prestationsbetalarna ansvarar för att de uppgifter de lämnar till inkomstregistret är riktiga och för att rätta uppgifterna utan obefogat dröjsmål.

Om en inkomsttagare begär att en felaktig uppgift som en prestationsbetalare har lämnat till inkomstregistret ska rättas, ska begäran om rättelse riktas till prestationsbetalaren.

Inkomstregisterenheten kan, om den upptäcker tekniska fel i uppgifterna, begära att prestationsbetalaren kontrollerar riktigheten hos de uppgifter prestationsbetalaren har lämnat till inkomstregistret.

5 §

Inkomstregistrets ändamål

Ändamålet med inkomstregistret är att ta emot och lagra sådana inkomstuppgifter som andra med dem relaterade uppgifter prestationsbetalare har lämnat och att förmedla uppgifterna till uppgiftsanvändarna för de ändamål som nämns i 13 §.

3 kap.

Uppgifter som införs i inkomstdatasystemet

6 §

Inkomstuppgifter och andra uppgifter som införs i inkomstregistret

I inkomstregistret införs de i 2 och 3 mom. avsedda inkomstuppgifter och andra uppgifter om inkomsttagare som prestationsbetalarna är skyldiga att lämna uppgifts användarna med stöd av de lagar som nämns i denna paragraf.

I fråga om prestationer som arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dessa jämförbara prestationsbetalare har betalat och förmåner i annan form än pengar som dessa har gett införs i inkomstregistret följande uppgifter som ska lämnas med stöd av 3 kap. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) och 16 § och 29 § 3 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016):

1) uppgifter om löner, naturaförmåner, arvoden, pris och andra skattepliktiga förmåner samt om skattepliktiga kapitalinkomster som har samband med dessa,

2) uppgifter om sjöarbetsinkomster, utlandsarbetsinkomster, arvoden till idrottsutövare och företagares löneinkomster,

3) uppgifter om anställningsoptioner och aktiepremier och om fondandelar från personalfonder,

4) uppgifter om vinstutdelning och överskott som grundar sig på arbetsinsats,

5) uppgifter om ersättningar som i annan form än lön betalats för ett arbete, ett uppdrag eller en tjänst, om inkomsttagaren inte har förts in i det förskottsuppbördsregister som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996),

6) uppgifter om pensioner som betalats av arbetsgivaren,

7) uppgifter om löner som betalats av en ställföreträdande betalare, om prestationer som betalats såsom lönegaranti och om kompletteringsdagpenning som betalats av en sjukkasse,

8) uppgifter om ersättning för upphovsrätt eller patenträtt och om andra bruksavgifter,

9) uppgifter om kostnadsersättningar,

10) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016) utsedd företrädare om sådana löner som avses i 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen (1535/1992), om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på lönen, och om andra löner, när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

11) sådana uppgifter om arbetsinkomster som inte utgör grund för sjukförsäkringens dagpenningsskatt med stöd av 11 kap. 2 § 4 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004) som behövs för fastställande av den försäkrades sjukförsäkringspremie,

12) uppgifter om förskottsinnehållning som verkställts på de poster som avses i 1—10 punkten samt om källskatt och den försäkrades sjukförsäkringspremie som tagits ut,

13) sådana uppgifter om arbetstagare som sänts utomlands som behövs för fastställande av den försäkrades sjukförsäkringspremie,

14) uppgifter om de avgifter som kommunen eller samkommunen tagit ut på förtroendevaldas mötesarvoden,

15) uppgifter om sådana i 96 och 96 a § i inkomstskattelagen avsedda obligatoriska försäkringspremier och premier för kollektivt tilläggspensionsskydd samt sådana i 54 d § i den lagen avsedda premier för frivilliga individuella pensionsförsäkringar som tagits ut av arbetstagaren,

16) uppgifter om grundlösa förmåner som betalats till inkomsttagaren och uppgifter om belopp som återkrävts av prestationer som betalats till inkomsttagaren,

17) uppgifter från en utländsk arbetsgivare eller från en i enlighet med 8 § i lagen om utstationering av arbetstagare utsedd företrädare om den uppskattade längden för arbetet och det kalkylerade lönebeloppet för en hyrd arbetstagare som avses i 10 § 4 c punkten i inkomstskat-

telagen samt om den som låter utföra arbetet, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagarens lön, samt uppgifter om den utsedda företrädaren,

18) uppgifter som behövs för fullgörandet av de skyldigheter som avses i den överenskommelse om uppbörd och överföring av skatt (FördrS 97/1997) som ingåtts med stöd av artikel 20 i avtalet mellan de nordiska länderna om handräckning i skatteärenden (FördrS 37/1991),

19) uppgifter om utlandstjänstgöring och om vistelse i Finland under utlandstjänstgöringen, när arbetsgivaren har underlåtit att verkställa förskottsinnehållning på lönen med stöd av bestämmelserna om utlandsarbetsinkomst i 77 § i inkomstskattelagen,

20) uppgifter från arbetsgivaren om de löner som betalats av en ställföreträdande betalare och på vilka arbetsgivaren är skyldig att betala den sjukförsäkringsavgift som avses i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016),

21) uppgifter om det sammanlagda beloppet av den i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift avsedda sjukförsäkringsavgiften, som arbetsgivaren ska betala på grundval av det sammanlagda beloppet av de löner som betalas till arbetstagarna, och avdragen från sjukförsäkringsavgiften.

I fråga om prestationer som arbetsgivare, uppdragsgivare och andra med dessa jämförbara prestationsbetalare har betalat och förmåner i annan form än pengar som dessa har gett införs dessutom följande uppgifter:

1) de uppgifter om arbetsinkomst som avses i de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006), med undantag för arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) och lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), dessutom införs pensionsordningsnumret, de uppgifter om tjänstgöringstider som avses i 153 § i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) och uppgift om tidpunkten för anställningsförhållandet upphörande, när anställningsförhållandet upphör med anledning av övergång till ålderspension,

2) sådana uppgifter om arbetsinkomst som avses i 81 § och 168 § 2 mom. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) samt uppgift om försäkringsnumret och försäkringsbolaget när det gäller försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom, om arbetsgivaren samtidigt har flera gällande försäkringar,

3) uppgift om arbetstagarens yrkeskategori, som behövs för bestämmande av i 21 kap. i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar avsedda försäkringspremier,

4) de uppgifter om grunden för löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie som avses i 19 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998),

5) i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner avsedd uppgift om huruvida prestationsmottagaren är delägare i enlighet med lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002),

6) uppgifter från arbetsgivaren om de löner som betalats av en ställföreträdande betalare och på vilka arbetsgivaren är skyldig att betala arbetsgivarens andra än i 2 mom. avsedda socialförsäkringsavgifter.

I fråga om prestationsbetalare som antecknats i det arbetsgivarregister som avses i 31 § i lagen om förskottsuppbörd införs även uppgift om att det under en kalendermånad inte har skett några sådana transaktioner om vilka det med stöd av 2 och 3 mom. ska föras in uppgifter.

7 §

Kompletterande uppgifter som införs i inkomstregistret

I inkomstregistret införs sådana för skötseln av uppgifts användarnas uppdrag enligt 13 § behövliga uppgifter om arbetsavtalsförhållanden och andra anställnings- och uppdragsförhållanden som kompletterar uppgifterna enligt 6 § och som gäller

- 1) anställningsförhållandets typ och längd och orsaken till att det upphört,
- 2) inkomstslag samt arbetstidsersättningar och ersättningar i exceptionella situationer,
- 3) avlöningsform,
- 4) de tidpunkter när inkomstposterna har intjänats,

- 5) om prestationen är av engångsnatur,
- 6) beloppet av den lön som ska betalas ut efter avdragen,
- 7) det kollektivavtal som ska tillämpas,
- 8) om det är fråga om deltidсанställning samt den avtalade veckoarbetstiden,
- 9) avlönad eller oavlönad frånvaro,
- 10) intyg som gäller social trygghet,
- 11) försäkringsnumret och bolagsbeteckningen när det gäller försäkringar för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom,
- 12) om sysselsättningen skett genom statliga sysselsättningsanslag,
- 13) information om att prestationen betalats i annan form än pengar,
- 14) sådan skatt på prestationen som betalats till utlandet,
- 15) utmätning av prestationen,
- 16) inkomsttagarens ställning som delägare i förhållande till prestationsbetalaren,
- 17) inkomsttagarens arbetsställe eller verksamhetsställe och adressen dit,
- 18) den ursprungliga betalningsdagen för en återkrävd inkomstpost samt den förskottsinnehållning på inkomstposten som verkställts vid betalningstidpunkten,
- 19) sådana tilläggsuppgifter i anmälan som förmedlas till pensionsanstalterna och Pensionskyddscentralen,
- 20) ersättningsansökningar som arbetsgivaren riktat till Folkpensionsanstalten.

8 §

Identifierings- och kontaktuppgifter som införs i inkomstregistret

I inkomstregistret införs följande identifierings- och kontaktuppgifter om inkomsttagaren och prestationsbetalaren som prestationsbetalaren är skyldig att lämna uppgiftsanvändarna med stöd av en lag som nämns i 6 §:

- 1) finsk personbeteckning eller finskt företags- och organisationsnummer,
- 2) i fråga om en person bosatt i en främmande stat skatte- eller personnummer som tilldelats av den stat där inkomsttagaren är bosatt eller, om sådana uppgifter saknas, något annat motsvarande signum,
- 3) om de uppgifter som avses i 1 punkten saknas, namn, födelsetid och inkomsttagarens kön samt adress i Finland eller den stat där inkomsttagaren är bosatt,
- 4) den stat där inkomsttagaren är bosatt och kontaktuppgifter i den staten, om inkomsttagaren är en i 9 § i inkomstskattelagen avsedd begränsat skattskyldig,
- 5) de övriga kontaktuppgifter som avses i 147 § i lagen om pension för arbetstagare, om prestationsbetalaren är en i den paragrafen avsedd tillfällig arbetsgivare.

I inkomstregistret får det trots 1 mom. föras in sådana i 1 mom. avsedda uppgifter som prestationsbetalaren lämnat Inkomstregisterenheten även om prestationsbetalaren inte är skyldig att lämna uppgifterna med anledning av anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten.

I inkomstregistret införs dessutom kontaktuppgifter till kontaktpersonen hos prestationsbetalaren.

9 §

Andra uppgifter som införs i inkomstdatasystemet

För säkerställande av uppgifternas riktighet och för utförande av andra uppdrag som föreskrivs i denna lag införs följande uppgifter i inkomstdatasystemet:

- 1) de uppgifter som avses i 13 § 1—3, 16 och 20—22 punkten i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009) när det gäller finska medborgare och i Finland bosatta utlänningar samt ändringar i uppgifterna,

2) behövliga uppgifter som avses i 4 och 5 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) samt ändringar i uppgifterna,

3) uppgift om pensionsordningsnummer och ändringar i uppgifterna.

I inkomstdatasystemet får det dessutom föras in de identifierings- och kontaktuppgifter för inkomsttagaren eller prestationsbetalaren och de uppgifter om kontaktspråk som inkomsttagaren eller prestationsbetalaren har lämnat.

4 kap.

Lämnande av uppgifter till Inkomstregisterenheten

10 §

Lämnande av uppgifter till Inkomstregisterenheten

Prestationsbetalaren ska trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter lämna Inkomstregisterenheten de i 6 och 8 § föreskrivna uppgifter som omfattas av anmälnings- och uppgiftsskyldigheten, och prestationsbetalaren kan lämna Inkomstregisterenheten de uppgifter om inkomsttagare som avses i 7 § för lagring samt för förmedling med stöd av 13 §.

Inkomstregisterenheten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att för de ändamål som avses i 9 § av Patent- och registerstyrelsen ur företags- och organisationsdatasystemet få uppgifter om de personbeteckningar som har samband med ett företags- och organisationsnummer och av pensionsanstalterna få uppgifter om pensionsordningsnummer.

11 §

Hur uppgifter lämnas samt signering

De uppgifter som avses i 6—8 § ska lämnas på elektronisk väg. Om det finns särskilda skäl kan de uppgifter som avses i 6 och 8 § lämnas på annat sätt än på elektronisk väg på en av Inkomstregisterenheten fastställd blankett.

Prestationsbetalaren ska underteckna anmälningarna till Inkomstregisterenheten.

Anmälningar som lämnas in till Inkomstregisterenheten på elektronisk väg ska certifieras med en elektronisk underskrift eller på något annat godtagbart sätt.

Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om vilket elektroniskt förfarande som ska användas och på vilket sätt anmälningar ska vara certifierade för att kunna lämnas in på elektronisk väg.

12 §

Tidpunkt för lämnande av uppgifter

De uppgifter som avses i 6 och 8 § ska lämnas senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen, om inte något annat föreskrivs nedan i denna paragraf.

Fysiska personer och dödsbon som inte har antecknats i det arbetsgivarregister som avses i 31 § i lagen om förskottsuppbörd kan dock lämna uppgifterna månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden.

Uppgifter om förmåner och prestationer i annan form än pengar ska lämnas månatligen senast den femte dagen i den följande kalendermånaden, om det inte samtidigt betalas någon penningprestation till inkomsttagaren.

Uppgifter om den försäkringslön som avses i 72 § i lagen om pension för arbetstagare ska lämnas månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på arbetet, dock senast den femte dagen från ingången av den kalendermånad som följer på den kalendermånad under vilken prestationsbetalarens skyldighet att bestämma försäkringslönen har uppstått.

I 6 § 2 mom. 16 punkten avsedda uppgifter om grundlösa förmåner ska lämnas utan obefogat dröjsmål och senast inom en månad från det att en grundlös förmån har uppdragats, och i den bestämmelsen avsedda uppgifter om belopp som återkrävts av prestationer som betalats till inkomsttagaren ska lämnas senast den femte dagen efter den dag uppgift erhållits om att ett återkrävt belopp har betalats, om vem som betalat det och om vilken prestation betalningen gäller.

De uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 17 punkten ska lämnas senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen för den första lön som betalats ut till den hyrda arbetstagaren.

De uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 18 punkten ska lämnas senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen för den första lön som betalats ut för utlandstjänstgöring.

De uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 19 punkten ska lämnas senast den femte kalenderdagen efter betalningsdagen för den första lön som betalats ut för utlandstjänstgöring. Uppgifter om tidpunkterna för vistelse i Finland får dock lämnas senast före utgången av januari det år som följer på betalningsåret.

De uppgifter som avses i 6 § 2 mom. 20 och 21 punkten och 3 mom. 6 punkten ska lämnas månatligen senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på betalningsmånaden.

Den uppgift som avses i 6 § 4 mom. ska lämnas senast den femte dagen i den kalendermånad som följer på kalendermånaden i fråga. Uppgiften får lämnas på förhand för högst sex kalendermånader.

Trots vad som ovan föreskrivs om tidsfristerna är tidsfristen för lämnande av uppgifter när de lämnas på en blankett åtta kalenderdagar i stället för fem kalenderdagar.

Skatteförvaltningen får genom föreskrifter förlänga de tidsfrister som föreskrivs i 1—3 och 11 mom. när det gäller sådana i 6 § 2 mom. avsedda uppgifter som det med tanke på verkställandet av beskattningen samt skattekontrollen inte är nödvändigt att lämnas inom de nämnda tidsfristerna.

5 kap.

Utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet

13 §

Uppgiftsanvändares rätt att få uppgifter ur inkomstdatasystemet

Inkomstregisterenheten förmedlar och lämnar ut sådana uppgifter ur inkomstregistret som en uppgiftsanvändare trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter med stöd av någon annan lag har rätt att få av prestationsbetalaren eller av andra uppgiftsanvändare som följer:

1) till Skatteförvaltningen för beskattningen och för påförande av förseningsavgift enligt 22 och 23 §,

2) till de pensionsanstalter som avses i 2 § i lagen om pension för arbetstagare för verkställigheten av uppdrag enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i den lagen, enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 987/2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och enligt för Finland bindande överenskommelser om social trygghet,

3) till Sjömanspensionskassan för verkställigheten av uppdrag enligt lagen om sjömanspensioner (1290/2006) och enligt de förordningar och de överenskommelser om social trygghet som avses i 2 punkten,

4) till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för verkställigheten av uppdrag enligt lagen om pension för lantbruksföretagare, enligt de förordningar och de överenskommelser om social trygghet som avses i 2 punkten, enligt lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) och enligt lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1293/1994),

5) till Keva för verkställigheten av uppdrag enligt pensionslagen för den offentliga sektorn och enligt de förordningar och de överenskommelser om social trygghet som avses i 2 punkten,

6) till Pensionsskyddscentralen för verkställigheten av uppdrag enligt de arbetspensionslagar som nämns i 3 § i lagen om pension för arbetstagare, enligt lagen om Pensionsskyddscentralen (397/2006) och enligt de förordningar och de överenskommelser om social trygghet som avses i 2 punkten,

7) till Finlands Bank för genomförandet av pensionsskyddet för bankens anställda,

8) till arbetslöshetsförsäkringsfonden för verkställigheten av uppdrag enligt 10 § 1 mom. 2 och 3 punkten i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner,

9) till de försäkringsanstalter som avses i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar för sådant avgörande av ett försäkrings- eller ersättningsärende eller sådant uppfyllande av tillsynsplikten som föreskrivs i den lagen eller för försäkrings- och ersättningshandläggning, när det gäller en försäkring som har tecknats i enlighet med bestämmelserna i lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete (460/2015), familjevårdslagen (263/2015), lagen om stöd för närståendevård (937/2005), lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter (894/1946), kommunallagen (410/2015), socialvårdslagen (1301/2014), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) eller lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001), samt för verkställigheten av uppdrag och för uppfyllande av tillsynsplikten enligt de ovannämnda lagarna och enligt de förordningar och de överenskommelser om social trygghet som avses i 2 punkten,

10) till de försäkringsanstalter som avses i lagen om olycksfalls- och pensionsskydd för idrottsutövare (276/2009) för avgörande av olycksfallsskyddsrelaterade försäkrings- och ersättningsärenden eller för uppfyllande av tillsynsplikten enligt den lagen,

11) till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt för avgörande av ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning samt för verkställigheten av uppdrag enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) och enligt de förordningar och de överenskommelser om social trygghet som avses i 2 punkten,

12) till de försäkringsbolag som avses i trafikförsäkringslagen (460/2016) för avgörande av ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning eller för skötseln av uppdrag enligt den lagen,

13) till Trafikförsäkringscentralen för avgörande av ett försäkrings- eller ersättningsärende som är under handläggning och för skötseln av uppdrag enligt trafikförsäkringslagen,

14) till Patientförsäkringscentralen för bestämmande av den i patientskadelagen (585/1986) avsedda ersättningsgrunden och omfattningen av ersättningskyldigheten,

15) till Olycksfallsförsäkringscentralen, utöver vad som föreskrivs i 9 punkten, för tillsynen över försäkringsverksamhet enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar,

16) till Statskontoret för avgörande av ett ersättningsärende enligt trafikförsäkringslagen, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom (1521/2016), lagen om ersättning för skada eller sjukdom som har uppkommit under studierelaterade förhållanden som är jämförbara med arbete, lagen om skadestånd för olycksfall åt personer, som intagits i särskilda straff-, underhålls- och vårdanstalter, lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag (1522/2016) eller brottsskadelagen (1204/2005) som är under handläggning,

17) till Folkpensionsanstalten de inkomstuppgifter och andra uppgifter om alla inkomsttagare i inkomstregistret som Folkpensionsanstalten har rätt att få för verkställigheten av alla pensioner och förmåner som det föreskrivs att den ska verkställa och för verkställigheten av

uppdrag enligt de förordningar och de överenskommelser om social trygghet som avses i 2 punkten,

18) till kommuner för bestämmande av de klientavgifter som avses i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) eller i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken (1503/2016),

19) till samkommuner för bestämmande av de klientavgifter som avses i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården eller i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken,

20) till de arbetslöshetskassor som avses i 1 § i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) för avgörande av sådana ärenden som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller i lagen om alterneringsledighet (1305/2002) och som är under handläggning eller för utredning av missbruk eller för verkställigheten av uppdrag enligt de lagarna och enligt för Finland bindande överenskommelser om social trygghet eller andra internationella rättsakter som gäller social trygghet,

21) till Utbildningsfonden för beviljande, utbetalning och övrig verkställighet av vuxenutbildningsstödet enligt lagen om vuxenutbildningsstöd (1276/2000),

22) till de arbetarskyddsmyndigheter som avses i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006) för tillsynen över efterlevnaden av lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitande av utomstående arbetskraft (1233/2006), över att minimivillkoren för anställningsförhållanden följs och över anlitandet av utländsk arbetskraft,

23) till Statistikcentralen för framställning av statistik,

24) till arbets- och näringsbyråer, till närings-, trafik- och miljöcentraler och till närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter för verkställighet av lönesubvention och startpeng enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och för verkställighet av lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000),

25) till utsökningsmyndigheterna för sådan verkställighet som avses i utsökningsbalken (705/2007).

Vad som i 1 mom. 9, 11 och 16 punkten föreskrivs om utlämnande av uppgifter för verkställigheten av uppdrag enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar, vad som i 12 och 16 punkten föreskrivs om utlämnande av uppgifter för verkställigheten av uppdrag enligt trafikförsäkringslagen och vad som i 16 punkten föreskrivs om utlämnande av uppgifter för avgörande av ett ersättningsärende enligt lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom gäller också utlämnande av uppgifter för uppdrag enligt lagar som har upphävts genom de lagarna.

14 §

Särskilda bestämmelser om utlämnande av uppgifter

Inkomstregisterenheten ska förmedla och lämna ut uppgifter till uppgiftsanvändarna i den form de har förts in i inkomstregistret. Uppgifterna ska maskinellt, med iakttagande av på förhand programmerade behandlingsregler för varje uppgift i inkomstdatasystemet, förmedlas till var och en av uppgiftsanvändarna i enlighet med uppgiftsanvändarens lagstadgade rätt till uppgifter.

Om prestationsbetalaren vid lämnandet av uppgifterna har uppgett ett företags- och organisationsnummer som identifieringsuppgift för inkomsttagaren eller prestationsbetalaren, kan Inkomstregisterenheten när den lämnar ut uppgifter samtidigt lämna ut inkomsttagarens och prestationsbetalarens personbeteckning och namn till uppgiftsanvändaren.

RP 134/2017 rd

Till uppgiftsanvändaren kan dessutom sådana uppgifter om inkomsttagarens och prestationsbetalarens namn som förts in i inkomstdatasystemet med stöd av 9 § 1 mom. 1 eller 2 punkten lämnas ut via inkomstdatasystemets e-tjänst.

Uppgifterna kan lämnas ut trots vad som i artikel 18.1 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG föreskrivs om den registrerades rätt att av den registeransvarige kräva att behandlingen av personuppgifterna begränsas.

Inkomstregisterenheten får till en prestationsbetalare eller uppgiftsanvändare lämna ut de logguppgifter som gäller prestationsbetalaren eller uppgiftsanvändaren i fråga för uppföljning och övervakning av betalarens eller användarens egen verksamhet. Innan uppgifterna lämnas ut kan Inkomstregisterenheten vid behov kräva att få en utredning över hur användningen och skyddet av de uppgifter som lämnas ut kommer att ordnas.

15 §

E-tjänsten för inkomsttagare och prestationsbetalare

Inkomsttagare och prestationsbetalare har rätt att via inkomstdatasystemets e-tjänst se de uppgifter om sig själva som har förts in i inkomstregistret och de uppgifter om sig själva som har förts in i inkomstdatasystemet med stöd av 9 § 1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. Prestationsbetalare har likaså rätt att se de uppgifter i inkomstregistret som de själva har lämnat.

För inkomsttagaren kan det i e-tjänsten dessutom visas en sådan uppgift om prestationsbetalarens namn som förts in i inkomstdatasystemet med stöd av 9 § 1 mom. 1 eller 2 punkten.

Inkomsttagare och prestationsbetalare kan med hjälp av e-tjänsten lämna och rätta sådana i 9 § 2 mom. avsedda kontaktuppgifter som de har lämnat till inkomstdatasystemet.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Informationsskyldighet

Inkomstregisterenheten ska via det allmänna datanätet tillhandahålla

- 1) en detaljerad förteckning över de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret,
- 2) information om vilken bestämmelse i lag prestationsbetalarnas skyldighet att till inkomstregistret lämna var och en av de i 6 § avsedda uppgifterna grundar sig på och uppgift om vilken bestämmelse i lag uppgiftsanvändarnas rätt att av prestationsbetalarna få var och en av de i 7 § avsedda uppgifterna grundar sig på, och
- 3) information om till vilka uppgiftsanvändare var och en av uppgifterna får lämnas ut och om den bestämmelse i lag som utlämnandet av uppgiften i fråga grundar sig på.

17 §

Avgiftsfrihet för uppgifter

Inkomstregisterenheten har rätt att få de uppgifter som ska föras in i inkomstregistret och de uppgifter som avses i 9 § 1 mom. 3 punkten avgiftsfritt.

RP 134/2017 rd

Ingen avgift tas ut för utlämnande av uppgifter ur inkomstdatasystemet. De rättigheter som avses i 15 § får utnyttjas avgiftsfritt.

18 §

Avförande av uppgifter

Uppgifter i inkomstregistret avförs ur registret tio år från ingången av året efter det år då uppgifterna fördes in.

De uppgifter i inkomstdatasystemets register med identifierings- och kontaktuppgifter som avses i 9 § 1 mom. 1 punkten avförs ur registret tio år från utgången av det år då en fysisk person har avlidit eller förklarats död, och de uppgifter som avses i 9 § 1 mom. 2 punkten avförs tio år från utgången av det år då en registrerad i företags- och organisationsdatasystemet har avförts ur det datasystemet. Uppgifterna avförs dock först tio år efter utgången av det år under vilket den sista uppgiften om sådan inkomst som den avlidne eller dödsboet har fått eller betalat har förts in i inkomstregistret.

De uppgifter i inkomstdatasystemets register med identifierings- och kontaktuppgifter som avses i 9 § 2 mom. avförs ur registret efter den tid som föreskrivs i 2 mom. Om en juridisk person inte har registrerats i företags- och organisationsdatasystemet, avförs uppgifterna tio år efter utgången av det år under vilket den sista uppgiften om sådan inkomst som den juridiska personen har fått eller betalat har förts in i inkomstregistret. Om det inte finns uppgift om att en fysisk person har avlidit, avförs uppgifterna ur registret 100 år efter utgången av det år under vilket uppgifterna har förts in.

19 §

Inkomstregisterenhetens samarbetsgrupp

Till stöd för Inkomstregisterenhetens verksamhet finns en samarbetsgrupp. Samarbetsgruppen behandlar riktlinjerna för utvecklingen och verksamheten i fråga om inkomstdatasystemet samt samarbetet mellan prestationsbetalare, uppgiftsanvändare och Inkomstregisterenheten i de uppdrag som hänför sig till förvaltning och utveckling av inkomstdatasystemet.

Samarbetsgruppen ska dessutom utvärdera de förfaranden som tillämpas i fråga om sådana administrativa påföljder som beror på försummelser av skyldigheten att lämna uppgifter till inkomstregistret och som omfattas av Skatteförvaltningens behörighet och de förfaranden som tillämpas vid påförande av dessa påföljder samt behandla behoven av att utveckla förfarandena.

Samarbetsgruppen ska även behandla andra uppdrag eller verksamheter som uppgiftsanvändare har och som kan inverka på de uppgifter som förs in i inkomstregistret och på i vilken mån de kan utnyttjas samt sådana planer som anknyter till Inkomstregisterenhetens uppdrag och funktionerna i inkomstdatasystemet.

Samarbetsgruppen har en ordförande och högst tolv andra medlemmar, som finansministeriet på framställning av Inkomstregisterenheten utser för viss tid, dock högst fyra år. En av medlemmarna ska utses av Skatteförvaltningen, en av Folkpensionsanstalten och en av Pensionsskyddscentralen. Vidare ska en medlem företräda prestationsbetalarna och en inkomststarna.

20 §

Inkomstregisterenhetens resultatmål

Som en del av Skatteförvaltningens resultatmål ställer finansministeriet, efter att ha hört Inkomstregisterenhetens samarbetsgrupp, årligen upp resultatmål och anvisar anslag för Inkomstregisterenheten.

21 §

Rapportering om Inkomstregisterenhetens verksamhet

Inkomstregisterenheten ska årligen lämna samarbetsgruppen en verksamhetsberättelse. Dessutom ska Inkomstregisterenheten göra upp en verksamhets- och ekonomiplan för det följande året och en utvecklingsplan som omfattar de tre följande åren. Utlåtande om berättelsen och om planerna ska begäras av uppgiftsanvändarna. Handlingarna och utlåtandena om dem ska behandlas i samarbetsgruppen.

22 §

Förseningsavgift

Skatteförvaltningen påför prestationsbetalaren en förseningsavgift, om i 6 eller 8 § avsedda uppgifter om prestationer som betalats under en kalendermånad lämnas senare än den åttonde dagen i den kalendermånad som följer på betalningsdagen.

Innan förseningsavgift påförs ska prestationsbetalaren, om det behövs av särskilda skäl, ges tillfälle att lämna utredning på det sätt som föreskrivs i 7 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Förseningsavgift behöver inte påföras, om anmälan lämnas in för sent på grund av en störning i det allmänna datanätet eller i inkomstdatasystemets e-tjänst. Förseningsavgift påförs inte om försummelseavgift påförs på grund av att anmälan lämnats in för sent. Förseningsavgift påförs inte fysiska personer eller dödsbon, om det inte gäller anmälan om prestationer i anslutning till näringsverksamhet eller jord- eller skogsbruk.

På beslut och ändringssökande som gäller förseningsavgift tillämpas lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. På uppbörd, indrivning och återbetalning av förseningsavgift tillämpas lagen om skatteuppbörd (769/2016).

Förseningsavgiften är inte en avdragbar utgift i inkomstbeskattningen. Förseningsavgiften redovisas till staten.

Bestämmelser om andra administrativa påföljder som har samband med lämnande av uppgifter finns annanstans i lag.

23 §

Förseningsavgiftens belopp

Förseningsavgiften är tre euro för varje dag efter den kalenderdag som föreskrivs i 22 § 1 mom. till den tidpunkt då uppgifterna lämnas, dock högst 135 euro. Om uppgifterna lämnas senare än 45 kalenderdagar efter den sista inlämningsdag som föreskrivs i 22 § 1 mom., är förseningsavgiften dock nämnda belopp ökat med en procent av beloppet av den för sent anmälda skattepliktiga prestationen eller av de för sent anmälda pensionsgrundande arbetsinkomster som är större än den skattepliktiga prestationen.

Den förseningsavgift som påförs på grundval av en rättelse av uppgifterna för en kalendermånad är en procent av det i 1 mom. avsedda belopp som anmälts för sent. Om uppgifterna rättas senast 45 dagar efter den dag som föreskrivs i 22 § 1 mom., påförs dock ingen förseningsavgift.

Förseningsavgift som påförs på grundval av ett för sent anmält belopp är högst 15 000 euro per kalendermånad.

Förseningsavgift som påförs på grundval av ett för sent anmält belopp ska rättas, om ett för högt belopp som anmälts rättas så att det motsvarar det verkliga beloppet.

24 §

Inverkan av användningen av inkomstdatasystemet på prestationsbetalares och inkomsttagares skyldigheter

Prestationsbetalare är inte skyldiga att till uppgiftsanvändare lämna i 6 och 7 § avsedda och i inkomstregistret lagrade uppgifter på annat sätt än så som föreskrivs i denna lag. Uppgiftsanvändare har rätt att av prestationsbetalare begära uppgifter som saknas i inkomstregistret eller utredningar som kompletterar uppgifterna i inkomstregistret i enlighet med vad som någon annanstans i lag föreskrivs om anmälnings- eller uppgiftsskyldigheten. Bestämmelser om det material som ska uppvisas för granskning som utförs av myndigheter eller andra aktörer finns annanstans i lag.

Användningen av inkomstdatasystemet inverkar inte på uppfyllandet av prestationsbetalares andra lagstadgade skyldigheter eller på uppfyllandet av inkomsttagares lagstadgade skyldigheter.

Om uppgifter som har lämnats till Inkomstregisterenheten har blivit förstörda, ska de lämnas på nytt. Skatteförvaltningen får meddela närmare föreskrifter om nytt fullgörande av anmälningskyldigheten.

25 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

När det gäller de uppgifter som avses i 6 § 2 och 3 mom. tillämpas denna lag på de prestationer vars betalningsdag är den 1 januari 2019 eller därefter samt på de förmåner i annan form än pengar som har getts den 1 januari 2019 eller därefter. När det gäller återkrävda prestationer tillämpas 6 § 2 mom. 16 punkten på de belopp som har betalats tillbaka den 1 januari 2019 eller därefter. På uppgifter som gäller prestationer som har betalats, förmåner som har getts eller belopp som har betalats tillbaka före den 1 januari 2019 tillämpas de bestämmelser som gällde vid lagens ikraftträdande.

Uppgifter ur inkomstregistret lämnas ut till de uppgiftsanvändare som avses i 13 § 1—8 och 17 punkten från och med den 1 januari 2019, till de uppgiftsanvändare som avses i 9—16 och 18—24 punkten från och med den 1 januari 2020 och till de uppgiftsanvändare som avses i 25 punkten från och med den 1 januari 2021.

Förseningsavgift ska påföras med anledning av uppgifter som lämnats före den 1 januari 2020 endast om försummelsen tyder på uppenbar ligkiltighet för skyldigheten att lämna uppgifter till inkomstregistret.

Den första mandatperioden för Inkomstregisterenhetens samarbetsgrupp löper ut den 31 december 2022.

Inkomstdatasystemet får trots 2 mom. hållas i provanvändning för en målgrupp som representerar olika prestationsbetalare och uppgiftsanvändare.

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om Skatteförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag
1208/2010, som följer:

4 §

Enheter

Bestämmelser om Enheten för bevakning av skattetagarnas rätt finns i 24 §. Bestämmelser om Enheten för utredning av grå ekonomi finns i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010). Bestämmelser om Inkomstregisterenheten finns i lagen om inkomstdatastyret (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 a § 1 och 2 mom. samt 22 a § 1 mom.,
sådana de lyder, 15 a § 1 och 2 mom. i lag 520/2010 och 22 a § 1 mom. i lag 772/2016, samt
fogas till 17 §, sådan den lyder i lagarna 565/2004, 1745/2009, 520/2010, 1498/2011,
773/2012 och 452/2016, ett nytt 14 mom., till 22 §, sådan den lyder i lagarna 565/2004,
520/2010 och 363/2013, ett nytt 6 mom. och till 22 a §, sådan den lyder i lagarna 565/2004,
363/2013, 452/2016 och 772/2016, ett nytt 8 mom. som följer:

15 a §

En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen och om den som låter utföra arbetet samt i 15 § 1 mom. avsedda uppgifter om utbetalda löner, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagarens lön.

En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen i 15 § 1 mom. avsedda uppgifter om utbetalda andra löner än sådana som avses i 1 mom., när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader.

17 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

Pensionsanstalten ska lämna Skatteförvaltningen för fastställande av den i 22 och 23 § i lagen om inkomstdatasystemet (/) avsedda förseningsavgiften behövliga uppgifter om pensionsgrundande arbetsinkomster.

22 §

Särskilda bestämmelser om lämnande av uppgifter

Till den del som de uppgifter som avses i detta kapitel ska föras in i inkomstregistret med stöd av 6 och 8 § i lagen om inkomstdatasystemet tillämpas bestämmelserna i den lagen på lämnandet av uppgifter. Uppgifterna anses ha lämnats till Skatteförvaltningen när de har lämnats till Inkomstregisterheten.

RP 134/2017 rd

22 a §

Försummelseavgift

Den uppgiftsskyldige kan åläggas att i försummelseavgift betala högst 2 000 euro, om

1) det finns en smärre bristfällighet eller ett smärre fel i en deklaration, en annan uppgift eller en handling som lämnas för fullgörande av uppgiftsskyldigheten, och den uppgiftsskyldige inte har följt en bevisligen skickad uppmaning att avhjälpa bristfälligheten eller felet,

2) den uppgiftsskyldige utan giltig orsak har lämnat en deklaration, uppgift eller handling för sent, eller

3) den uppgiftsskyldige har lämnat uppgifterna på annat sätt än vad som föreskrivs i lag eller bestäms av Skatteförvaltningen.

Bestämmelser om förseningsavgift som ska påföras med anledning av de i 22 § 6 mom. avsedda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret finns i lagen om inkomstdatasystemet. Försummelseavgift enligt denna paragraf påförs inte, om förseningsavgift enligt den lagen har påförts på grund av att uppgifterna lämnats för sent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas första gången uppgifter som ska lämnas för kalenderåret 2019.

4.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) 15 § 6 mom., 16 §, rubriken för 19 §, 23 § 2 mom., 29 § 3 mom. och 43 § 3 mom. samt
fogas till lagen en ny 17 a §, till 19 § ett nytt 3 mom., till lagen en ny 25 a § och till 35 § ett nytt 8 mom. som följer:

15 §

Ändring av skatteperioden då förutsättningar saknas

Skatteförvaltningen kan bestämma att som skatteperiod för en mervärdesskattskyldig eller en betalare som väsentligt försummar eller som på grunder som avses i 26 § 3 mom. i lagen om förskottsuppbörd eller på motsvarande grunder kan antas väsentligt försumma sina skyldigheter vid beskattningen enligt 26 § 2 mom. i den lagen eller de skyldigheter som följer av lagen om inkomstdatasystemet (/), ska i stället för kalenderåret eller kalenderårskvartalet betraktas kalendermånaden från och med ingången av kalenderåret i fråga.

16 §

Skyldighet att lämna skattedeklaration eller annan anmälan

Den skattskyldige ska för varje skatteperiod lämna uppgifter om skatten i en av Skatteförvaltningen fastställd skattedeklaration. Till den del som uppgifter om skatten för skatteperioden ska föras in i inkomstregistret med stöd av 6 § i lagen om inkomstdatasystemet tillämpas bestämmelserna i den lagen på lämnande av uppgifter. Skatteförvaltningen ska av de uppgifter som lämnats på detta sätt sammanställa uppgifter om skatten för skatteperioden.

Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas. Skatteförvaltningen får meddela föreskrifter som begränsar deklARATIONSSKYLDIGHETEN när skyldigheten är uppenbart onödig med avseende på skattekontrollen.

17 a §

Sista dag för Skatteförvaltningen att sammanställa uppgifter

Skatteförvaltningen ska av de i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som förts in i inkomstregistret sammanställa uppgifter om skatten för skatteperioden senast den dag som föreskrivs i 17 § 1 mom. eller 22 § 1 mom. Av de uppgifter som förts in av en betalare som tillämpar en i 12 § 1 mom. avsedd skatteperiod ska uppgifter om skatten för skatteperioden sammanställas senast den dag som föreskrivs i 17 § 2 mom.

RP 134/2017 rd

19 §

Tidpunkten då skattedeclarationer och andra anmälningar har lämnats in

I 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som förts in i inkomstregistret anses vara lämnade till Skatteförvaltningen när de har lämnats till Inkomstregisterenheten.

23 §

Avbrott i verksamheten

Om en arbetsgivare som regelbundet betalar lön inte har betalat lön eller andra prestationer, ska uppgifter om skatten för skatteperioden ändå lämnas.

25 a §

Rättelse av fel i andra anmälningar

Ett fel i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som förts in i inkomstregistret ska rättas med iakttagande av bestämmelserna i lagen om inkomstdatasystemet. Skatteförvaltningen ska av de uppgifter som lämnats sammanställa rättade uppgifter om skatten för skatteperioden. Den skattskyldige ska rätta ett fel inom tre år från den tidpunkt som anges i 4 §.

Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om sammanställandet av rättade uppgifter om skatten för skatteperioden.

29 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter

En arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen uppgifter om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

35 §

Förseningsavgift

Bestämmelser om förseningsavgift i samband med de i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret finns i lagen om inkomstdatasystemet.

43 §

Påförande av skatt enligt uppskattning

Om den skattskyldige lämnar en skattedeclaration eller i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret efter det att skatten för skatteperioden har påförts enligt

RP 134/2017 rd

uppskattning, kan Skatteförvaltningen undanröja beslutet. Skattedeklarationen eller anmälan betraktas då som en skattedeklaration eller anmälan som lämnats för sent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas första gången på anmälning av förskottsinnehållning, källskatt och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift från och med den skatteperiod som börjar på lagens ikraftträdandedag eller därefter.

5.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016) 9 § 3 mom. som följer:

9 §

Återbäring av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

På återbäring av sjukförsäkringsavgifter tillämpas vad som i 25 a § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om rättelse av fel. Arbetsgivaren kan rätta arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som arbetsgivaren betalat även genom att dra av det överbetalda beloppet från arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som ska betalas för samma kalenderår.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas första gången på anmälning av sjukförsäkringsavgift från och med den skatteperiod som börjar på lagens ikraftträdandedag eller därefter.

Helsingfors den 5 oktober 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om Skatteförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Skatteförvaltningen (503/2010) 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag
1208/2010, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

4 §

Enheter

Enheter

Bestämmelser om Enheten för bevakning
av skattetagarnas rätt finns i 24 §. Bestäm-
melser om Enheten för utredning av grå eko-
nomi finns i lagen om Enheten för utredning
av grå ekonomi (1207/2010).

Bestämmelser om Enheten för bevakning
av skattetagarnas rätt finns i 24 §. Bestäm-
melser om Enheten för utredning av grå eko-
nomi finns i lagen om Enheten för utredning
av grå ekonomi (1207/2010). *Bestämmelser
om Inkomstregisterenheten finns i lagen om
inkomstdatasystemet (/).*

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) 15 a § 1 och 2 mom. samt 22 a § 1 mom.,

sådana de lyder, 15 a § 1 och 2 mom. i lag 520/2010 och 22 a § 1 mom. i lag 772/2016, samt fogas till 17 §, sådan den lyder i lagarna 565/2004, 1745/2009, 520/2010, 1498/2011, 773/2012 och 452/2016, ett nytt 14 mom., till 22 §, sådan den lyder i lagarna 565/2004, 520/2010 och 363/2013, ett nytt 6 mom. och till 22 a §, sådan den lyder i lagarna 565/2004, 363/2013, 452/2016 och 772/2016, ett nytt 8 mom. som följer:

Gällande lydelse

15 a §

En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En utländsk arbetsgivare ska tillstålla Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet och det kalkylerade lönebeloppet för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c -punkten i inkomstskattelagen samt om den som låter utföra arbetet, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagarens lön. Uppgifterna ska tillställas Skatteförvaltningen före utgången av kalendermånaden efter den månad då arbetet inleddes.

En utländsk arbetsgivare ska årligen tillstålla Skatteförvaltningen i 15 § 1 mom. avsedda uppgifter om utbetalda

1) löner enligt 10 § 4 c-punkten i inkomstskattelagen, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på lönen,

2) andra löner än sådana som avses i 1 punkten, när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader.

17 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

Föreslagen lydelse

15 a §

En utländsk arbetsgivares skyldighet att lämna uppgifter

En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen för beskattningen behövliga uppgifter om den uppskattade längden för arbetet för en hyrd arbetstagare enligt 10 § 4 c punkten i inkomstskattelagen och om den som låter utföra arbetet samt i 15 § 1 mom. avsedda uppgifter om utbetalda löner, om ett internationellt avtal inte hindrar att skatt uppbärs på arbetstagarens lön.

En utländsk arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen i 15 § 1 mom. avsedda uppgifter om utbetalda andra löner än sådana som avses i 1 mom., när löntagaren fortgående vistas i Finland över sex månader.

17 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna andra uppgifter

Pensionsanstalten ska lämna Skatteförvaltningen för fastställande av den i 22 och 23 § i lagen om inkomstdatasystemet (/) av-

RP 134/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

sedda förseningsavgiften behövliga uppgifter om pensionsgrundande arbetsinkomster.

22 §

22 §

Särskilda bestämmelser om lämnande av uppgifter

Särskilda bestämmelser om lämnande av uppgifter

Till den del som de uppgifter som avses i detta kapitel ska föras in i inkomstregistret med stöd av 6 och 8 § i lagen om inkomstdatasystemet tillämpas bestämmelserna i den lagen på lämnandet av uppgifter. Uppgifterna anses ha lämnats till Skatteförvaltningen när de har lämnats till Inkomstregisterenheten.

22 a §

22 a §

Försummelseavgift

Försummelseavgift

Den uppgiftsskyldige kan åläggas att i försummelseavgift betala högst 2 000 euro, om

Den uppgiftsskyldige kan åläggas att i försummelseavgift betala högst 2 000 euro, om

1) det finns en mindre bristfällighet eller ett mindre fel i en deklARATION, en annan uppgift eller en handling som lämnas för fullgörande av uppgiftsskyldigheten, och den uppgiftsskyldige inte har följt en bevisligen sänd uppmaning att avhjälpa bristfälligheten eller felet,

1) det finns en smärre bristfällighet eller ett smärre fel i en deklARATION, en annan uppgift eller en handling som lämnas för fullgörande av uppgiftsskyldigheten, och den uppgiftsskyldige inte har följt en bevisligen *skickad* uppmaning att avhjälpa bristfälligheten eller felet,

2) den uppgiftsskyldige utan giltig orsak har lämnat en deklARATION, uppgift eller handling för sent, eller

2) den uppgiftsskyldige utan giltig orsak har lämnat en deklARATION, uppgift eller handling för sent, eller

3) den uppgiftsskyldige har lämnat uppgifterna på annat sätt än vad som bestämts av Skatteförvaltningen.

3) den uppgiftsskyldige har lämnat uppgifterna på annat sätt än vad som *föreskrivs i lag eller* bestäms av Skatteförvaltningen.

Bestämmelser om förseningsavgift som ska påföras med anledning av de i 22 § 6 mom. avsedda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret finns i lagen om inkomstdatasystemet. Försummelseavgift enligt denna paragraf påförs inte, om förseningsavgift enligt den lagen har påförts på grund av att uppgifterna lämnats för sent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas första gången uppgifter som ska lämnas för kalenderåret 2019.

4.

Lag

om ändring av lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) 15 § 6 mom., 16 §, rubriken för 19 §, 23 § 2 mom., 29 § 3 mom. och 43 § 3 mom. samt

fogas till lagen en ny 17 a §, till 19 § ett nytt 3 mom., till lagen en ny 25 a § och till 35 § ett nytt 8 mom. som följer:

Gällande lydelse

15 §

Ändring av skatteperioden då förutsättningar saknas

Skatteförvaltningen kan bestämma att som skatteperiod för en mervärdesskattskyldig eller en betalare som väsentligt försummar eller som på grunder som avses i 26 § 3 mom. i lagen om förskottsuppbörd eller på motsvarande grunder kan antas väsentligt försumma sina skyldigheter vid beskattningen enligt 26 § 2 mom. i den lagen, ska i stället för kalenderåret eller kalenderårskvartalet betraktas kalendermånaden från och med ingången av kalenderåret i fråga.

16 §

Skyldighet att lämna skattedeklaration eller annan anmälan

Den skattskyldige ska för varje skatteperiod lämna uppgifter om skatten i en av Skatteförvaltningen fastställd skattedeklaration.

Skatteförvaltningen får meddela föreskrif-

Föreslagen lydelse

15 §

Ändring av skatteperioden då förutsättningar saknas

Skatteförvaltningen kan bestämma att som skatteperiod för en mervärdesskattskyldig eller en betalare som väsentligt försummar eller som på grunder som avses i 26 § 3 mom. i lagen om förskottsuppbörd eller på motsvarande grunder kan antas väsentligt försumma sina skyldigheter vid beskattningen enligt 26 § 2 mom. i den lagen eller de skyldigheter som följer av lagen om inkomstdatasystemet (/), ska i stället för kalenderåret eller kalenderårskvartalet betraktas kalendermånaden från och med ingången av kalenderåret i fråga.

16 §

Skyldighet att lämna skattedeklaration eller annan anmälan

Den skattskyldige ska för varje skatteperiod lämna uppgifter om skatten i en av Skatteförvaltningen fastställd skattedeklaration. Till den del som uppgifter om skatten för skatteperioden ska föras in i inkomstregistret med stöd av 6 § i lagen om inkomstdatasystemet tillämpas bestämmelserna i den lagen på lämnande av uppgifter. Skatteförvaltningen ska av de uppgifter som lämnats på detta sätt sammanställa uppgifter om skatten för skatteperioden.

Skatteförvaltningen meddelar närmare fö-

RP 134/2017 rd

Gällande lydelse

ter som begränsar deklarationsskyldigheten när skyldigheten är uppenbart onödig med avseende på skattekontrollen.

Föreslagen lydelse

reskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas. Skatteförvaltningen får meddela föreskrifter som begränsar deklarationsskyldigheten när skyldigheten är uppenbart onödig med avseende på skattekontrollen.

17 a §

Sista dag för Skatteförvaltningen att sammanställa uppgifter

Skatteförvaltningen ska av de i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som förts in i inkomstregistret sammanställa uppgifter om skatten för skatteperioden senast den dag som föreskrivs i 17 § 1 mom. eller 22 § 1 mom. Av de uppgifter som förts in av en betalare som tillämpar en i 12 § 1 mom. avsedd skatteperiod ska uppgifter om skatten för skatteperioden sammanställas senast den dag som föreskrivs i 17 § 2 mom.

19 §

Tidpunkten då skattedeklarationen lämnas in

19 §

*Tidpunkten då **skattedeklarationer och andra anmälningar har lämnats in***

I 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som förts in i inkomstregistret anses vara lämnade till Skatteförvaltningen när de har lämnats till Inkomstregisterenheten.

23 §

Avbrott i verksamheten

Om en arbetsgivare som regelbundet betalar lön inte har betalat lön eller andra prestationer ska en anmälan lämnas också om detta.

23 §

Avbrott i verksamheten

Om en arbetsgivare som regelbundet betalar lön inte har betalat lön eller andra prestationer, ska uppgifter om skatten för skatteperioden ändå lämnas.

25 a §

Rättelse av fel i andra anmälningar

Ett fel i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som förts in i inkomstregistret ska rättas med iakttagande av bestämmelserna i lagen om inkomstdatasystemet. Skatteförvaltningen ska av de uppgifter som lämnats sammanställa

RP 134/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter

En arbetsgivare ska årligen lämna Skatteförvaltningen uppgifter om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

35 §

Förseningsavgift

43 §

Påförande av skatt enligt uppskattning

Lämnar den skattskyldige en skattedeklaration efter det att skatten för skatteperioden har påförts enligt uppskattning kan Skatteförvaltningen undanröja beslutet. Skattedeklarationen betraktas då som en skattedeklaration som lämnats för sent.

rättade uppgifter om skatten för skatteperioden. Den skattskyldige ska rätta ett fel inom tre år från den tidpunkt som anges i 4 §.

Skatteförvaltningen meddelar närmare föreskrifter om sammanställandet av rättade uppgifter om skatten för skatteperioden.

29 §

Utomståendes allmänna skyldighet att lämna uppgifter

En arbetsgivare ska lämna Skatteförvaltningen uppgifter om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift.

35 §

Förseningsavgift

Bestämmelser om förseningsavgift i samband med de i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret finns i lagen om inkomstdatasystemet.

43 §

Påförande av skatt enligt uppskattning

Om den skattskyldige lämnar en skattedeklaration eller i 16 § 1 mom. avsedda uppgifter som ska föras in i inkomstregistret efter det att skatten för skatteperioden har påförts enligt uppskattning, kan Skatteförvaltningen undanröja beslutet. Skattedeklarationen eller anmälan betraktas då som en skattedeklaration eller anmälan som lämnats för sent.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas första gången på anmälan av förskotts innehållning, källskatt och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift från och med den skatteperiod som börjar på lagens ikraftträdandedag eller därefter.

5.

Lag

om ändring av 9 § i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetsgivares sjukförsäkringsavgift (771/2016) 9 § 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

9 §

Återbäring av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

På återbäring av sjukförsäkringsavgifter tillämpas vad som föreskrivs om rättelse av fel i 25 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ. Arbetsgivaren kan rätta arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som arbetsgivaren betalat även genom att dra av det överbetalda beloppet från arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som ska betalas för samma kalenderår.

Föreslagen lydelse

9 §

Återbäring av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

På återbäring av sjukförsäkringsavgifter tillämpas vad som i 25 a § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ föreskrivs om rättelse av fel. Arbetsgivaren kan rätta arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som arbetsgivaren betalat även genom att dra av det överbetalda beloppet från arbetsgivares sjukförsäkringsavgift som ska betalas för samma kalenderår.

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Denna lag tillämpas första gången på anmälning av sjukförsäkringsavgift från och med den skatteperiod som börjar på lagens ikraftträdandedag eller därefter.*
